

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

9. APRIL

8. OPLAG

9. APRIL

SKILDRET I BREVE FRA DANSKE SOLDATER

SAMLET OG UDGIVET AF
ARNE STEVNS

STEEN HASSELBALCHS FORLAG
MCMXL

**COPYRIGHT 1940
BY
STEEN HASSELBALCH**

DAGSBEFALING TIL HÆREN

Chefen for Generalkommandoen, Hans Excellence Generaløjtnant *W. W. Prior* udsendte den 12. April 1940 nedenstaaende Dagsbefaling til Hærens Befalingsmænd og Menige:

Jeg udtaler herved overfor Hærens Afdelinger min dybeste Tak og uforbeholdne Anerkendelse af deres Holdning og hele Forhold under de sidste Dages Begivenheder.

Jeg ønsker at fremhæve, at ingen indenfor Hærens Rækker har svigtet sin Pligt mod Konge og Fædreland. Enhver Befaling er blevet efterkommet, i flere Tilfælde med Livet som Indsats.

Jeg føler mig overbevist om, at enhver dansk Mand og Kvinde vil forstaa at vurdere den Loyalitet, hvormed I paa Regeringens Bud under vanskelige Forhold har ydet Modstand og derefter indstillet Kampen, da dette blev krævet.

I kan alle som een med oprejst Pande se enhver i Øjnene i Bevidstheden om at have gjort jeres Pligt.

De Ofre i Blod, der er ydet, har ikke været forgæves. De har vist for alle, at den enkelte var rede til at ofre sig for sit Land, og at Afdelingerne har gjort deres Pligt som gode, danske Afdelinger.

I Mindet om disse danske Soldater, hvem det blev forundt at ofre Livet for Konge og Folk, vil vi sætte vor Lid til en lysere Fremtid.

W. W. Prior.

BOGENS MENING OG MAAL

Denne Samling Breve — eller rettere Uddrag af en meget omfattende Brevsamling — fra Befalingsmænd og Menige ved Afdelinger, som aktivt deltog i Kamphandlinger den 9. April, har ingen politiske Formaal.

Det ligger helt uden for Bogens Rammer at ville tage Standpunkt til Dispositioner truffet af politiske eller militære Myndigheder. Intet Rygte, hvor haardnakket det end kan være fastholdt, har fundet Anvendelse; der er hverken fremsat Gisninger eller diskuteret Motiver og Slutninger ud over rent elementære Betragtninger fra enkelte Brevskrivere. Der er kort sagt ikke gjort ringeste Tilløb til at ville fælde nogen Dom.

Bogens væsentlige Tekst er, som nævnt, Uddrag af en Række Breve og Redegørelser, og til Offentliggørelse er valgt saadanne Beskrivelser, som er mest karakteristiske for danske Soldater. Hvad der er udskudt af et overmaade fyldigt Materiale, er Breve, som vilde virke trivielt gentagende. Der er ved Forkortelsen af de enkelte Breve kun fjernet saadanne Afsnit, som enten omhandler periferiske Begivenheder eller Hændelser, der af andre er udførligt skildret.

Overalt i Brevene er den originale Ordstilling, Stil og Tegn-sætning bevaret, uanset om den er korrekt eller ej. Derimod er rene Stavfejl rettet. Ved denne Redaktion er det tilsigtet at bevare saa meget af Brevskriverens personlige Form som muligt.

Disse Skildringer fra Deltagerne i, eller Øjenvidnerne til, de

vigtigste Begivenheder, hvor danske Soldater kæmpede den 9. April, maa ifølge Sagens Natur være mere subjektivt præget end højere Myndigheders mere kølige Vurdering og paa langt bredere Grundlag opbyggede Fremstilling; men de er paa alle Punkter kontrolleret, og intet, som kan synes faktisk forkert, er medtaget.

Det maa være en Fordel, at Soldaterbrevene, det bedste foreliggende Kildemateriale, er skrevet af Mænd fra talrige Livsstillinger, med højst forskellig Uddannelse og med forskellige tjenstlige Grader og Opgaver. Samlingen skulde gerne føre et Sandhedsbevis for, hvordan Geledsoldaten har reageret over for de Opgaver og Krav, der stilledes. Den skulde derigennem blive en Dokumentation af lignende Art som de »Soldaterbreve«, der hørte til den forrige Verdenskrigs menneskeligste og værdifuldeste Publikationer.

Bogens Maal er da at fremlægge denne Dokumentation for en saa stor Kreds som muligt, helst for hele det danske Folk, der har Krav paa at kende den elementære Sandhed om vor kortvarige Neutralitetskamp, og som maa være berettiget til at vide saa god Besked om den ydede Indsats, at uheldige Myter og Rygtedannelser, ikke mindst til Brug ved Forsøg paa at slaa agitatorisk Mønt af urent Metal til Folkets Spot og Skade, i Tide undlives.

Der skal i denne Forbindelse udtrykkeligt fremhæves, at Brevene omfatter alle de Steder, hvor det kom til Træfninger. Naar der eksempelvis ikke er medtaget Skildringer fra Kastellet i København, skyldes det, at Besættelsen af dette Kasernekompleks foregik saa overraskende og hurtigt, at der ikke blev Anledning til Kamphandlinger, selv om der faldt nogle Skud. Ingen blev saaret eller dræbt.

Desuden er det Bogens Maal at fastslaa Hærens fuldkomne Troeskab og ubetingede Mandstugt over for dens Førere og over for Landets ansvarlige Regering, hvad enten Tropperne fik Ordre til at kæmpe eller til at afstaa fra Kamp.

Der har i *intet* Tilfælde været nogen Vaklen over for Kravet

om ubetinget, villig og nøjagtig Lydighed, selv om Pligtens Kors følte nok saa tungt, da Ordren til at holde inde med Kampen blev givet til Soldater, som hverken har Lejlighed eller Viden nok til at overskue den politiske Situation, men alene besjæles af Hærens Opdragelse til Offervilje, Fædrelandskærlighed, Mod og Mandstugt.

Der blev af Danmarks Soldater vist en fast, mandig og værdig Holdning, og den rolige Tapperhed, som prægede de kæmpende Enheder, er en Hæder for Landets Ungdom.

Selvros ligger saa fjernt fra dansk Psyke, at man næppe af disse Breve faar et helt rigtigt Indtryk af, hvor udmærkede vore Soldater var, hvis det ikke nævnes, hvordan erfarne Chefer bedømte dem. Det maa ikke glemmes, at selv om denne Brevsamling kun omhandler Enheder, som kom i Kamp, var der ved *samtlig*e danske Militærafdelinger samme fornemme og høje Standard af Mod og Disciplin. Maaske var den 9. April en større aandelig og disciplinær Ildprøve for de Enheder, som blev forment Vaabenbrug, end for dem, der fik Lov at føre en — nok saa kortvarig og ulige — Kamp til Fædrelandets Værn.

Det kan i al Korthed fastslaas, at der fra Generaler til Korporaler er absolut samstemmende Enighed om i Kommentarer eller Beretninger fra den 9. April at fremhæve alles Ønske om, uanset Forhold og givet Resultat, at »udføre den soldatermæssige Pligt, at kæmpe til sidste Mand for Konge og Fædreland«.

Skuffelsen over Forbudet mod at kæmpe var den 9. April i Dagens første Timer større, end formentlig nogen uden for Hæren kan forestille sig. I denne Situation bestod alles, men især Befalingsmændenes Loyalitet en Ildprøve. De maatte, skønt de saa hele deres Livs Virke og Mening falde i Ruiner, Gang paa Gang med al den gensidige Hengivenhed og Respekt, der hersker blandt danske Soldater af alle Grader, sætte hele deres Autoritet ind paa at forklare Mandskabet Nødvendigheden af at gennemføre den ansvarlige Regerings Bestemmelser.

Det bør ogsaa huskes, at i Dagene umiddelbart efter den 9. April udførte Hæren et stort og tungt Arbejde »under knugende sjæleligt Tryk og for de flestes Vedkommende paa utilstrækkelig Forplejning og uden Søvn,« skriver en Chef.

Tilliden til den danske Soldat blev endnu en Gang uforglemmeligt og gribende begrundet i Danmarks Skæbnetime.

Bedre Folk findes ikke i noget andet Land.

Der blev kæmpet tappert og hæderligt af vore unge Kammerater, men det skal hverken glemmes eller forties i denne Forbindelse, at deres tyske Modstandere, den 9. April om Morgenen, ikke blot var tapre, men ogsaa ridderlige. De røbede Gang paa Gang, som det ogsaa vil fremgaa af denne Brevsamling, smukke Soldateregenskaber, og de viste en Forstaaelse, der har et selvfølgelig Krav paa Anerkendelse.

Sagen var jo den, at de tyske Styrker, som kom i Kamp med vore faatallige Soldater i Sønderjylland, i hvert Fald for manges Vedkommende, kørte over Grænsen i den Tro, at der var Fred og ingen Fare, at man vilde modtage dem som Venner og Beskyttere. Det bør ikke drøftes, hvor berettiget denne Tro var, men Meddelelser fra Deltagerne i Kampen gaar ud paa dens almene Tilstedeværelse.

Da vore Enheder i Overensstemmelse med givne Ordre — trods den store numeriske Forskel paa de to Landes indsatte Styrker — aabnede Ilden, maa det sikkert for mange af den tyske Værnemagts Soldater have taget sig ud som Brud paa en Aftale.

Skønt en saadan Opfattelse kunde have givet rimelig Grund til haardhændede Repressalier, fremgaar det ikke desmindre enstemmigt af Udtalelserne, som foreligger fra dansk Side, at de tyske Tropper har udvist Skaansomhed, saa snart den ulige Kamp havde brudt det danske Forsvar.

Der synes ikke at være dræbt flere danske Soldater end nød-

vendigt for Fægningens Gang. Der er ydet vore saarede en hurtig og udmærket Hjælp. Der er vist vort Flag og de besejrede danske Smaastykker al ønskelig Respekt og Honnør. Danske Fanger er blevet godt forplejet og har faaet en respektfuld og værdig Behandling. Det befaalede Samarbejde mellem tyske og danske Tropper prægedes overalt af Høflighed og Forstaaelse.

En af de mørke Skygger over Dagen blev derimod den civile Befolknings Opførsel. I Sønderjylland som andersteds, og værst i København, optraadte Repræsentanter for de forskellige Samfundslag fornærmeligt og hjerteløst overfor de Mænd, der kun havde villet ofre alt for at gøre deres Pligt og være tro mod Landet.

Det er denne Haan, som har været smerteligst og tungest at bære for vore Soldater, men de har — brave Folk som de er — selv søgt en Undskyldning for Spotterne deri, »at de har vel ikke vidst bedre«.

Ikke desmindre er ogsaa denne Fase af Begivenhederne den 9. April en Grund til disse Breves Udsendelse. Der er maaske et Haab om, at de hist og her, hvor det endnu er nødvendigt, kan give Læserne et Indtryk af den danske Soldats sande Væsen og Værd.

For at sammenfatte det foregaaende er det da *Meningen* med Bogen at lade dem, der ved bedst Besked, fortælle Sandheden klart og uden Bagtanker. *Maalet* er, at den skal naa ud til hele det danske Folk for at sige hver enkelt ikke blot i en kortfattet Fremstilling, hvad der skete, men ogsaa hvor værdifulde Egenskaber Begivenhederne den 9. April røbede i et Tværsnit af hele Samfundet, de samme gode, danske Egenskaber, vi har set under Fortidens Prøvelser, men som vi alt for ofte har glemt eller misrøgtet i Medgangstider.

Kunde vi drage den rette Lære af Oplevelserne den 9. April i ærlig Vilje til at søge Sandheden og til at yde Bod for Brist, da er hverken Blod eller Taarer udgydt forgæves.

Til Oplysning for Læsere, der ikke har været Soldater, skal anføres en kort Forklaring paa enkelte, oftere anvendte Udtryk.

Den 8. April befales *Alarmlberedskab*. Dette er højeste Beredskab, som anvendes i Fjendens Nærhed, eller hvor Forholdene gør det paakrævet for de Styrker, man ikke holder under Vaaben i egentlige Kampstillinger. Ved Alarmlberedskab holdes saa vidt muligt hver Underafdeling (Kompagni, Batteri etc.) eller i hvert Fald hver Deling *samlet* under sin Førers Kommando og kun i store Rum, hvorfra man let kan komme ud.

Hjelme, Tornystre og Brødposer kan aftages, Lædertøj kan løses, men *ikke* aftages, al Udrustning skal være paa eller hos Manden undtagen Geværer, der normalt sættes sammen uden for Rumets Udgang. Der skal til Stadighed brænde afblændet Lys i alle Kvarterer, og der udleveres ikke Bagage (Tøj, personlige Ejendele, Kufferter o. l.). Train og Køretøjer holdes pakket. Heste skal anbringes i Rum, hvorfra de let kan komme ud, altsaa kun i større Stalde eller Skure. Mandskabet hviler hos Hestene. Der maa ikke afsadles eller afseles. Motorkøretøjer holdes rede til øjeblikkelig Start, om nødvendigt varmes Motorerne op med passende Mellemrum.

Fra samtlige Kvarterer afgives Alarmordonnanser til nærmest foresatte Chefs Kvarter, og i alle Chefkvarterer skal der være Telefonvagt Døgnet rundt. Desuden stilles Post for Gevær (Alarmpost) ved samtlige Kvarterer.

Ved det ligeledes omtalte: *Forhøjet Beredskab*, der er næsthøjeste Beredskabsform, skal tjenstfrit Personel blive indenfor Afdelingens Omraade og fra Mørkets Frembrud være i Kvarter.

Styrken sammendrages til færre og større Kvarterer. Der kan hviles afklædt, men Vaaben og Udrustning skal være saaledes anbragt, at man hurtigst muligt — ogsaa i Mørke — kan gøre klar til Udrykning. Er Bagagen udleveret, skal den fra Mørkets Frembrud være rede til hurtigst Aflevering. Fægtningstrainets Køretøjer

(der umiddelbart følger Kampenhederne) holdes pakkede, mens det er mørkt. Heste maa afsadles og afseles, men hurtig Oppakning og Forspænding skal være forberedt. Der skal brænde afblændet Lys i Staldene hele Natten.

Alarmordonnanser og Telefonvagt som ved Alarmberedskab. Der udstilles ikke Alarmposter.

I Brevudtogene nævnes ofte forskellige Vaaben. Følgende danske Vaaben kom til Skud:

75 mm Luftværnskanon. Piècen er 49 Kalibre lang (d.v.s. Rørets Længde er 49 Gange dets Diameter) af britisk Model, men fabrikeret paa Licens her i Landet af danske Teknikere. Den har elektrisk Fjernstyring fra en saakaldt »Korrektør«, hvormed man følger Maalet og retter Batteriets Kanoner samtidigt ved elektrisk Kraftoverføring. Til Luftværnsgrupper hører desuden Lyskastere og Lytteapparater til Brug om Natten samt 20 mm Kanoner til Skydning mod Maal i lav Højde.

20 mm Maskinkanon er af dansk Konstruktion og i Hovedsagen bygget efter samme Principper som det danske Rekylgvær, System Madsen, der, fremstillet af »Dansk Industri Syndikat«, er blevet verdensberømt for sine fremragende Egenskaber. Maskinkanonen er et glimrende Vaaben med meget stor Skudsikkerhed og Virkning. Den kan anvendes saavel mod Maal i Luften som mod Maal paa Jorden, især Panservogne. Den har baade Pansergranat og Brisantgranat som Ammunition. Projektilerne har et Brandlegeme, der tegner deres Bane som Lysspor gennem Luften, hvorved Retning lettes.

»Maskingeværer«, »Trefodsgeværer«, »Rekylgværer« og »Luftmaalsgeværer« er alle af samme Type, nemlig det førnævnte, glimrende danske 8 mm Rekylgvær, der ogsaa — ligesom den 20 mm Maskinkanon — anvendes af Flyvere og Flaade.

Forskellen mellem de omtalte Geværer ligger i deres Opstilling. Især »Maskingeværet« men ogsaa »Trefodsgeværet« har en

solidere og stivere Anbringelse end Rekylgeværet, og skyder derfor nok saa sikkert og langt, men er til Gengæld vanskeligere at skjule og noget tungere. »Luftmaalsgeværet« er et Rekylgevær med særlig Anbringelse af Sigtmidler.

37 mm Kanon (Fodfolkskanonen), som omtales fra Haderslev, er en Afværgekanon af svensk Konstruktion. Den har væsentlig større Virkning end 20 mm Kanonen og kan derfor med Fordel anvendes mod egentlige, pansrede Kampvogne.

Samtlige nævnte Skydstyper er fortrinlige, hurtigt skydende Vaaben, der indtil 20 mm Maskinkanon med — altsaa ikke den 37 mm Kanon — kan skyde direkte fra den Motorcykle, paa hvis Sidevogne de er monteret.

De anvendte Cykler og Motorcykler, som viste sig fortræffelige under Fægtningen, er af dansk Fabrikat, Motorcyklerne er »Nimbus«-Maskiner.

Der tales i flere af Soldaternes Breve om tyske »Tanks« og tyske »Panservogne« lidt i Flæng.

En Panservogn er et vejgaaende, meget hurtigt kørende Automobil paa Hjul med ganske let Panser og let Armering.

En »Tank« kaldes paa Dansk almindeligt en »Kampvogn« og er et terraingaaende, kraftigt armeret Køretøj med varierende, men ret svært Panser. Det kører ikke paa Hjul men paa »Larvebaand« som Køretøjerne, der trækker det tunge, danske Feltartilleri. Visse civile Traktorer her i Landet kører ogsaa paa saadanne svære Transportbaand. »Tank« er et engelsk Skjuleord fra Konstruktionens første Barndom under sidste Verdenskrig, da det forvildede sig ind i vort Sprog, hvor det øjensynligt har bevaret sin Livskraft.

Ved Læsningen af Brevuddragene bør man tage de enkelte Tidsangivelser med et rimeligt Forbehold. Det er en gammel Erfaring, at man i meget travle og anspændende Timer simpelthen glemmer at se paa Klokken. Det er ligeledes en Erfaring, at man skønner usikkert om Forløbet af et Tidsrum, der er fyldt af dramatiske Be-

givenheder og Travlhed, navnlig hvis man har begyndt Oplevelserne paa usædvanlige Tidspunkter af Døgnet. Kun hvor der er Overensstemmelse mellem flere, af hinanden uafhængige, Tidsangivelser for samme Begivenhed, maa de anses for helt rigtige.

Endelig er det en kendt Sag, at Angivelser af observerede Styrker — i disse Brevuddrag specielt Flyvemaskiner — ofte kun passer med Tilnærmelse. Hvor der er forekommet Angivelser, der ikke synes helt sikre, er Teksten udgaet af Brevet eller gjort mindre kategorisk.

Ved Brevenes Kendsgerninger og Aand er derimod intet rettet.

TYSKLANDS VÆRNEMAGT BESÆTTER DANMARK

Om de tyske Troppers Besættelse af Danmark foreligger blandt andet fra tysk Side følgende:

Den tyske Værnemagts Overkommando meddelte den 9. April: »For at kunne imødegaa det igangværende, britiske Angreb paa Danmarks og Norges Neutralitet har den tyske Værnemagt overtaget den væbnede Beskyttelse af disse Stater.

I den Anledning er i Dag til Morgen stærke tyske Kræfter af alle Værnemagtens Grene rykket ind i, henholdsvis landsat i, begge Lande.

Til Beskyttelse af disse Operationer er udlagt omfangsrige Mine-spærringer.«

Og videre om Danmark den 10. April: »Motoriserede Tropper og Panserafdelinger under Kommando af Flyvergeneral Kaupisch overskred om Morgenen (den 9. April) den tysk-danske Grænse og besatte under hurtig Fremrykning over Aabenraa og Esbjerg planmæssigt Jylland. Enkelte Steder kom det, paa Grund af svigtende Befalingsoverbringelse til de danske Tropper, til kortvarige Fægtninger. De afsluttedes ved, at de danske Førere blev underrettet om deres Regerings Forholdsordre til ikke at yde Modstand. Samtidigt med Besættelsen af Jylland landsattes, under Samvirke af Hær, Krigsmarine og Luftvaaben, tyske Tropper i Middelfart ved Lille Belt, i Korsør og Nyborg ved Store Belt og i Gedser til Besættelse af Øerne. København blev allerede i den tidlige Morgen

besat uden Kampe. Luftvaabenet opklarede hele Dagen over Danmark og sikrede Fremrykningen ...

Kampflyvere sikrede vore Foretagender ved Overvaagen af Danmarks og Norges Vestkyst saavel som af det indre, tyske Hjemland ...«

Endeligt meddeler Værnemagtens Overkommando den 11. April: »Om Eftermiddagen den 10. April er tyske Tropper, uden at det kom til Kamphandlinger, landsat paa Bornholm ...«

BREVE FRA KØBENHAVN

FÆGTNINGEN VED AMALIENBORG

Brev fra den vagthavende Kaptajn paa Amalienborg Slotsvagt, den 9. April om Morgenen, Kaptajn af Livgarden P. A. C. HENNINGSEN.

Vagthavende Løjtnant, Premierløjtnant Hartnack, blev den 9/4 1940 Klokken 5,15 alarmeret pr. Telefon af Chefen for Livgarden med Underretning om, at Tyskerne var gaaet i Land ved Langelinie og nu stod i Kastellet. Han fik Ordre til at udlevere skarp Ammunition, afspærre Slottet og rekvirere Politi fra Politistationen. Forstærkning fra Livgarden vilde snarest ankomme.

Premierløjtnanten gav straks de fornødne Ordre videre til Fanebæreren, Kornet L. Simonsen, og afgav saa Melding til mig i Kaptajnsvagtstuen.

Da jeg naaede over i Kolonnaden, var det postfri Mandskab omtrent færdig med at faa udleveret Patroner og at lade Geværerne. Efterhaanden som de blev færdige, instruerede jeg dem og sendte dem paa Plads, idet dog een af Garderne forinden havde spurgt, om de nu ogsaa maatte skyde uden at afvente nærmere Ordre. Det vakte umiskendelig Tilfredshed, da jeg beordrede dem til at aabne Ilden paa egen Haand mod enhver, der bar Vaaben og var i fremmed (tysk) Uniform.

2 Dobbeltposter udstilledes i Amaliegade mellem Residenspalæet og Kronprinsens Palæ,

2 Dobbeltposter udstilledes ved Hjørnet af Frederiksgade og Ny Toldbodgade,

2 Dobbeltposter udstilledes i Frederiksgade mellem Chr. VII's Palæ og Residenspalæet.

Disse Poster naaede paa Plads i de mod Nord, Øst og Vest løbende Gader, paa Slotspladsen stod Vagtposterne ved Portene til Residenspalæet,

Kronprinsens Palæ og i Kolonnaden, og bag de nævnte Palæer var de sædvanlige Poster i Gaardene. Endelig stod 4 Mand i Reserve ved Geværstøtterne, og Fanebæreren passede, sammen med Reservehornblæserne, Telefonen.

Alt var saaledes paa Plads ca. Klokken 5,25, inden der skete noget.

Vi hørte Skydning af forskellig Art i Retning af Kastellet. En civil Cyklist meldte Klokken ca. 5,35, at en Snes Tyskere rykkede ned ad Bredgade, og da jeg omtrent samtidig fik den første Forstærkning fra Garderkasernen, Løjtnant Castenskiold-Benzon med 1 Rekylgværgruppe paa ca. 10 Mand, beordrede jeg denne Styrke til Hjørnet af Frederiksgade og Bredgade.

Omtrent samtidig med ovennævnte Cyklists Melding saa jeg selv en Enkeltkolonne (ca. 10 Mand) passere Amaliegade fra Vest mod Øst ved Toldbodvej. Garderne i Amaliegade raabte til mig (jeg var omtrent ved Hesten), om de skulde skyde, men da hverken de eller jeg var sikre paa, at det ikke var danske Soldater, beordrede jeg dem til at vente med Ild-aabningen. Et Øjeblik efter faldt der imidlertid Skud dels fra Amaliegade dels fra Fredericiagade mod Garderne, som paa dette Tidspunkt omtrent var nede ved Hjørnet af Amaliegade og Fredericiagade. De 4 Gardere faldt ned paa aaben Gade og besvarede Ilden, men da de havde den Opfattelse, at de var under Beskydning baade forfra og fra Siden, og da de laa uden mindste Dækning, trak de sig dels i Spring dels ved Kryben tilbage til Slottet for at søge bedre Skudstilling der. Under denne Tilbagegang blev Garder 50 Agger saaret i venstre Skulder og Garder Nr. 315 Berthelsen i venstre Laar, da han vilde hjælpe 50. De fik begge bragt sig i Sikkerhed bag Kronprinsens Palæ og blev ført ned i Portnerlogen der, hvorefter den foran Kronprinsens Port staaende Post blev beordret i Stilling ved Hjørnet af Amaliegade. Umiddelbart efter, at dette var sket, ankom den næste Rekylgværgruppe paa Lastvogn fra Garderkasernen til Kolonnaden, og denne beordrede jeg under Premierløjtnant Hartnacks Kommando i Stilling paa Hjørnet af Residenspalæet og Amaliegade. Da den i spredt Orden løb over Pladsen, blev Garder Nr. 284 Garmer ramt i Brystet og faldt om midt mellem Hesten og Hjørnet af Residenspalæet. Da Gruppen var kommet paa Plads, gik jeg frem til Garderen, som imidlertid ikke selv kunde flytte sig. Jeg maatte derfor nøjes med at vende ham om paa Ryggen og kaldte saa to Mand fra Residenspalæet frem. De bar ham ned til Portnerlogen i Residenspalæets Hovedport. Derefter kaldte jeg tre Mand frem og lagde dem i Stilling ved de smaa Stensøjler, som bærer Jernkæderne omkring Hesten. De kunde derfra skyde ned ad Amaliegade.

Efter at have ordnet disse Forhold gik jeg over mod Hovedporten i Residenspalæet for at se til Nr. 284, som jeg vidste var haardt saaret. Ved Porten var Statsministeren og Udenrigsministeren, Viceadmiralen og den kommanderende General; sidstnævnte gik frem til mig paa Pladsen, hvor jeg meldte mig til ham. Da jeg kom ind i Porten, mødte jeg Hans Majestæt Kongen, som havde set Nr. 284 falde og nu var paa Vej ned for at se til den saarede. Jeg hørte hvorledes Hans Majestæt, stærkt bevæget, nede i Portnerlogen takkede Garderen for hans Indsats.

Premierløjtnanten havde straks rekvireret Ambulance, den kom noget senere og førte alle 3 saarede bort.

Da jeg atter gik ud paa Pladsen, var yderligere to Rekylgeværgrupper ankommet, og disse blev beordret til Frederiksgade og underlagt Løjtnant Castenskiold-Benzon.

Paa dette Tidspunkt var der tyske Tropper med Maskingeværer:

I Amaliegade; de var vanskelige at se, da de laa i Gadeporte, bag Sand-sække og ved Gadehjørnet, hvor Ny Toldbodgade støder til Amaliegade.

I Bredgade, paa Hjørnet af Fredericiagade og Bredgade. De skød meget ned ad Gaden mod Garderne og militære Ordonnanser.

Paa vor Side var Situationen saaledes: Paa Hjørnet af Fredericiagade og Ny Toldbodgade — 4 Gardere. Paa Slotspladsen ved Amaliegade og omkring Hesten ca. 12 Mand med et Rekylgevær. Paa Hjørnet af Frederiksgade og Bredgade ca. 30 Mand med Rekylgeværer.

Endvidere forstærket Vagt i Baggaardene og ved Telefonen.

I Amaliegade var det, som ovenfor nævnt, vanskeligt at skelne Fjenden, men der blev dog skudt en Del fra begge Sider.

I Bredgade var det umuligt for Garderne at komme til at skyde, idet Kuglerne peb om Ørerne paa dem, saafremt de blot stak en Hjelm eller et Gevær frem. Til Gengæld vilde det have været lige saa vanskeligt for Fjenden at rykke frem mod vor Stilling. Gardernes Opgave laa kun i at hindre Fjenden i at rykke ind paa Amalienborg. Den Opgave løste de.

Klokken ca. 5,55 kom jourhavende Adjutant, Kaptajn Schlichtkrull, ud paa Pladsen til mig med Ordre fra Hans Majestæt Kongen til at standse Skydningen og at meddele de fjendtlige Grupper, der skød mod Amalienborg, at Hans Majestæt ønskede, at Skydningen skulde ophøre og fra dansk Side ikke vilde blive genoptaget, medmindre Tyskerne forsøgte at trænge ind paa Slottets Omraade.

Jeg standsede straks Skydningen i Amaliegade, forklarede, hvad der skulde ske, og gik saa, efter først at have vinket et Par Gange med

Haanden, midt ud paa Gaden og op ad denne mod Toldbodvej. Som allerede nævnt laa Tyskerne godt dækket og skjult i Porte og bag Sandsække, hvor Ny Toldbodgade støder til Amaliegade. Da jeg kom indenfor Raabeafstand, blev jeg af Gruffeførerer opfordret til at række »Hænderne op«, men det lykkedes mig blot ved at holde Armene og Hænderne noget ud fra Kroppen at berolige Tyskerne og saaledes undgaa den nedværdigende Holdning, som »Hænderne op« er for en Soldat. Gruffeførerer, der straks standsede Skydningen, kunde selvfølgelig ikke selv tage Stilling til mit Ønske om at standse videre Aktion og henviste mig derfor til Delingsførerer, som var oppe ved Toldbodvej. Han medgav mig en Ledsager, og jeg fortsatte saa mod Toldbodvej, efter at Gruffeførerer dog havde fortalt mig, at det ikke var dem, der var begyndt at skyde, men at der var blevet skudt paa dem fra Vinduerne.

Helt oppe under Træerne paa den anden Side af Toldbodvej mødte jeg Delingsførerer, en høflig og tiltalende Løjtnant. Han mente heller ikke selv at kunne tage Stilling til Spørgsmaalet og henviste mig til Forhandling med Majoren i Kastellet, men da jeg havde forklaret ham, at jeg ikke havde Bemyndigelse til at optage en saadan Forhandling, at jeg ikke var Parlamentær, og at Hans Majestæts Befaling kun tilsigtede en lokal Foranstaltning, forstod han dette og lod det melde til Majoren pr. Ordonnans. Han ledsagede mig derefter tilbage til Gruppen i Amaliegade, hvor han gav Ordre til Standsning af Skydning og Fremrykning. Inden jeg forlod ham, pointerede jeg endnu engang for ham, at enhver Fremrykning, saafremt ikke andet forelaa, straks vilde bevirke en Aabning af Ilden fra Amalienborg.

Efter at være gaaet tilbage til Slotspladsen udstillede jeg 2 Dobbeltposter i Amaliegade og gik saa over til Bredgade for at ordne Forholdene der paa tilsvarende Maade. Det lykkedes ogsaa, men ikke helt saa let som i Amaliegade, idet Førerer for den tyske Gruppe paa Hjørnet af Fredericiagade var lidt mindre medgørlig. Han laa nu ogsaa lidt mere udsat og havde skudt en Del ned ad Gaden, og han var maaske derved blevet lidt mere ophidset. I hvert Fald var Raabene »Hænderne op« mere energiske og truende understreget derved, at Karabinerne pegede mod mig fra begge Sider af Gaden, men Hænderne kom dog ikke op. Pistolen derimod, som hængte i sit Hylster paa Ryggen, maatte jeg, efter at have vægret mig nogen Tid, dog, og ikke mindst under Indtrykket af 3 Karabiner direkte rettet mod mig paa faa Skridts Afstand i Forbindelse med en fjerde Soldats Klargøring af en Haandgranat for Tilfældet, aflevere til Gruffeførerer.

Dette var der selvfølgelig ikke noget at sige til, og jeg burde heller ikke have taget Pistolen med paa en saadan Ekspedition, men da Grøppeførerer deretter forlangte min Sabel, protesterede jeg saa energisk, at dette Krav blev frafaldet. Her, som i Amaliegade, fik jeg saa en Ledsager med mig og gik videre op ad Bredgade, indtil jeg traf den samme Delingsfører, som jeg havde talt med i Toldbodgade. Han havde ogsaa Kommando over Gruppen i Bredgade, saa her var ingen nærmere Forklaring nødvendig. Jeg beklagede mig imidlertid over at have maattet aflevere min Pistol, som jeg forlangte at faa tilbage. Dette lovede han mig straks.

Jeg gik tilbage til Frederiksgade og ordnede Udstillingen af Posterne, og dermed var Kongens Ordre udført. Skydningen var standset, og de tyske Tropper var stoppet i passende Afstand fra Slottets Omraade. Tilbage var blot at afgive en mundtlig Rapport til Hans Majestæt Kongen om alt, hvad der var passeret siden Daggry, og dog blev dette det sværeste af alt. Vor Konges og Dronnings Fortvivlelse og Sorg over den Skæbne, som var overgaaet Land og Folk, gjorde et langt dybere Indtryk paa mig end alt, hvad jeg indtil da havde oplevet. Bekymrede Ord, der ogsaa røbede Bitterhed, viste, med hvilken Alvor Kongen imødesaa Fremtiden, og ingen af os vil forglemme vor Dronnings, vor Kronprins' og Kronprinsesses Vilje og Evne til at lette Kongen de tunge Byrders Tryk hin 9. April.

Eet lille Lyspunkt var der i denne bitre Morgenstund. Her som overalt, hvor danske Soldater fik Lejlighed til at handle, som de havde Krav paa, viste de, at Aanden og Moralen fra 1848 og 64 levede i Soldaten af 1940, trods mange Aars Misrøgt. Der blev paa Amalienborg ikke Lejlighed til Bedrifter, saaledes som det er sket i Sønderjylland, men enhver — Befalingsmand som Menig — gjorde sin Pligt og mere til.

Det er et Udslag af Mod og Uforfærdethed at lægge sig paa aaben Gade, uden nogen som helst Dækning eller Skjul, og besvare Fjendens Ild.

Der skal Mod og høj Moral til at gaa oprejst lige ud i Ildlinien og hente en saaret Kammerat.

Det vidner om Disciplin og Pligtfølelse uden Tøven at efterkomme en Ordre om at løbe hen over det Sted, hvor en Kammerat lige er faldet, til en daarlig dækket og meget udsat Ildstilling (omkring Hesten).

Det vidner om Karakterstyrke, at ingen af de saarede gav et Kny fra sig.

Det vidner om Kammeratskabsaand, at den ene Soldat hjælper den anden, som er saaret, ude i selve Ildlinien, hvor ingen Dækning findes. Ligeledes at en Menig, som hører, at hans Kaptajn skal udføre et Foretagende, som

den Menige tror er farligt, springer frem og siger: »Hr. Kaptajn! Skal jeg ikke gaa!«

Garderne var fortvivlede over, at Kampen blev indstillet, de kunde slet ikke forstaa det. »Vi kunde jo sagtens have klareret den Snes Tyskere,« sagde een af dem, da jeg op paa Formiddagen fik Lejlighed til at tale med dem.

P. HENNINGSEN.

SLOTSVAGTEN FORSTÆRKES

Uddrag af Brev fra Officiant ved Livgarden, A. N. S. NILSSON, som førte Halvdelen af Vagtforstærkningen fra Livgardens Kaserne til Amalienborg den 9. April.

Jeg gjorde Tjeneste paa Livgardens Kaserne ved »Øvelseskompagniet« og var efter Formiddagsøvelsen den 8. April taget hjem for at spise. Da jeg kom tilbage ved 13,30 Tiden var Styrken alarmeret og ingen maatte forlade Kasernen. I Løbet af Eftermiddagen blev Styrken inddelt i 2 Delinger paa hver 4 Grupper. Der blev udleveret skarp Ammunition og Rekylgæværer med Tilbehør og instrueret om alle tænkelige Forhold. Endnu anede ingen noget om Grunden til Alarmeringen. Jeg skulde sove i Officiantforeningen, som har Lokaler paa Kasernen. Jeg krøb til Køjs ved 22 Tiden. Da Klokkeren var ca. 5 den 9. om Morgenen hørte jeg pludselig Trampen og Vækning ude paa Gangene. Jeg fo'r op og fik snart at høre, at der var alarmeret. Jeg kom i Tøjlet og var for en Gangs Skyld første Mand nede paa Asfalten. Jeg løb op i Vagten, men Vagtkommandøren vidste ikke andet end, at der var alarmeret.

Saa stak Oberst Knudtzon Hovedet ud af Vinduet og gav mig Ordre til at skaffe ca. 40 Mand til Vagtforstærkning til Amalienborg, da Tyskerne havde Patrouiller ude i Havnekvarteret. Jeg studsede jo noget, men fo'r saa ned mod Stillepladsen, hvor Mandskabet efterhaanden var mødt op. Kaptajn Lüttichau viste sig i Vinduet, saa jeg afleverede Ordren fra Obersten. Kaptajnen gav saa mig Kommandoen, da der ingen Officerer var kommet endnu. Kaptajnen kom ned, samlede Mandskabet og gav dem en lille Redegørelse om Situationen. Jeg fik nu Ordre til at tage afsted med 2 Taxavogne, men Ordren blev ændret, da Løjtnant af Reservten Castenskiold-Benzon kom og meldte sig. Han blev saa i Stedet sendt af Sted med ca.

15—20 Mand i de 2 Taxier. Jeg fik til de resterende en af Livgardens Lastvogne, og v' fulgte hurtigt efter ned til Amalienborg. Da jeg kom derned havde Vagtkommandøren, Kaptajn Henningsen, allerede uddelt Ordre til Forstærkningen. Jeg fik Ordre til at besætte Kolonnaden og tage Front mod St. Annæ Plads.

Snart lød de første Skud, og jeg saa en af vore Gardere falde ved Hjørnet af Amaliegade. 2 af hans Kammerater blev ligeledes saaret. Der faldt en Del Skud, medens de tyske Flyvere drøned over Pladsen. Det var intet hyggeligt Syn. De civile, som kom og vilde igennem, standsede jeg og sendte tilbage.

Efter ca. 10—15 Minutter kom Hans Majestæt ned civil og gav nogle Ordre til Kaptajn Henningsen. Denne gik frem ad Amaliegade efter at have lagt Geværet fra sig, mere kunde jeg ikke se, men kort efter kom Ordren til, at der ikke maatte skydes. Gruppen blev senere inddraget og der blev i Stedet udstillet Dobbeltposter paa alle Hjørnerne. Jeg havde det Hverv at føre Forstærkningsposterne rundt til Afløsning.

A. N. S. NILSSON.

EN SERGENT FRA LIVGARDEN FORTÆLLER

Uddrag af Brev fra Sergent ved Livgarden G. P. ANTONSEN, der hørte til Undsætningsstyrken paa Amalienborg den 9. April.

»Alarmering«!

Ordet gav Genlyd gennem hele Kasernen. Man kiggede paa hinanden, det kunde vel kun være en Prøvealarmering.

Klokken var godt 5. Udenfor var der Fred og Ro — tilsyneladende. Vi blev imidlertid snart klogere. Roen blev pludselig afbrudt af en voldsom Larm i Luften. Talrige Flyvemaskiner drøned over Byen. Af Nationalitetsmærkerne saa vi, det var tyske Flyvere.

I Løbet af kort Tid stod alle Garderne klar paa Stillepladsen: feltmæssig Paaklædning.

Allerede om Mandagen den 8. havde alle faaet skarp Ammunition udleveret, Magasinerne til Rekylggevæerne var blevet opladt, Styrken inddelt, alt var klar. Det var dog ikke muligt for os at faa oplyst, hvad der var Grund for alle disse Forberedelser.

Vi fik Grunden opklaret Tirsdag Morgen. Chefen for Øvelseskompagniet, Kaptajn H. H. von Lüttichau, kaldte sine Befalingsmænd sammen og forklarede dem i korte Træk, hvad der var galt:

»Tyskerne er gaaet i Land i Havnen og ved Langelinie, fjendtlige Patrouiller er observeret i Bredgade«. Man troede det knapt.

Kaptajnen gav Ordre: »Vi besætter omgaaende Amalienborg«.

I det samme kommer 2 Taxavogne rullende gennem Marketenderporten. Alt, hvad Vognene kunde rumme, kom med. Foruden 14—15 Mand var der 3 Rekylgæværer, dem sætter vi i alle Tilfælde vor Tillid til.

Løjtnant af Reserven, Castenskiold-Benzon, fik Kommandoen over disse Folk. Turen til Amalienborg gik hurtigt. Folk stod, trods det, det var tidligt paa Dagen, og diskuterede hvad der var sket.

Da vi ankom til Amalienborg, var der allerede livlig Skydning. Vognene gjorde Holdt i Kolonnaden, Garderne blev kommanderet ind i Stengangen i Frederik VII Palæ og det fornødne med Hensyn til Ladning af Geværer og Bajonetten paa blev foretaget. Vagthavende Kaptajn paa Slottet var Kaptajn Henningsen.

Kaptajnen var travlt beskæftiget ude paa selve Slotspladsen. Paa det Tidspunkt var der desværre saaret 2 Mand. Den 3. blev saaret senere.

Kaptajnen kom til Kolonnaden og gav os Ordre til at besætte Frederiksgade. Paa Hjørnet Frederiksgade—Bredgade satte vi Rekylgævæerne i Stilling saadan, at vi med det ene kunde bestryge Bredgade i Retning mod Grønningen, de to andre blev anbragt saadan, at de kunde bestryge de to Gader, der gaar omkring Marmorkirken. Vi ventede, at Tyskerne, naar de opdagede, at vi havde besat Frederiksgadehjørnet, vilde foretage en omgaaende Bevægelse ad Store Kongensgade, gaa om Marmorkirken og angribe os i Flanken, derfor blev der anbragt 2 Rekylgæværer til Dækning af det, der var rettet mod Grønningen.

En stor Gêne var det, at der ikke var nogen Dækning for Rekylgæværskytterne. Rekylgævæerne kan ikke anbringes fast, da det er Asfalt eller almindelige Fliser, de her maa anbringes paa.

Medens alle disse Forberedelser stod paa, drønedes de tyske Flyvere stadig over Byen, ned over Amalienborg, ud over Langelinie.

Kaptajnens Ordre lød paa, at skyde paa alle, hvis de kom nærmere end Fredericiagade. Paa Hjørnet Bredgade—Fredericiagade havde Tyskerne anbragt et Maskingevær i Stilling. Der kunde kun ses 4 Mand derhenne, men det viste sig senere, at der om Hjørnet var anbragt betydelig flere.

»Linie 9« kom kørende ad Bredgade mod Grønningen. Da den kom til

Fredericiagade, træder en af de tyske Soldater ud foran Sporvognen. Han tvinger en ældre Vognstyrer til at forlade Vognen og lade denne blive staaende. En Skraldevogn standses. Begge Heste spændes fra, trækkes væk og Vognen anbringes i venstre Side af Gaden. En af Hofbager Olsens »ILWO«-Vogne, der kom med god Fart, maa bremse haardt op, da Tyskeren truer ham med Geværet. Chaufføren tvinges ligeledes til at forlade Vognen.

Paa denne Maade har de faaet hele Bredgade barrikaderet. Der er nu kun de to Fortove tilbage, og det er ingen Kunst at spærre disse med et Maskingevær. Al Gennemgang blev forbudt.

Her, som i saa mange andre Tilfælde, gjorde den københavnske Nysgerrighed sig atter gældende. Naar der blev raabt til Folk, de skulde svinge op forbi Marmorkirken, skulde de absolut staa stille og høre Grunden hertil, hvorfor vi dirigerede Færdslen, hvorfor Gaden var barrikaderet og flere dumme Spørgsmaal. Disse irriterende Spørgsmaal i den Situation kan bringe én i Kog. Efterhaanden kom der mere Fart over Trafikken, og tilsidst gik det glimrende.

Skuddene drønedes stadig nede i Amaliegade. Tyskerne laa med deres Maskingeværer i Portene og bestrøg Amalienborg Plads. Dog skal det fremhæves, at Skydningen blev besvaret kraftigt af Garderne, der var langt mindre i Tal. Garderne viste her, hvad man kan vente af enhver Garder, Ro og Tapperhed; enhver vilde kæmpe til sidste Mand.

En Motorordonnans kom farende med en Officer paa Bagsædet. I sidste Øjeblik faar vi ham standset og ledt ned i Frederiksgade for at give dem Besked med Hensyn til Tyskerne henne paa Hjørnet. Officeren *vilde* absolut igennem, da han skulde ned i Generalstaben. Da vi forklarede ham, at Kastellet var blevet besat Klokken 5, forandrede han hurtig Mening og gav Ordonnansen Ordre til at køre tilbage. De var knapt kommet op i Bredgade, før Tyskerne aabnede Maskingeværid i Ryggen paa dem. Officeren sprang af og løb ind i en Port, medens Ordonnansen — aabenbart en frisk Fyr — gav fuld Gas og forsøgte at undslippe. Atter aabnedes Ilden. Trods den ret gode Fart, der var paa, sprang han af Motorcyklen og løb ind i den nærmeste Port. Cyklen fortsatte imidlertid ned ad Bredgade, løb over Fortovet og ind i en stor Udstillingsrude.

Kaptajn Henningsen kom op i Frederiksgade og forklarede, at der var saaret 3 Gardere og at Kongen ønskede Skydningen indstillet. Det pinte Garderne, men som Garder parerer man Ordre, og Kongen ønskede Fred.

Kaptajn Henningsen maatte gaa hen ad Bredgade til Tyskerne for at

forhandle med disse. Straks blev al Skydning indstillet, men Barrikaderne i Bredgade blev, hvor de var, Trafikken var standset til senere paa Formiddagen. Ca. 1 Timestid efter rullede der nogle store Lastvogne over Amalienborg Plads. Paa Ladet sad Kvinder og Mænd og desuden var der flere store Kasser samt en hel Del Papirer. Det viste sig at være det engelske og franske Gesandtskabs Arkiv og Personale, som Tyskerne havde anbragt paa Lastvogne. De blev kørt til Kastellet.

Stemningen blandt Gardere og blandt Folk i det hele taget, blev i Dagens Løb meget tryk. Een Ting trøstede alle danske, der var paa Amalienborg Slotsplads eller passerede den, og det var, at Kongeflaget stadig vajede paa Residenspalæet.

Det er alles Ønske, at vi ogsaa for Fremtiden maa se Dannebrog vaje over Slottet, over hele Landet, at vi maa bevare vort gamle Danmark, og at Kongen stadig maa være vort Samlingspunkt.

Folk kom med forskellige Bemærkninger angaaende det danske Militær. De mente, de danske Soldater havde forsømt deres Pligt, men det skal fremhæves, at hver eneste dansk Soldat den 9. April 1940 viste, at de var villige til at ofre deres Liv for Kongen og Danmark. At der kommer Ordre fra højere Steder om, at Skydningen skulde indstilles, kan ingen bebrejde Militæret.

G. P. ANTONSEN.

BRAVE GARDERE

Uddrag af Breve fra to Gardere, som begge blev saaret under Fægningen ved Amalienborg. Garder Nr. 50 AGGER hørte til Vagtholdet, medens Garder Nr. 284 GARMER hørte til Forstærkningen fra Livgardens Kaserne.

Tirsdag den 9. April var jeg paa Vagt fra Klokkeren 2—4, og der var intet at bemærke, vi gik som sædvanligt til Ro i Vagtlokalet Klokkeren 4,30 efter at være blevet løst af.

Klokkeren 5 blev vi alarmeret af Fanebæreren og beordret til at komme op i Vagstuen og faa udleveret skarpe Patroner. Ude i Kolonnaden stod vi saa og ladede Gevær. Imens kom Kaptajn Henningsen. Vi blev færdige i en fart og Kaptajnen gav fire Mand, deriblandt undertegnede, Ordre

til at løbe op i Amaliegade med Front mod Gefionspringvandet, spærre Gaden og standse al Trafik.

Ordren blev adlydt, og da der var gaaet et Stykke Tid, kom en Herre paa Cykle og fortalte, at han var blevet standset af Tyskere og vist den Vej. Vi sendte ham hen til Kaptajnen.

En Politibil svingede ind paa Pladsen, og ca. 20 Betjente sprang ud. Den kørte videre ud af Pladsen og ned i Fredericiagade, men her var Fjenden allerede kommet, havde standset en Skraldekassevogn, spændt Hestene fra og stillet Maskingeværer op bag dem.

Politibilen blev standset, Betjenten som førte Bilen smidt ud, og Fjenden begyndte at skyde. Vi trak os tilbage saaledes, at vi kun havde Fare fra Amaliegade.

Her kom en Maskingeværgruppe op ad Gaden, smed tyske Flag efterhaanden som den kom frem og standsede 200—300 m fra os og begyndte at skyde. Samtidig kom de første Flyvemaskiner, Kaptajnen raabte til os: »Fald ned! Skyd!«

Vi smed os omgaaende, og vi var lige kommet ned da jeg blev saaret. Jeg blev liggende, og efter et Kvarter hjalp min Kammerat 315 mig op og ind i Kronprinsens Palæ; idet 315 bukkede sig ned for at hjælpe mig, blev han saaret i Laaret, vi blev begge via Kommunehospitalet ført til Militærhospitalet.

Jeg gør opmærksom paa at vi anede intet om, hvad der var paa Færde, før den Herre, der kom ude fra Toldboden fortalte os, at han var blevet standset af Tyskere.

SVEN AGGER.

Mandag Eftermiddag sattes Livgarden i Alarmberedskab og der udleveredes 80 skarpe Patroner pr. Mand. Vi hørte saa Radioavisen Mandag Aften, og da den jo i og for sig ikke indeholdt noget særligt foruroligende, gik vi ud fra, at det var blind Alarm.

Klokken ca. 5,15 næste Morgen blev vi vækket af en Rekrut, der raabte, at Tyskerne var gaaet i Land o. s. v. Vi troede kun at det var Alarmeringsøvelse, og ventede lidt med at staa op.

Nede i Gaarden forklarede Kaptajn Lüttichau os saa Situationen. 40 Mand skulde af Sted til Amalienborg, der maatte kun skydes efter speciel Ordre.

Jeg var dengang Ordonnans i Hans Majestæt Kongens Adjutantstab og skulde følgelig ikke med. Det lykkedes mig dog at smutte med, som jeg

troede uopdaget. Kaptajn Lüttichau har ved en senere Lejlighed fortalt, at det ikke var forblevet uopdaget, og at Kaptajnen havde tænkt paa at kalde mig tilbage, men afstod herfra.

Vi blev saa transporteret til Amalienborg i fire Taxaer og en af Hærens Lastvogne. Paa Turen ned gennem Byen var Humøret højt, vi raabte og lo, og tidlige Morgenvandrere kiggede forundret efter os. Vi kørte nu op foran Kolonnaden. Bag Søjlerne stod Betjentene og trykkede sig, medens Posterne uanfægtet fortsatte Patrouilleringen. Allerede under Udstigningen faldt enkelte Skud.

Der blev derpaa kommanderet Antrædning i Grupperne, og i Rodekolonne gik det ud over Pladsen. Beskydningen blev nu heftigere, og der blev kommanderet »Spredt Orden«. Under Løbet ud over Pladsen blev jeg ramt af et Skud i venstre Lunge, medens jeg var i Færd med at tage Mundingshætten bort. Jeg faldt om, men besvimeede ikke. Dog har jeg ikke nogen klar Forestilling om, hvad der skete fra dette Tidspunkt, og indtil jeg blev bragt til Schweizerens Vagtstue.

Umiddelbart før Ambulancens Ankomst kom Hans Majestæt ned og hilste paa mig. Heldigvis kunde jeg endnu staa ret, omend ikke særlig godt.

Efter at have hentet mine to Kammerater i Kronprinsens Palæ, kørte Ambulancen os til Kommunehospitalet, hvor jeg blev indlagt, medens 50 og 315 blev kørt til Militærhospitalet.

Senere har vi alle tre fra Hans Majestæt modtaget et overordentlig smukt Sølvbæger med Inskription, fra Garderforeningens Præsidium ligeledes et smukt Sølvbæger, ligesom vi fra Kammeraterne ved Øvelseskompagniet fik et meget smukt Tændstiketui.

KJELD GARMER.

PAA OPKLARING I HOVEDSTADEN

Uddrag af Brev fra Sergent ved 2. Artilleriafdeling. H. C. STEEN, der blev fanget under en Tur fra Avedørelejren til København for at skaffe Oplysninger om, hvad der skete den 9. April.

Den 8. April om Formiddagen mærkedes der en underlig trykkende Atmosfære over Avedørelejren, hvor jeg, som Sergent, var ansat ved 2. Artilleriafdelings 1. Batteri. Vor Batterichef var Kaptajn Stevns og Næst-

kommanderende Løjtnant af Reserven A. Jørgensen, endvidere var der af Befalingsmænd 1 Officiant, 5 Sergenter og 8 Korporaler samt et godt uddannet Mandskab, der var rede til alt.

Vi fik af vores Chef Ordre til at køre vores Batteri frem i Lejrgaden og pakke vores Vogne samt gøre vores Kanoner klar og endvidere sørge for, at vores Ammunition var pakket paa Vognene. Mandskabet arbejdede med Iver og Utrættelighed, og alle gik til Arbejdet med fuldt Alvor, klar til at tage Kampen op mod den, der vilde røve deres Plet Jord, som hver dansk Mand maa føle at have under sig. Saaledes arbejdede man til om Eftermiddagen, indtil 2. Artilleriafdelings 1. Batteri var klar.

Cirka Klokkeren 15,00 kom der Besked til Lejren om, at ingen maatte forlade Lejromraadet; alt var stillet i Alarmberedskab. Dette satte Stemningen paa Kogepunktet hos Befalingsmænd og Menige, nu ventede alle paa, at der kun kunde komme een Ordre, og det var Marchordren, men den udeblev. Da vi nærmede os Aftenen, blev der sat forskellige Vagter ud til at passe paa Materiellet, som stod under aaben Himmel. Batteriet maatte desuden afgive Motorordnanser til Lejrvagten. Jeg selv blev udsat til Telefonvagt paa Batterikontoret, og Mandskabet fik Ordre til at lægge sig paa Sengene med Tøjet paa. Var der blevet alarmeret kunde vi have været ude af Lejren i Løbet af ti Minutter med vores tunge Batteri. Hver Mand kendte sin Plads, og ingen var i Tvivl om noget.

Om Morgenen den 9. April blev Lejren vækket ved en stærk Motorlarm, der hidrørte fra en Masse store Bombemaskiner, og med eet var hele Lejren paa Benene. Hurtigt blev vi klar over, hvordan det hele stod til. Vi havde ingen Telefonforbindelse med København.

Klokken var paa dette Tidspunkt ca. 05,30. Da vi saaledes stod og var raadvilde, kom der en tysk Bombemaskine strygende hen over Lejren. Den beskød 6. Afdeling med Maskingevær.

Jeg blev kort efter af Kaptajn Stevns kommanderet ind til København paa Motorcykle med en Rekrut 316 Jensen som Fører af Maskinen. Vi skulde undersøge ind i Byen, hvordan det egentlig stod til, og faa opdaget hvorfor vi ikke hørte noget fra vore foresatte. Vi nærmede os hurtigt København og saa, hvorledes Flyverne kastede Løbesedler ned. Disse havde Folk meget travlt med at faa læst. Vi kørte derefter hen paa Kongens Nytorv og ned gennem Bredgade mod Kastellet.

Da vi kørte med temmelig god Fart ned gennem Gaden og var ud for Slotspladsen hørte jeg nogle Mænd, der raabte en Advarsel og kort efter hørte jeg et Skud, som jeg formener var tiltænkt mig og min Mand.

Vi drejede derefter ned mod Marmorkirken og op ad Gaden tilhøjre, saaledes at vi kom ud til Toldbodvej og drejede til højre op mod Kastellet.

Pludselig sprang der en 3—4 Tyskere frem imod os paa Hjørnet af Bredgade og Toldbodvej, jeg raabte til Rekrutten at han skulde vende om, dette gjorde han omgaaende, men samtidig saa jeg mig tilbage og opdagede, at de stod og sigtede paa os, jeg raabte til Rekrutten, at han skulde stoppe, da jeg var klar over, at det ikke nyttede noget. Tyskerne kom saa hen til os og fratog mig min Pistol, men lod mig beholde Hylstret. Rekrut 316 mistede ogsaa her sit eneste Vaaben, og det var Bajonetten.

Vi blev derefter med 2 Tyskere i Ryggen ført ind i vort eget Kastel, og blev ført ind i Gymnastiksalen, hvor Kastellets Mandskab og Befalingsmænd var samlet. Klokken var paa dette Tidspunkt ca. otte.

Her i Kastellet var vi til Klokken 12,30. Paa dette Tidspunkt henvendte jeg mig til den tyske Major, som havde Kommandoen. Man gav os derefter Tilladelse til at forlade Kastellet, og jeg vilde have Motorcyklen og Vaabnene udleveret, men det kunde ikke lade sig gøre at faa udleveret vores Vaaben, men vi kunde komme næste Dag og faa udleveret Motorcyklen. Vi tog derefter ud til Avedørelejren og afgav Beretning til vores Chef. Saaledes endte vores 9. April sørgeligt, men sandt.

H. C. STEEN.

BREVE FRA FLYVERNE

DEN VAGTHAVENDE OFFICER PAA FLYVE- PLADSEN FORTÆLLER

Uddrag af Brev fra »Flyvelederen« i Værløse den
9. April, Løjtnant HERLUF GRÅS.

Den 8. April Klokken 11,30 overtog jeg Flyveledelsen paa Flyvepladsen. Om Eftermiddagen havde vi en Maskine paa Rekognoscering langs Grænsen. Efter Landingen ca. Klokken 17,00 fik jeg at vide, at en stor, motoriseret tysk Kolonne stod parat til at rykke over Grænsen. Radioavisen meldte om Sænkningen af et tysk Troppetransportskib ved Norge, jeg besluttede mig derfor til at sove med Tøjet paa om Natten for hurtigt at være parat, dersom noget uventet skulde indtræffe.

Den 9. April Klokken 4,50 startede Løjtnant H. P. Sørensen (Flyver) og Løjtnant Poulsen (Observatør) til Grænsen paa Rekognosceringsopgave. — Ordren var givet om Aftenen, og Maskinen skulde starte ved Daggry.

Jeg ringede Generalstabens Efterretningssektion op og meddelte, at vi Klokken 4,50 havde sendt en Maskine til Grænsen, Maskinen fulgte samme Rute og havde samme Opgave som Maskinen i Gaar Eftermiddags.

»Hvem har givet denne Ordre?« blev jeg spurgt.

»Obersten,« svarede jeg.

»Jamen, er De da ikke klar over, at Tyskerne er gaaet over Grænsen ved Krusaa, og at de har sat Tropper i Land i Nyborg og Middelfart?«

»Det tror jeg ikke, der er nogen, der véd her, men nu skal jeg meddele det til Obersten.«

Løjtnant Bergh meddelte mig at der ikke var Radioforbindelse med Maskinen, dens Radio maatte være i Uorden.

Jeg ringede Obersten op og meddelte at Maskinen var startet og at jeg, da jeg meldte til Efterretningsstationen, fik at vide, at Tyskerne var

rykket over Grænsen ved Krusaa og havde landsat Tropper i Nyborg og Middelfart.

»Kan vi kalde Maskinen tilbage?«

»Nej, Herr Oberst, dens Radio er i Uorden, saa vi har ingen Forbindelse med den.«

»Naa — Tak, Løjtnant Gräs.«

Derefter ringede jeg rundt til Eskadrillerne i Hangarerne.

Ca. 5 Minutter senere bad Centralen mig ringe Generalstabens Efterretningssektion op, da de ikke kunde faa fat i mig. Jeg bestilte straks Samtalen.

»Det er Kaptajn Gyth.«

»Løjtnant Gräs her.«

»Ja, nu kan De meddele Obersten, at Tyskerne er i København og har besat Kastellet — og nu kommer de her — og saa væk!« Afringing.

Jeg meddelte saa Obersten at Tyskerne var i København og havde besat Kastellet samt besatte Generalstaben, mens jeg talte med den i Telefonen.

Om Rigtigheden var jeg ikke i Tvivl, da jeg kendte Kaptajn Gyths Stemme godt fra Kaptajns Ophold i Lejren ved Værløse.

Jeg meddelte det skete til Eskadrillerne. Ikke mange vilde tro mig. Men derimod lød det:

»Kom og se paa Flyvelederen — han er da blevet helt tosset« o. s. v.

Eskadrillerne fik Ordre til at gøre klar til Afgang til Mobiliseringspladserne med korteste Varsel.

Mens Maskinerne blev opvarmet og stod paa snorlige Rækker, kom Angrebet.

Jeg hørte Skydning fra Rekylgeværet udenfor Kommandorummet og Raabet: — de kommer — de kommer — Drønet af Maskiner, samtidig med at en Fokker C. V. fra 5. Eskadrille startede.

En af de angribende Maskiner skilte sig ud fra de øvrige og angreb den startende Maskine — et Par Salver og vor Fokker C. V. styrtede ned fra ca. 50 m Højde — jeg saa en Eksplosion; men jeg kunde ikke se, hvor Maskinen faldt for Flammerne fra 2 Maskiner, der var skudt i Brand lige foran Kommandorummet. 3. Eskadrilles Flyvesoldater stod stadig ved deres Rekylgevær og beskød tappert de angribende Maskiner.

Medens Maskinerne lavede en Volte om Pladsen, løb jeg over i Lavendlerne paa den anden Side Flyvepladsen, og nu kom Drønene fra vore egne Bomber, der eksploderede i Flammerne, der var nemlig ophængt 12½ kg Bomber under Planerne paa en Del af vore Maskiner.

Da det første Angreb var forbi, kom jeg igen ind i Flyvelederrummet. Der kom Ordre om, at Modstanden skulde fortsættes, og at Eskadrillerne skulde afgaa til Mobiliseringspladserne.

Maskinen, der var paa Rekognoscering til Grænsen, vendte hjem og fik Ordre til Start paany til Mobiliseringsplads.

Igen gik Turen over i Lavendlerne. Denne gang rettedes Angrebet mod 1. Eskadrilles Jagermaskiner.

Angrebet varede kun kort Tid, straks efter, at jeg kom tilbage, ringede Kaptajn Herschend og meddelte, at al Modstand skulde indstilles — Maskinerne stoppes — Geværerne aflades.

En glædelig Efterretning indløb. Løjtnant H. P. Sørensen var i god Behold landet paa Mobiliseringspladsen.

Kampen var endt — en Maskine skudt ned og to tapre og gode Kammerater dræbt — men ikke én af os paa Jorden var kommet noget til. Dette kan kun skyldes tysk Disciplin, for hvor nemt kunde de ikke have dræbt mange af os; men efter hvad jeg saa, gik Tyskernes Angreb udelukkende ud paa at tilintetgøre vore Maskiner, hvilket ogsaa tilfulde lykkedes for dem.

H. GRÄS.

SIDSTE DANSKE REKOGNOSCKERINGSFLYVNING

Observatøren paa den sidste danske Rekognosceringsflyvning den 9. April, Løjtnant P. E. PAULSEN, fortæller om den spændende Tur.

Den 8. April tidligt paa Aftenen sad jeg sammen med Løjtnant Schiødtz-Christensen paa Lejrens Radiostation og røg en fredelig Pipe Tobak, da Løjtnant Bergh rødhovedet kom farende og hentede os med over paa Afdelingens Kontor. — Der var, efter at Alarmberedskabet tidligt paa Eftermiddagen var indtraadt, kommet Ordre til at en R-Maskine skulde starte ved Daggry næste Dag for Rekognoscering af den danske Grænse mod Syd. — Det lille Møde paa Afdelingskontoret gjaldt derfor Udtagning og Instruktion af Mandskabet til denne — som det senere viste sig — Danmarks indtil videre sidste Flyvning med Militærmaskine fra Værløse.

Ved en hurtig »Trækken lange og korte Tændstikker« blev Resultatet,

at jeg som Observatør sammen med Sekondløjtnant H. P. Sørensen skulde starte næste Morgen Klokken 04,30 paa Rekognoscering af Grænsen.

Efter en Kop Kaffe i Messen og Afmærkning af de nødvendige Kort, kom jeg hurtigt i Kassen til nogle faa Timers Søvn. — Klokken 03,45 op og afsted til Hangaren, hvor Reservehaandværkerne Natten igennem havde været travlt beskæftiget med at bringe Maskiner i Orden og starte den Maskine vi skulde have. Vi gik hurtigt Landkortet og Ruten igenem og kom paa Vingerne. Det var smukt Vejr, næsten vindstille — og skyfrit. Solen var endnu ikke staaet op, saa Horizonten mod Vest var uklar og indhyllet i Tusmørke. Omkring Storebælt begyndte Solen at faa jaget Tusmørket paa Flugt, saa det nu var muligt at skelne Ting paa Jorden, mit Job med at observere eventuelle fjendtlige Objekter kunde begynde.

Længe varede det ikke, før noget viste sig — tyske Flyvere! Søren rokkede med Maskinen og pegede mod Syd, og dør langt ude kom den ene Formation ved Siden af den anden, Antallet af Maskiner kunde jeg ikke tage, da de momentvis forsvandt paa Grund af Farvesammenspil med Baggrunden, men jeg syntes, vi paa denne Tur saa alle Typer, naar undtages Luftskebe og Skolemaskiner. Jeg beundrede Søren for hele Tiden at finde de Smuthuller, der kunde blive til os. Vore Flyvehøjder mellem Sønderjylland over Fyn til Storebælt var alle mellem 400 og 16—1800 m. Havde Radioen nu været i Orden kunde der være blevet Tid til Afsendelse af Meldinger, men den havde desværre fra Starten vist sig ikke at faa nogen Strøm fra Generatoren. Kort efter Passagen af Storebælt ca. over Ringsted, kunde vi nu i Nord-Øst se en underlig brunsort Røg stige op. — Det slog mig — Værløse?? Nej, ikke Værløse, hvad skulde kunne ryge saadan dør? Vi kom nærmere — der var saa dejlig roligt og fredeligt, Solskin over Sjælland — og saa! — Hvordan var det Pladsen saa ud? Det slog mig straks at der var noget usædvanligt paa Færde. Først under Landingsrunden gik det op for os, at adskillige Maskiner var brændt paa Jorden. Vi landede paa normal Maade; men var knapt standset før Folke kom rendende og viftede med begge Arme og raabte, at vi skulde flyve til Ringsted og lande i Nærheden, hvorfor vi omgaaende startede.

Af det vi havde set paa Pladsen fik jeg den Opfattelse, da der ikke saas nogle Bombekraterer, at alt var tabt, og Eskadrillerne selv havde sat Ild paa Maskinerne. Af Beskeden, vi fik paa Pladsen, fik jeg den Opfattelse, at nogle allerede skulde befinde sig paa en af vore andre Flyvepladser, hvorfor jeg koncentrerede Opmærksomheden om ethvert Tegn paa

Jorden, der kunde tyde paa Dele af egne Eskadriller; men intet viste sig, hvorfor vi saa landede ved en Gaard, som vi kendte. Aldrig saa snart var vi landet før 10—12 Maskiner, som kunde ligne 3. Eskadrille, strøg forbi Pladsen i 1000 m Afstand og Højde ca. 100. Det saa ud, som om de søgte Landingsplads, og i Betragtning af at det maatte være bedre at være nogle Stykker samlede, startede vi omgaende og vilde følge efter.

Til vor Forundring mærkede vi, at vi ikke kunde følge med, selvom vor Maskine, som tilhørte 5. Eskadrille, skulde gaa noget hurtigere. De sete Maskiner forsvandt i Horizonten mod Øst for os, og vi var atter alene. Ved Tegn blev vi enige om at gaa tilbage og lande. Først senere blev vi klar over, at de Maskiner, vi vilde følges med, var en tysk Eskadrille, saa glade var vi for vor langsomme Maskine.

Nu gjaldt det om at komme i Forbindelse med nogle af vore egne, saa Sørensen blev ved Maskinen, som vi havde faaet anbragt saa godt i Skjul, vi kunde, i Skovkanten. Jeg gik 1 km op til Telefoncentralen og forsøgte Forbindelse med Afdelingen, det lykkedes i Løbet af et Par Timer og her fik jeg, efter kort at forklare vor Situation, Ordre til at blive hvor vi var og afvente nærmere.

Ankommet paa laant Cykle til Maskinen holdt vi »Krigsraad«. Vi vidste paa dette Tidspunkt kun, hvad fremgaar af nærværende. Foruroliget af gentagne Passager af tyske Formationer, besluttede vi, hvis alt brød sammen, at stikke Ild paa Maskinen, og derefter se at komme væk fra Eggen. Af forbipasserende fik man de mest forskellige og forbandede Rygter at vide, kun det vi selv havde set, hørte vi intet om, saa vi blev enige om ikke at tabe Haabet om snart at blive i Stand til at komme tilbage.

En Opringning senere fortalte os at Haandværkerne var paa Vej ned til os for at demontere Maskinen og bringe os hjem. Og da samtidig Markens Ejer arriverede og tilbød sin Assistance baade med Natlogis og Mad, steg Humøret et Par Grader igen. Paa den bedste Maade blev vi forplejet og fik Underretning om, hvad der egentlig var sket. Næste Morgen Adskillelse af Maskinen og Afgang til Værløse, hvor vi til vor store Skuffelse saa hele Lejren i Opbrud. Der var nu kun tilbage at pakke Sagerne sammen, komme i Forbindelse med og berolige Familien og derefter næste Morgen for sidste Gang at forlade Lejren.

PAUL ERIK PAULSEN.

LUFTVÆRNSREKYLGEVÆRERNE SKYDER

Uddrag af Kommandøren for 3. Luftvæmsrekylgeværer S. v. BRUHN's Beretning om Oplevelser den 9. April.

Den 8. April Klokken ca. 14,00 blev jeg beordret til Formationsflyvning med Løjtnant Jørgensen som Fører og Løjtnant Fiehn-Møller som Nr. 2. Klokken 14,30 blev vi hentet ind af Sergent Hegner og fik efter Landingen at vide at vi var i Alarmberedskab, som Grund hørte jeg angivet at Englænderne havde udlagt Miner ved Norges Kyst.

Maskinerne — 6 ialt — blev straks trukket ind og gjort klar, Ammunitionen eftersat. Maskinerne blev opstillet i to Formationer à 3 Maskiner, og Besætningen udpeget.

Da der ikke var flere Maskiner i Orden, blev Sergent Reimer og jeg beordret til at opstille 6 Maskingeværer omkring Hangaren. Reimer fik Kommandoen over 3 Maskingeværer, der blev opstillet Øst for Hangaren og jeg selv Kommandoen over de 3 andre Maskingeværer, der blev opstillet Vest for Hangaren. Jeg fik tillige overdraget Opsynet med alle 6 Maskingeværer i Opstilling og Indøvelse af Mandskabets Betjening af Geværerne, hvilket var meget paakrævet, da flere ikke havde prøvet det før og ikke kendte Sigtemidlerne.

Vi fik Ammunition udleveret og 10 Magasiner til hvert Gevær og begyndte Opladningen. Der var kun 1 Lysspor for hver 8 Patroner.

Jeg fik Ordre til at være Vagtkommandør fra Klokken 20,00 til Klokken 05,00 næste Morgen. Maskinerne blev trukket ind for Natten, og ligeledes blev Maskingeværer og Ammunition indbragt. Trefødderne blev staaende ude.

6 Mand blev afgivet til Vagt samt 1 Korporal. Der var ligeledes 2 Reservehaandværkere i Hangaren Natten over.

Mandskabet blev inddelt i en Roste paa 3×2 Mand med Afløsning hver anden Time. Vagten gik med oppløst Bajonet og med Patroner i Magasinet (ikke i Kammeret) og med Ordre til at rondere uden Ophold om Hangaren og Maskingeværstandpladserne.

Klokken 04,45 blev Maskinerne trukket ud, afprøvet og opstillet som den foregaaende Dag, Maskingeværer og Ammunition anbragt paa Plads og Mandskabet udpeget til Geværerne.

Klokken 05,00 ankom Chef, Næstkommanderende, Flyvere, teknisk Personel og Soldater.

Det flyvende Personal fik Ordre til at gøre sig flyveklar og derefter opholde sig udenfor Hangaren i Nærheden af de snurrende Maskiner.

Vi stod alle i en Klynge ved Hangarens Østkant da et Raab tilkendegav os, at fjendtlige Flyvere nærmede sig.

Jeg gav Soldaterne Ordre til at aabne Ilden, hvad disse gjorde omgaaende. Ilden blev øjeblikkelig besvaret kraftigt fra de angribende Maskiner. (Disse skød kun med Lysspor- og Brandprojektiler). 2 Maskiner angreb Maskingeværstandpladserne direkte medens Resten af Maskinerne angreb fra Øst langs Hangarerne og beskød Maskinerne, hvoraf flere ved 2. og 3. Eskadrille straks gik i Brand.

En Maskine angreb, samtidigt med de øvrige Maskiners Angreb, Løjtnant Godtfredsens Maskine, der næsten lige var startet, og var kommet op i ca. 50 m Højde. Jeg mener at have set Løjtnant Brodersen besvare den fjendtlige Maskines Ild med sit Observatørgevær, men kan ikke sige det afgjort, da der saas en næsten ubrudt Ildstribе mellem de to Maskiner. Afstanden mellem disse var ringe, da Ilden aabnedes. Tilsyneladende blev Løjtnant Godtfredsen ramt øjeblikkelig, da Maskinen gik direkte i Jorden umiddelbart efter den fjendtlige Ildaabning. I samme Øjeblik Maskinen ramte Jorden, var den omspændt af Flammer. (Da Angrebene var forbi ca. 1 Time senere, blev jeg med en Korporal og et Par Soldater beordret ud til den nedskudte Maskine for om muligt at bringe Flyverne med tilbage. Maskinen var styrtet ned i en Pløjemark, der stødte op til Flyvepladsen, den var fuldstændig brændt op. Løjtnant Godtfredsen sad fastklemmt i Førersædet, Løjtnant Brodersen havde tilsyneladende forsøgt at springe. Han laa ved Siden af Maskinen, Faldskærmen laa udfoldet over ham og dækkede ham. Han var næsten helt bevaret. Det er sandsynligt at han er dræbt ved Faldet, venstre Side var delvis brændt; han laa udstrakt paa Ryggen med Maskinen til venstre for sig. Pelsstøvlerne laa et Stykke derfra).

Soldaterne ved Maskingeværerne opskød al deres Ammunition og blev derefter beordret ind i Hangarerne. Ved første Angreb mener jeg, at én af de fjendtlige Maskiner fik den ene Motor beskadiget, den satte ud og Flyveren trak sig ud af Angrebet og gik Syd paa.

Det var aabenbart, at det gjaldt at tilintetgøre vore Maskiner. Det vilde have været let for Fjenden at skyde ind i Hangarerne, da de gennemførte Angrebet til meget lav Højde, og derfor kunde have forventet stor Træfning ved Opspringere, men dette undlod de.

Efterhaanden brændte ca. 8 Maskiner paa Pladsen, og da der lød kraftige

Ekspllosioner fra 3. Hangar, mente vi, at Fjenden var begyndt at bombe, men det viste sig at være Bomberne der var ophængt under R.-Maskinerne! Et Sprængstykke herfra beskadigede en af vore Lastvogne, der stod ved østre Gavl.

Det første Angreb var af lang Varighed, og efter at have været væk i 5—10 Minutter kom de fjendtlige Maskiner igen og fortsatte. Til sidst blev vi beordret ud i Markerne Syd for Pladsen for at søge Skjul, vi ventede, de vilde bombe Hangarerne.

Det viste sig at Soldaterne ikke var gode til at søge Flyverskjul: De vedblev at løbe da Maskinerne angreb, de fulgte Maskinerne med Øjnene, hvorved deres Ansigter maa have været meget synlige for de lavtgaaende Maskiner, og endelig udnyttede de ikke Terrainets Linier, men lagde sig paa tværs af Furerne og Skrænter.

Da Angrebet var forbi, gik vi i Gang med Oprydningen, trak de ikke brændte Maskiner ind og afladede dem o. s. v.

Klokken 08,00 blev vi beordret op i Lejren (uden Vaaben). Efter Midtag deltog alle i det videre Oprydningsarbejde.

Den 10. April gik med Pakning og den 11. April Klokken 07,15 forlod vi Lejren for at overlade den til Tyskerne.

S. v. BRUHN.

START MED FORHINDRINGER

En Flyver, Sekondløjtnant E. KLINT, der blev stoppet i sin Start fra Flyvepladsen i Værløse den 9. April, fortæller herom.

Mandag den 8. April var jeg Instruktør i Blindflyvning ved Link-Traineren i Lejren.

Klokken ca. 14,15 kom der Ordre fra 1. Eskadrille, at Eskadrillens Flyvere skulde stille ved Kontoret med det samme.

Da vi kom derop, fik vi at vide, at Sjællandske Flyverafdeling var i Alarmeredskab, og vi maatte ikke forlade Lejrens Omraade.

Vi fik da Ordre til straks at tage til Flyvepladsen og være klar til at rykke ud til vor Mobiliseringsplads.

Denne Ordre kom desværre ikke, og vi fik det Indtryk, at der ikke var saa stor Fare, som vi i Øjeblikket troede.

Vi benyttede da Eftermiddagen til at afstemme Radiostationer i de os tildelte Maskiner, samt at pakke vore nødvendigste Sager sammen, saa vi kunde rykke ud med et Øjeblikks Varsel.

Sent paa Eftermiddagen tog vi op i Lejren og fik Ordre til at stille igen næste Morgen i Hangaren Klokken 5,00.

Da vi stillede den 9. om Morgenen var Eskadrillens flyveklare Maskiner — 6 ialt — trukket ud og var klar til Start.

Vi hørte nu at tyske Tropper havde besat Kastellet Natten til Tirsdag. Denne Meddelelse tvivlede jeg paa, da det forekom mig mærkeligt, at tyske Tropper blev landsat i Danmark uden vor Modstand.

Det viste sig dog meget snart, at dette havde sin Rigtighed.

Jeg løb hen til min Maskine, fik min Faldskærm paa, tog Startklodserne væk og satte mig op i Maskinen.

Jeg drejede Maskinen op i Vinden og vilde starte for derefter at finde en Mark, som jeg kunde lande paa og blive spændt fast og faa min Hjælm paa.

Jeg saa da, at de andre Maskiner var tomme og saa mig tilbage og blev kaldt tilbage af Eskadrillechefen.

Inden jeg havde faaet min Faldskærm paa, havde de tyske Jagere aabnet Ilden.

Da jeg stod op i Maskinen saa jeg en af vore R-Maskiner starte, og efter at jeg havde drejet min egen Maskine op i Vinden, saa jeg Ilden fra en brændende Maskine ved Pladsens nordvestlige Hjørne og troede, at det var en tysk Maskine.

Efter at vi var kommen ind i Hangaren havde vi ikke andet at gøre end at staa og se paa, at over Halvdelen af vore flyveklare Maskiner blev skudt i Brand og Resten ødelagt af tyske Jagere.

De tyske Angreb paa vore Maskiner blev sat ind 6 eller 7 Gange med 5—10 Minutters Mellemlum.

Klokken 7,40 fik vi Ordre til at tage op i Lejren og deltage i Flagparade Klokken 8,00.

Vi fik da at vide, at tyske Tropper havde overskredet den danske Grænse i Sønderjylland og landsat Tropper i flere af vore Kystbyer.

Vi blev derefter klar over, at vi nu var underlagt den tyske Værnemagt og maatte rette os efter deres Ordre.

E. KLINT.

FORGÆVES ANSTRENGELSER

Uddrag af Beretninger fra to Flyvere, Tilskuere paa Marken under Angrebet den 9. April, Løjtnanterne A. C. PETERSEN og H. KIERKEGAARD.

Den 8/4 om Eftermiddagen, fik Eskadrillen under sine Øvelser paa Flyvepladsen Ordre fra Afdelingen om at gaa i Alarmberedskab. Flyvningen blev standset og alle Maskinerne opladet med Ammunition. Bomber fandtes ikke i Værløse, de skulde først i Løbet af Natten bringes til Veje. Jeg selv blev i Bil beordret ud for at tilse de Flyvepladser, der i Efteraaret var blevet indrettet paa Sjælland. Klokkeren 14,30 afgik jeg fra Lejren. Klokkeren ca. 18,15 var jeg tilbage igen. — Alle Pladserne var i god brugbar Stand.

Den 8. om Aftenen maatte alle forblive i Lejren og Eskadrillerne fik Ordre til at stille paa Flyvepladsen den 9. Klokkeren 5,00.

Straks efter at vi var stillet i Hangaren næste Morgen, blev der udtaget en Besætning til Rekognoscering ved Grænsen i Sønderjylland. Resten af Besætningen fik Ordre til at pakke deres Køjesække og gøre klar til Afgang til Pladserne. Maskinerne, der i Løbet af Natten var blevet forsynet med Bomber, var opstillet i snorlige Rækker foran Hangaren og stod med snurrende Propeller.

Da Pakningen af Køjesækkene omtrent var tilendebragt lyder Raabet: »Fjendtlige Flyvere under Angreb«. Døren ud til Hangaren blev revet op, og det første Syn jeg saa, var en fjendtlig Maskine, der drejede af fra en anden, der styrtede brændende til Jorden i det nordvestlige Hjørne af Pladsen. Jeg var først af den Antagelse, at det var en af de fjendtlige Maskiner, der var skudt i Brand af vore Luftmaalsgeværer, idet jeg havde hørt, at der blev skudt fra Jorden; senere erfarede jeg Sandheden.

Da jeg kom ud af Hangaren var de opstillede Maskiner blevet beskudt første Gang hvorved en Maskine gik i Brand og de fjendtlige Jagere var ved at lægge an til andet Angreb. Jeg søgte hen til det bombesikre Rum, hvor der i Nedgangen opholdt sig flere, der prøvede paa at komme ind. Døren var laaset, idet Nøglen var hos Bygningsdistriktet, der endnu ikke havde afleveret Rummet til Flyvetropperne. Under Opholdet i Kælders-halsen kom det andet Angreb og da dette Opholdssted, der laa lige i Skudneget, var ret ubehageligt, blev der givet Ordre til at søge ud paa Marken Syd for Hangaren. Her spredte vi os og faldt ned. Jeg iagttog herfra Resten af Angrebene.

Det er mit Indtryk at der kun blev skudt med Kanon fra Maskinerne.

Skydningen var meget præcis. Der blev absolut kun skudt paa vore Maskiner, der blev ikke sat noget Angreb an paa Personalet paa Jorden.

Efter det første Angreb, der varede ca. 20 Minutter, blev der et Ophold paa 4—5 Minutter, hvorefter 1. Eskadrille blev beskudt endnu en Gang. Derefter tog Maskinerne Højde paa og forsvandt i Retning mod København, men kom dog med visse Mellemlum tilbage, antagelig for at iagttage og opgøre Virkningen af Beskydningen.

Af Eskadrillens Maskiner brændte 4, andre blev stærkt beskadigede.

Efterhaanden som Maskinerne brændte, eksploderede ogsaa Ammunitionen og de ophængte Bomber, og det var derfor umuligt at nærme sig Maskinerne, før de var næsten totalt nedbrændte.

Under hele Angrebet havde Skytterne ved Luftmaalsgevæerne tappert besvaret Ilden fra de fjendtlige Maskiner, og de gik ikke fra Gevæerne før de blev beordret dertil, da Bomberne paa egne Maskiner begyndte at eksplodere.

I det hele taget følte man sig ganske afmægtig paa Jorden under Angrebet, da man var klar over, at de faa Rekylgeværer ikke generede de fjendtlige Maskiner det mindste. Derfor affyrede vel ogsaa enkelte deres Pistol og Gevær 89 i Desperation mod Maskinerne.

A. C. PETERSEN.

Den 8/4 om Eftermiddagen fik Eskadrillen Ordre til at gaa i Alarmberedskab, og vi mødte alle hurtigst muligt i Hangaren. Efter den engelske Mineudlægning ved Norges Kyst var jeg nok klar over, at der var naaet et kritisk Punkt i Nordens Stilling til Krigen, men jeg antog dog stadig, at vi skulde gaa fri.

Efter vi var inddelt i Patruljer og havde faaet tildelt Maskiner, gik Ventetiden med at afprøve Radio m. m. Paa et ret tidligt Tidspunkt blev der givet Tilladelse til at tage op i Lejren og spise; jeg mente derfor, at Faren var delvis drevet over.

Den 9/4 lidt efter Daggry stillede vi i Hangaren og gjorde atter klar til øjeblikkelig Start. Selv efter at have hørt forskellige urovækkende Rygter, troede jeg ikke, at Faren var overhængende, da der endnu ikke var givet Ordre til at flyve til Mobiliseringspladserne, men alligevel ransagede jeg af og til Horisonten.

Ved 5,30 Tiden stod jeg udenfor Hangaren. Pludselig saa jeg 3 Rækker af Monoplaner over Maaløv med Kurs mod Pladsen. Jeg raabte Alarm, vi

løb til Maskinerne og Flyversoldaterne til Luftmaalsgeværene. Vi var ikke naaet til Maskinerne, før den første Byge af Brandprojektiler slog ned over Pladsen. Medens jeg spændte min Faldskærm paa, saa jeg, at flere af R-Maskinerne ved Hangar II og III brændte, og en R-Maskine, der var startet lige før Angrebet, blive skudt brændende ned, da den naaede den nordlige Begrænsning. Der blev nu givet Ordre til at gaa i Dækning i Hangaren.

Efter Angrebene fik vi Ordre til at rykke op i Lejren for at overvære Flagets Hejsning, maaske for sidste Gang. Resten af Dagen gik med forskelligt Oprydningsarbejde og med at høre paa et Væld af Rygter.

Ordren for den 10/4 lød paa, at der skulde holdes Øvelser som sædvanlig, dog ikke Flyvning. Om Morgenen var vi alle tavse, som om vi først nu var blevet klar over, hvad der var sket Dagen før. Danmark var ikke mere et selvstændigt Land, men besat af en fremmed Stormagt, og vi havde nu kun at afvente, hvad fremmede agtede at gøre med os.

Det var dog kun den første Time, at der var normal Øvelse, derefter kom der Ordre til at pakke og gøre klar til Udrykning af Lejren naar som helst.

Senere paa Dagen fik jeg Ordre til at køre til Byen med en Lastvogn og aflevere noget privat Bagage. I København gik Livet som ellers. Naar vi holdt for at læsse af, kom der mange og spurgte interesseret, hvorledes det gik, men desværre hørte jeg ogsaa de sædvanlige, haanlige Bemærkninger, som enhver Befalingsmand har maattet høre paa Gaden i mange Aar.

Jeg naaede til Lejren lige da Dannebrog blev sænket for sidste Gang. Der var dødsstille, jeg tror ikke, der var nogen, der havde Taarer i Øjnene, vi var ligesom forstenede allesammen.

Nede paa Pladsen, hvorover vi saa tit havde tumlet vore Maskiner, stod en fremmed Magts Maskiner, der gik én Mand og holdt Vagt ved dem.

Den 11/4 tidlig om Morgenen rykkede vi ud af Lejren og gik i Kantonement i Maaløv.

Midt i al den hjælpeløse Uvished om, hvad der skulde ske med én, havde man én Trøst: Billedet af den danske 5 Maaneders Flyversoldat, der stod ved sit Luftmaalsgevær, som han kun havde betjent 2—3 Gange før, og skød som en rasende mod en fremmed Magts kraftigste og nyeste Kampmaskiner, medens Nedslagene fra Brand- og Panserprojektiler sprøjtede Jord paa ham. Han gik først i Dækning, da det blev befalet. Hvad kunde han ikke have udrettet under andre Forhold?

H. KJERKEGAARD.

EN RESERVEHAANDVÆRKER FORTÆLLER

Reservehaandværker I. J. F. M. G. NIELSEN fortæller — i Uddrag — følgende om sine Indtryk fra Værløse den 9. April.

Den 9. April 1940 er den mørkeste Dag i min Bevidsthed. I denne Dags tidligste Morgenstund brød stærke tyske Tropper over den danske Grænse og landsattes mange Steder paa de danske Kyster og angreb fra Luften vore Luftstyrker, der netop stod flyveklar paa Flyvepladsen ved Værløse.

Luftangrebet paa Flyverlejren ved Værløse staar mig friskt i Hu, og jeg vil aldrig glemme det.

Klokken godt fem om Morgenen var vore Flyvemaskiner gjort klar paa Pladsen og startet op lige til at gaa paa Vingerne. Da vi derefter gik i Gang med vort daglige Arbejde i Hangaren kom Meldingen: »Flyverangreb!«

Ca. 12 tyske Messerschmidt Jageres angreb Pladsen i Ring. Hurtig blev en stor Del af vore Maskiner skudt i Brand og de øvrige gjort flyveudygte af de tyske Jageres Brandprojektiler.

Een eneste af vore Maskiner naaede at lette, men for sent. En Byge fra en tysk Jager bragte den til at styrte brændende til Jorden. To Kammerater prøvede at gøre deres Pligt mod Land og Folk — og betalte derfor med Livet. Jeg vil altid ære deres Minde og jeg vil aldrig glemme dette Nu. Det vil altid staa for mig som noget ufatteligt og meningsløst —!

Vore Luftværnsrekylgeværer optog straks Beskydningen, hvis Virkning iøvrigt kun var ringe imod disse kraftige, veludrustede og dygtige tyske Flyvere. Geværbetjeningen optraadte koldblodigt og var endog særdeles udholdende ved deres Poster, selv efter at Kommandoen: »Hold inde!« var givet.

Efter Angrebet gik vi i Gang med et forjagende Oprydningsarbejde paa Flyvepladsen og i Hangarerne. Tyskerne maatte ikke kunne sige os noget paa. — De skulde bruge Flyvepladsen hurtigst muligt, og alt vort Materiel skulde være klar til Brug for dem.

Den næste Dag, den 10. April, tilendebragte vi Arbejdet paa Flyvepladsen og i Hangarerne og tog fat paa Rømningen af Lejren, vort Hjem —!

Om Aftenen hilste vi alle, for sidste Gang, Dannebrog, da det blev strøget for sidste Gang i Værløselejren.

Solen sluktes, jeg følte det i hvert Fald saaledes. I Morgen Klokken otte skal vi alle være ude af Lejren.

Gud bevare os alle og give os bedre Tider. —

JOHANNES GAMMELGAARD NIELSEN.

BEGIVENHEDER I JYLLAND

BREVE FRA TØNDER

DANMARKS GRÆNSE OVERSKRIDES

Uddrag af Beretning fra Korporalselev Nr. 474
S. PETERSEN, der var sendt til Grænsen for at mel-
de Tønderstyrken, hvis og hvornaar Grænsen blev
overskredet Natten til den 9. April.

Mandag den 8. April fik jeg Ordre til at køre til den danske Grænsestation ved Sæd. Jeg skulde være Ordonnans og køre med Melding til Fodfolkspionerkommandoet, saafremt Tyskerne skulde gaa over Grænsen. Jeg skulde køre saa skjult som muligt, saa det ikke skulde vække Opsigt, men det skulde se ud, som om jeg var ude i et ganske almindeligt Ærinde.

200 m fra Grænsen blev jeg indkvarteret hos en dansk Gaardejer, og lige uden for Gaarden gik der 3 Gendarmer.

Der kom et Par tyske Flyvere over dansk Territorium, og der lød en stadig Motorbrummen fra den anden Side af Grænsen. Klokken 22 gik jeg i Seng med alt Tøjet paa, lige parat til at springe ud ved den mindste Lyd, og jeg havde ikke ligget en halv Time, før der blev banket paa Ruden. Det var Vagtmesteren, der kom og sagde, at Situationen ikke var saa god, og at Gendarmerne havde alt parat til at gaa tilbage. Saa gik jeg og spadserede med Gendarmerne, og det meste af Samtalen var om Krigen 1914—18.

Der var rigtig blevet Uro paa den tyske Side. Vi kunde høre hvordan Biler, Motorcykler og Togene kørte ustandseligt, og vi var ganske klar over, at inden Klokken 6 vilde der ske noget. Paa Grænsestationen ringede Telefonen ustandseligt, og det summede ordentlig i Telefontraadene. Jeg gik ind og satte mig paa Sengen, men pludselig kom der Liv i det hele. Det dundrede paa Ruden, og en Gendarm raabte: »Nu er de gaet over,

skynd Dem.« I Løbet af et Øjeblik var jeg ude ved min Motorcykle og begyndte at starte den. Gendarmerne kørte mod Sæd, og kun den Gendarm, der kaldte paa mig, var der. Han raabte mens jeg startede Motoren: »De naar det ikke, De naar det ikke! Skynd Dem, de er helt herovre.« Saa kørte han ogsaa.

Til min Glæde varede det kun et Øjeblik, inden Motorcyklen startede, og saa fløj jeg afsted, alt det Motorcyklen kunde køre. Jeg kørte med slukkede Lygter. Lige uden for Sæd stod en Mand og svingede med en Lygte, og det saa ud, som om han vilde standse mig. Jeg drejede imidlertid Haandtaget helt i og Motorcyklen fløj henad Vejen.

Saasnart jeg kom til Kasernen, løb jeg op paa Bataillonskontoret. Obersten kom ud fra sit Kontor, og jeg afgav min Melding om, at Tyskerne var gaaet over Grænsen. Øjeblikkelig blev der alarmeret. Jeg løb over i Gymnastiksalen, hvor Skolen sov, men de var alarmeret, og da jeg sagde, at nu var Tyskerne over Grænsen, kan det nok være de blev færdige.

Da jeg kom ind i Gaarden igen, fik jeg af Obersten Ordre til at køre til Sæd og se, hvor langt Tyskerne var naaet. Jeg var kun kommet et lille Stykke ned ad Carstengade, da jeg mødte en tysk Motorcykle og 3 Panservogne. Jeg kørte forbi dem og standsede saa og gjorde omkring. Naar Tyskerne ikke havde skudt paa mig første Gang, gjorde de det nok heller ikke næste Gang. Da jeg kørte forbi dem næste Gang, holdt Panservognene uden for Kaserneporten. En tysk Soldat vilde standse mig, men da Vagten lige aabnede Porten, kørte jeg forbi og ind i Kasernegaarden, hvor jeg afgav Meldingen.

Saa var mit Job som Ordonnans slut.

S. PETERSEN.

MED BEFALINGSMANDSSKOLERNE FRA TØNDER TIL BREDEBRO

Uddrag af Redegørelse for Begivenhederne fra
Kornetelev Nr. 253 IB BERING-JENSEN og Korporalselev Nr. 80 H. R. NØRLAND.

Natten til den 9. April sov vi i Gymnastiksalen.

Da vi blev alarmeret om Morgenen Klokken 4,30 stod vi i Løbet af 10 Minutter klar ved Cyklerne. Nede ved Kaserneporten holdt to Panservogne.

I Abild blev Skytte og Hjælper af 1. Cyklistgruppe sat i Stilling i Østkanten af Byen. Jeg og tre Kammerater blev sat til at etablere Vejspærring paa Hovedvejen Syd for Abild. Vi fik en Paahængsvogn kørt frem og vendt paa tværs af Vejen 150 m Syd for Haverne. Medens vi baksede med den, saa vi godt den sorte Masse, der væltede frem nede ved Eksercerpladsen, og da vi var færdige, var de forreste Motorcyklister lige ved Spærringen. Vi 4 Mand greb Karabinerne, vi havde lagt fra os paa Lastvognen og løb tilbage, alt hvad vi kunde. Jeg havde kun løbet faa m, da det første Skud bragede nede fra Kornetelev 24/39 Jensens 20 mm, og den forreste tyske Motorcykle øjeblikkelig besvarede Ilden med sit Rekylgevær.

Hvis vi tøver i Abild og kommer bagefter Motorcyklerne er vi solgt. — Det er for tidligt at dø, vi skal i Dag nok helt tilbage til Ribe, det gælder om at faa sinket Fjenden mest muligt. Bare naa op til Kammeraterne og se at komme i Stilling. Oppe ved Kolding skal de i Stilling, der skal vi nok holde Fjenden længe.

Og med deri Forhaabning kører man trøstigt videre mod Sølsted. —

Flyverne stryger i lav Højde over Vejen, og der høres en mærkelig hvislende Lyd, idet de passerer.

De Stakler i Esbjerg og Viborg, tænker man, naar Eskadrillen vender tilbage. — Hver Gang kører vi Cyklerne i Grøften og kaster os frem over Styret. Aldrig før har jeg været ængstelig for, at min Tjenestecykel skulde gaa itu. — Nu ser man paa den med bange Anelser, hver Gang den har faaet en »Tur«.

Men den holder. — Heldigvis! Bare man naar hen til den By og naar at komme i Stilling, før de træder en i Hælene.

I Sølsted har vi faaet Ordre til at fortsætte til Bredebro. Naa saa ligger der nok nogle Kammerater over Løgumkloster-Bredebro. Saa faar vi et Pust, mens vi skal slaas med dem der. Det bliver alligevel en haard Dag, hvis vi skal fortsætte tilbage paa den Maade, vi hidtil har gjort. Bare man ikke havde Tornyster og Kappe paa. — Hvor alt det Ragelse besværliggør ens Bevægelser. — Men det er selvfølgelig meget godt at have med, naar der bliver Stillingskrig nordpaa.

I Bredebro myldrer Civilbefolkningen. — Folks Nysgerrighed trodser selv skarpe Projektiler. —

Vi bakser med nogle Sten, der skal op paa en Vogn til Vejspærring. — »I maa ikke smide de Sække saadan, der er Mel i, og Brændet skal I lægge paa Plads igen,« siger Bonden.

Og imens forhandles der mellem Parlamentæren og Kaptajnløjtnanten, der beslutter at overgive Styrken. —

Aldrig har jeg været saa skuffet. Vi er fanget; bare de nu holder dem oppe ved Kolding. —
IB BERING-JENSEN.

Da vi om Morgenen blev purret ud, tænkte jeg bare det var en af de sædvanlige Øvelser, men jeg maatte gnide Øjnene et Par Gange, da jeg saa to tyske Tanks holde uden for Porten. I en Fart kom »Bornholmeren« og jeg paa en Motorcykle, og ud gik det ad den gamle Abildvej. Jeg sad med Livet i Hænderne. Maskinen slingrede fra den ene Side af Vejen til den anden og var flere Gange ved at fare i en af Grøfterne. »Bornholmeren« grinede, han havde aldrig kørt Sidevognsmaskine før, og desuden havde han slet ikke Kørekort, saa det havde han jo ogsaa god Grund til.

Naa Grinet forsvandt nu hurtigt, da vi kom til Abild, der faldt nemlig de første Skud. Efter at vi havde forsøgt at bygge Vejspærring, fortsatte vi nordpaa igen. Denne Gang var »Skolelæreren« bagpaa, og han sad og klamrede sig til »Bornholmeren«s Hjelm. Vi standsede et Øjeblik i Sølsted, men kørte saa videre til Bredebro.

Her blev der lavet 4 Vejspærringer. Lige fra Sølsted havde tyske Flyvere kredset over os. De blev nu nærgaaende og begyndte at skyde paa os, og da vi ogsaa skød paa de Tyskere, der holdt sig til Jorden, blev det efterhaanden hedt omkring os.

Da der var gaet en halv Time kom der tyske Parlamentærer, og vi overgav os. Vi blev nu proppet ind i to Rutebiler og kørt til Grænsen. Igenem Tønder By haanede Folk os, men de har vel ikke bedre Forstand. Da vi havde været i Tyskland i en halv Time, blev vi kørt tilbage til Kaserne. Vi skal nu gaa og se paa, hvordan Tyskerne tager det hele i Besiddelse.
NØRLAND.

DEN HAVAREREDE MOTORCYKLE

Paa Vejen mellem Tønder og Abild, da det gjaldt om at skynde sig, gik en Ammunitionsmotorcykle i Stykker. Herom fortæller Kornetelev Nr. 500 CHRISTENSEN og hans Kammerat Korporalselev Nr. 491 ANDERSEN. Det lykkedes for Korneteleven at naa Fodfolkspionerkompagniet.

Lige fra Starten trak vores Motorcykle, der var en Ammunitionsmaskine, daarligt og lige uden for nordre Længe brændte Koblingen sammen. Da

det gjaldt om at faa Ammunitionen frem til Maskinkanonen i Abild, begyndte vi med det samme at skubbe Maskinen fremad. Vi fortsatte saaledes til ca. 1½ km Nord for Kasernen, medens den tyske Motorkolonne kørte frem ad Landevejen mod Abild, hvor den blev standset. Da der igen begyndte at komme Bevægelse i den tyske Kolonne, kørte vi Motorcyklen i Skjul, tog hver en Magasinramme og fortsatte videre mod Abild. Man begyndte nu at skyde paa os fra Vejen med Geværer, og 6—7 Mand kom ind over Marken imod os. Vi fortsatte frem mod Abild til ca. 400 m fra Byen, da kørte den tyske Motorkolonne igennem i Abild, vi lagde nu Kannonammunitionen fra os og fortsatte til Abild, for derfra at komme til 1. Fodfolkspionerbataillons 4. Kompagni, som vi vidste befandt sig mod Nord-Øst.

I Abild var min Kammerat saa heldig at faa en Cykel og han forsvandt imod Tyvse. Jeg kunde ogsaa laane en Cykel, men inden Manden kom med den, var Fjenden saa langt inde paa mig, at jeg blev nødt til at trække mig tilbage til et Hus og søge Dækning, og derfra beskyde Fjenden. Der var kun to af Fjenderne tilbage, og da de samlede al deres Opmærksomhed og skød efter min Kammerat, der forsvandt paa Cykel, forholdt jeg mig roligt i et Hus i Abild. Da de gik tilbage søgte de efter mig, men jeg havde gemt mig i et Spisekammer. Da de var gaaet gik jeg tilbage efter min Motorcykle og begyndte at slæbe den til Abild for om muligt, at faa den saa meget repareret, at jeg kunde fortsætte over Tyvse til Bredebro. Men lige da jeg kom til Abild, kom Røde Kors Vognen og sagde, at jeg skulde med tilbage til Kasernen, for vi maatte ikke slaas mere.

CHRISTENSEN — ANDERSEN.

TRÆFNINGEN I ABILD

Uddrag af Korneteleverne Nr. 172 LARSEN og Nr. 78 KAMPMANN's Fortælling om Træfningen i Abild.

Da vi naaede til Abild, fik jeg sammen med Kampmann og Wilfing Ordre til at sikre Vejen fra Abild mod Øst. Vi gik i Stilling saaledes at Kampmann med Rekylgeværet observerede mod Øst og kunde beskyde en Vejspærring, som Wilfing og jeg etablerede ved Hjælp af en Arbejdsvogn fyldt med Sten; Gaardejeren, som Vognen tilhørte, spændte sine Heste for og kørte Vognen derhen, hvor vi vilde have den.

Dernæst placerede Wilfing sig saaledes, at han kunde holde Forbindelse med Hovedstyrken ved Vejkrydset Abild-Ribe Landevej. Jeg anbragte mig, saaledes at jeg kunde observere mod Syd, og herfra fik vi et udnærket Indtryk af de første Begivenheder ...

Trods det, at vor Forbindelse var i Orden, var vi alligevel blevet ladet tilbage og havde nu ingen Chance for at slutte os til Hovedstyrken.

Iøvrigt var vi meget i Tvivl om, hvorledes vi skulde forholde os, navnlig fordi vi ikke vidste noget om, hvad der skete nordpaa. Gennem Radio-udsendelse fra Norge fik vi Indtryk af, at Norge havde til Hensigt at sætte sig til Modværge mod den tyske Besættelse saa kraftig som muligt. Den danske Radio var derimod tavs.

Fra Gaarden kunde vi iagttage, hvorledes tyske motoriserede Enheder i en stadig Strøm kørte nordpaa ad Ribe Landevej. Een Gang kom to tyske Soldater fra Øst mod Vest gennem Abild, men nogen Afsøgning af Byen fandt ikke Sted.

Da Klokken var 8,30 fik vi af Gaardejeren Besked om, at Overlæge Jepsen var i Abild, og lidt efter kom Overlægen. Med ham gik vi ned til Vejkrydset, hvor vore Cykler stod, og vi selv og vore Cykler kom derefter med den ene Sanitetslastvogn med tilbage til Kasernen.

LARSEN — KAMPMANN.

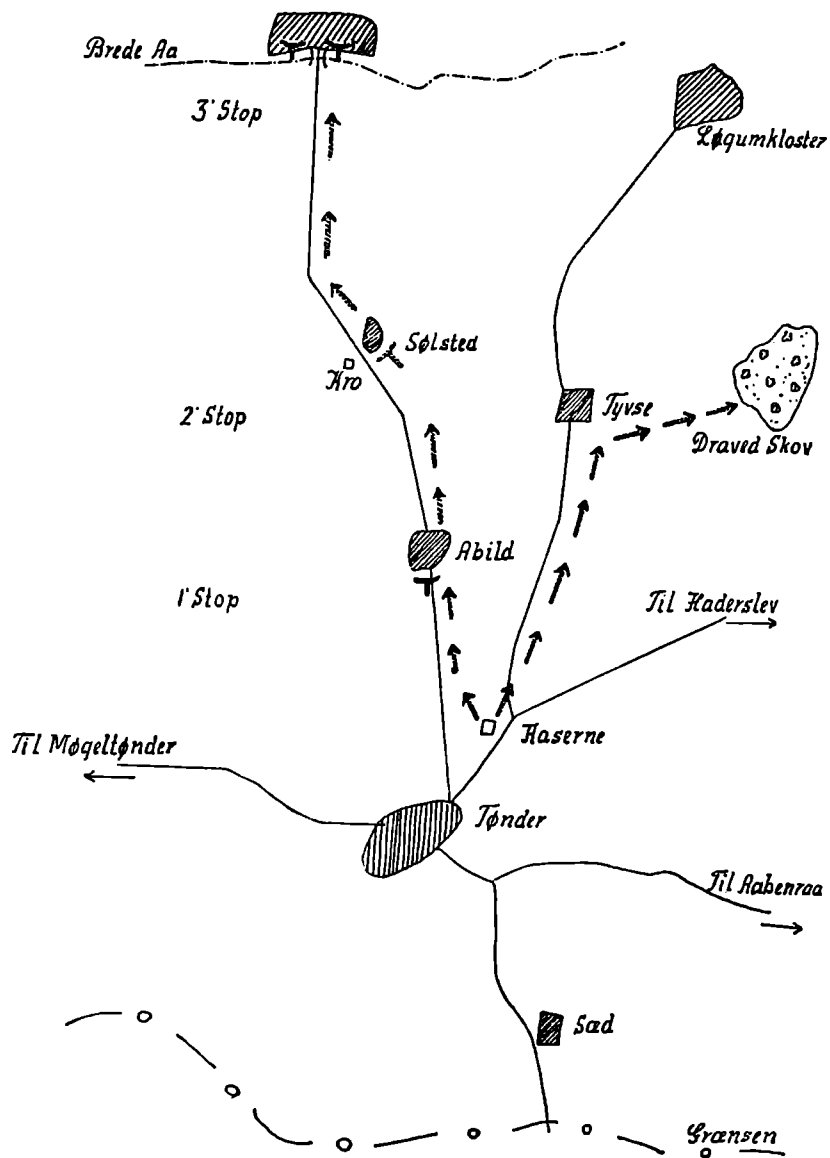
KAMPEN VED SØLSTED

Om Begivenhederne ved Sølsted fortæller Føreren for Kanongruppen, Korporal Nr. 541 BISGAARD blandt andet.

Saa kom Fjenden. Ca. 500 m væk kom 2 Kampvogne og bagefter sandsynligvis nogle Motorcyklister. Jeg kommanderede »Skyd« og det første Skud ramte den første Vogn, der kørte i Grøften. Vognen bagved denne kørte frem, men blev ligeledes ramt, hvorefter den trak sig tilbage, men ved flere Træffere blev den staaende i en skraa Stilling. Derfra affyrede den et Par Skud, men vi hørte ikke Træfningen. Flere af vore Skud prellede af og røg op i Taget paa Huset bagved, Kanonskytten var meget ked af, at han var nødt til at ødelægge det pæne Hus.

De store Flyvere kom nu igen, og nu begyndte Kuglerne at smelde omkring os. Skærmen paa Forhjulet blev gennemhullet, det var nu ikke saa

Skitse
over
Tønderstyrkens Tilbagegang den 9/4 1940.

rant, de kom flere Gange og hver Gang skød de paa os, jeg laa og ønskede, at vi havde et Maskingevær, de fløj jo kun 20 m over Hovedet paa os.

Det blev for hedt, Kaptajnløjtnanten kommanderede os tilbage til Bredebro.

BISGAARD.

DE AFSLUTTENDE EPISODER I BREDEBRO

Om Dagens sidste Sammenstød med Tyskerne for Tønderstyrkernes Vedkommende, fortæller — i Ud-
drag — Kornetelev Nr. 318 BØGE-RASMUSSEN
og Nr. 518 NIELSEN.

I Bredebro gik Trefodsgeværet i Stilling ca. 50 m Syd for Vejspærringen i en Have lige ved Vejen. Vi blev mange Gange overfløjet af Flyvere. Medens vi laa her og ventede, kom Styrken fra Sølsted tilbage, og nogen Tid efter — jeg ved ikke hvorlænge — aabnede et Rekylgvær, som laa ca. 100 m sydligere end os, Ilden. Det skød en kort Tid, hvorefter det gik tilbage. Vi blev stadig liggende, men fik saa pludselig Ordre til at holde inde. Et Øjeblik efter kørte den første Panservogn op til Spærringen, og vi blev afvæbnet. Tyskerne kørte straks en Kanon op til Spærringen og skød paa vor Kanon, som de havde faaet Øje paa. Medens vi stod omringet af Tyskerne, blev der aabnet Ild fra Kirkegaarden, men den holdt øjeblikkelig inde. Tyskerne ryddede derpaa Spærringen og kørte frem gennem Byen.

H. BØGE RASMUSSEN.

I Bredebro fik jeg af Oversergent A. Hansen Ordre til med en Mand 76/Andersen og et Rekylgvær at gaa i Stilling i en ny Granplantage ca. 400 m Syd for Bredebro.

En Kone, som havde set os, udpegede os for Fjenden, og da denne begyndte at køre frem mod os, aabnede jeg Ilden for derefter efter Ordre at trække mig tilbage til Bredebro. Imidlertid havde Fjenden aabnet Ilden, og Projektilerne sprøjtede Jord lige ved Siden af os. Da vi naaede Syd-kanten af Bredebro stadig under Beskydning, raabte Oversergent A. Hansen: »I Dækning«, hvorefter vi springer ned i en nygravet Kalkkule ca. 10 m fra Vejen. Her saa vi saa, at Oversergent A. Hansen og de øvrige bliver taget

til Fange. Vi opholdt os saa i Kalkkullen det meste af Formiddagen og ser de tyske Tropper køre forbi, og at de opstillede en Luftværnskanon paa Vejen.

Da der imidlertid blev en lille Standsning i Kolonnen, foer vi op af Kulen og ind paa en Gaard, der ligger ved Siden af. Her faar vi af Gaardejeren at vide, at de danske Tropper har faaet Ordre til at holde inde, og at alt er besat af Tyskerne. Vi kaster saa Laasedelene til Karabinerne og Bundstykkesporet til Rekylgeværet bort, gemmer Gevæerne og graver Patronerne ned bag ved Gaarden. Saa gaar vi ind til Bredebro, hvor vi træffer Oversergent A. Hansen og Bøssehandleren. Ledsaget af tyske Befalingsmænd faar vi Lov til at hente vore Geværer og Patronerne for derefter at køre til Tønder.

NIELSEN.

HVAD TÆNKTE DE PAA

Karakteristisk for de unge Befalingsmandselevs Reaktioner under de dramatiske Begivenheder synes Udtalelser fra Korporalselev Nr. 461 K. THORSEN og Nr. 159 A. J. ANDERSEN.

De lyse Punkter, jeg har fra den korte Strid om Danmark er meget smaa, derimod er der mange sørgelige Minder, som jeg aldrig vil glemme, saalænge jeg lever. Jeg forstaar ikke, at man saadan helt uden videre vil lade det tyske Militær besætte vort fri Fædreland.

Jeg har kun eet lyst Punkt, som jeg vil nævne her, og det var da den første Panservogn kom til Sølsted og fik et Projektil lige i Snuden, saa den væltede ned i Grøften, og den næste maatte ogsaa blive paa Stedet. Men nu begyndte den bitre Alvor først. Der havde været tyske Flyvere over os hele Morgenstunden, men de havde kun kastet Opraab ned til os, men da vi først havde aabnet Ilden, begyndte de at dryppe Bly ned til os, og de skød gennem vore Motorcykler flere Steder dog uden at ramme nogen af os.

Klokken ca. 7 maatte vi gaa tilbage til Bredebro, hvor vi blev omringet og taget til Fange og kørt til Grænsen, hvor vi var i en halv Time. Saa blev vi kørt tilbage til Kasernen igen, hvor vi nu gaar som Fanger i vort eget Land uden Vaaben. Hvis ikke *det* kan sætte Liv i det danske Folk, saa skal der meget til.

THORSEN.

Klokken 4,30 blev Skolen alarmeret, og inden vi kom afsted holdt der 2 tyske Tanks uden for Kasernen.

Vi kom godt afsted til Abild og fortsatte derfra til Sølsted og efter en Kamp der videre til Bredebro, og jeg kan kun sige, det er et Held, jeg sidder her i Dag. Paa Vejen fra Sølsted til Bredebro var jeg ustandselig i Grøften, da de tyske Jagermaskiner stadig sendte en Regn af Kugler efter os, naar vi kørte paa Vejen. Jeg troede ikke, at jeg nogensinde var sluppet fra det med Livet.

Hver Gang Flyverne kom, var man klar til at gøre op med sig selv, men det blev altsaa ikke nødvendigt. Jeg véd dog ikke, om det maaske ikke havde været bedst at være blevet sat ud af Spillet, nu kan vi jo ikke engang gaa paa Gaden, uden Folk skal grine af os, og det synes jeg ikke vi har fortjent, men Uret er jo Verdens Gang.

ANDERSEN.

BREVE FRA SØGAARD

ORDONNANSOFFICER I SØNDERJYLLAND

Uddrag af Brev om Oplevelser den 9. April fra
Premierløjtnant GREGERS BERNHOFT.

Mandag den 8/4 havde 4. Bataillons 1. Kompagni, ved hvilket jeg var Næstkommanderende, en Øvelse, der sluttede ved Dybbøl Banke. Det var Meningen, at Kompagniet skulde se de Steder, hvor danske Soldater i 1864 havde kæmpet saa heltemodigt. Ingen vidste, at de Dagen derpaa skulde vise sig som rette Efterkommere af hine Helte.

Kompagniet var klar til at træde af til Hvil ca. Klokken 12,00, og jeg havde lige givet Ordre til de første Delinger om at gaa over paa Kroen, da Adjutanten kom løbende fra sin Bil. Han gav følgende Ordre: »Prøvealarmering! Kompagniet stiller hurtigst paa Søgaard!« Derefter sagde han mere privat til Officererne: »Vi kalder det Prøvealarmering, men det er nok Alvor. Englænderne udlægger Miner ved Norge, og der er observeret en tysk Kolonne ved Slesvig ca. 60 km lang paa March mod Nord.«

Kaptajnen mente, at Mandskabet vilde have godt af 10 Minutters Hvil. Og da de 10 Minutter var gaaet, var vi klar over, at Mandskabet forstod Alvoren. Om de havde læst det paa vores Ansigter, eller de havde hørt, hvad Adjutanten sagde, véd jeg ikke; men de viste det ved at køre den 25 km lange Tur fra Dybbøl til Søgaard paa 45 Minutter, ca. 33 km i Timen. Reglementet foreskriver 15 km i Timen som Normalhastighed, saa det var en fin Præstation, selv om der var lidt Medvind.

Paa Søgaard fik vi Ordre til at udlevere skarp Ammunition, Forbindspakker samt Konservesportionen, ligesom vi officielt fik at vide, at det ikke var Prøvealarmering, men Alvor, og at den tyske Kolonne stod 1½ km Syd for Grænsen, og man ventede Grænseovergang Klokken 16,00. Ca. Klokken 16,00 var Kompagniet klar, men indtil Klokken 18,00 arbejdedes

der endnu med at faa de sidste Sager i Orden. Klokken 18,00 stod alle Cykler og pakkede Vogne uden for Kasernen, og Mandskabet havde pakket deres Bagage, der maatte ikke rekvireres Vogne til Bagagen (Kompagniet raadede ikke over Bagagevogne selv). Mandskabet blev forplejet, og Ordren for Natten lød paa, at en Deling vaagede klar til at rykke ud, medens Resten laa paa Sengene med Udrustningen paa, men med Tilladelse til at sove.

Om Aftenen kørte jeg ned til en Vognmand i Lundtoft og aftalte med ham, at han i Tilfælde af, at der skete noget, skulde komme med sine Vogne til vor Bagage. (Han kom ogsaa om Morgenens, men da der ikke var Tid til at læsse Bagagen, benyttede Bataillonens Vognen til Arkivet). Klokken tre lod jeg alle Motorkøretøjerne starte, for at sikre mig, at de var køreklar ved Daggry. Paa det Tidspunkt var alt stille og roligt.

En Kvant over fire lød Raabet: »Alarmering«. Aldrig før har det lydt saa uhyggeligt. Idet jeg løb ud, hørte jeg en Mand af Statspolitiet raabe til sin Kollega »Grænseoverskridning!«, og jeg blev klar over, at vi var blevet overrumplet. Kompagniet løb til Cyklerne, og der blev ladet Gevær. Alt gik i fuldkommen Ro og Orden, som var det paa Eksercerpladsen, men alle var klar over, hvad det gjaldt. Jeg hørte en Delingsfører kommandere: »47, Mundingen bedre i Vejret!« Kompagniet rykkede hurtigt fra Søgaard.

Efter Planen skulde jeg have Kommandoen over to Cyklistdelinger, der var Bataillonsreserve i Bjergskov, men da jeg naaede Skoven, blev jeg af Oberstløjtnanten benyttet paa anden Maade, idet Kaptajn Buch var ankommet til Bataillonens midt om Natten og derfor overtog Kommandoen. Oberstløjtnanten gav mig Ordre til at køre frem (som Næstkommanderende ved et Cyklistkompagni havde jeg en Motorcykle med Sidevogn) for at undersøge, om 1. Linie var paa Plads ved Lundtoftbjerg, og om Fjenden var naaet frem hertil. Hvis han ikke var det, skulde jeg køre frem, indtil jeg stødte paa de første fjendtlige Styrker.

Paa Vejen frem traf jeg Chefen for 2. Fodfolkspionerbataillons Afværgekompagni. Kaptajnen meldte mig, at Fjenden var Syd for Lundtoftbjerg, og at hans Deling dør var i Kamp med Tyskerne; men at den Cyklistdeling, der ogsaa skulde være der, endnu ikke var kommet.

Jeg kørte frem til Foden af Bakken og løb op paa den. Her kunde jeg desværre ikke se ret meget, da Fjenden lagde Røg ud og Gaarden brændte. Delingsføreren, en Sergent, meldte mig, at han var nødt til at gaa tilbage, da Fjenden omgik hans Fløje, og han sagde desuden, at han havde stand-

set en fjendtlig Panservogn. Jeg hørte nogle svage Knald, og troede, de hidrørte fra Branden, men da en Mand blev saaret i Armen foran mig, blev jeg klar over, at jeg for første Gang var i fjendtlig Ild.

Da jeg ikke kunde faa mere at vide, kørte jeg tilbage. Paa Vejen mødte jeg den Cyklistdeling, der skulde til Lundtoftbjerg; jeg satte Delingsførerens ind i Situationen og kørte derefter til Bjergskov, hvor jeg afgav Melding til Oberstløjtnanten.

Lidt efter kom Afværgedelingsen fra Lundtoftbjerg tilbage og meldte, at Fjenden trængte frem mod Bjergskov. Lidt senere kørte Oberstløjtnanten tilbage for at komme i Forbindelse med Haderslev. Oberstløjtnanten kom tilbage ca. 10—15 Minutter senere. Han gav følgende Instruksion og Ordre: »Fjenden er gaaet i Land i Middelfart og ved Snoghøj. Vi skal gaa kæmpende tilbage gennem Aabenraa,« og til Adjutanten og mig: »Nu faar De Deres første feltmæssige Opgave. De (Adjutanten) bringer denne Ordre til 3. Kompagni i Klipleve, De (mig) til 2. Kompagni i Kværns«. Da jeg kørte, rykkede Oberstløjtnanten til Sdr. Hostrup.

Jeg kørte hurtigt til Kværns og gav Ordre til Kaptajn Nielsen, der ikke kunde melde om noget fjendtligt. Vi hørte en stærk Skydning i Retning af Søgaard—Bjergskov. Jeg kørte tilbage over Felsted—Sdr. Hostrup. Mellem disse to Landsbyer mødte jeg en Motorcykle fra 4. Kompagni med to Mand og et Trefodsgevær. De raabte, at de blev forfulgt af en Panservogn. De fik Ordre til at følge mig.

Da jeg naaede Sdr. Hostrup, var Bataillonens rykket tilbage, og Fjenden var naaet forbi Vejkorset, men det lykkedes mig at slippe over Vejen (Hovedvej Nr. 10) da der var et Mellemrum i den tyske Kolonne. Jeg havde dog ventet, at de vilde forfølge mig; men det undlod de. Paa den anden Side Vejen standsede jeg; en civil Mand fortalte, at det var nogen Tid siden, vore var gaaet tilbage. Da Motorcyklen fra 4. Kompagni ikke kunde bruges til at skyde fra med Rekylgevær paa Grund af Trefoden, fik jeg det anbragt paa min Cykel, og vi kørte saa videre, jeg klar til at skyde.

Paa Vejen havde jeg en lille Oplevelse: Syd for Røde Kro saa jeg pludselig paa Vejen noget, der kunde ligne en Vejspærring, jeg kunde se, at der blev gravet, og der var noget, der blinkede. Da jeg mente, at det enten kunde være vore egne Luftværnsartillerister eller Tyskerne, der havde taget disse, og da jeg paa Grund af Morgendis ikke kunde se, hvad det egentlig var, og da jeg ikke vilde risikere noget, fik jeg hurtigt mine Motorcykler i Dækning, og med Pistolen i Haanden gik jeg frem langs et Hegn. Da jeg var 150 m fra »Spærringen«, viste det sig, at det var en Vandle-

ning, der blev repareret, og en Lygte, der afmærkede Arbejdet om Natten, var den blinkende Genstand.

Vi kom hurtigt videre. Øst for Røde Kro mødte vi en Korporal fra Luftværnsartilleriet med en 20 mm Kanon. Han skulde spørre Vejen til Aabenraa. Ellers kunde han intet melde. Jeg gav ham Ordre til at melde til sin Chef om Situationen, som jeg satte ham ind i. Ca. $\frac{3}{4}$ km Vest for Hovedvejen ved Genner standsede jeg og saa store tyske Kolonner paa Vej mod Nord. Derefter kørte jeg tilbage og mod Nord. Nordvest for Haderslev fik jeg af en civil at vide, at der var blevet kæmpet i Haderslev, og at Tyskerne var rykket igennem. Desuden hørte jeg stærk Motorlarm Nord for Byen. Jeg kørte derefter mod Kolding.

Udenfor Byen traf jeg en Mand, der sagde at Tyskerne ikke var i Kolding, men at der var danske Soldater. Vi kørte derind; men knap var vi kommet derind, førend en Mand spurgte, om jeg var rigtig klog. »Tyske Panservogne er lige derhenne!« raabte han. Heldigvis var min Motorcyklefører fra Kolding, saa vi slap ud mod Vejle. Det har været ved Nitiden.

Til alt Held saa vi ingen Tyskere, for Freden var jo sluttet paa det Tidspunkt, og det var jeg ikke klar over, og jeg havde selvfølgelig skudt, havde jeg mødt Tyskere. Nord for Alminde mødte jeg Bataillonens Skrivelser med en Del af Trainet. Han sagde at »der vist nok var sluttet Fred«, og at Oberstløjtnanten var i Kolding. Jeg vendte derfor om, og paa Vejen mødte jeg en Officiant af 7. Regiment, der sagde det samme som Skrivelseren. Medens jeg talte med ham, kom en tysk Bil kørende, jeg var lige ved at skyde, men beherskede mig. Tyskerne hilste og kørte videre.

I Kolding samledes efterhaanden Trainet og ca. 40—50 Mand. Oberstløjtnanten var derimod kørt til Søgaard for at samle Bataillon. Jeg forblev med den forsprængte Styrke i Kolding, fik den indkvarteret paa et Vandrehjem og forplejet. Næste Dag kørte vi uantastet af Tyskerne til Søgaard.

Det er i Hovedsagen hvad der hændte mig i Dagene 9—10 April; men jeg kan ikke, nu da jeg skriver dette og det hele dukker op for mig igen, lade være med at fremkomme med nogle af de Tanker og Betragtninger, jeg havde de Dage.

Først et Par Ord om den danske Soldat. 4. Bataillon 1. Kompagni, Aargang 1939, Efteraarsholdet, havde været et mishandlet Kompagni, hvad angaar Befalingsmænd. Chef, Næstkommanderende og Delingsførerne havde ustandselig skiftet. (Jeg var Næstkommanderende Nr. 4 og havde været det fra 1/2 40.)

Den strenge Vinter havde ogsaa haft en uheldig Indflydelse paa Uddannelsen, og Skyderesultaterne var meget ringe. Alt i alt var jeg rigtig utilfreds med Kompagniet; *men fra den 8/4 Klokken 12,00 var det et helt andet Kompagni.* Folkene havde aldrig før kunnet cykle, *nu* kunde de. De var hurtige til alt, kvikke og først og fremmest *rolige*. Disse Folk, der grundet paa den strenge Vinter ikke var færdiguddannet, gik i Krig, som de gik til en Øvelse, *med den Forskel at hver Mand viste Omtanke, Iver og bevarede Humøret.* Selv en Mand, jeg havde regnet for en af de daarligste i Kompagniet, viste, at han havde forstaaet, hvad han havde lært. Han og en Kammerat, der heller ikke hørte til de mest straalende Lys, blev afskaaret, men de smed Cyklerne, og over Markerne naaede de tilbage til deres Deling. Hvad kan man ikke faa ud af den danske Soldat, hvis han fik 9—12 Maaneders Uddannelse?

At være fremme hvor det gaar løs er intet mod den Haan, en Del af Civilbefolkningen viste os. Forøvrigt mener jeg, selv om det kun var i nogle Minutter, jeg var fremme i forreste Linie, hvor der blev skudt, at det ikke er slemmt, naar der sker noget, men naar man f. Eks. kører frem mod Fjenden og ikke ved, hvornaar man støder paa ham, kan det godt første Gang give Trykken i Mellemgulvet.

GREGERS BERNHOFT.

ORDONNANS I FJENDENS ILD

Uddrag af Brev fra Motorordonnans ved Afværgekompagniet Nr. 605 ARNE MAGAARD.

Det var et motoriseret Afværgekompagni jeg laa ved, da Klokken var fire Mandag Eftermiddag den 8/4, var vi klar til at køre ud, men saa kom vor Oberstløjtnant og gjorde Tegn til at standse Maskinerne. Han sagde: »Situationen er følgende, at vi skal ligge klar til at rykke ud, naar der bliver alarmeret. Vi maa ikke foretage os noget som helst førend Grænsen er overskredet. Hvis nu vi bliver alarmeret — det kan ske om 5 Minutter, der kan gaa en Time, det bliver maaske ikke førend i Nat, saa gør som I har lært, villigt, nøjagtigt at adlyde alt, hvad I faar Ordre paa.

Dette her Afværgekompagni, som nu har ligget her paa Søgaard i et Aar, det bliver Jer, der skal staa for det første Stød, og hvis saa I kommer derud, saa hold Jer fast derude og vis Jer som danske Soldater.«

Saa gav Oberstløjtnanten hver af os Haanden og sagde:

»Det er en Fornøjelse at se et Kompagni med saa godt Humør.«

Da Klokken blev halv fire Tirsdag Morgen blev vi alarmeret. Vi laa med al vor Udrustning paa og det tog ikke tre Minutter førend vi var ude af Kasernen og ad Grænsen til gik det, alt hvad Motorcyklerne kunde rende. Det første vi saa var en Sværm af Flyvere. De strøg lige over Hovederne paa os.

Vi havde ikke ligget længe, før vi saa tyske motoriserede Tropper. Vi beskød dem straks, men de beskød os med det samme.

Afværgekompaniet var i tre Delinger. Vi havde ikke været der længe før der var saa mange Flyvere over os, de beskød os hele Tiden.

Vi havde kæmpet en halv Time da den første af os gik bort. Det var en Rekylskytte. Men vi holdt os fast saa længe vi kunde, det var vi enige om alle. Jeg selv var Motorfører i anden Deling. Jeg blev sendt ud til andre Delinger med Meldinger. Paa Vejen til Hokkerup kørte jeg ganske langsomt for at passe paa.

Da jeg kom ud for en Gaard kom der en Haandgranat. Den blev hængende i Koblingen paa min Motorcykle. Jeg tog Farten af med det samme og slog et Par Kolbøtter ned i en Grøft. Der blev jeg liggende ganske roligt et Øjeblik. De forsvandt saa snart de saa, at jeg blev liggende, og da de var væk skyndte jeg mig op til den halve Deling med Meldingen.

Da jeg kom derop skulde jeg have fat i en Løjtnant; men han var saaret. Der var en Korporal, der havde taget Kommandoen. Der var faldet tre Mand og fire saaret.

Jeg kunde ikke komme tilbage til min Deling, jeg maatte blive der og kæmpe videre. Til sidst kom de med Tanks. Dem kunde vi ikke gøre noget ved. Vi havde kæmpet i tre Timer. De andre to Delinger havde trukket sig tilbage, men der, hvor vi laa, kunde vi ikke komme tilbage. Vi var omtrent omringet. De var langt inde paa os.

Vi sagde saa til Korporalen: »Hvad skal vi gøre?« »Skal vi overgive os eller blive ved, saa længe vi kan?« De kom saa nær ind paa os, at vi smed Geværet og stak Armene i Vejret, ellers var vi faldet alle Mand. Skydningen holdt inde og vi lagde al vor Udrustning.

Saa blev vi ført til Tyskland. Da vi kom ned til den tyske Grænse fik vi noget at spise, Brød, Smør, Skinke og Mælk. Der var vi saa i tre Timer. Saa kom der Besked paa at der var sluttet Fred mellem Danmark og Tyskland.

Vi marcherede saa tilbage, hvor Kampen havde staaet, samlede al vores

Udrustning op, kom hjem paa Kasernen i Søgaard Klokken fem Eftermiddag. Der fortalte de os saa, hvor mange der var døde og saarede.

Vi der var let saarede blev forbundet og tilset af Lægen. Da der var gaaet nogle Dage, og de andre Delinger var kommet hjem, blev der holdt Taler over de døde, og de blev saa ført hjem rundt omkring i Danmark hvor de hørte hjemme.

Vi var saa til en Sammenkomst inden vi blev hjemsendt. Der blev holdt mange Taler over dem, der gik bort, og over dem der blev saaret, og vi blev takket mange Gange for det Mod vi havde vist vort Land. Alle havde gjort deres Pligt, der var ikke én Mand, der havde svigtet. Vores Befalingsmænd takkede os for, hvad vi havde gjort. Det var en streng Dag, da vi skulde hilse af med hinanden paa Banegaarden og spredes over hele Landet, efter at have været sammen i fjorten Maaneder.

Det er jo strengt at tænke paa at vi har staaet overfor et andet Folks unge Mænd, som vi skulde ødelægge, og de skulde ødelægge os, men saadan er Tiden. Det vi tabte var jo skaansomt imod hvad de andre har maattet lide i denne store Krig.

PS. Et lille Træk fra Dagen den 9. April: En ældre Dame dernede fra kom grædende og forærede en Kammerat og mig hver en lille Hund. Det skulde være som en Mascot til at give os Held paa Dagen. Vi bandt den til vores Tornyster og da vi rejste hjem, til vores Kuffert som et Minde.

Det første jeg tænkte da jeg kom til Kasernen paa Søgaard var at faa Telefonforbindelse til mine Forældre, som jeg fik talt med Onsdag Eftermiddag, saa de da kunde høre at jeg var blandt de levendes Tal.

ARNE MAGAARD.

STYRKEN VED RØNSHOVED

PAA GRÆNSEVAGT VED FLENSBORG FJORD

Uddrag af Breve fra to menige ved Afværgekompagniets Halvdeling, som stod ved Rønshoved, ERNST ANDERSEN fra Holmsland og MAX HANSEN fra Aarhus. (Om den i sidstnævntes Brev omtalte Motorordonnans MAGAARD, se foranstaaende Brevuddrag »Ordonnans i Fjendens Ild«).

Om Morgenen Klokken godt fire blev der alarmeret, og vi kørte ned mod Grænsen. Vi gik i Stilling nede ved Rønshoved. Vi var otte Menige, en Korporal og en Løjtnant.

Det første vi lavede, da vi kom derned, var en Vejspærring. Da vi var ude at se efter Materialet til Spærringen, kom der en Masse tyske Flyvemaskiner, saa der var jo desværre ikke meget for os at lave.

Der var en Gruppe i Stilling en km bagved os, vi kunde høre hvordan de skød. Det var ikke rart at høre paa at ens Kammerater nu var i Kamp. Vi var spændt lige til det sidste, men da Klokken var mellem syv og otte kom der Besked om, at Kampen skulde standses.

Vi rykkede tilbage mod Sønderborg. Der var vi til Klokken tre om Eftermiddagen, men det der pinte os mest var, da vi kørte ind i Byen, da kastede man Blomster paa os for at spotte os, og det syntes vi ikke var kønt gjort; men der var ogsaa mange, der hilste paa os. Vi var glade da vi fik Lov til at køre tilbage til Søgaard, vi var meget spændt paa om vi skulde se vores Kammerater. En af mine Kammerater blev skudt den Dag, ham glemmer jeg aldrig.

ERNST ANDERSEN.

Jeg havde i Dagene før haft Orlov for at overvære en Konfirmation i min Familie og kom til Lundtofte Station antagelig omkring 1,30, der er nemlig en halv Times Gang fra Stationen til Søgaards-Lejren, og jeg mener

at Klokken var omkring 2, da jeg kom til Lejren og fandt alle i fuld Beredskab. Der havde været Vagter for hvert Kompagni gaaende hele Natten, saa vi var parat til alt. Min Modtagelse bestod da ogsaa i en Bemærkning fra en af mine Kammerater, Magaard, om, at det ikke var under særlig hyggelige Forhold at vende tilbage fra en Orlov. Der var ikke andet at gøre end hurtigst muligt at komme i fuld Udrustning, og mine Kammerater traadte ogsaa hjælpende til og gav mig mine Patroner og Forbindingspakken, hvorefter jeg vilde prøve paa at faa lidt Søvn, idet jeg havde rejst hele Natten. Overfor mine Kammerater havde Kaptajnen udtalt, at vi antagelig kunde vente at se vore Modstandere allerede ved 5-Tiden. Det var naturligvis kun en Gisning, og den viste sig heller ikke at holde Stik, idet vi allerede hørte Raabene om, at nu var de der Klokken godt fire.

Vi sprang hurtigt ud til vore Motorcykler, og jeg kan med fuld Sikkerhed sige, at alle vidste, hvor de skulde være, og da der vistes en eksemplarisk Ro, kunde alle i Løbet af en utrolig kort Tid indtage de bestemte Pladser, og tyve Minutter over fire kunde vi køre mod Syd. Jeg var Gruppefører og Kanonskytte i 2. Delings 2. Gruppe, og da vi i Løbet af et Kvarter var naaet til Kværs, gjorde vi alt klar til Krigsmarch, ladede 20 mm Kanonerne og Geværerne. Derpaa kørte 2. Halvdeling over Hokkerup til Rønshoved ved Flensborg Fjord, hvor vi saa gik i en Stilling, der dog næppe har været saa god som de saa meget omtalte Dybbølskanser i 64. Hurtigt var vore Vaaben bragt i Stilling mod Syd, og vi slørede os saa godt, som vi kunde.

Efter at have bragt alt i Orden kom der et lille Pusterum, der af de fleste blev brugt til et Hvil, men der var dog ogsaa enkelte, som begyndte at filosofere over, om denne Udrykning ikke var en Øvelse, men Svaret kom hurtigere end de fleste havde tænkt sig, for pludselig hørte vi den hule Brummen i Luften, der varslede Flyveres Anmarch, og snart tonede mange Flyvemaskiner frem. Samtidig lød der Skud fra Resten af 2. Deling, der laa i Hokkerup. Vi var fire Mand ved vor Kanongruppe og ved en Trefodsgruppe var der 5 Mand og en Korporal, altsaa ialt ti Mand, men skønt vi ikke fik Lejlighed til at bruge vore Vaaben, gik Tiden imidlertid saa hurtigt, at ingen af os tænkte paa at undersøge, hvad Klokken var, men da Skydningen efterhaanden stilnede af ved Hokkerup, blev vi enige om at sende en Ordonnans dertil for at høre nærmere og hertil valgtes 605 Magaard fra Langeland.

Da han med stærk Fart kørte mod sit Maal og kom til Korsvejen, hvor

Resten af 2. Halvdeling laa, blev han overrasket af en Modstander, der kastede en Haandgranat hen mod ham. Den ramte Koblingen paa Motorcyklen, men da hans Fart var meget stor, blev den ligefrem slynget bort fra Cyklen og sprang saa et Stykke bag ham. Paa den Maade reddede han Livet.

Gennem Egnens Beboere fik vi, efter at vi var beordret til Sønderborg, at vide at en hel Bataillon Modstandere rykkede frem mod os. Der var endnu nogle, som paastod, at der skulde være Panservogne paa Vej mod os. Det bevirkede naturligvis, at vi satte stærkere Fart paa, men da vi mødte en Deling Cyklister tog vi dog ogsaa dem paa Slæb, fire Mand paa hver Motorcykle, saa de paa den Maade kom betydelig hurtigere afsted, end hvis de skulde have kørt selv med deres tunge Oppakning.

MAX HANSEN.

STYRKEN VED HOKKERUP

FØREREN FOR EN HALVDELING FORTÆLLER

Uddrag af en Redegørelse fra Føreren for en Cyklisthalvdeling af 4. Bataillons 2. Kompagni, Løjtnant H. J. HØJERSLEV.

Den 9/4 Klokkeren 4,55 modtog 3. Deling Ordre til at gaa i tidligere udpegede Stillinger ved Rønshoved og Vejgaffelen Syd for Hokkerup.

Klokken 5,00 var Delingen samlet. Geværerne ladt og Forpatrouille udtaget. Hele Delingen afgik derefter under min Kommando mod Hokkerup.

Klokken 5,05 blev Delingen beskudt af Flyvere paa Højde med Tørsbøl Granplantage. Delingen gik i Flyverskjul og efter at have talt 28 Flyvere, blev Meldingen indsendt; der var 36 nordgaaende paa Højde med Vestkanten af Rinkenæs Skov, samt et lignende Antal omkring Lundtoft. Ildskær bemærkedes i samme Retning og stærk Skydning. 2 Minutter senere fortsættes Fremrykningen til Hokkerup Vejgaffel, hvor den halve Deling kørte videre mod Rønshoved.

Klokken 5,10 ved Ankomsten til Vejgaflen Syd for Hokkerup var Afværgekompaniets Halvdeling i Stilling og Vejspærring etableret. Vi forberedte Gravearbejder, men blev Klokken ca. 5,20 angrebet af tyske Panservogne. Kort Tid efter var Kampen i fuld Gang med tysk Fodfolk, som trak igennem Kelstrup Skov. Omraadet Nord for Vejen omkring Kanonen blev beskudt og bag Bebyggelsen faldt Granater.

Klokken 5,40 forsøgte jeg at sende Melding. 220 meldte sig frivilligt, men da han blev stærkt beskudt, blev han kaldt tilbage.

Klokken 6,15 var Stillingen omringet af ca. 100 Tyskere og da man var rede til at stikke Bajonet i vore Folk, og flere var slaet i Jorden, besluttede jeg at overgive Stillingen, hvilket foregik ved Fløjt og Kommandoen »Hold inde«, hvorefter al Skydning ophørte og vore saarede straks blev hjulpet.

Kun ved tyske Sanitetsfolks Tilstedeværelse kunde vore saarede øjeblikkelig faa nødvendig Hjælp.

Soldaterne blev paa en rolig Maade afvæbnet og paa min Kommando stillet op i Rodekolonne og derefter sat i March til Krusaa Grænsestation. Jeg blev selv kørt til samme Sted pr. Motorcykle.

Ved Ankomsten bad man fra tysk Side om min Kones Adresse for at sende hende Besked om, hvor jeg var. Dernæst blev jeg spurgt om jeg havde Ordre til at skyde, om hvor mange Mand jeg havde, Afdelings-, Kompagni- og Regimentchefens Navn. Jeg maatte blive i Kontoret eller gaa ud til Soldaterne, som jeg selv vilde.

Da mine Folk var ankommet, bad jeg om Mad til dem og dette ankom pr. Bil fra Flensborg, som Tørkost.

Man gjorde mig opmærksom paa, at Tyskland *ikke* vilde kæmpe mod Danmark, kun besætte Landet for at forhindre engelsk Landgang og, at man ikke havde skudt paa os, hvis *vi* ikke havde begyndt.

Klokken ca. 9,15 fik jeg Melding om, at Danmark og Tyskland havde sluttet Fred og vi maatte gaa ud paa Vejen til nærmere Ordre om Afmarch forelaa fra Generalkommandoen.

Klokken ca. 10,30 paabegyndtes Hjemmarch.

Nr. 222, E. Groth, bør særlig fremhæves blandt vore rolige, tapre Soldater, som alle opførte sig mønstergyldigt.

Hans koldblodige Optræden bag Rekylgeværet, gav et ualmindelig godt Resultat, lige til Styrken var overmandet, og skønt han blev beskudt bagfra og ramt i Gasmasken, som reddede hans Liv, skød han stadig fremad mod den fremstormende Styrke.

Af Tab havde min Styrke:

1 Sergent dræbt — en menig haardtsaaret — 1 let saaret.

HØJERSLEV.

EN SAARET OFFICERS OPLEVELSER

Uddrag af nedskrevne — mundtlige — Beretninger om Afværgehalvdelingens Kamp ved Hokkerup, som Føreren, Sekondløjtnant A. OLSEN, fortalte om den under sit Hospitalsophold.

Lidt før Klokken halv seks trængte en fjendtlig motoriseret Kolonne frem ad Vejen fra Krusaa. Delingen aabnede straks Ilden mod de forreste Panservogne.

Der var nu et kort Ophold i Kampen kun afbrudt af enkelte Geværskud.

Under Angrebet passerede et Strejfskud Sekondløjtnantens Bryst dog uden at saare ham; dette opdagede han senere derved, at en af hans Uniformsknapper var blevet skudt i Stykker.

Det lykkedes hurtigt Fjenden at gaa frem, og da han var kommet i Ryggen paa Delingens Rekylgeværgruppe maatte denne overgive sig.

Umiddelbart herefter faldt Gruppens Rekylgeværskytte Menig Nr. 584, Jørgensen.

Under den fortsatte Beskydning sprængtes en Granat fra det tyske Panservognsskyts i umiddelbar Nærhed af Sekondløjtnanten, hvorved denne saares i højre Ben af en ca. 1 cm lang Granatsplint, der senere blev fjernet ved en Operation, udført af Statshospitalets Læger.

Straks kunde Sekondløjtnanten ikke røre sig, da han forsøgte at kravle noget tilbage, men til sidst lykkedes det for ham sammen med Kanonbetjeningsmandskabet — da Fjenden trængte stærkt paa — at slippe om bag ved en Gaard. Herfra saa Sekondløjtnanten, at de Syd for Vejen Krusaa—Rinkenæs værende Styrker var kastet tilbage, saa tillige at Sergent Vous faldt og blev derefter selv beskudt (i Ryggen) af nogle af de Styrker, der fulgte efter Sergent Vous.

Paa det Tidspunkt forstod Sekondløjtnanten, at yderligere Modstand var forgæves, og at han ikke kunde komme tilbage. Hvad der blev af Kanonbesætningen véd Sekondløjtnanten ikke.

Sekondløjtnanten løb op paa et Loftsværelse i den nævnte Gaard og tog noget civilt Tøj i et Skab og begyndte at klæde sig om. Midt under Omlædningen kom en tysk Soldat ind i Værelset og spurgte »om her fandtes Soldater« — paa Sekondløjtnantens benægtende Svar, forsvandt den tyske Soldat.

Sekondløjtnanten saa det danske Materiel blive samlet sammen af Tyskerne og anbragt ved Vejkrydset, alt imens den tyske Fremrykning iøvrigt blev fortsat.

Efter fuldført Omlædning fik Sekondløjtnanten fat i en Cykle og kørte paa denne til Graasten, for at blive forbundet dær. Han kom i Graasten ind hos en tidligere Bekendt fra Tønder Garnison. Der blev telefoneret efter »Falck« i Sønderborg, som kom til Stede og derefter befordrede Sekondløjtnanten til Statshospitalet, hvor han blev indlagt, da der efter den stedlige Læges Udsagn skulde en Operation til for at fjerne eventuelle Splinter af Saaret.

A. OLSEN.

GRUPPEFØRER VED AFVÆRGEDELINGEN

Uddrag af en Redegørelse for Begivenhederne ved Hokkerup fortalt af Korporal F. JENSEN, hvis eneste — heldigvis ugrundede — Bekymring under Kampen synes at have været Ængstelse for Nervøsitet hos det uprøvede Mandskab.

Tirsdag Morgen den 9. April 1940 Klokken 4,20 blev vi alarmeret efter at have ligget i Beredskab hele Natten. Da vi var samlede ved Motorcyklerne lød Ordren til Halvdelingen: »Ryk ned, besæt Korsvejen Syd for Hokkerup, gør alt klar til at modtage Fjenden.«

Halvdelingen kørte, under Løjtnant A. Olsens Kommando, saa hurtigt Maskinerne kunde løbe; Klokken 5,15 havde vi indtaget vor Stilling.

Vejspærring blev lavet af en transportabel Benzinmotor og en Græsslaamaskine, endvidere var det Meningen at et Vejtræ, der stod paa samme Sted skulde have været væltet; for det første manglede vi Værktøj, og for det andet blev vi afbrudt i vort Arbejde af Bombemaskiner og Fodfolksjagere, der kom fra Syd. Havde vi ikke været klar over Situationens Alvor før, saa blev vi det nu. Lidt efter begyndte der en heftig Skydning ved Lundtoftbjerg. Jeg gav 573 Ordre til at stille Kanon paa »Enkelt«, da jeg ikke vilde bortødsle flere Skud end nødvendigt var.

Stillingen var bag et bevokset Gærde, der var Skjul men ingen Dækning. Til højre for Kanonen var der en Jordstak stor nok til at yde Kanoncyklen Dækning, saaledes at vi havde nem Adgang baade til Cykel og Ammunition. Ved den opholdt Forsyner I sig. Til venstre for Kanonen ca. 25 m borte, var et Par Brændestabler, der kunde yde Ammunitioncyklen Dækning, og derfra var der gode Tilførselsmuligheder af Ammunition til Kanonen.

Ved Kanonen var 573 som Skytte og 533 som Hjælper. 546 var Forsyner I, han laa ved Kanonmaskinen i Stilling med sin Karabin. 536 Forsyner II og 529 Motorfører var ved Maskinerne bag ved Huset. 529 var samtidig med Løjtnant Olsen rundt for at inspicere.

Syd for Vejen var Trefodsgeværet i Stilling, det var ogsaa ved et bevokset Gærde. Selve Stillingen var ubrugelig paa Grund af døde Vinkler og Hegn, men det var efter Ordre, at den blev benyttet, da den var bestemt under Øvelser før. Jeg vilde have den flyttet over til Kanonen, hvorfra der var bedre Skudforhold, men maatte ikke.

Ved Trefodsgeværet var 584 Skytte og 610 Hjælper, endvidere var der i Gruppen 585 og 607, der laa i Stilling ved Gærdet.

Nu var vi for saa vidt færdige til at modtage Fjenden. Forinden lagde jeg Mærke til Mandskabets Sindstilstand og den var god, kun een Gang viste der sig lidt Nervøsitet; det var da Fodfolksjagere angreb os, men det gentog sig ikke.

Jeg gav Ordre til Skytten om at efterse om Kanonen var skudklar »Af-sikret« paa »Enkelt« og med Viser 300 m., samt Ordre til at skyde tre Skud paa hver Vogn og tilsidst »Hvert Skud skal ramme«. — »Javel« — svarede 573; dette Svar gjorde mig rolig, det tydede ikke paa Nervøsitet. Klokkeren ca. 5,30 viste de første Fjender sig, de kom paa Motorcykle, lige bag efter kom lette Panserbiler. De kørte hen til Vejspærringen, først da gav jeg Ordre til at aabne Ilden: »Første Vogn, 3 Skud«. Skytten gentog som paa Eksercerpladsen, Skuddene gik og ramte hvor de skulde. »Næste Vogn« — og saaledes til tre Vogne var gjort ukampdygtige, saa var det umuligt at komme til at skyde paa flere. Under dette havde de haft en Funktioneringsfejl, den blev afhjulpet roligt som om Fjenden ikke laa 300 m foran. Fjenden var overrasket, det varede et Øjeblik inden de reagerede, og derefter sprang de der var i Stand til det ned i Grøften, de Biler der kunde køre tilbage gjorde det, men 3 blev holdende.

Nu var Spillet gaende, Maskingeværerne knitrede og Geværerne knal-dede.

En Kanon blev sat i Stilling til Beskydning af os.

Efter Kampen viste det sig at den var ramt af 2 Skud igennem Panser-pladen, det ene lige over Løbet og ind i Laasen, det andet i den ene Side af Skærmen. Bag den laa Skytten i Færd med at blive forbundet for et Skud i Brystet og et i Laaret.

Indtil nu syntes jeg at Kampen gik som den skulde — jeg regnede med at Løjtnant Olsen ledede Ilden ved Trefodsgeværet, da der var et Rekyl-gevær der skød i den Retning, men da raabte Løjtnanten bag ved mig fra et Gærde: »Hvordan gaar det, Jensen?« — »Godt, vi rammer hver Gang«. Det var det sidste jeg hørte og saa til ham — i det samme slog den før-nævnte Granat ned, der hvor han havde raabt og jeg tænkte ved mig selv: »Der blev Løjtnanten vist ramt.«

Nu rykkede Tyskerne frem i spredt Orden samtidig med at de forstærkede Ilden fra de automatiske Vaaben.

Jeg holdt Udkig efter nye Maal for Kanonen, men blev afbrudt heri ved at der faldt Nedslag bag ved mine Ben. Da jeg vendte mig om var det første jeg opdagede, at de havde gennemskudt Cykledækkene saaledes at Luften strømmede ud. Det forundrede mig, da den stod i Dækning af

Brændestablerne, men Aarsagen var den at Tyskerne, paa Grund af de døde Vinkler og Hegn havde taget Trefodsgeværet og havde skudt 584. Derefter gik de mod Cyklisterne, der laa omkring os, og tilsidst kom de til os. Næste Gang jeg vendte mig om ved Skud, stod der en Oberleutnant med en Maskinpistol og en menig med en Haandgranat lige bag mig. Jeg sprang op med Geværet i Haanden, men indsaa, at det var umuligt, at yde nogen Modstand, hvorfor jeg gav de øvrige i Gruppen Ordre til at overgive dem.

Efter Overgivelsen maatte vi smide al vor Udrustning, hvorefter vi blev ført mod Flensborg, herunder fik vi Lejlighed til at se Resultatet af vor Skydning, forreste Vogn var totalt ødelagt, de to næste var Kølervandet løbet ud af, men hvormeget de ellers havde faaet kunde jeg ikke se.

Resultatet af Beskydningen af Kanoner er nævnt.

Da vi kom til Krusaa blev vi sat ind paa den tyske Grænsestation, hvorfra der blev sendt Bud efter en Rutebil til Transport af os til Flensborg, men da den kom ved 10 Tiden skulde vi til at frigives paa Grund af den sluttede Fred.

Nu kunde vi begive os til Hokkerup igen for at overtage vort Materiel, det der var tilbage af det, samt lappe de punkterede Cykler.

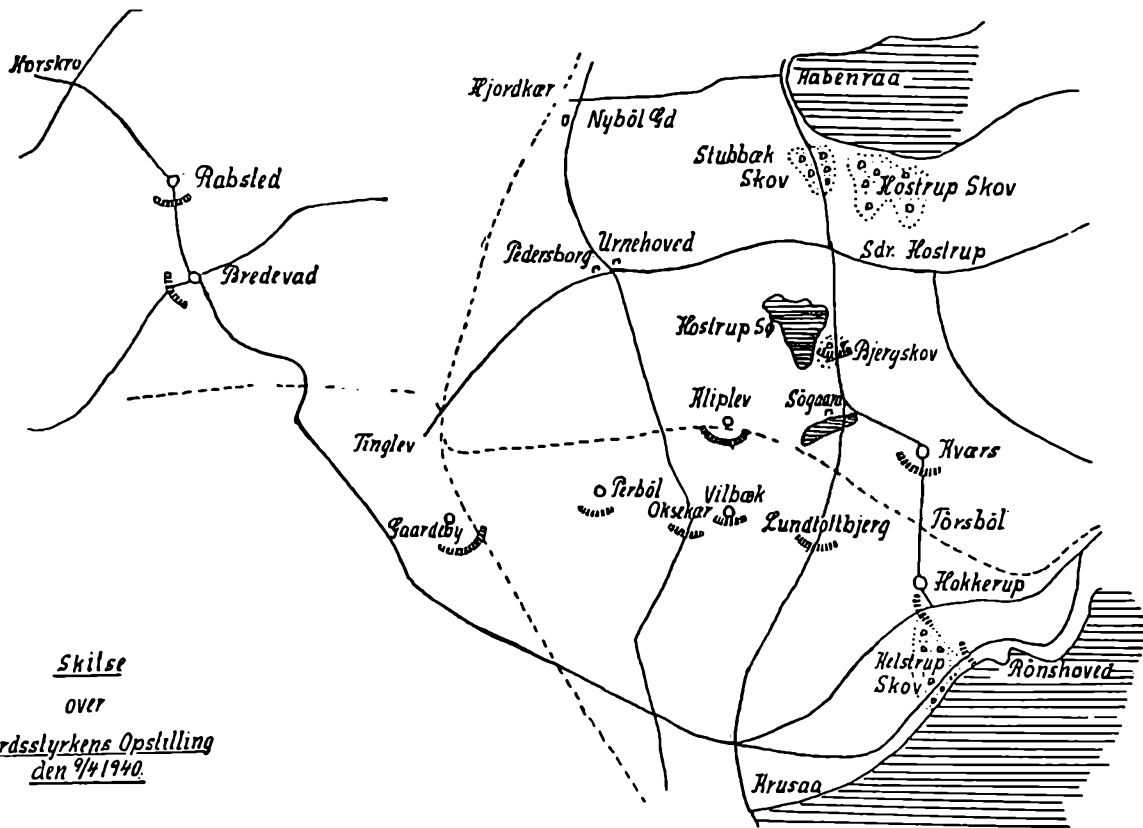
Efter dette kørte vi tilbage til Søgaard.

F. JENSEN.

MENIGE SOLDATER VED HOKKERUP

Uddrag af en Række karakteristiske Breve fra menige Deltagere i Træfningen ved Hokkerup. De er alle ganske fri for Pral med egne Bedrifter, jævne og ukunstlede, og de anerkender alle den soldatermæssige og korrekte Maade, hvorpaa den sejrende Modstander har optraadt, da Kampen endte. Det, der har taget haardest paa Mandskabet, er Bekymringen for Kammeraternes Skæbne, til den opklares. Ogsaa i Sønderjylland mødtes vore Soldater med Haan fra en Del af Civilbefolkningen efter en hæderlig Kamp.

Jeg vil begynde med om Morgen den 9. April. Vi blev alarmeret ca. Klokken 4,30, og da vi havde alt klart, varede det ikke længe inden vi var klar. Min Deling skulde ligge i Hokkerup. Vi kørte saa derud, saa hurtigt det var os muligt.

Skilse

over

Søgaardsstyrkens Opstilling
den 9/4 1940.

Da vi havde ligget der i ca. 1 Kvarter, hørte vi Skydning tilhøjre for os. Da vidste vi, at det ikke var Sjøv længere og lidt efter var ogsaa vi i Kamp, men da vi ikke havde store Chancer for at gaa tilbage blev der raabt: Hold inde, og vi var Fanger.

Saa blev vi ført ned paa en tysk Toldstation, hvor vi fik noget at spise og blev behandlet godt.

Da vi havde været der et Par Timer kom der en tysk Officer og sagde, at vi var frie og kunde gaa, hvor vi vilde, vi blev saa ført ud til Hokkerup igen, hvorfra vi saa kørte hjem. Det var hvad jeg oplevede den 9. April, og haaber De kan læse hvad jeg skriver, det første vi gjorde da vi kom hjem var at skrive hjem, at vi havde det godt, da vi nok vidste at de var ængstelige for hvordan vi havde det.

O. PEDERSEN.

Tirsdag Morgen den 9. April Klokken 4,15 blev der slaet Alarm, og vi foer jo op, og det gik ogsaa hurtigt med at komme afsted. Alle var rolige, der var ikke til at mærke nogen Nervøsitet hos nogen, alt gik, som naar vi ellers rykkede ud, maaske lidt hurtigere. Oberstløjtnant Hintz sagde Farvel til os og sagde: »Jeg haaber I gør Jeres bedste som danske Soldater, og saa Gud være med Jer.«

Det var det sidste han sagde, saa kørte vi ud. Jeg var Motorordonnans ved 2. Deling. Vi indtog vore Stillinger i Hokkerup en 5 km fra Grænsen med en Halvdeling og en Halvdeling ved Rønshoved nede ved Fjordvejen.

Vi laa saa og ventede lidt, og vi blev ved at tale om, at det var nok bare en Øvelse. Men vi blev snart klogere, for pludselig lød der et Skud fra 1. Delings 20 mm Maskinkanon, og saa begyndte Rekylgeværene ogsaa. Saa var vi klare over at det ikke var Øvelse vi var ude paa, men den rene Alvor og det varede heller ikke længe før vi havde den første tyske Kolonne oppe hos os i Hokkerup.

Det varede jo kun kort Tid, før de var bag paa os og saa da vi vilde tilbage, opdagede vi, at der var spærret. Saa blev vi ved saalænge vi kunde.

Da saa de var helt inde paa os fra alle Sider gav vi op.

Vi blev saa taget til Fange og ført ned Syd for Grænsen; men vi blev behandlet pænt. Vi blev lukket ind i et Hus, hvor det var, ved jeg ikke, og saa fik vi Besked paa at forholde os rolige, saa skulde vi nok blive behandlet godt. Vi havde kun gjort vores Pligt og saa satte vi os til at sove

lidt, for det var jo en grim Overraskelse, vi havde faaet, men det kom vi jo først til at tænke paa bagefter. Lige da det stod paa, tænkte vi ikke over noget, da var der jo ikke Tid til dette.

I Hokkerup mistede vi to Mand og tre, fire saarede. Tyskernes Tab kan jeg ikke med Bestemthed sige.

Vi var saa i Fangenskab til ved 9—10 Tiden, saa blev vi kaldt ud. Saa troede vi jo, at nu skulde vi nok længere ned i Tyskland i en Fangelejr, men til vor store Overraskelse sagde de, at nu var der sluttet Fred med Danmark, nu kunde vi tage hjem igen, men vi skulde først have noget at spise.

Vi fik saa nogle smaa Rugbrød og nogle Pakker Smør og en stor røget Skinke, der var da tre Gange saa meget, som vi kunde spise, men vi skulde have det med os.

Vi kom saa tilbage til Lejren ved Middagstid. Da vidste vi jo ikke noget om, hvordan det var gaaet vores Kammerater fra de andre Steder, og der var ingen der var sig selv, før vi fik at vide de var i god Behold i Vejle og at de ikke havde haft nogle Tab af Betydning.

Saa var vi mere rolige men alligevel var Nerverne saa overspændte, at jeg rystede lidt over hele Kroppen længe efter, men jeg maa indrømme at vi slap billigt efter Omstændighederne.

HANS SØRENSEN.

Vi rykkede nu ud til de Steder, hvor de forskellige Grupper skulde være. Da nu Styrkerne vi raadede over ikke var ret store, var det jo kun ganske faa Mand der kunde sættes ind paa hvert Sted, og der var ikke i Forvejen forberedt til Sprængning af Broer og andre Forbindelseslinjer og maatte ikke laves Spærringer af nogen. I den korte Tid om Morgenen kunde intet af dette naaes; men de smaa Styrker kæmpede alle med stort Held; men kunde jo i Længden ikke staa for det haarde og stærke tyske Angreb.

Den lille Gruppe, hvor jeg var med, ca. 10 Mand, havde faaet til Op-gave at spærre Vejen fra Krusaa til Sønderborg, ved den lille Landsby Hokkerup. Da vi var kommet ud til Stedet, hvor vi skulde være, satte vi straks vor lille Kanon og Rekylgævær i Stilling, medens andre gik i Gang med at lave Vejspærring, og da vi jo intet havde at lave den med, maatte vi nøjes med Understellet af en gammel Bil og et Par Harver. Midt under dette Arbejde hørte vi en stærk Brummen, og straks efter lettede nogle Flyvemaskiner fra et Sted i Nærheden af Flensborg, som fløj næsten lige

over os i Retning mod Nordøst. Det var et pragtfuldt Syn; men dog havde det en vis Virkning paa os.

Straks efter saa og hørte vi det første Skud i Retning efter Lundtofte og Søgaard, vi var nu paa det rene med, hvad der vilde ske. Vi søgte nu Dækning bag et Jorddige med lidt Bevoksning paa. Der ankom nu en Gruppe Cyklister paa ca. 10 Mand for at hjælpe os, som først da var naaet derud. Samtidig regnede vi med Forstærkning fra Sønderborg, men den udeblev, da de slet ikke kom uden for deres Kaserne.

Vi var nu klar til at tage imod Fjenden, og kort efter standsede de første tyske Pansertropper foran vor Spærring. Vi afgav nu Varselskud og der udspandt sig nu en ulige Kamp.

Vi havde vor Stilling saaledes, at vi ikke kunde trække os tilbage derfra, og alle var klar over, at det maaske vilde koste os Livet. En Tanke gik for en kort Stund til dem derhjemme; men de efterfølgende Tanker var: Hvordan gaar det Kammeraterne ved Siden af? Er der mon nogen af dem blevet saaret eller skudt?

Vi blev nu omringet, og der blev skudt paa os baade forfra og bagfra, samtidig med at smaa Maskiner strøg lavt hen over vor Stilling og beskød os.

Vor Løjtnant indsaa nu det meningsløse i denne Kamp og gav Ordre til at indstille Kampen for at undgaa Nærkamp, som kun vilde haft til Følge at intet var blevet skaanet.

Vi blev nu afvæbnet og afleverede Udrustning og Ammunition og blev derefter ført til Krusaa.

Lige foran vor Stilling passerede vi tyske Vogne og Skyts, der holdt i en Række.

Paa Turen til Krusaa var der flere Steder nogle som havde hejst det tyske Hagekorsflag og ved Krusaa var der samlet nogle civile Folk, som ikke modtog os alt for pænt. Det var en tung Gang for os denne Tur og satte et bittert Sind i os.

Paa den tyske Side af Grænsen var alt roligt da vi ankom. Vi blev nu interneret i Kontorlokalerne der, og da vi jo ingen Morgenmad havde faaet og ingen vidste hvornaar vi fik noget igen, fik vi udleveret Rugbrød, Skinke og Smør fra de tyske Forsyninger. Da Klokkeren var ca. 10,30 blev vi atter frigivet og kunde gaa ud til vore Motorcykler og andet Materiel. Vi fik nu overdraget os alt vor Vaaben, Ammunition.

Den 11. April havde vi Bisættelse i Kasernegaarden af 5 Soldater og Chefen for 6. Regiments 4. Bataillon talte ved Baarerne samt Præsten fra

Kliplev. Der manglede een, han der laa i Flensborg; men som Tyskerne vilde vise deres faldne Modstander den sidste Ære ved at føre ham direkte til hans Hjem i København.

Vi blev nu hjemsendt, hvad der til en vis Grad glædede os, eftersom vi havde været inde i ca. 14 Maaneder, men det var alligevel med et trykket Sind, vi tog hjem. Det var ligesom vi var blevet overflødige i vort eget Land; men i vor Bevidsthed var vi klar over, at vi havde gjort vor Pligt, baade da vi skulde kæmpe og da vi skulde stoppe.

K. HOUGAARD ANDERSEN.

Da Klokkeren blev omkring fire da blev vi alarmeret, og paa det Tidspunkt da blev de tre Mand, som var sendt til Grænsen overrumplet og taget til Fange. Og paa denne Tid kørte vi fra Søgaard. Jeg var i 2. Deling, og vi skulde i Stilling ude ved Hokkerup. Da vi havde kørt ud til Kværs, saa standsede vi og der blev givet Ordre til, at der skulde lades Gevær, og nu var vi klar over, at det var Alvor.

Derfra kørte vi ud til Hokkerup, hvor vi laa ved en Korsvej, Kanonen til højre og Rekylgæværet til venstre paa den anden Side, alle med Front mod Vest. Vi lagde noget Vejspærring ud, vi kunde ikke faa Tid til at fælde Træerne, men vi tog nogle Markredskaber og alt, hvad vi kunde faa fat paa, det brugte vi som Vejspærring.

Da vi var ved at faa det i Orden, blev der pludselig saadan en Brummen og vi saa da, at der kom Flyvere. De fløj ude over Flensborg Fjord med nordøstlig Retning, og saa kom der en Jagermaskine og vi maatte i Flyver-skjul. Nu blev der skudtovre ved Lundtofte, der laa 1. Deling. Der blev skudt et Varselsskud fra dansk Side og det blev besvaret af Tyskerne med Lysspor.

Nu kunde vi høre Rekylgæværet og der blev livligere Skydning. Nu kunde vi se at der begyndte en Gaard at brænde. Vi troede først, at det var Søgaard som brændte. Men det var kun et Udhus ved en Gaard. Nu blev der meldt fra Kanonskytten: »Nu er de her!« Saa blev der kommanderet: »Skyd«.

Jeg saa ikke hvor mange der blev skudt for vi skulde ikke have kigget for meget, for nu peb de tyske Projektiler og Granater fra de tyske Maskinkanoner os om Ørerne.

Jeg og en Kammerat vi laa i Dækning bag en Brændestabel, og saa

stod der en Vogn, den krøb vi ind under, naar Flyverne kom. Der blev skudt meget til en Tid. Vi kunde nu høre hvor Tyskerne de raabte og der var ogsaa Skrig.

Nu begyndte de at skyde fra en anden Kant. Projektilerne kom ind over os nu. Der blev skudt fra venstre, og nu saa vi begge to Tyskere, som gik os i Ryggen, og i det samme gik der et Projektil ind i Vognen, og nu var vi klar over, at vi var omringet, og min Kammerat og jeg kastede vort Gevær og overgav os.

To Tyskere kom nu løbende hen til os. Den ene han sigtede paa os, og den anden han tog vores Tornystre og Kappe af og undersøgte os over det hele, om vi havde noget som vi ikke maatte have.

Derefter blev vi samlet alle Danske som var der. Vi var nu alle afvæbnede og blev nu ført under tysk Bevogtning, vi skulde nu marchere til Tyskland.

Vi naaede nu til Krusaa og blev ført over Grænsen og kom et Stykke ned i Tyskland, det var ikke ret langt, vi kom derned. Saa fik vi Lov at hvile os, vi blev ført ind i en stor Bygning. Der var vi saa, til vi fik at vide, der var sluttet Fred imellem Danmark og Tyskland.

Nu fik vi Lov til at gaa frit omkring og saa kom der en tysk Bil med Mad til os. Vi var godt sultne for vi havde jo ikke faaet noget at spise siden Dagen før.

Da vi stod udenfor Huset dernede i Tyskland saa kom Ambulancen den holdt der. Den skulde ud til Hokkerup efter min Kammerat, som var saaret. Han blev ført til Flensborg Sygehus, og der døde han tre Timer efter.

Da vi havde faaet noget at spise saa fik vi Lov til at gaa til Danmark igen, og vore egne Befalingsmænd maatte føre os, og vi var glade for at vi kunde komme her hjem saa hurtigt igen.

MAGNUS NIELSEN.

Vi gik i Stilling ved Hokkerup, hvor der er en Korsvej.

Det første vi gjorde var at faa en Vejspærring lavet. Dertil benyttede vi en Slaamaskine og andre Smaating. Det var ingen god Spærring, men vi fik ikke Tid til mere, for da begyndte det at gaa løs oppe ved Lundtoftbjerg. Vi kunde tydeligt se Lyssporene som en Ildkugle. Et Udhus til Lundtoftbjerg brændte.

Mens vi stod og saa paa det kom der Flyvemaskiner hen over os og

lidt efter kom den første tyske Bil hen til Vejspærringen og standsede. Vi skød et Advarselsskud, men saa begyndte Tyskerne ogsaa at skyde.

Vi skød saa længe vi kunde, men de var inde paa os med det samme og gav Ordre til, vi skulde kaste Geværet.

Saa var vi tyske Fanger. Vi mistede to Mand, 584 Jørgensen og Sergent Vous.

Saa gik vi til Krusaa under tysk Bevogtning, men det var den værste Tur vi endnu havde gjort.

Vi var dernede i et Par Timer saa maatte vi gaa igen.

Saa havde vi prøvet at hilse paa Tyskerne, som blev en stor Dag for os.

KRISTIAN LARSEN.

Jeg var paa Vagt ved Motorcyklerne og havde Vagt fra 3 til 5 Morgen da der Klokkeren 4,20 blev slaet Alarm fra Kommandobygningen.

Jeg kaldte straks mine Kammerater, som laa fuldt paaklædte, ud og paa mindre end 10 Minutter var vi ude af Kasernen og kørte til Hokkerup ved Hovedvej 8, hvor vi gik i Stilling med vores Rekylgewærer og 20 mm Kanon.

Vi fik i en Fart lavet en Vejspærring, som bestod af en Harve, en Slaamaskine og en Rundsav saa var der ikke Tid til mere, for saa kom de tyske Tropper, og vi begyndte at skyde.

Vi fik stoppet tre tyske Vogne og en tysk Kanon med vores 20 mm Kanon.

Vi var under Kommando af Løjtnant A. Olsen. Jeg var Forsyner ved Rekylgewæret og havde lige været ved Motorcyklen efter Ammunition, da jeg sagde Farvel til mine Kammerater uden at tænke, at jeg ikke skulde se min Sidekammerat 584 mere. Han var Rekylskytte, en ung Mand, som jeg aldrig vil glemme.

Vi skød uafbrudt i tyve Minutter, men saa blev vi omringet af ca. 100 Tyskere og vi var 18 Mand, saa al Modstand var forgæves.

Saa smed vi Geværerne. Vi blev taget til Fange og ført til det tyske Toldkontor, efter at vi var afvæbnet, men det var en trist og streng Marchtur. Da vi naaede ned hvor Hovedvej 8 og 10 skærer hinanden stod en Flok civile, som haanede os. Der var bekendte Folk imellem, som vi kendte. Det gjorde mere ondt end at vide, at vi var taget til Fange, og maaske ikke kom hjem før Krigen var forbi, men det var ikke saa slemt som at blive haanet.

Men i Tyskland blev vi behandlet godt, vi fik noget Brød og Flæsk. Saa fik vi at vide at Fjendtlighederne var ophørt. Vi blev givet fri og marcherede saa tilbage.

Jeg ønsker ikke at den Dag skal komme igen, hvor vi skal drage ud mod en overlegen Fjende, men kommer den er jeg parat til at kæmpe for Danmark.

Fredag den 12. kørte en tysk Rustvogn efter en Andagt paa Søgaard vor afdøde Kammerat 584 til København. En Løjtnant, en Korporal og jeg fulgte med til København.

KNUD HANSEN.

Den Halvdeling jeg hørte til, og som bestod af en Kanongruppe og en Rekylgeværgruppe, hvor jeg var Skytte ved 20 mm Kanon, havde faaet Ordre paa at køre til Hokkerup, og gaa i Stilling der. Da vi kom derned, indtog vi saa vores Stillinger saa godt vi kunde, og fik lavet en Vejspærring af nogle Markredskaber, der kom saa Cyklister, som skulde hjælpe os, saa alt i alt var vi nok omkring tyve Mand.

Vi laa saa og ventede paa hvad der vilde ske, og det varede heller ikke ret længe, inden de begyndte at skyde oppe ved Hovedvejen, der var et Par km fra os. Da det havde varet et Kvarter, begyndte Flyvemaskiner at kredse over os og ret længe varede det heller ikke inden der kom en Motorcykle samt en hel Del Biler, som stoppede ved Vejspærringen.

Der blev saa kommanderet, at vi skulde skyde med Kanonen og det varede ikke ret mange Sekunder, inden de besvarede Ilden, uden dog at ramme nogen af os. Vi naaede og fik ødelagt tre Biler og en Kanon, men imens var de gaaet helt bag om os og begyndte at skyde paa os.

Da vi saa skulde til at se os om, hvor Kuglerne kom fra, stod Tyskerne ikke mere end ca. 10 m fra os med Haandgranater, parat til at kaste, og saa var der ikke andet for os at gøre end at overgive os, da de var altfor mange.

Der var blevet skudt to af vores Folk, hvoraf den ene var død, og den anden blev kørt paa Flensborg Sygehus, hvor han døde et Par Timer efter.

Vi blev saa afvæbnet og ført til Tyskland, hvor vi kom ind paa en Toldstation, hvor vi kunde ligge og hvile os og faa noget at spise. Da vi havde været der et Par Timer fik vi saa at vide, vi skulde tilbage til Kasernen igen.

JOHANNES NØRHOLT.

STYRKEN VED LUNDTOFTBJERG

AFVÆRGEDELINGENS OPLEVELSER

Uddrag af Brev fra Delingsføreren ved Lundtoftbjerg, Sergent SV. AAGE BUNDGAARD.

Jeg førte den 9. April 1. Deling af Afværgekompaniet: Styrke 15 Mand. Klokken 4,10 blev Afværgekompaniet, samt de øvrige Kompagnier i Lejren, paa Søgaard alarmeret. Klokken 4,15 var min Deling samlet i Gaarden, og vi fik Ordre til at køre til vore Alarmstillinger. Klokken 4,20 forlod min sidste Motorcykle Lejren. Delingens Alarmstilling laa mellem Søgaard og den danske Grænse, og vi kunde derfor vente at støde sammen med de tyske Tropper, da disse var paa Vej ind i Landet.

Klokken 4,30 naaede vi Stillingen ved Gaarden Lundtoftbjerg, og her satte vi begge Kanoner i Stilling samt det ene Rekylggevær, der hørte til Delingen. Vi begyndte straks at spærre Vejen (Hovedvej 10) men blev afbrudt i dette Arbejde, idet en tysk Motorkolonne Klokken 4,50 saas 700 m foran Delingens Stilling.

Vi skød et Varselskud ved Siden af den tyske Kolonne, der straks stoppede og dens Mandskab søgte Dækning i den østlige Vejgrøft. Fra den tyske Kolonne aabnede man Ild med Maskingeværer og senere med Maskinkanoner mod min Delings Stilling. Vi havde nu aabnet en kraftig Ild med alle Vaaben, og den forreste Panservogn blev straks ramt og kunde ikke køre eller skyde mere, den anden Panservogn skød vi i Brand, tre af deres Motorcykler blev ligeledes ramt af Granater fra vore 20 mm Maskinkanoner. 2 tyske Maskingeværskytter blev ramt paa Vejen, da de vilde sætte deres Geværer i Stilling. Kanonskytten ved min ene Kanon blev ramt af et tysk Geværprojektile i venstre Arm: Den menige var Nr. 11/39 Hansen. Da den menige blev ramt, sagde han blot: »Jeg er ramt«, og kravlede tilbage fra Kanonen. Jeg vilde forbinde ham, men han svarede: »Det er der ikke Tid til nu«, og gik derpaa ned mod Delingens Motorcykler.

Delingen var paa dette Tidspunkt under Ild fra tyske Maskingeværer og et Par Kanoner. De tyske Granater tændte Ild i Gaarden Lundtoftbjergs Hønseshus, som begyndte at brænde bag os. De tyske Tropper udlagde Røgslør og gik frem Vest for Vejen.

Da jeg saa dette, trak jeg min ene Kanon tilbage og læssede den paa Motorcyklen og gav den Ordre til at køre til Sydkanten af Aabenraa. Resten af Delingen skulde holde Stillingen i 5 Minutter endnu, men pludselig saas to store Tanks i Terrainet Øst for Hovedvejen og flere store Tanks Vest for Vejen samt fremrykkende Fodfolk langs Vejen.

Da vi saa dette, maatte vi trække os tilbage under haard Beskydning.

Rekylgeværgruppen glemte en Vekselpibe samt to Timagasintasker i Stillingen. Da Menig Nr. 7/39 Arne Vilhelm Sørensen saa det glemte Materiel, løb han, trods den kraftige Ild, tilbage og hentede det. Delingen kørte derefter mod Nord medtagende den saarede, vi havde da kæmpet i tyve Minutter. Der sporedes ingen Tegn paa Angst blandt Mandskabet, de var under alle Forhold rolige og beherskede, særlig skal jeg fremhæve Menig Nr. 10/39, Jens Kristensen Dalum, der skød med den ene Kanon. Saa godt som hvert eneste Skud var en Træffer, skønt Kanongruppen var under en kraftig Ild.

Da Delingen under Tilbagegangen kørte gennem Bjergskov ved Søgaard blev den beskudt af en tysk Flyver og maatte flere Gange søge Dækning i Grøfterne. Den saarede blev i Bjergskov anbragt paa en Privatvogn og kørt paa Aabenraa Sygehus.

Ved Ankomsten til Aabenraa satte vi begge Kanoner i Stilling i Vejstjernen i Byens Sydkant. Ca. femten Minutter senere aabnede vi Ilden mod en tysk Styrke, der kørte frem ad Havnevejen. Vor Ild blev kraftigt besvaret.

En Mælkedreng, der sammen med en Del andre civile stod i Nærheden af min ene Kanon, blev ramt af et tysk Projektil og styrtede til Jorden. Vi havde endda i Forvejen advaret de civile mod at opholde sig i Nærheden af vore Kanoner.

Da vi ikke kunde skyde gennem de tyske Tanks og selv stod midt paa Vejen i den tyske Ild, saa vi ingen anden Udvej end at gaa tilbage til Haderslev.

Efter at vi i Haderslev havde passeret 3. Bataillons Vejspærringer, gik vi i Stilling med begge Kanoner i Nordkanten af Haderslev. Kort efter saas tyske Tanks paa Vejen ud for Kasernepladsen, vi var parate til at aabne Ilden, men mellem os og de tyske Tanks befandt sig flere civile

Biler og mange Mennesker. Vi trak os derfor tilbage og, som Ordren lød, i Retning mod Vejle. Vi passerede Kolding og naaede Klokkeren 9,30 Vejle. Forinden havde vi faaet den tungeste af alle Dagens Ordre: at holde inde og bare forholde os rolige.

Vi havde alt Materiel i Behold, en Mand saaret, mens Resten af Delingens Mandskab og Befalingsmænd var tilstede og usaarede.

Min egen private Mening om Grunden hertil, at Delingen slap saa billigt er den, at alle Mand paa den bedste Maade efterkom alle Ordre og intet Øjeblik svigtede. Vore Kampe og vor Tilbagegang havde været præget af Ro hos de menige, selv deres gode Humør bevarede de og de kæmpede, som vi havde ventet det.

Efter at vi havde modtaget den tunge Ordre til at holde inde, fik vi Lov til at gaa ind paa et Hotel og faa en haardt tiltrængt Kop Morgenkaffe. Vi kunde se paa de menige hvor tungt det var for dem at holde op. De sagde at nu forstod de intet mere. Vi blev i Vejle nogle Dage, inden vi fik Lov til at køre tilbage til Søgaard.

Kan nogen dansk Mand — som det er sket — faa sig til at tro paa et eneste nedsættende Rygte om den danske menige Soldat, saa er jeg villig til at fortælle ham personlig, hvordan den danske Soldat slaas.

S. A. BUNDGAARD.

EN RASK SOLDAT

UDDRAG af Brev fra den Menige, Nr. 7 ARNE VILHELM SØRENSEN, der løb tilbage gennem Fjendens Ild for at hente noget efterladt Materiel. Hans Dristighed blev med Rette fremhævet i Indberetningen om Kampen.

Vi fik den 8. April Ordre til at pakke vore Sager sammen, for at vi kunde forlade Lejren saa hurtigt som muligt. Der blev udleveret 40 Stk. skarpe Patroner, Konserves samt Tørkost for 2 Dage, Klokkeren 14,00 var alt klar, Kanonerne og Rekylgværernes Magasiner var opladet, Motorcyklerne og Bilerne klar til Afmarch, der var saa godt som ingen Nervøsitet at se. Naa, det var jo heller ikke første Gang vi blev alarmeret. Hele Dagen gik vi nu og ventede paa Ordre fra Divisionen, endelig kom den, men den var en Skuffelse, vi maatte ikke foretage os det vi plejede at

gøre under almindelige Øvelser, nemlig grave Kanoner og Rekylgæværer ned i Stilling. Vi maatte heller ikke foretage Brosprængninger, for derved at være bedre stillet under et eventuelt Sammenstød. Klokkeren 22,30 fik vi Lov at lægge os paa Sengen, men vi maatte ikke tage Tøjet af.

Natten forløb roligt, men Klokkeren 4,20 blev vi alarmeret og fik Besked om, at Tyskerne var gaaet over Grænsen, fem Minutter efter sad vi paa Motorcyklerne, og var paa Vej mod Grænsen til de Stillinger vi havde faaet anvist. Min Deling (1. Deling) gik i Stilling 3 km Syd for Søgaard (ved Lundtoftbjerg). Delingen bestod af to Sergenter, en Korporal og femten Menige. Af Vaaben medførte vi to Maskinkanoner, et Rekylgævær samt hver sin Karabin. Vi gik straks i Stilling og knapt fem Minutter efter hørte vi en voldsom Motorlarm komme nede fra Grænsen.

Larmen kom fra en Flyverformation, der fløj i nordøstlig Retning, lige efter fulgte de tyske motoriserede Styrker, de kørte frem ad Hovedvej Nr. 10.

Da Tyskerne var ca. 1000—800 Meter fra os fik vi Ordre til at aabne Ilden, dog kun som Varselskud; men da Tyskerne straks besvarede Ilden med Maskingeværild, indledtes Kampen. Jeg vil ærlig indrømme, at de første Minutter, var man ikke meget værd, man tænkte paa sin Familie, det var jo heller ikke saa rart at høre Kuglerne pibe en om Ørerne; men for mit Vedkommende fortog dette sig i Løbet af nogle faa Minutter.

Jeg hørte ind under Rekylgæværgruppen som Forsyner 1 og havde til Opgave at ligge 50 Meter til venstre for Rekylgæværet, for der at holde Øje med Tyskernes Fremrykning ude i Terrænet, men jeg maatte hurtigt trække mig tilbage, Rekylgæværskytten havde nemlig søgt Dækning, saa maatte Hjælperen og jeg overtage Skydningen.

Da Skydningen begyndte trak Motorcyklerne sig straks bagud, de kom dog ikke tilbage allesammen, vi observerede et Tilfælde hvor et 20 mm Projektil gik ind i en Sidevogn, Maskingeværet faldt af, og Manden faldt forover i Sidevognen, derefter blev nogle Panservogne ramt. Ved Lundtoftbjerg saa jeg en Vogn brænde, men jeg kunde ikke bestemt se hvad det var for en Vogn.

Af mine Kammerater i Delingen blev kun en lettere saaret i den ene Arm, vedkommende Mand var Kanonskytte, men der var straks en anden der sprang til og fortsatte Skydningen, han forstod at tage Situationen med Ro, da han ramte en tysk Tank med et 20 mm Projektil, og det prellede af udbrød han paa sit brede Jydsk: »Det er ikke det rene Pap, de kører med dernede.«

Delingen holdt Stillingen ved Lundtoftbjerg i ca. 15 Minutter, og det var jo en anselig Modstander vi havde. Der skulde være kommet et Cyklistkompagni til vor Hjælp; men paa Grund af en eller anden Misforstaaelse naaede det ikke frem, og da Tyskerne kørte flere Tanks frem, kunde vi ikke holde Stand længere.

Tilbagetrækningen fra Lundtoftbjerg foregik paa reglementeret Maade, først Kanonerne og dernæst Rekylgæværet. Rekylgæværet havde vi dog lidt Besvær med at faa tilbage, da vi jo kun var to Mand; men da vi havde faaet det trukket ned i en Lavning, saa der ingen Fare var for at blive ramt, kom den før omtalte Rekylgæværsskytte saa meget til sig selv, at han kunde hjælpe os med Trefoden. Værre var det da vi opdagede at vi havde glemte to 10-Magasintasker og en Vekselpibe i Stillingen.

Rekylgæværsskytten, der faktisk ikke havde lavet noget endnu, fik Ordre til at hente den; men da han stadig var godt forstumlet og Tiden kostbar, løb jeg tilbage og hentede det glemte.

Tyskerne var da ogsaa efter os, og vi vilde sikkert ikke være kommet saa godt fra det, hvis ikke Tyskerne under Skydningen havde skudt en Udbygning til en Gaard i Brand. I Skjul af Røgen fra denne trak vi os tilbage. Motorføreren havde i Mellemtiden lavet en mindre Vejspærring af nogle Harver og lignende Ting.

Vi kørte nu med en Fart af 90—100 km tilbage i Retningen af Bjergskov, hvor en Del af 4. Bataillon laa i Stilling. Her var det Mening at vi skulde gaa i Stilling sammen med dem. Jeg syntes det var en daarlig Stilling, for hvis vi skulde trække os tilbage, skulde det ske op ad en aaben Vejstrækning paa 3 km, hvor vi vilde være rene Skydeskiver for Tyskerne. Her havde de ogsaa lavet en Vejspærring, en Lastbil var væltet og en Del Tipvogne der var hentet ved en nærliggende Skærefabrik.

Vi kom dog ikke i Stilling der, men fik Ordre til at køre ind til Aabenraa og gaa i Stilling der. Paa Vejen ind til Aabenraa maatte vi i Flyverskjul flere Gange. Vi blev forfulgt af tre Maskiner, som Gang paa Gang beskød os. Vi gik i en Stilling som vor Sergent fandt og her laa vi i 5—10 Minutter før vi igen saa noget til Tyskerne. Vi havde stort Besvær med at holde Civilbefolkningen paa Afstand, de var ikke til at drive tilbage.

Den Dreng, som blev dræbt ved Aabenraa, havde vi blandt andet flere Gange bedt om at gaa hjem, men det var komplet umuligt at faa ham og andre til at gaa tilbage.

Stillingen ved Aabenraa var umulig at holde med 20 mm Kanoner, Tyskerne rykkede nemlig nu frem med Tanks forrest. Vi manglede Ar-

tilleriets Støtte, dog naaede vi endnu at faa ødelagt en Tempo- og en Panservogn.

Vor næste Stilling var i Nordkanten af Haderslev; men mange Gange maatte vi dog i Flyverskjul med Kuglerne syngende om Ørerne, inden vi igen kom i Stilling. I Haderslev var lavet en Vejspærring af Blokvogne. Her kom Flyverne hen over os flere Gange, dog uden at beskyde os. Da Tyskerne igen kom til Syne, havde de endnu Tanks foran, saa heller ikke her kunde vi uden Artilleri udrette noget. Atter gik det Nord paa, denne Gang til Kolding, her mødte vi Artilleri og fik af dem den Besked, at vi ikke maatte skyde mere, jeg kan rolig sige, at vi alle var meget kede af at skulle indstille Kampen; men vor Pligt havde vi gjort saa godt som det var os muligt og skulde det indtræffe, at der blev kaldt paa os i Fremtiden, saa er jeg rede igen.

ARNE SØRENSEN.

CYKLISTDELINGENS OPLEVELSER

Uddrag af Redegørelse fra Løjtnant M. GJERMANSEN om Cyklistdelingens Indsats Nord for Lundtoftbjerg. Skønt Opgaven ikke kunde løses som planlagt, fastholdt Delingsførereren dristigt den oprindelige Tanke under energisk og rolig Føring af sit Mandskab.

Delingen blev Klokken ca. 4,30 alarmeret i Præstegaarden ved Kliplev med Ordre til at køre ud i de Stillinger, som Kompagniet har indøvet. Delingens Omraade ligger ca. 500 m Syd for Lundtoftbjerg.

Øjeblikkelig da Delingen blev alarmeret, gav jeg Ordre til at formere en Forpatrouille, som Fører Korporal Thomsen, med Marchvej Kliplev—Søgaard—Lundtoftbjerg.

Paa Vejen fra Kliplev mod Søgaard hørtes der kraftig Skydning i Retning af Lundtoftbjerg, da jeg passerede Søgaard, mødte jeg flere Motorcykler af Afværgekompagniet, og senere standsede Premierløjtnant Bernhoft, som kom kørende i en Sidevogn, og fortalte, at Maskinkanonerne havde trukket sig tilbage, fordi Fjenden havde udlagt Røg (Høns huset paa Lundtoftbjerg brændte), og de intet kunde se, og de frygtede, at deres højre Fløj vilde blive omgaaet. Da jeg havde faaet den Melding, standsede jeg Delingen ved Viadukten over Jernbanen Lundtoft—Kliplev og satte

1. Gruppe i Stilling paa Viadukten og dernæst 2 Grupper i Stilling til venstre for Vejen, Mellemrum 100 m. Samtidig faar jeg Øje paa flere Panservogne ude ved Lundtoftbjerg. Terrainet foran mig egner sig dog ikke til Forsvar, hvorefter jeg beordrer de 2 Grupper til at trække sig tilbage til nogle Bakker ca. 800 m bagude, og første Gruppe skal foreløbig blive liggende, indtil den enten fortrænges eller faar en Ordre fra mig. Imidlertid bliver denne Gruppe kraftigt beskydt, men besvarer Ilden kraftigt og trækker sig ned langs Dæmningen og besvarer Ilden herfra. De to andre Grupper fortsætter Tilbagegangen vigende ud fra Vejen, ret kraftigt beskydt af Panservognenes Maskingeværer og Maskinkanoner, samtidig blev vi beskydt af en lavtgaende Jagermaskine.

Delingen var fuldstændig isoleret og uden Dækningsmidler af nogen Art, og dens Cykler stod langs Vejen fremme ved Viadukten.

Senere faar jeg trukket nok en Gruppe hen til det Hus, hvor 3. Gruppe ligger, men forøvrigt forholder vi os i Ro for at undgaa at blive taget til Fange, og i Haab om muligt senere at slippe Nord paa.

En Mand, nemlig 72/39 Karl Gunner Jørgensen, faldt som Følge af et Skud i Brystet og blev fundet af nogle civile Personer, som bragte ham under Tag.

En Korporal og fire menige blev taget til Fange, men senere løsladt, paa Grund af at Fjendtlighederne blev indstillet.

GJERMANSEN.

STYRKEN VED GAARDEBY

HALVDELINGSFØRER FRA GAARDEBY TIL VIBORG

Uddrag af en Redegørelse fra Sergent S. OLSEN, der kommanderede Afværgekompaniets Halvdeling ved Gaardeby den 9. April, og som endte i Viborg med sit Mandskab.

Halvdelingen under min Kommando kørte til Gaardeby Syd for Tinglev. Her satte vi straks vore Vaaben i Stilling, og gik i Gang med at etablere en Vejspærring paa Hovedvejen. Klokkeren ca. 4,45 observeredes de første Flyvemaskiner, som kom i temmelig stor Højde. Derefter fulgte flere efter lavere og lavere. Til sidst kom 3 Jagere strygende lige over Hovedet paa os, hvorved de opdagede vor Spærring. Flyverne vendte da straks om, og nedkastede Flyveblade over os. Kort forinden var Delingsføreren, Sergent M. Späth, kommet til Stede, og hjalp til med at færdiggøre Vejspærringen, da Halvdelingen var temmelig stærkt reduceret, nemlig kun 7 menige. Et Øjeblik efter havde vi de første 2 Panservogne for os. Klokkeren var da ca. 5,30. Da Panservognene opdagede Spærringen, trak de sig skyndsomt tilbage mod Vest, uden at vi kunde naa at faa Skud paa dem. Hvorefter Sergent Späth kørte tilbage mod Tinglev for at melde, og se hvor Cyklisterne blev af.

Da Panservognene, som vi holdt Øje med, forsvandt mod Vest regnede jeg med, at de vilde prøve at omgaa os og falde os i Ryggen. Dette var der Fare for, da vi havde en Vej fra Vest, som vi ikke kunde beskyde uden at skifte Stilling, og som vi desuden ikke havde faaet spærret. Jeg gav derefter Ordre til at skifte Stilling, saa vi kunde beskyde Vejen mod Vest med Kanonen, mens Rekylgæværet stadig var rettet mod Syd.

Et Øjeblik efter kom Sergent Späth tilbage og gav Ordre til, at Halvdelingen skulde gaa tilbage til Sydkanten af Aabenraa. Da vi omtrent var færdige med at pakke op, og havde faaet Kanonen paa Sidevognen, kom

de næste Panservogne. Herefter forsøgte vi at bringe Kanonen i Stilling paa Cyklen under stadig Beskydning.

Betingelserne for at faa Kanonen i Stilling var meget ugunstige, da der foran os laa en stor flad Stak Møg, som vi ikke kunde skyde over, og træffe. Vi forsøgte dog alligevel at aabne Ilden og skød et Par Granater, men uden Virkning, da vi maatte skyde igennem Stakken.

Da dette ikke gav Resultat skubbede vi Kanoncyklen ud til Siden for Stakken. Her var det dog ikke meget bedre, da der denne Gang var et levende Hegn paa ca. 25 m Afstand i Vejen, som vi maatte skyde igennem. Paa Trods heraf aabnede vi igen Ilden og denne Gang regner jeg med, at vi havde Træffere, thi Panservognen fortrak mod Vest.

Efter denne lille Skærmydsel gik vi derefter tilbage ad Oksevejen. Om-sider traf vi Artilleriafdelingen fra Rødekro, hvem vi saa meldte os til. Her fik vi at vide, at vi ikke maatte yde nogen Modstand overfor de tyske Tropper. Vi fortsatte derefter, efter Ordre fra Chefen for Artilleri-afdelingen, sammen med den til Jelling. Her fik vi derpaa Ordre til at gaa tilbage til Viborg, og melde os til Jydske Division.

SIGFRED OLSEN.

TO MENIGE FORTÆLLER OM GAARDEBY

Uddrag af Breve fra to Menige af Afværgelvsdelingen ved Gaardeby, SVEND LARSSON fra Hvis-singe og HELGE HENRIKSEN fra Sigersted.

Om Morgen den 9. April blev vi vækket da Klokken var 4, hvor vi fik Ordre til at køre til de Stillinger vi havde faaet anvist. Der var vi da Klokken var 4,45. Vi gik straks i Gang med at bygge en Vejspærring af Materialer, der var paa en Gaard i Nærheden. Kort efter kom de første Flyvemaskiner, saa vi maatte ustandselig i Flyverskjul.

Ikke længe efter kom der saa en Panservogn, der kørte helt ned til vores Vejspærring, og her begyndte saa Kampen for os ved Gaardeby.

Vi affyrede et Varselsskud, hvorpaa Skydningen ogsaa begyndte fra Panservoggen, der derefter blev tvunget til at trække sig tilbage ved Ilden fra vores Maskinkanon.

Da dette var overstaaet fik vi Ordre til at trække os tilbage længere Nord paa.

Den Gruppe jeg var med i kom saa ikke mere i Kamp, fordi vi ustandselig blev trængt længere Nord paa af de fremrykkende tyske Trop-

per, indtil vi fik Ordre paa at indstille Kampen. Det var da Klokken 9 om Formiddagen efter 3½ Times Kamp.

SVEND LARSSON.

Da vi Mandag d. 8. April ved ca. 11,30 Tiden blev kaldt hjem fra Øvelse og af Kompagnichefen Kaptajn Schack, fik at vide, at der var kommet Meddelelse om at Tyskerne, som Modaktion mod Englændernes Udlægning af Minespæringer i norsk territorialt Farvand, samlede motoriserede Styrker Syd for den danske Rigsgrænse, og at det kunde ventes at de vilde overskride denne, regnede vi til at begynde med at der blot, ligesom en Gang i Januar skulde udleveres Ammunition og Forplejning til os, og at vi skulde aflevere det igen naar der var gaaet nogle Dage.

Vi skulde saa straks efter Middagsspisningen til at oplade Ammunition til de automatiske Vaaben; men der kom saa Ordre til os, at vi maatte høre Radioavisen Klokken 12,30 først.

Klokken ca. 19,30 blev der fløjtet Samling og vi fik Ordre til at køre Motorcyklerne hjem i Lejrens Gaard, hvorefter vi skulde tage Tøjet og Udrustningen paa og vi maatte saa lægge os til at sove med Udrustningen paa. Da vi samtidig fik at vide, at dersom der skete noget blev det sikkert hen ad Daggry, var alle Mand snart i Seng for at faa sovet saa meget som muligt.

Ved 1 Tiden kom to Kammerater, som havde været paa Orlov i København, hjem og da de ikke havde hørt noget om Situationen blev de selvfølgelig bestyrtet over at se os sove med hele Klunset paa.

Klokken ca. 4,15 blev der saa raabt Alarmering, og straks var alle Mand paa Benene, fik fat i Geværet og kom ned til Motorcyklerne.

Jeg blev saa sammen med Sergent Späth og Olsen og seks andre menige, sendt til Gaardeby Sydvest for Tinglev.

Jeg var Rekylgæværskytte, og da vi tidligere havde været paa Øvelse samme Sted, var jeg kendt med Forholdene og fik snart anbragt Geværet i Trefoden, medens en 20 mm Maskinkanon blev bragt i Stilling ved en Gaard paa den modsatte Side af Vejen, hvor jeg laa og et Par Mand fik snart etableret en Vejspærring paa Broen over en Aa, af et Par Arbejdsvoogne og en Harve.

Vi kunde nu se de tyske Flyvemaskiner Øst for os, følge Kysten og Vejene mod Nord, og snart efter kom ogsaa et Par store Maskiner langs med Vejen, hvor vi laa. De kredsede et Par Gange over Stedet og kom saa meget lavt og kastede de kendte Flyveblade med Opraabet til Danmarks Soldater og Folk, ned ved Vejspærringen.

Klokken ca. 5,30 kom to tyske Panservogne til Syne ved en Korsvej ca. 500 m Syd for, hvor vi laa, men de forsvandt straks igen i vestlig Retning. Vi fik derefter Ordre til at gøre klar til Tilbagegang, da Delingsføreren var bange for at Panservognene skulde omgaa os og komme os i Ryggen.

Jeg tog derfor Rekylgæværet og Hjælperen tog Ammunitionen for at læsse det paa Motorcyklen, som stod inde i en Gaard. Netop som vi naar derind hører vi Skud fra 20 mm Kanonen. Vi løb derfor om bag Staldlængen, hvorfra vi kunde se Vejspærringen, og opdager at en Panservogn er kommet helt frem til denne og er i Færd med at vende om.

Da den vendte Siden til begyndte den at skyde med Maskingevær, hvorefter der fulgte endnu et Par Skud fra Kanonen paa den anden Side af Vejen. Om disse ramte, ved jeg ikke, men Panservognen trak sig nu tilbage mod Syd og vi kørte mod Nord gennem Tinglev og ad den gamle Oksevej til Krydset ved Hjordkær, hvor Tønder—Aabenraavejen skærer denne. Her gik vi i Gang med at lave Vejspærring af nogle Granstammer, som laa ved et Hus i Nærheden.

Imedens kørte en menig og Sergent Späth mod Aabenraa for at faa Forbindelse med den Deling, som skulde forsvare langs Hovedvej 10; men da de nærmede sig Byen, saa de, at den var besat af tyske Tropper, hvorefter Sergenten returnerede til Hjordkær, hvor vi fik Ordre til at trække os tilbage mod Nord.

Stadig kørende mod Nord kom vi til en Landsby som hed Mølby, hvor vi holdt for at faa Benzin fyldt paa, og straks stimlede en Del Mennesker sammen om os. Da de hørte vi kom langvejs fra blev vi trakteret med Kaffe og Smørrebrød.

Noget længere mod Nord traf vi noget Luftværnsartilleri, som om Morgen var kørt fra Røde Kro. Af dem fik vi saa at vide, at Fjendtlighederne var indstillet, og vi skulde føre hvidt Flag. Vi afladede saa Vaabnene og fulgte med Artilleriet til Jelling, hvor vi spiste Mad.

Da nu hele Sønderjylland var besat af tysk Militær, vidste vi ikke hvor vi skulde køre hen, men fik saa af Chefen for Artilleriet Ordre til at køre til Viborg og melde os til 3. Regiments Kanonkompagni. Vi kørte saa gennem Brande og Herning til Viborg og paa Vejen passerede vi lange Kolonner af tyske Militærvogne.

Jeg er nu hjemme hos mine Forældre med en Oplevelse rigere; men haardt var det at se en fremmed Magt overtage Forsvaret af vort Land.

HELGE HENRIKSEN.

STYRKERNE VED BREDEVAD OG KORSKRO

DELINGSFØRER OG SEKONDLØJTNANT I BREDEVAD

Uddrag af Redegørelse fra Sekondløjtnant H. F. L. NIELSEN, som deltog i Kampen ved Bredevad.

Paa Vejen til Bredevad blev Kompagniet flere Gange tvunget til at søge Flyverskjul. Ca. 2 km Syd for Bredevad holder Forsynermaskinen ved 1. Kanongruppe og er punkteret.

Ankommet til Bredevad giver jeg Sergent Løvgreen Ordre til at gaa i Stilling med 2. Kanongruppe og 1. Trefodsgruppe, medens jeg giver Ordre til Korporal Dolleris om at køre til Kors kro med 1. Kanongruppe og 2. Trefodsgruppe.

Jeg opdager ved halv Syvtiden 2 fjendtlige Panservogne ved Vejgaflen Vest for Bredevad. Sergenten løber hen og faar Kanonen i Stilling, medens jeg melder mig tilbage til Kompagnichefen.

Vi ser i vore Kikkerter, at der vises et utydeligt Signal fra den forreste Panservogn. Kaptajnen giver Signal til Fjenden, at han skal gøre Holdt, og der løber nu Tyskere ud paa Marken og gaar i Stilling.

Da Fjenden begynder at køre frem, giver Kompagnichefen Ordre til, at Ilden skal aabnes, idet det første Skud skal være et Varselsskud.

Fjenden kommer nærmere, og Kanongruppen begynder at skyde. Fjenden besvarer Ilden. Den første Panservogn kører ud til højre ved Vejgaflen antagelig ramt.

Der kører nu 3 Panservogne frem.

Underkorporal Larsen skyder selv med Maskinkanonen, men Sergenten raaber paa Ammunition. Jeg løber tilbage og sender Magasiner frem.

Den første Panservogn kører forbi mig og kører imod et Træ ud for Kroen.

Da den næste Panservogn er kommet saa langt frem, at Kanonen ikke kan skyde for en Vejsten, springer Sergent Løvgreen til og drejer Kanonen,

hvorefter han selv skyder med denne. Panservognen rammes og kører i Grøften ud for Kanonen. En Mand springer af og løber tilbage.

Panservogn Nr. 3 beskyder Kanongruppen. Gruppens Mandskab bliver saaret og dermed ukampdygtiggjort.

Trefodsgruppen beskyder Fjenden, der, som tidligere omtalt, er gaaet i Stilling og har aabnet Ilden. Skytten bliver dræbt og Forsyner 1 saaret. Skydningen ophører nu paa begge Sider.

Da Kaptajnen Klokken syv faar Øje paa en fjendtlig Kolonne, der kommer fra Syd, og Panservognene, der kommer fra Nord, gives der Ordre til, at der ikke maa skydes.

Delingen bliver afvæbnet, og de saarede bragt ind i et Hus, hvor de bliver undersøgt af en civil Læge.

H. F. L. NIELSEN.

EN RASK SERGENT

Uddrag af Brev til Slægtninge fra Sergent J. V. LØVGREEN, hvis tapre Opførsel fremhævedes af hans foresatte den 9. April. Sergenten er den fødte »Legionærtype«, uforfærdet, rask paa Haanden, slagfærdig og uimponeret. Et storartet Mandfolk.

Det var forresten ellers en skrap Maade jeg blev Sergent paa. Jeg blev udnævnt den 8. April, og den 9. April Klokken 4,30 rykkede jeg med min Deling afsted til Bredevad med skarpt i Geværet.

Jeg har siden 1. Februar ligget paa Søgaard (ca. 12 km Syd for Aabenraa), og først midtvejs mellem Søgaard og Bredevad blev vi klar over, at det virkelig var Alvor.

De sidste Par Kilometer til Bredevad var vi i Flyverskjul næsten ustandselig. Det vrimlede med tyske Flyvere, saa vi var først i Bredevad Klokken 6,30.

Jeg naaede lige at faa min Kanon (20 mm Maskinkanon mod Panservogne) i Stilling i en Vejgrøft og det tilhørende Trefodsgevær i en Have, da en tysk Panservognskolonne dukkede op.

Den gjorde Holdt, da den saa os, og saa begyndte de at vifte med nogle hvide Flag.

Vor Kaptajn viftede igen, men mere blev det ikke til.

Vor Kaptajn gav saa Ordre til, at hvis Panservognene kørte frem, saa

skulde jeg først skyde et Varselsskud ved Siden af, og hvis de saa ikke stoppede, skulde jeg skyde paa dem.

Et Øjeblik efter begyndte de at køre frem. Jeg lod den første komme ind paa 400 m, og saa fik den et »Skud for Boven«. Men den standsede ikke. Saa fik den to Fuldræffere. Den endte paa tværs af Vejen og var færdig. Men saa havde de Asener imens opdaget, hvor min Trefod laa, og i Løbet af et Øjeblik havde 2 af deres Maskingeværer ødelagt Trefoden, dræbt Skytten (Kugle i Hovedet, død paa Stedet) og givet Hjælperen et Skud i Brystet og Maven (død 2 Timer efter), saa nu var det Slut med at faa Støtte derfra.

Den Panservogn, der var gaet paa tværs, var imens blevet slæbt væk, og saa kom der tre til lige efter hinanden.

Vi skød — eet Skud — saa gik Kanonen i Staa (svigtende Udkast). Aldrig i de automatiske Vaabens Historie er en Funktioneringsfejl blevet afhjulpet saa hurtigt (det var en Korporal, der laa sammen med mig ved Kanonen). Vi skyder igen, den første Panservogn gaar i Grøften lige over for os, den næste faar to Skud, saa — svigtende Udkast. Men Panservogn Nr. 2 havde faaet nok, den røg i Grøften lige bag Nr. 1. Men der var stadig en tilbage. Vi naaede lige at faa Kanonen til Skud, da den var en halv Snes Meter fra os, saa fik den alt, hvad vi kunde naa at give den. Det var ogsaa nok. Den havde nær smadret et Hus lige bag ved os, da den brasede ind ad Døren uden at lukke op først.

Da det var overstaaet, rejste Korporalen (Larsen) sig op paa Knæ, fiskede sin Pibe op og sagde: »Nu vil jeg Fanden banke mig ha mig en Smøg«. »Saa kan du faa Ild af ham derovre,« svarede jeg og pegede paa Panservogn Nr. 2, der var ved at dreje sit Maskingevær om mod os. »Fy for Satan,« sagde Larsen, og saa laa han paa Maven igen. Kanonen kunde vi ikke dreje derover, vi prøvede at plaffe ham ned med Karabinerne, men Kuglerne prellede af.

Nu kan I jo spørge Axel, hvordan han vil synes om at ligge og glo ind i Mundingen paa et Maskingevær paa 20 Meters Afstand, og saa var det jo endda tildels den korte Afstand, der reddede os. Larsen fik lige sagt til mig: »By-by Løvgreen, nu skrider vi«, saa begyndte Fyren at spytte Kugler en halv Meter over Hovedet paa os. Panservognen hældede for meget, saa han ikke kunde faa Maskingeværet til at pege langt nok nedad, og paa Grund af den korte Afstand var Spredningen for lille. Pludselig vrælede Larsen: »Hvorfor Helvede rammer du ikke, din Idiot«, og skulde lige til at springe op, men jeg fik ham jo omgaaende trukket ned igen.

Saa siger jeg: »Hallo Larsen, nu gaar vi«, og saa begyndte jeg at krybe baglæns væk fra det ubehagelige Naboskab, idet jeg begyndte med at trække i Larsens Fødder, indtil han var klar over, hvad Meningen var. Lige som vi var ved at naa i Dækning ved Huset, begyndte Resten af det tyske Pansertog at blusse løs paa os med Maskingeværer og Fodfolkskanoner, saa der var »tyk« Luft, som Larsen sagde. Og saa sprang der en Granat lige ved Siden af os. Larsens højre Skulder blev flaaet (dog kun Kødzaam), og jeg fik omtrent over det hele. Noget i venstre Tinding (vi havde kun Motorhjelme paa), noget under venstre Øre, en lille Splint gennem Næsen, noget i Nakken, i venstre Overarm, i venstre Laar og endelig en lille onskabsfuld Dævel af en Splint, den gik ind i højre Has og paa langs gennem hele mit skøntformede Højreben. Paa den Tur opførte den sig nærmest som en løbsk Rundsav, idet den flænsede alt, hvad den kom i Nærheden af.

Naa, vi kom ind i Huset, der var tomt, og lidt efter kom Skytte og Hjælper fra Kanonen. De havde ligget lidt fra os, og de var tilredt ligesom vi.

Og nu ligger man altsaa her paa Tønder og bliver forkælet.

J. V. LØVGREEN.

REKYLSKYTTE FRA BREDEVAD

Uddrag af Brev fra Kornetelev JOHANSEN om hans Oplevelser som Hjælper og Rekylskytte i Bredevad.

Vi havde endnu ikke den 8. April faaet noget at vide, saa der blev gisnet en Del. Humøret var der ikke noget i Vejen med, der blev endog Lejlighed til et enkelt Spil Kort.

Da det var blevet mørkt blev vi kørt tilbage fra Bjergskov til Lejren og blev her ført ind til Spisning. Efter Aftensmaden fik vi Lov til at gaa paa Stuerne, men vi maatte ikke lægge noget af Tøjet eller Udrustningen, senere fik vi Lov til at lægge os paa Sengene. Der blev udtaget Vagter til at gaa ved Motorcyklerne, og der gik to Mand ad Gangen. Det var et stille og dejligt Vejr, men alligevel var der noget mærkeligt i Luften.

Klokken 3 blev vi afløst og gik ind for at hvile os paa Sengen. Vi fik dog ikke Lov at ligge ret længe, da der pludseligt blev raabt »Alarm«. Vi

var i en Fart parate og stillede nede paa Pladsen, hvor vi spændt ventede paa Ordre.

Ordren, vi fik, lød paa at vi skulde besætte Stillingerne ved Bredevad. Vi kørte med det samme, og vi var nu klar over, at der var Alvor med i det. Da vi var kommet et godt Stykke bort fra Søgaard fik vi af Løjtnant Nielsen, som var Næstkommanderende ved vor Deling, at vide, at tyske Maskiner var fløjet over Søgaardlejren.

Kort efter blev vi overfløjet af tyske Maskiner og maatte søge Flyver-skjul i Hegnene ved Vejen. Der blev ikke løsnet et Skud fra nogen af Siderne.

Omsider naaede vi Bredevad og fik her Ordre til at sætte Trefodsgeværet i Stilling. Det var ved et Kryds, hvor fire Veje stødte sammen, og det var dette Kryds vi skulde besætte. En 20 mm Maskinkanon blev lagt overfor Kroen, og Trefodsgeværet, som skulde sikre Kanonen i den anden Side et lille Stykke inde i en Forhave bag dennes Hegn.

Trefoden blev udleveret fra Fægtningsvognen og Gruppen løb med det samme om paa det angivne Sted. Trefoden blev sat i Stilling og gjort klar til Skydning. Gruppen bestod af seks Mand, Forsyner I var Gruppeløber.

Næppe var vi klar, før vi hørte Raabet: »Panservogn« og ganske rigtigt, der kom de! Vi saa dem stoppe for derefter atter at køre frem, men nu afgav Maskinkanonen Ild. Vi laa der i Forhaven og afventede Begivenhederne, og snart var det os, der maatte staa for Skud. Pludselig begyndte en kraftig Maskingeværild at skratte over os. Vi var med andre Ord blevet opdaget og taget under Beskydning. Ustandseligt fløj Projektilerne over Hovedet paa os, og naar de ramte Træerne vi laa under, regnede det med Kviste ned over os.

Kort efter at Ilden var blevet aabnet, faldt den første Dansker. Det var min Sidemand, Rekylgeværskytten. Jeg hørte pludseligt et skarpt Smeld i Øret og saa mig straks til Siden og opdagede, at Skytten var ramt i Ansigtet og død med det samme. Jeg raabte til Kaptajn Bartholdy, som paa det Tidspunkt laa ved Siden af os, at Skytten var dræbt og fik saa Ordre til at overtage Rekylgeværet. Kort efter blev Forsyner I ramt og haardt saaret, og ustandseligt fløj Projektilerne om os, saa vi maatte blive liggende fladt ned.

I Mellemtiden havde Maskinkanonen ramt en tysk Panservogn, og denne kørte imod nogle Træer i Forhaven. Besætningen forsøgte at løbe igennem Forhaven, men vi beskød dem med vore Geværer, saa de løb omgaende tilbage.

Da vi saa, at Stillingen var haabløs, blev vi nødsaget til at rykke tilbage.

Vi gik derefter tilbage langs Hegnet og kom ned til Kroen, hvor vi meldte os til en Deling af 1. Kompagni, der stod i Reserve ved Kroen. Det viste sig her at endnu en af vore var blevet ramt, men heldigvis var Projektilet kun gaaet igennem Gasmasken og Feltflasken, det var af et Revolverskud fra de Tyskere, som løb mod os i Forhaven.

Da vi havde opholdt os her et Stykke Tid, fik vi Ordre til at holde inde med Skydningen, da vi var indesluttet og ikke kunde holde Stillingen læn- gere, og det var med stor Sorg at vi nedlagde Vaabnene og afleverede Ammunitionen til Tyskerne.

Vi blev derpaa ført ind i en Indhegning, da vi jo var Krigsfanger grun- det paa Modstanden. Her laa vi hele Dagen til Klokken ca. 5, hvorpaa vi fik Lov til at køre tilbage til »Søgaard«.

Vi fik kort efter Ankomsten til Søgaard at vide, at den haardt saarede var afgaaet ved Døden paa Haderslev Sygehus, hvortil han var blevet kørt kort efter Kampens Ophør. Vor Gruppe havde saaledes mistet to Mand og een var blevet haardt saaret, altsaa 3 Mand af 6 ramt, hvilket viser hvor haardt vi var under Beskydning.

JOHANSEN.

FÆGTNING OG FUNDERINGER

Uddrag af et — meget udførligt — Brev fra en menig Soldat, Nr. 258 CLAUSEN, der kæmpede ved Bredevad. Brevet er typisk for den danske Soldats hele Indstilling — Kriger og Gentleman.

For os Soldater begyndte Forberedelserne paa en Tur vi havde til Dybbøl den 8. April om Formiddagen. Vi var kørt fra Søgaard om Morgenens ved 8—8½ Tiden, og det var det pragtfuldeste Vejr man kunde tænke sig. Et rigtigt Foraarsvejr. Vi foretog som sædvanlig Turen paa Cykler og holdt flere Øvelser undervejs; men naaede dog tilsidst til Dybbøl, hvor vi saa skulde holde Hvil paa Hotel »Dybbølbanke«.

Vi havde lagt Udrustningen og var gaaet ind i Salen, hvor Bordene stod dækket parat til os, og der blev skænket Kaffe øp, medens vi spiste vore, fra Kvartererne medbragte store, usandsynlige Madpakker.

Da kommer Kompagnichefen, Kaptajn Bartholdy, ind i Salen og medde- ler os med myndig og bestemt Tone, at vi kun fik 5 Minutter til at spise vor Mad i, saa skulde Turen hurtigst muligt gaa til Søgaard Kaserne igen.

Mere fik vi ikke at vide denne Gang; men da vi kom ud og atter havde fattet vore Cykler, gav Kaptajnen os Besked om, at der var Prøvealarmering, vi skulde have været afsted med det samme; men han havde givet os Lov til at spise vor Mad, idet han saa haabede, at vi vilde vise, at vi nemt kunde vinde de 5 Minutter paa Kørselen hjem, og jeg skal love for, de blev indvundet. Det var den haardeste Cykletur, jeg nogensinde har været med til. Jeg havde lige fra det Øjeblik, Kaptajnen gav os Beskeden, haft den Fornemmelse at det var Alvor med denne Alarmering, hvorfor aner jeg ikke. Alle mulige Formodninger, Rygter og Spørgsmaal lød mellem hverandre, saa ingen kunde danne sig noget som helst Billede af nogen som helst Ting.

Men en halv Times Tid senere kom der atter Gang i Kompagniet med Hensyn til Udlevering af forskellige Ting. Til sidst fik vi hver med Undtagelse af Rekytskytterne, 40 skarpe Patroner, og nu kunde vi efterhaanden nok regne ud, at det ikke var bar Øvelse det hele. Vi havde ialt i Gruppen 820 Skud at begynde med.

Herefter blev Kompagniet atter samlet, da Kaptajnen havde nogle Meddelelser til os. — Kaptajnen kom, og det første han sagde gjaldt den gode »Cyklemarch«, som vi lige havde præsteret fra Dybbøl; for den fik vi Ros. Efter dette tænkte vi: »Saa nu kommer det!« Og ganske rigtigt lød saa Kaptajnens Røst: »Ja, Soldater, i Dybbøl blev der sagt til Jer, at det var Prøvealarmering, det er det ikke, det er Alvor. Vi ved Tyskland har samlet store Troppestykker lige Syd for Grænsen, og det er derfor, vi er sat i Alarmeredskab«. Saadan lød Ordene, og de blev mødt med dyb Ro og Alvor af enhver i Kompagniet.

2. Deling, der hvor jeg hørte hjemme, fik nu Ordre til at køre hjem til Klipleve for at pakke og ordne forskellige Ting. Det skulde jo gøres hurtigst muligt. Alt vort Kluns skulde vi have pakket sammen og skiftet Uniform, da vi skulde stille i vor brune Feltuniform samt vor nye Kappe. Det kunde jo ikke andet end forstyrre vore Kvarterværter en Del, de var næsten helt ude af sig selv og vilde ikke tro paa, at det nu var ved at gaa galt. De vilde have, vi skulde spise Middagsmad; men det afslog vi. I Stedet for fik vi saa en svingende Kop Kaffe med en Masse Brød til, det kvikkede lidt op og saa trak vi afsted med vore Mantelsække og hvad vi nu havde proppet ned i forskellige Ting.

Naa, efterhaanden faldt der mere Ro over Kompagniet, Tobakken kom frem, og den sædvanlige Soldatersnak gik snart igen, som den plejede. Vi fik Ordre paa at gøre klar til Spising paa Kasernen.

Efter Spisningen skulde vi, altsaa hele Kompagniet, opholde os i Samlingsstuen og maatte ikke forlade denne uden Tilladelse. Ellers maatte vi gøre, hvad vi vilde, ryge, spille Kort, læse og andre Ting, hvad vi kunde finde paa.

Her gik Samtalerne ogsaa ret livligt, og Emnet var selvfølgelig den forhaandenværende Situation. Det var ikke alle, der var i lige godt Humør, særlig ham jeg sad ved Siden af 608, en morderlig flink Fyr, som spillede udmærket Violin, og som jeg spillede sammen med ved vor Afskedsfest i Klipleve, saa ret sort paa Tingene. Det eneste, vi ikke maatte paa Samlingsstuen var at sove, og det var der mange af os, som gerne vilde.

I Løbet af Aftenen gav Kaptajnen os Oplysninger om Forholdene, som de forelaa i Øjeblikket. — 2. Deling maatte selvfølgelig ikke om Natten køre hjem i Kvartererne i Klipleve; men skulde blive paa Kasernen. Først var Bestemmelsen, at vi skulde sove paa nogle Madrasser som skulde lægges ind i Samlingsstuen til os om Natten; men dette blev saa forandret, idet hele Kompagniet ikke maatte lægge sig til at sove alle Mand paa en Gang.

Det blev da saaledes, at en Deling ad Gangen skulde overtage Vagten og Patrouillegangen; medens de andre Delinger kunde sove. Min Deling tik Vagten først, og vi maatte ikke lægge Spor af vor Udrustning fra os.

Efter at have sovet i ca. 4 Timer, blev vi saa Klokkeren 4,15 alarmeret og skulde hurtigst muligt stille ude foran vore Cykler, det varede heller ikke mange Minutter, saa stod vi der, hele Kompagniet paa Linie foran Cyklerne. Og nu begyndte saa det betydeligste Afsnit af Begivenhederne, som foregik i disse Dage, nemlig selve Kamphandlingerne den 9. April om Morgenen.

Den nye Dag var lige ved at bryde frem, og vi stod i et dunkelt Halvmørke. Den første Kommando, der lød fra Delingsføreren var: »Lad Gevær«, og snart havde vi skarpe Patroner i Geværet, een i Kammeret og fem i Magasinet.

Nu fattede vi saa Cyklerne og begyndte at cykle mod de Stillinger, som vi havde faaet Ordre til at holde.

I Begyndelsen gik det i en rasende Fart; men efter Ordre fra Kaptajnen skulde Turen derud foregaa i roligt Tempo. Vejen ud til Bredevad, hvor min Deling skulde ligge, førte os forbi og igennem Klipleve og det skal indrømmes, at vi alle skelede til vore gode, rare Kvarterer. Vi ønskede vist alle, at det var blevet ved det gamle! Men det, der vilde ske, kunde ingen af os forhindre, saa vi traadte trøstigt i Pedalerne og gled videre.

Efterhaanden blev det helt lyst, og vi begyndte at tale med hinanden, efterhaanden som vi vaagnede.

Da vi naaede kort udenfor Tinglev, blev der gjort Hold, og Kaptajnen havde igen en Besked til Kompagniet. Denne Besked var, at Fjenden var paa det Tidspunkt, vi blev alarmeret, gaaet over Grænsen ved Krusaa og ved Tønder, og det var nu vor Opgave at vise, at vi ikke vilde overgive vort Land til fremmede Magter uden Kamp.

»Der maa ryges,« raabte Kaptajnen, og længe varede det ikke, førend Cigaretterne og Piberne kom frem. Humøret var godt over hele Linien, selv om der selvfølgelig ikke var noget at raabe Hurra for. Sergenten i vor Deling, et prægtigt Menneske, gik rundt og delte Cigaretter og store Cigarer ud. »Skynd jer og ryg dem,« sagde han. »Det er da ikke nødvendigt, at Fjenden faar alle mine gode Cigarer!«

Medens jeg stod og nød en Cigaret, nød jeg samtidig en meget smuk Solopgang, det forekom mig at være den smukkeste, jeg nogensinde har set; men maaske var Grunden den, at det vilde maaske blive sidste Gang, jeg saa Solen staa op, hvilket jeg ogsaa godt var klar over.

Naa, straks efter var vi atter paa Cyklerne og paa Vej mod Bredevad. Men vi var dog ikke kommet længere end ud til den vestlige Udkant af Byen, da vi saa tre store, tyske Maskiner komme flyvende ganske lavt i Retning mod os. Det varede ikke længe, førend vi kom i Flyverskjul i en Have, hvortil vi først maatte trampe Laagen sammen for at komme ind.

Tit har vi i Fredstid bandet over, naar Befalingsmændene kommanderede: »I Flyverskjul løb!« men nu skal jeg love for, at vi fik Brug for vor Færdighed desangaaende.

Da vi havde kørt et Par Minutter var det galt igen, og da var der ikke andet end en Hæk; men den kom vi ogsaa godt ind under. Flyverne fløj, som før omtalt, ganske lavt, det var Opklaringsmaskiner. De beskød os ikke, hvad der egentlig undrede os, særlig bagefter da vi hørte, at alle andre Kompagnier, der havde været udsat for fjendtlige Flyvere, var blevet beskudt af disse.

Til Bredevad naaede vi da til sidst, og saa skulde vi ikke længere med vor Deling. Foruden vor Deling var der fra et andet Kompagni, 4. Kompagni, der var et Motorcyklistkompagni, en Halvdeling, som bestod af en Trefodsgruppe samt en Kanongruppe, der var udstyret med en 20 mm Maskinkanon, som skulde faa meget stor Betydning.

I Bredevad var vi godt kendte, der havde vi været en Gang om Dagen og en Gang om Natten under Øvelse, og vi havde anvist vore bestemte Stillinger for Grupperne.

Den Gruppe, jeg hørte til, var 4. Gruppe i Delingen og skulde sættes

ind der, hvor det kom til at knibe, saa foreløbig stod vi tilbage sammen med Løjtnanten ved Kroen, hvor vi forblev i Reserve.

De andre Grupper var altsaa gaaet i deres »Stillinger«. Stillinger kunde der nu slet ikke være Tale om, for der hvor de laa, var kun tilfældigt udpegede Steder i Haver eller Skove. Nogen Dækning var der ikke Tale om. Ikke Spor af Gravningsarbejder var der foretaget. Ikke en Skovfuld Jord til Dækning.

En Mand fra Delingstroppen, som var blevet sendt ud til 1. Gruppe med 400 Patroner, vendte ret hurtigt tilbage igen med Melding om, at han ikke kunde komme helt ud til Gruppen, der laa ude ved en Skov, da hans Foretagende blev forhindret af tyske Panservogne, som kom kørende hen ad Vejen mod ham.

Vi stod derhenne ved Kroen og var jo morderlig nysgerrige efter at se disse Panservogne. Naa, imidlertid stod Sergentens Cigarkasse lige indenfor Porten til Kroen, og jeg syntes lige, jeg vilde have mig en ordentlig Cigar, inden der skete noget. Den Morgen brød jeg mit Princip om ikke at ryge før Morgenmaaltidet, og det var af gode Grunde, for der var ikke noget Mad at faa. Vi havde bestilt Morgenkaffen paa Kroen; men vi blev afbrudt, førend vi fik begyndt, af Tyskernes hurtige Fremmarch.

Naa, for at vende tilbage til før omtalte Cigar, bed jeg Spidsen af den og fik tændt, medens de første Drøn lød fra Maskinkanonen. Det var den eneste, der kunde gøre noget med sine panserbrydende Projektiler, vi andre kunde jo intet foretage os med Rekylgevær og »Gevær 89« med vore almindelige Projektiler. Men fra Maskinkanonen blev Panservognene ogsaa taget under forsvarlig Behandling, der blev nemlig ødelagt 3 Panservogne ialt. Mod Kroen kom en Panservogn drønende og tørnede mod et Vejtræ og kørte ind i Kromandens Hæk. Straks røg der en ung Tysker ud af Vognen, for hurtigst at komme i Sikkerhed paa Kroen, hvortil vi andre trak os tilbage. Min Kammerat 262 og jeg kunde have skudt ham ned omgaaende; men ingen af os gjorde det. Han saa ud til at være vaabenløs.

Imedens saa vi vor Løjtnant og Resten af Delingen samles i Kroens Baggaard, saa vi skyndte os ud for at høre nærmere. Medens vi stod her, kunde vi ikke følge Kampen mod Panservognene paa Landevejen; men der var ogsaa noget andet, som generede os i meget væsentlig Grad, nemlig Flyverne, som maa have opdaget vort Kvarter paa Kroen, samt en Gruppes Stilling i Haven ved Siden af, for de to Maskiner der var, dykkede lige ned over det lille Blikskur, hvor vi havde søgt Dækning og strøg hen over Gruppen, som laa i Haven. Da vi hørte Flyverne, troede vi, nu var

det Slut, og jeg for min Part ventede i næste Øjeblik at faa en Bombe droppet ned i Skuret.

Med Maskingeværer er der sikkert blevet skudt; men ingen blev dog ramt. En Korporals Tornyster var gennemhullet af et Projektil fra Luften, saa utvivlsomt har Flyverne aabnet Maskingeværild ned over vort Blikskur, men ellers skete der intet med os.

Derimod gik det ud over Folkene fra Kanongruppen og Trefodsgruppen. Her blev flere saaret og een dræbt.

Midt i alt dette stod vi der med en underlig Følelse af Tomhed mod Angriberne. Hvad skulde vi Rekylgeværfolk stille op mod Panservogne? Mod Flyverne magtede vi heller ikke at gøre noget. Vi følte os med god Grund lidt ensomme og forladede. Saa skreg en Korporal: »Panservogn fra højre«, og da vi fik set efter, kom der Panservogne ad den anden Landevej ogsaa og bagved disse de motoriserede Afdelinger, og dér stod vi! Det var helt omsonst at foretage sig noget her, og vor Kaptajn fik saa ogsaa indledet Forhandlinger med de tyske Kommandører, og der blev givet Ordre til, at al Skydning skulde ophøre. Om Kaptajnen havde faaet Ordre fra højere Sted, eller han selv traf Beslutning om ikke at ofre sine Soldater til ingen Nytte, skal jeg ikke kunne afgøre; men det mest sandsynlige var det sidste, naar man tænker paa Maaden. Vi blev overgivet til Tyskerne som Krigsfanger. Klokken var ca. 7.

Fjendtlighederne var altsaa indstillet her og vi borttog Bajonetten fra Geværet og gik ind gennem Kroen. Her laa en døende dansk Soldat paa en Divan i Stuen. Kort efter døde han. En anden havde ogsaa faaet et Skud, dog ikke saa farligt, det var kun gennem Gasmaskеbeholderen, han havde paa Ryggen. Men Manden blev helt tosset. Han er dog senere kommet til sig selv igen.

Saa kom vi ind paa en lille Græsmark indhegnet med Pigtraad og med et Par tyske Soldater paa Vagt. Her lagde vi saa vore Tornystre og Lædertøj, medens vi saa maatte lave, hvad vi havde Lyst til indenfor Pigtraaden. Nu blev der snakket noget om, at den tyske Befalingshavende havde sagt, hvis det kunde arrangeres, maatte vi gerne drikke Kaffe paa Kroen eller hos Befolkningen; men det gik i sig selv igen og vi sultede videre. Nu blev vi, medens vi laa her, Øjenvidner til de motoriserede Afdelingers Fremrykning ad de danske Landeveje. Senere paa Formiddagen kom der Kaffe og Brød fra Kroen, mod Betaling, og Cigaretter kunde vi ogsaa faa lige saa mange, vi vilde have, naar blot vi betalte for dem. De tyske Vagtposter viste sig mere forstaaende end de civile og delte et Par Pakker Cigaretter

ud imellem os. Der var heller ikke noget i Vejen for at vore Landsmænd dernede ogsaa kunde give Cigaretter væk, men det var ganske vist til de tyske Tropper, der kørte forbi.

Der var alle mulige Tanker i disse Eftermiddagstimer. Ingen vidste Spor om, hvorledes det var gaaet i den anden Del af Landet, og hvad der vilde ske med os nu. Alle Tanker foer igennem Hovedet paa én. Nogle sagde, at vi skulde til en lille By Syd for Flensborg og interneres der i en Fangelejr. Havde jeg tidligere paa Dagen forberedt mig paa at dø, forberedte jeg mig nu paa at komme bort fra Danmark mindst en 3—4 Aar. Medens vi laa der, var Humøret alligevel ret godt. — Der var pludselig en, der begyndte at klage sig over, at han skulde blive ved at ligge paa den bare Græsmark. »Jeg bliver jo syg efter dette her.« »Aa, hold Kæft, dit Pylrehoved,« var der en anden, der sagde. Der var slet ingen Grund til at blive syg af det, det var dejligt Foraarsvejr og Solen skinnede. Men jeg skulde da lige se, hvad det var for en, der troede han vilde faa Lungebetændelse, det viste sig saa at være en af Hjælpetropperne, som havde forvildet sig med i Krig, og naar han aldrig har bestilt andet end gaa hjemme paa Kasernen og vaske Gulv og pudse Støvler og den Slags, kan man jo nok forstaa, at dette havde taget haardt paa ham.

Vor Kaptajn kom sidst paa Eftermiddagen, Klokken var vel 17, og han kom med gode Budskaber for vort Vedkommende, for efter nogen Tids Forhandling med Tyskerne var vi atter frigivet, hvorefter vi snarest fattede Cyklerne og kørte ad Kliplev til. Flyverne fløj stadig frem og tilbage over vore Hoveder. Selv om vi havde overstaaet det hele godt for vort personlige Vedkommende, var der ingen Glæde over os. Der var maaske Lettelse, kan vi kalde det; men ikke mere. Det var jo en sørgelig Hjemmarch til Kliplev, trods alt. Uden Vaaben vendte vi tilbage. — Da vi gjorde Holdt næsten paa samme Sted som om Morgenens, da vi fik at vide at Fjenden var gaaet over Grænsen, stod vi lidt og funderede over alt det, vi havde oplevet, siden vi havde været her sidst.

Næste Dag stillede vi saa Klokken ni, efter at have faaet rigeligt at spise og faaet sovet godt i Kvartererne, hvor vore Værter var meget glade for at se os igen. Naa, paa denne »Dagen derpaa«-Dag, som Kaptajnen sagde, holdt Kaptajnen en lille Oversigt over Begivenhederne Dagen i Forvejen. Han sagde blandt andet, at han havde talt med tyske Kommandører, og de udtalte, at de regnede med, at der stod ca. 5000 Mand ved Søgaard, der har vel knapt været 100. Og i Bredevad, hvor vi var, havde de regnet med en Styrke paa 500 Mand, der var ti Gange saa lidt, nemlig

50 Mand. Tyskerne havde endvidere været yderst forbausede over, at vi havde skudt paa dem. En tysk Kaptajn, der talte med Kaptajn Bartholdy efter Kampen i Bredevad, spurgte, om vi virkelig havde ligget der som eneste Forsvarslinie uden Forstærkninger eller andre Linier bag os. Ja, det havde vi, svarede Kaptajn Bartholdy ham, hvorpaa den tyske Kaptajn trykkede hans Haand og sagde:

»De har gjort Deres Pligt; men den maa have været forbandet svær?«

Kaptajnen takkede saa Befalingsmænd og Mandskab ved Kompagniet for det, de havde gjort.

Et Par Dage efter tog denne Kaptajn Afsked med Kompagniet, han skulde til en anden Afdeling. Han trykkede hver enkelt Mand i Haanden til Afsked. Ingen af os vil nogensinde glemme vor Kaptajn, vi havde i disse Dage.

BØRGE CLAUSEN.

PAA FORPOST VED BREDEVAD

Uddrag af Brev fra Kornetelev B. O. V. PETERSEN om Oplevelser ved en Forpostgruppe den 9. April.

Jeg var ved 1. Kompagnis 2. Deling under Sekondløjtnant Ømark. Da vi om Morgenen den 9. April blev kaldt op og samlet i Søgaard Kaserne, vidste vi hvad det gjaldt, og det var med en underlig Følelse at vi paa Kommandoen: »Lad Gevær« undlod at sikre. Det første Tegn paa, at det var Alvor. Kaptajnen talte derefter i højst 1 Minut og sagde: »Fjenden er nu til Morgen gaet over Grænsen og det er vor Opgave at vise, at vi ikke uden Modstand overgiver dette Land. Vi kører nu til vore Stillinger i Bredevad.«

Til Hjælp havde vi faaet en halv Kanodeling fra Motorkompagniet og vi var selv 2 Delinger. 1. Deling Nord for Bredevad og Halvdelingen og 2. Deling i Bredevad By. Turen dertil var ret dramatisk. Allerede da vi naaede Tinglev maatte vi i Flyverskjul, og fra Tinglev til Bredevad maatte vi i Skjul utallige Gange.

Et Sted søgte vi Skjul i en stor Gaard med en stor Have. Idet vi løb ind i Haven, kunde vi se ind i Soveværelset, og vi saa da en gammel Kone, der laa meget alvorlig syg. Jeg har senere erfaret at hun fik et Tilfælde og døde.

Vi kom til Bredevad og Kaptajnens Ordre var da: »Alle gaar i Stilling paa de sædvanlige Steder.«

Vi har ved tidligere Lejligheder indøvet »Stillingerne« som *ikke* var nogen Stillinger, men kun nogle Steder, der var anvist. Kanonen og Tre-fodsgeværet fra Halvdelingen blev anbragt paa hver sin Side af Vejen i den vestlige Udkant af Byen. Jeg selv var i 1. Gruppe, og vi skulde være en Slags Forpost i en Skov godt 2 km mod Tønder.

Det var med en underlig Stemning vi kørte derud. Vi var alle klar over, hvad der ventede os, men ingen sagde noget. Tavse kørte vi derud, men da vi kom til et lille Sving, dukkede der pludselig 4 tyske Panservogne op. Vi foer af Cyklerne og tog dem med ind i Skoven, hvor vi faldt ned med Hjertet heftigt bankende.

Hvad de andre af mine Kammerater tænkte i disse Minutter ved jeg ikke; men mine Tanker var hos min Mor og Søskende og Forlovede. Panservognene rumlede forbi os uden at skyde, saa de havde ikke opdaget os, og vi kom i en Fart længere ind i Skoven og frem, saa vi havde frit Skud; men der var intet at skyde paa.

Vi laa saa her i henvend 2 Timer. Bagved begyndte der en voldsom Skydning, da Panservognene kom i Kamp med vore Folk i Bredevad; men vi anede intet om Udfaldet, vi maatte blive hvor vi var. Det var en Ordre og den blev efterkommet til Punkt og Prikke.

Efter et Par Timers Forløb hørte vi Motorstøj og en Vogn der standsede. Flere Stemmer kunde vi høre tale ivrigt sammen, og vi rettede alle vore Geværer ind efter Lyden. Hvor stor blev da ikke vor Glæde, da vi saa, at det var vor Delingsfører Løjtnant Ømark. »Alt vel!« raabte han, og vi svarede »Alt vel!«

Vi fik saa at vide, at Kaptajnen havde overgivet sig, og at vi var Fanger. Tænk, hvad det vil sige at faa at vide, at man er Fange hos et andet Folk.

Vi anede intet om vor fremtidige Skæbne; men ingen sagde et Ord. Vi afladede vore Geværer og drog, med et hvidt Lommetørklæde paa et Gevær, ind til Bredevad. At vort Materiel var godt nok saas derpaa, at der holdt 3 Panservogne i Grøften, alle mere eller mindre ødelagte. Vi blev ført hen til Kroen og der smed vi Geværer i en Bunke og Ammunition i en anden. Det var et trist Syn at se alle de dejlige Geværer i en tilfældig Bunke.

Klokken 5 kom vor Kaptajn og til vor store Glæde kunde han meddele os, at han havde Fuldmagt til at vi skulde udveksles med 2 Tyskere vi havde taget til Fange. Vort kørende Materiel skulde vi have og Maskinkanonen, men ikke Rekylgevæerne.

Vi kørte da til Søgaard, hvor vi blev talt og vi var der alle Mand; ikke een var kommet noget til, men det havde været en begivenhedsrig Dag, som ingen af os vil glemme, saa længe vi lever.

Kaptajns Beretning om hans Forhandlinger med Tyskerne er:

»Jeg blev ført fra Bredevad og op i Nærheden af Vejle og først her kom Forhandlingerne i Gang og jeg blev gjort bekendt med Regeringens Skridt. Hvad Resultatet var ved alle, men da jeg skulde tilbage til Bredevad spørger den tyske General mig: »Hvor mange Mand havde De egentlig?« Jeg vilde ikke nævne det ringe Tal, men Tyskeren sagde saa selv: »Vi regnede med 800 i Sønderborg, 5000 i Søgaard og 1500 i Tønder.« »De 800 er rigtige nok, men saa havde vi heller ikke flere.« »Det vil sige,« sagde Tyskeren, »at de har taget Kampen op med en hundrede Gange større Styrke, uden Stillinger, uden Forbindelse og uden nogen Linier bagved?« »Ja,« svarede jeg. Da gav Tyskeren mig Haanden og sagde: »De kan hilse Deres Folk og sige, at saadanne Soldater vilde den tyske Værnemagt være stolt over at have.«

Det er vor Kaptajns Beretning, og den er en klar og tydelig Anerkendelse af den danske Soldats Indsats den 9. April 1940.

B. O. V. PETERSEN.

BEGIVENHEDERNE I RABSTED

Uddrag af Brev fra Menig Nr. 703 ØJVIND JACOBSEN af Korskrøstyrken, der kun naaede til Rabsted, inden Begivenhederne indhentede den.

Jeg var Hjælper og Motorcyklefører ved en 20 mm Maskinkanon. Sammen med en Gruppetfører, der kørte Ammunitionsmaskinen, fik jeg Ordre til at køre Vest paa over Klipleve og melde mig til Løjtnant Lützen, der førte 1ste Deling af Cyklistkompagniet. Vi skulde beskytte Delingen mod Panservogne.

Da vi kom til Tingleve, var den første fjendtlige Flyvemaskine over os, og vi fik skyndsomst Motorcyklen kørt i Flyverskjul og Cyklisterne søgte Skjul i et Krat. Desværre kunde Kanonen ikke stilles op til Luftmaal.

Siden var vi ustandselig forfulgt af fjendtlige Flyvere, saa vi kunde ikke komme ret langt ad Gangen uden stadig at søge Skjul.

En Gang da jeg havde kørt Motorcyklen i Skjul paa en Bondegaard kom 3 Flyvere saa lavt ned over os, at vi maatte løbe ud i Haven og gemme os

under en Tjørnehæk. Selv da kunde Flyveren forfølge os og gik helt ned under Trætoppene i modsat Side af Haven.

Vi naaede da igennem Bredevad, hvor Kanongruppe 2 blev beordret i Stilling. Vi kørte derefter Nord paa efter Rabsted. Det bemærkes, at jeg tilhørte Kanongruppe 1.

Vi gik i Stilling med Kanonen i Byens Udkant, men Befolkningen havde ikke Forstaaelsen af den alvorlige Situation de var i, og det var ikke til at formaa dem til at fjerne sig, hvorfor vi fik Ordre til at bringe Kanonen i Stilling i en Hæk ca. 200 m uden for Byen.

Imidlertid kom Ordonnansen med Ordre fra Bredevad om, at vi skulde køre dertil, men da vi havde kørt Halvvejen, gav Løjtnanten Ordre til at vende om og køre tilbage, da Vejene var blokerede af fjendtlige Panservogne. Ved Korsvejen Nord for Rabsted mødte vi en tysk Personvogn med Officerer.

Jeg kørte Motorcyklen op i Vejsiden og gjorde klar til Skud, men i det samme blev vi angrebet i Ryggen af tre tyske Panservogne.

I denne Situation undlod vi at skyde paa Personvognen, da de bagved staaende Panservogne havde frit Skud bag os og imod vor Transportbil med ca. 15 af vore Kammerater, der ikke naaede at komme i Stilling.

Da vi undlod at skyde, fortsatte Panservognene uden at afvæbne os. Efter dette var vi klar over, at ogsaa Hovedvejen her var blokeret af fjendtlige Panservogne, hvorfor vi søgte ind paa en Bivej til Hellevad.

Her fik vi at vide at Fjendtlighederne var indstillet, jeg antager Klokken da var ca. 11 Formiddag.

Fra to Gaarde fik vi nu Indbydelse til at spise Frokost og vi inddelte os da i to Hold ca. 20 paa hver Gaard. Her opholdt vi os til om Eftermiddagen, da vi blev inviteret til Kaffe paa Kroen.

Under Opholdet her ankom Kaptajn Bartholdy fra Bredevad og gav os den sørgelige Meddelelse, at to af vore Kammerater fra Motorkompagniet var faldet og en Del saaret.

Under Opholdet paa Gaardene og Kroen havde vi vore to Fanger med, som Kaptajn Bartholdy nu førte til de tyske Militærmyndigheder. Løjtnant Lützen førte os saa over Aabenraa tilbage til Søgaard, hvor Kanongruppen, som jeg tilhørte, meldte os tilbage.

ØJVIND JACOBSEN.

STYRKEN VED BJERGSKOV — BATAILLONSRESERVEN

KAMPEN I BJERGSKOV

Uddrag af skriftlig og mundtlig Beretning om Træfningen i Bjergskov af Føreren for 1. Deling af 4. Bataillons 4. Kompagni, nygift Sekondløjtnant OLAV JENSEN. Løjtnantens Omhu for Fruens Skæbne kaster et nydeligt og menneskeligt Strejflys over den triste, graa Morgen.

Jeg blev indkaldt den 2/9 39 og gjorde indtil 1/2 40 Tjeneste som Næstkommanderende ved 5. Bataillons 5. Kompagni i Kantonnement paa Fyn. I denne Periode var jeg blevet gift og tog min Kone med i Kantonnementet, hvilket dog snart skulde vise sig at være en uheldig Form for Bryllupsrejse.

Den 1/2 40, ved mit eget Mandskabs Hjemsendelse, blev jeg sat til Tjeneste ved 4. Bataillons 4. Kompagni (Motorcyklistkompagniet), Søgaard. Paa Grund af langt bedre Lejlighedsforhold — Søgaard Skole — var baade min Kone og jeg umaadelig tilfredse med Forflyttelsen, vi oplevede efter den haarde Vinter i Rynkeby et virkeligt Foraar hos prægtige Mennesker — Lærer Basse og Frue — og i skønne Omgivelser. Hjemsendelsesbudskabet, der i Midten af Marts fortalte os, at vi efter den sure Vinter paa Landet skulde begynde Sommeren den 13. April paa Københavns Brosten, vakte i hvert Fald ikke den Begejstring, det vilde have vakt ved Juletid.

Jeg havde imidlertid tilendbragt min Uddannelse ved Kompagniets Rekrutdeling og fik tildelt 1. Deling, Mandskab, der var indkaldt i April 1939, veluddannet og navnlig i Besiddelse af en imponerende Kørefærdighed. Inden længe kom de til at aflægge deres Livs haardeste Køreprøve.

Jeg fik om Eftermiddagen den 8. April at vide, at Oberstinden, Fru

Premierløjtnant Bernhoft og Fru Premierløjtnant Condil om Middagen var afrejst til Odense og begyndte nu at faa alvorlige Skrupler med Hensyn til min Kone. Før jeg gik til Ro paa Kasernen, var jeg hjemme paa Skolen og saa nu Sandheden saa meget i Øjnene, at jeg foreslog min Kone at rejse af alle de Grunde, som hun nu fik at vide. Vi var enige om, at skulde der komme til at gaa en Frontlinie Nord for Søgaard, burde vi i hvert Fald være paa samme Side af den, men hun vilde helst vente og se, om ikke Faren drev over. Og som en sidste Indrømmelse til den Tvivl, jeg stadig gerne vilde nære, gik jeg ind paa at hun blev, men dog gjorde klar til hurtig Afrejse.

Om Natten sov jeg paa Løjtnant Nielsens Værelse, saa godt det nu kunde lade sig gøre paa 3 Stole. Klokkeren ca. 4,15 vaagnede vi ved Raabet »Alarmering« i Kasernegaarden. I Løbet af ganske kort Tid var sidste Del af Bataillonens givne Ordre: »Fjenden har lige nu overskredet Grænsen, besæt Stillingerne!« under Udførelse, idet Kasernen i Løbet af et Kvarters Tid var tømt. Min Deling (1) fik Ordre til at gaa i Stilling i Bjergskoven og etablere Spærring af Hovedvej 10. 2. Deling begav sig til Bredevad. Kaptajn Bahnsen førte min Deling, medens jeg med min Chauffør blev tilbage for at faa fat i en Lastvogn. Da jeg ikke kunde faa Kasernetelefonen til at virke, instruerede jeg nogle Hjælpetropper, der skulde blive tilbage, om at læsse den Lastvogn, der kom, og kørte selv ad en Bagvej til Skolen. Der alarmerede jeg min Kone, ringede efter Lastvognen og desuden efter Købmand Poulsen til i sin Lillebil at køre hende nordpaa. Imedens var Premierløjtnanten blevet ængstelig for min Skæbne og kom for at se efter mig — der hørtes allerede Skydning sydpaa, rimeligvis fra Afværgekompagniets Deling, der laa Syd for Lundtoft. Men da jeg ogsaa kendte Bagveje fra Skolen til Skoven, foruroligede det mig ikke, naar bare Købmanden vilde skynde sig at hente min Kone. Men jeg kunde jo ikke vente og maatte skynde mig at sige Farvel og køre til Bjergskov.

Der havde Premierløjtnanten sat Delingen i Gang med at etablere Vej-spærring Syd for Skoven, og Kaptajnen havde beordret Kanonerne i Stilling med echelonvis Tilbagegang for Øje. Efter at Premierløjtnanten havde faaet en stor Lastvogn væltet paa Vejen, overtog jeg det Mandskab, der ikke var ved Kanonerne til yderligere Udbygning af Spærringen og bragte det ene Trefodsgevær i Stilling i en Grusgrav tæt ved Vejen. Under Spærringsarbejdet blev vi ustandseligt generet af Jagerflyvere, der dog ikke skød, men strøg lige over Hovedet paa os og derved tvang os til stadig at søge Dækning. Midt under Spærringsarbejdet fik jeg at vide, at min Kone i

en Lillebil var kørt igennem og nordpaa, hun havde faaet en i Lundtoft saaret Soldat med til Aabenraa.

Selv om Civilbefolkningen for det meste tog det kloge Parti at blive inden Døre, var der dog enkelte, der tog lovlig nonchalant paa Situationen. Saaledes maatte jeg lade den ene Side af Spærringen (nogle Tipvogne) flytte, fordi en Lastvognschauffør Syd fra havde travlt. Han skulde skynde sig til Aabenraa, forklarede han. Det var ikke med blide Tanker og Miner, jeg gik med til den Slags Tidsspild, men da jeg jo heller ikke kunde sende ham tilbage i Hovedet paa de kommende Panservogne, lod jeg gøre Plads for Bæstet.

Paa dette Tidspunkt saas røde Lyskugler (Panservognsalarm) i sydvestlig Retning. Kanonerne var blevet flyttet ca. 500 m længere tilbage, og jeg lod derfor ogsaa Trefodsgeværet rykke ind til Skovkanten og holdt Delingen parat ved Motorcyklerne, idet der fra Bataillonens var kommet Ordre til kæmpende Tilbagegang.

Premierløjtnant Condil var lige kørt til Kaptajnen i Nordkanten af Skoven for at faa denne Ordre nærmere forklaret, da en Panserkolonne viste sig oppe paa Vejen. Jeg inddrog Trefodsgeværet og havde nu Delingen samlet paa en lille Sidevej, med Undtagelse af de Befalingsmænd og det Mandskab, der laa ved de to Kanoner. Da det kun var Panserstyrker (Tanks), der kom, kunde vi intet udrette med Rekylgeværerne, og dels for ikke at blive slagtet til ingen Nytte, dels for ikke at maskere Ilden fra Kanonerne ved en senere Tilbagegang, satte jeg Delingen i Fart nordpaa.

Men jeg havde forregnet mig med Hensyn til Spærringens Effektivitet. Den forreste Tank kørte skraat ind paa Spærringen og skubbede, uden at sagtne Farten nævneværdigt, den store, væltede Lastvogn og Tipvognene ud til Siden af Vejen. Efter denne Bedrift blev Tanken beskudt af min forreste Kanon, som jeg med Delingen var ved at passere, og Tanken fik nu den kedelige Idé at kvittere ved at beskyde os i Motorcykel-Kolonnen med Maskinkanon.

Vi pressede Motorcyklerne til det yderste for at komme op over en Bakkekam, som jeg troede vilde yde Dækning. Jeg tør godt paastaa paa alles Vegne, at denne Køretur var vort Livs værste Oplevelse til Dato. Der var et Spektakel, som jeg aldrig har hørt Magen til. Vore Kanoner skød, de fjendtlige Kampvogne skød med Kanon og Maskingeværer, Jagerflyvere dykkede og skød paa vore Kanoner med Maskingeværer, min Motorcykel-Kolonne dundrede hen ad Vejen med 80 km's Fart.

Jeg blev hurtigt klar over, at dette her ikke vilde gaa godt. De fjendtlige

Lysspor-Projektiler sang om Ørerne paa os og trak lange røde Haler langs med Vejen midt iblandt os. Da det ydermere viste sig, at Halerne ogsaa fulgte os paa den anden Side Bakken, opgav jeg og vinkede Delingen i Grøften, saa godt det kunde lade sig gøre at vinke i den sammenkrøbne Stilling, vi laa i, ind over Markerne. Samtidig brølede jeg i Ørerne paa min Chauffør: »Kør i Grøften!« Og jeg maa sige, at han reagerede villigt og nøjagtigt.

Om nogen bagved os overhovedet saa noget Tegn, er meget usikkert, men i hvert Fald fulgte alle Maskinerne mit Eksempel og kørte i Grøften. Under den Del af Turen, hvor vi blev beskudt, var der ingen Sideveje, og havde der ogsaa været, tror jeg ikke, vi havde været i Stand til at svinge med den Fart, vi havde paa. Men een Ting staar fast som ganske givet: Det havde været Mord og Selvmord at fortsætte længere. Idet vi kørte ind til Vejsiderne og bremsede op, blev flere af Maskinerne ramt. Paa en Cykle fik Menig Nr. 314 og Kantinesoldat 80 Skud gennem Benene, paa en anden gik en Kugle gennem Menig 311's Ben og ind i Karburatoren, der satte Motorcyklen i Brand. 311 reddede sig dog tilside, og de tre saarede blev senere bragt til forskellige Sygehuse af de tyske Sanitetsvogne.

Alt imedens havde begge vore Kanoner skudt. Ved den forreste Kanon fortsatte Menig Nr. 327 Skydningen lige indtil den forreste, aabenbart idérige, Tank kørte ind over Kanonen og tromlede den ned, hvorefter Tanken tog nogle Vejtræer med paa Køleren som Trofæer paa sin videre Fart. 327 sprang over. Vejen ind i Skoven, hvor Skæbnen indhentede den tapre Soldat i Form af en Flyverkugle gennem Ryggen. Vi fandt ham først næste Morgen. Kanongruppeførereren, Sergent Lorenzen, udførte først sammen med Menig 304, senere med 306, mange beundringsværdige Redningsforsøg med 311 for at trække ham længere bort fra den brændende Maskine. Forsøgene maatte til sidst opgives paa Grund af den kraftige Beskydning.

Ved den anden Kanon blev Skytten drevet væk af en Jagerflyver, og Korporal Rasmussen sprang da selv til Kanonen og skød. Magasinet havde maattet sparkes fast (Fejl ved Magasintuden) og kunde nu ikke aftages, da det var skudt tomt. Derefter ramte Korporalen med en Karabin en Mand, der havde den Frækhed at observere oven ud af en Tank — iøvrigt det eneste observerede, sikre Resultat for min Deling.

Idet min Chauffør, 326 begyndte at bremse Maskinen op, gik der et Kanonskud bagfra gennem Sidevognshjulet, og Cyklen røg med fuld Fart i Grøften og afleverede os oppe i Skoven. Da jeg begyndte at sanse igen, kravlede jeg rundt paa alle fire og var i Lag med at spytte Jord ud. Jeg

fik hurtigt konstateret, at jeg ikke fejlede noget virkeligt, kun Smaating som Skrammer i Ansigtet og Ømhed i Ryggen. Paa min Kravletur, der efterhaanden som Kræfterne kom, blev en Gaatur, fandt jeg i Skoven vor eneste Sygehjælper i Delingen, Kantinesoldat 80, stærkt blødende af to Skudskaar i det ene Ben. Jeg snørede Saarene lidt sammen med Lommetørklæder — Forbindspakken kunde jeg naturligvis ikke finde — og listede mig ud til Skovkanten for at se, hvad der foregik.

Paa Vejen var et tysk Opsamlingskommando i Færd med at afvæbne Premierløjtnanterne Skriver-Jensen og Condil og ca. 50 Menige, hvoriblandt det meste af min Deling. Jeg gik da derhen og meldte mig og fik den saarede hentet ned fra Skoven. Da jeg stadig savnede nogle Mand af Delingen, fik jeg med Besvær af den tyske Vagt Lov til at eftersøge Udkanterne af Skoven, men de Tidsrum, jeg fik, var utilstrækkelige, og da alle hen paa Eftermiddagen fik Lov at rykke hjem paa Kasernen — under Bevogtning af een tysk Soldat! — savnede jeg endnu tre Mand, som jeg dog antog maatte have reddet sig ad Biveje Nord paa. Antagelsen viste sig rigtig for de tos Vedkommende, men Kanonskytten 327 fandt vi næste Dag dybt inde i Skoven, skudt.

Under Opholdet paa Landevejen under Bevogtning saa jeg desuden mit Snit til at sende min Kone et Par Linier paa et Blad af min Meldingsblok med en elskværdig, civil Herre fra Sønderborg. Jeg skrev bl. a., at jeg var uskadet, og min Kone blev meget forbavset over at modtage en saadan Meddelelse, da der intet var rygtedes om Kampe i Sønderjylland, og hun havde hørt at alt Forsvar var blevet opgivet, kort efter at hun var kørt gennem min Stilling.

Om de tyske Angribere maa det siges, at de behandlede os overmaade hensynsfuldt. Vi havde deres Jagerflyvere over Hovedet paa os mindst $\frac{1}{2}$ Time, før Kampvognene kom, uden at de løsnede et Skud, altsaa kun som Advarsel. Først da *vore* Kanoner begyndte, begyndte ogsaa hele det fjendtlige Ildmaskineri, men da til Gengæld ogsaa, saa det kunde batte noget.

Ogsaa vor Behandling som Fanger var absolut upaaklagelig — fra tysk Side.

Tabene i min Deling var: Menig 327 dræbt, Menig 311, 314 og 80 saarede ved svære Skudskaar i Benene.

Flere af os gik i nogen Tid med mindre Skrammer og Saar, en stærk Ømhed i min Rygrad konstateredes f. Eks. ved Røntgenundersøgelse at hidrøre fra et Sammenstød mellem 2 iøvrigt uskadede Torntappe, idet Ryggen ved Sammenstødet med Moder Jord var blevet knækket stærkt bagover. Vort

Materiel var ogsaa saa godt som totalt ødelagt. Om Oplevelsens psykiske Virkning ved jeg kun for mit eget Vedkommende, at jeg vel sov rigtig godt om Natten oven paa Dagens Anstrengelser, men dog alligevel drømte fælt om Sporprojektilernes røde, flyvende Haler. Og mange har vel haft det paa samme Maade.

Til Slut er jeg taknemmelig for i dette Brev at faa Lejlighed til endnu en Gang at give mine Soldater — den døde som de levende — det Eftermæle, at hvor umulig end Opgaven paa Forhaand var dømt til at være, hvor knusende overlegen de angribende Styrker end viste sig at være, og hvor smaa Chancer vi end havde for at slippe fra det med Livet, stadig adlød de ubetinget enhver Ordre uden nogensomhelst Tanker for egen Risiko.

OLAV JENSEN.

REKYLGEVÆRDELING I RESERVE

Uddrag af Redegørelse fra en Delingsfører ved Bataillonsreserven i Bjergskov.

Ti Minutter i fem fik Delingen Ordre til at melde sig til Bataillonon paa Søgaard. Ved Ankomsten hertil fik Delingen Melding om, at Bataillonsstaben var i Bjergskoven. Af Bataillonchefen fik Delingen Ordre til at gaa i Flyverskjul ved Vejen.

Ti Minutter over halv Seks fik Delingen Ordre til at følge Bataillonsstaben, der kørte mod Nord imod Aabenraa.

Ved 8 km-Stenen blev Delingen beskydt med Maskingeværer af 3 tyske Kampflyvere, der overfløj Delingen i ca. 50 m's Højde. Ved denne Træfning dræbtes Nr. 410 og saarede blev: Korporal Mathiesen samt Nr. 406 og 412 (heraf Nr. 406 haardt). Korporalen kunde fortsætte sammen med Resten af Delingen, hvorimod Nr. 406 og 412 førtes med en Lastbil af eget Train til Aabenraa. Delingen fortsatte mod Aabenraa og traf Bataillonsstaben i Sydkanten af Skovpartiet nær 4 km-Stenen.

Under Beskydningen kørte Bataillonsstaben mod Aabenraa. Forinden havde Delingen faaet Ordre til, om muligt, at blive i ca. en halv Time og dirigere egne Styrker tilbage til Aabenraa's Sydkant.

Tyve Minutter efter kom Delingen i stærk automatisk Ild. Ilden besvaredes; men da Skydningen langs Vejen forstærkedes, kørte Delingen tilbage til Aabenraa og fik her pr. Ordonnans Ordre til at køre videre til Knivbjerg.

JENSEN.

MENIGE SOLDATER I KUGLEREGNEN

Uddrag af Breve om Kampen i Bjergskov fra de
Menige Nr. 304 NIELSEN, 305 JØRGENSEN, 308
ANDERSEN og 321 PEDERSEN.

Jeg laa som Hjælper ved en Maskinkanon i venstre Side af Vejen, med Sergent Chr. R. Lorenzen som Gruffepfører og Menig Nr. 327/39 Poulsen som Skytte, og vi aabnede saa Ilden mod Panservognene, saa snart de var indenfor Skudvidde; de standsede og beskød os med Maskinkanoner og Maskingeværer. Da vi havde skudt paa Tyskerne lidt, (vi fik med vor Kanon skudt 30—40 Skud) kom Menig Nr. 11/39 Andersen med Menig Nr. 306/39 Larsen paa Bagsædet af Motorcyklen kørende Syd fra mod os. Ca. 100 m fra os blev hans Maskine ramt af et Skud, bag fra op i Benzintanken, og gik i Brand. Maskinen kørte i Grøften lige over for os, paa den modsatte Side af Vejen. Jeg løb da over Vejen sammen med Sergent Lorenzen, uden at tænke paa de tyske Kugler, som peb os om Ørerne. Det viste sig nu at 311 havde faaet venstre Ben skudt over.

Jeg selv slap med to Buler i Hjelmen og nogle mindre Skrammer. Da jeg muligvis har faaet et Chok husker jeg ikke mere, hvad der skete, før lidt senere, da jeg saa, at 327 var blevet tvunget til at forlade Kanonen, som blev overkørt af en Panservogn og ødelagt, tillige med mit Gevær, en Motorcykle samt vistnok et Par Vejtræer. Tyskerne afvæbnede nu os og bevogtede os.

Imidlertid var der kommet Melding om Indstilling af Modstanden mod Tyskerne, som nu overtog Beskyttelsen af Danmark.

Der var flere af mine Kammerater der savnedes. Menig 327/39 Poulsen, som havde ligget ved Kanonen sammen med mig, fandt vi under en Eftersøgning Dagen efter liggende død inde i Skoven, med et Skudskaar i Ryggen. Paa det Sted, hvor vi laa med Kanonen, blev der af Kompagniet et Par Dage efter rejst en Mindesten for ham. Følgende fik vi Underretning om var bragt paa Sygehuset: Menig 311/39 Andersen, som havde faaet Benet skudt over, Menig 314/39 Fredensborg, som havde siddet i en Sidevogn, der var blevet gennemskudt, han havde faaet et Strejfskud i det ene Ben, og en Sygepasser 80/39 Finseth, der ogsaa var ramt i et Ben. Menig 308/39 Andersen og Menig 322/39 Andreasen, som var rykket længere Nord paa, kom tilbage Dagen efter.

PETER PRYDS NIELSEN.

Vi blev saa i Lejren om Natten, vi fik Lov til at ligge paa Sengene, men maatte ikke lægge Udrustningen fra os, jeg og en Kammerat havde Vagt fra Klokken 23—24, vi blev vækket af en Sergent, der fortalte han havde hørt 2 Skud, men vi fæstede os ikke nærmere til det, selv om vi talte frem og tilbage om, hvad det kunde have været.

Vi blev saa afløst Klokken 24, i den Time havde der ikke været noget at bemærke, vi gik saa paa Stuerne igen og sov saa, til vi blev alarmeret.

Vi blev kommanderet til Maskinerne, og der blev vi samlet, og vores Delingsfører sagde til os: »Soldater, nu er det Alvor, Tyskerne er gaaet over Grænsen.«

Vi blev saa kommanderet ud i Skoven, her blev Kanonerne lagt i Stilling og vi lavede en Vejspærring. Vi kørte en stor Lastbil ud paa Vejen og væltede den og lagde nogle Tipvognskasser bag den. Trefodsgevæerne laa i Stilling paa begge Sider af Vejen, to Kammerater og jeg laa et Stykke tilbage fra Gevæerne med vore Maskiner, da en Flyver kommer lige hen over os. Vi var nu klar over, at det ikke vilde vare længe inden der kom Panservogne, vi saa saa Kanonerne blive kørt tilbage og vi blev kommanderet frem til Vejspærringen for at hente Trefodsgevæerne, for saa i Ly af dem at køre tilbage bag Kanonerne og gaa i Stilling igen.

Men i samme Øjeblik, som vi kører ud paa Vejen, bryder en Tank igennem Vejspærringen, og vi bliver kraftigt beskudt med Maskingeværer og 20 mm Projektiler. Jeg kørte som Nr. 2 i Kolonnen.

Jeg saa den første Maskine, hvori vor Delingsfører sad, blive ramt i Sidevognshjulet, hvorved den styrtede i Grøften, og samtidig overhaler en Maskine mig. Idet den er lige ud for mig, bliver den ramt i Benzintanken og kommer i Brand. Min Maskine bliver saa ramt gennem Baghjulet og Akkumulatoren, hvorved Motoren standses og vi styrter i Grøften og bliver slynget ind i Skoven.

Jeg kunde saa kun finde den ene Kammerat, som havde siddet i Sidevognen, han var blevet saaret i den ene Fod. Vi kunde saa se vore egne Kanoner skød kraftigt paa Tanken, men kunde ikke ødelægge den, den kørte saa hen over den ene Kanon og ødelagde den.

Vi traf saa to andre Kammerater og sammen med dem søgte vi at gaa Nord paa ud af Skoven for om muligt at komme i Forbindelse med et andet Kompagni, men da vi kom til Udkanten af Skoven, blev vi taget til Fange sammen med en anden Deling, som vi traf.

Vi blev saa afvæbnet og ført ud paa Vejen, hvor vi traf nogle flere Kammerater, som ogsaa var fanget; ogsaa den Kammerat, som havde siddet

paa mit Bagsæde. Han var blevet ramt og havde et frygteligt Saar i det ene Ben.

Han blev saa sammen med den Kammerat, der var saaret i Foden, ført til Sygehuset i Flensborg i en tysk Ambulancevogn.

Om Eftermiddagen blev vore Vaaben og ødelagte Maskiner hentet. Det viste sig saa, at der var gaaet fem 20 mm Projektiler igennem min Maskine. At vi kunde slippe fra det med Livet forstaar jeg ikke. Jeg selv kom intet til ud over nogle Rifter i min ene Støvle, jeg kan endnu lige saa tydeligt se for mig de gloende Projektiler flyve om Ørerne paa os. Det er jo ogsaa noget, man aldrig nogensinde vil kunne glemme.

Dagen efter var vi ude at gennemsege Skoven, da vi stadig savnede nogle Kammerater. Der fandt vi saa Nr. 327, Bjarne Poulsen, som var Skytte ved den ene Kanon. Han var dræbt af et Projektil igennem Ryggen.

Det gjorde et dybt Indtryk paa os, da vi fandt ham død, en Kammerat som vi nu havde været sammen med omtrent et Aar.

JØRGENSEN.

Alarmering! Alarmering! Hele Kasernen paa Benene i et Øjeblik. Tornyster og Gevær fat og af Sted til Motorcyklerne. Klokken er ti Minutter over fire: »Det hele paa Linie træd an! Grundlag: Tyskerne gaaet over Grænsen. Klar: Deling ret! Med skarpt lad Gevær! Sikring og tag ved Fod efterhaanden: Efterse Sikring! Til Motorcyklerne! Klar til Start! Start! Sid op! Fremad!«

Klokken 4,15 rullede vi ud fra Kasernen. Soldaterne strømmede ud til alle Sider. Vi kørte mod Aabenraa. Syd for Bjergskov blev Kanonen sat i Stilling.

Nu vidste vi, at det var Alvor. Og hvor var dog alle rolige alligevel! Kun blev der arbejdet med lidt større Energi. En Lastvogn, som stod i Grusgraven lige ved Landevejen, blev væltet paa tværs af Vejen. Inden Vejen lukkedes helt, kørte der en Ambulance igennem mod Syd, hvor der blev skudt kraftigt, ogsaa med Maskinkanon.

Kanonen blev trukket tilbage med Skudfelt mod Vejspærringen, der laa lige i Udkanten af Skoven. Trefodsgeværet laa omtrent paa Højde med Vejspærringen paa Kanten af Grusgraven, men blev ikke trukket tilbage sammen med Kanonen.

Løjtnant Jensen og 2 gaar stadigvæk og maser med Tipvogne til Vejspærringen, 17 og jeg vil frem og hjælpe dem færdige. I det Øjeblik kommer der en lille gammeldags Todækker — den ser saa fredelig ud — men

knap er den forbi, da vi hører Maskingeværknebrene fra den. Sikken da et Bæst!

Løjtnant Jensen giver os Ordre til at hente Kanonammunitionen, som er glemt i Stillingen 75 m Syd for Vejspærringen og Skoven. Vi løber derned. Før anden Gang kommer der tre Flyvere.

Vi er klare over, at der intet Flyverskjul er før Skoven, og vi falder ned bag den $\frac{1}{2}$ m høje Jordvold, som Kanonen har staaet ved. Maskinerne gaar en Smule mod Vest ganske lavt. Et frygteligt Spektakel laver de. Saa har Skoven slugt dem. Vi stormer tilbage med 2 Magasinrammer hver. Igen er der Flyvere, og Magasinrammerne er tunge. Vi naar de første Graner, da de drøner Ørerne døve igen.

I samme Øjeblik som der først raabes: »Tank ved Vejspærringen,« gives der Ordre til Tilbagetrækning af Trefodsgeværet. De kommer løbende med det imellem sig og smider det op i min Sidevogn. Tanken skubber ganske roligt Lastbil og Tipvognene i Grøften.

Ordre til at gaa tilbage. Vi laa jo mellem vores egen Kanon og Vejspærringen, og vi kunde jo ikke selv skyde paa Tanken.

Der var 6 Motorcykler og øjeblikkeligt farer de første ud paa Landevejen, der her er fuldkommen lige. Straks giver Tanken Ild. De næste Maskiner er kommet i Fart, kan ikke standse, og de drøner lige ind i Ilden. Jeg holdt bagerst med Rekylgværet og fik derved Tid til som den eneste at standse Maskinen og blive paa Bivejen.

I det samme ser jeg 17's Maskine køre ind til Siden. Projektilerne smækker ned rundt om ham. Han farer paa Hovedet ned i Grøften, maver sig frem i Dækning, mens Ilden uafbrudt slaar Huller i Græsset ved Siden af ham.

Jeg er sprunget af Maskinen, vil hjælpe, men kan ikke. Gud ske Lov! Det ser ud til, at han uskadet er kommet i Dækning. Imens sprang Rekylskytten 22 til Motorcyklen, startede den, vendte den, og idet Tanken kom frem, sprang jeg paa Bagsædet og vi kørte ud ad Bivejen, som vi kendte godt, og vi vidste, at vi let kunde komme ud til Landevejen et kort Stykke mod Nord.

Stadig endeløse tyske Kolonner paa Hovedvej 10. De kører stærkt; altsaa maa vi køre endnu stærkere. Og saadan gik det, til vi fik Besked om at modtage de tyske Soldater venligt.

Paa Staldgaarden i Kolding kunde vi endnu en hel Dag og Nat gisne om Kammeraternes Skæbne.

Og da vi kom tilbage til Søgaard, maatte vi ud at lede efter en forsvundet Kammerat i Skoven. Det var omtrent det værste. —

En klam Haand forsøge at kvæle vort Hjerte.

Men ingen skal kvæle vor Danskhed.

JACOB ANDERSEN.

Tyskerne naaede hurtigt frem til Vejspærringen, hvor en Tank flyttede Lastbilen. Vi var fem Maskiner fremme ved Vejspærringen, og maatte ogsaa trække os tilbage. Vi fire naaede saa at komme af Sted, medens den 5. ikke naaede at komme i Gang, men blev taget af Tyskerne. Han forsøgte at forsvare sig, men blev nødt til at overgive sig.

Vi andre vi naaede saa ud paa Landevejen, men blev forfulgt af Tanks, der kraftigt beskød os.

Vi naaede imidlertid til Bjergskoven, men her blev først en Maskine skudt i Brand. Føreren blev skudt i Benet. Han maa være kommet fri af Maskinen, men han var saaret saa meget, at han ikke kunde søge Dækning selv, saa en Sergent og en Menig forsøgte med Fare for deres eget Liv at redde ham væk fra Maskinen.

Det mislykkedes to Gange, saa de maatte selv søge Dækning. Men han blev taget af en tysk Røde Kors Vogn og ført til Sygehuset.

En anden Maskine maatte med Overlæg køre i Grøften med 90 Kilometers Fart for at undgaa Fjendens Kugler, og baade Føreren og Løjtnanten slap med overfladiske Skrammer.

Paa andre Maskiner blev en Kantinesoldat saaret i Benet, og en anden Menig blev ogsaa saaret i Benet, men han kunde dog gaa selv mens Kantinesoldaten kun naaede lige ind i Skoven, hvor han faldt om.

Men vi fik ham længere ind i Skoven, hvor vi fik ham forbundet.

Min egen Maskine fik Bremsetromlen skudt i Stykker og Projektilet ramte min Støvle, men jeg blev ikke saaret. Men vi maatte ogsaa forlade Maskinen og søge Dækning i Skoven.

Den forreste Maskinkanonskytte blev formentlig skudt fra Luften, men blev paa sin Plads til det sidste. En Tank var naet frem, den kørte hen over Maskinkanonen, men han maa have naaet at rulle sig væk i sidste Øjeblik.

Tanken kørte først over Maskinkanonen, derefter over to Vejtræer men ved det andet Træ faldt Kronen over paa Tanken, hvorefter en af Mand-

skabet maatte op og fjerne den; men ved den bageste Kanon laa en Korporal der med sin Karabin ramte ham. Men Tanken kørte videre hen over min Motorcykle og knuste den og saa kom det hele lige paa en Gang: Tanks og Panservogne, og vi maatte søge Dækning overalt, hvor der var lidt at dække sig bagved. Flere blev taget til Fange andre gav op.

EJVIND PEDERSEN.

KAPKØRSEL MED DØDEN

Uddrag af Breve fra to Menige af den kæmpende Styrke ved Bjergskov. Foruden Uddrag af Breve til nærværende Bogs Udgiver gengives baade fra OLAF LARSEN og JENS CHRISTENSEN FREDENSBORG et Brev til Hjemmet kort efter — og under frisk Paavirkning af — Træfningens blodige Alvor. Disse Breve er karakteristiske for den brave, ukunstlede og nøgterne danske Soldat.

Vi blev vækket lidt før Klokkeren fire med Befaling til hurtig Udrykning. Da vi kom ud til Motorcyklerne, fortalte Løjtnant Jensen, at Tyskerne havde overskredet Grænsen, og han tilføjede at denegang var det rigtigt, for vi troede det ikke. Vi kørte øjeblikkelig ud til Bjergskov, hvor vi kørte et Stykke frem, og derefter et Stykke tilbage og Maskinerne blev derefter sat i Flyverskjul. Paa det Tidspunkt saa vi 30 tyske Flyvemaskiner længere ude, der fløj i en lang Række. Vi tænkte da for første Gang, at Tyskerne nok alligevel var kommen, men at de maaske var paa Vej herigennem til Norge. Men at det var Alvor begyndte vi at forstaa.

Saa kom der en Motorcyklist og meldte at de havde været i Kamp med Panservogne i Lundtoft, en var blevet saaret, han hørte til Afværgekompaniet, og han var blevet kørt til Aabenraa Sygehus. Umiddelbart derefter kom to Bombemaskiner og en Jager, der blev ved at flyve frem og tilbage og vinkede efter os med deres Maskingeværer. De skød ikke.

Saa kom der Melding fra Kaptajnen om, at Kanonerne skulde rykke tilbage. Flyverne viste sig atter, den ene skød en rød Lyskugle ud et lille Stykke bag Kanonen, Løjtnant Jensen gav os Befaling til at rykke tilbage med Motorcyklerne, som stod inde paa en Sidevej. Da vi kørte ud paa Hovedvejen med disse, saa jeg en Tank skubbe Vejspærringen til Side saa let som ingenting, lige bag Tanken kom en Panservogn. Oppe i denne

stod en Mand og raabte og slog med Armene, vi kørte kun et ganske kort Stykke fra ham — vel ca. 50 m.

Pludselig begynder Skydningen fra Panservognen med Kanon og med Maskingeværer, vi havde ikke skudt. Da Kuglerne begyndte at fløjte om Ørerne paa os, lod jeg mig gaa paa Hovedet ned i Sidevognen og laa med Benene oppe paa Bagsædet — ligesom jeg gik ned i Sidevognen var der en Kugle der suste uhyre tæt forbi mit Hoved. Saa kørte vi uden om et Par Maskiner, 311 kørte vor Maskine.

Idet vi kørte forbi 305, der ogsaa førte en Maskine, men i højre Side — vi kørte i venstre — gav Sergent Lorenzen Ordre til 327 om at skyde med Kanonen mod Panservognen.

I samme Øjeblik denne Befaling var givet, fik 311 et Skud bagfra i venstre Ben. 311 sagde: »Av, der røg mit ene Ben.« Hvortil jeg svarede: »Bare paa Hovedet i Grøften.« Lige i det samme var der Ild i Motorcyklen. Kuglen havde slaaet Karburatoren af og lavet et Hul underst i Tanken og slaaet Skruen af, den Skrue der sidder, hvor vi hælder Benzin paa. Vi røg i Grøften med ca. 80 km Fart, Speedometeret viste 60 bagefter.

Jeg røg langt hen ad Grøften, men mærkede ikke, hvorledes jeg kom af, og jeg ved heller ikke, om jeg har været besvimet. Men jeg slog kun et lille Hul paa venstre Knæ og højre Knæ slog jeg, saa jeg ikke kunde bøje det.

Saa raabte 311 at jeg skulde komme og hjælpe ham, han var helt følelsesløs og kunde slet ikke holde Kroppen stiv, saa han var helt uhandlelig at have med at gøre. I det samme kom en Tank, og jeg røg op i Granerne for at søge Dækning, nu skød de hele Tiden. Da den var væk løb jeg atter ned til 311 og vilde hjælpe ham — og nu kom ogsaa Sergent Lorenzen løbende over Vejen, og 304 kom til.

De to tog ham i Armene, jeg i det raske Ben for at faa ham væk fra Motorcyklen, som brændte lige ved Siden af ham. Vi var bange for at Ammunitionen paa Maskinen skulde eksplodere, hvorfor vi vilde have ham væk.

Saa kom atter Tyskerne kørende i en Tank, de kørte over 3—4 Vejtræer og en Motorcykle samt Kanonen, som de masede fuldstændigt. Vi forsøgte atter at komme ned til 311 for at hjælpe ham, men nu kom Tyskerne Slag i Slag, og det var umuligt at komme derned, fordi de skød.

Da vi havde ligget der i ca. 20 Min., saa vi to tyske Ambulancesoldater staa nede ved ham, de tog ham med i den tyske Ambulance. Dermed var han reddet.

Løjtnanten fra en Deling viste et hvidt Flag eller Klud paa Bajonetten, hvorefter de gik ud for at overgive sig til Tyskerne. Lorenzen spurgte, om vi ikke skulde gaa med, men jeg svarede, at jeg vilde ikke overgive mig — under ingen Omstændigheder. Vi gik derfor atter ind i Skoven og saa os omkring, vi kunde ingen finde, heller ikke 304, han var blevet borte for os.

Da vi gik inde i Skoven blev Sergent Lorenzen borte for mig, men vi havde forinden aftalt at vi vilde over til et Hus, der laa ved Hostrup Sø —ovre paa den anden Side.

Jeg gik ned til Søen for at faa noget at drikke — da jeg kom tilbage til Granerne igen, kom der et Par Hunde og gæde, jeg troede det var Tyskerne og skjulte mig i Granerne, men det var Sergent Lorenzen, han begyndte at tale, og jeg kom frem igen. Derfra gik vi over til Huset, stadig søgende Dækning ved Hegnene, fordi Flyverne var lige over Hovedet paa os. Vi kom velbeholdne derover og de tog vel imod os, vi fik baade Frokost og Kaffe. Her opholdt vi os til Middag, da vi gennem Radioen hørte, hvorledes hele Kampen var ophørt og vi gik da tilbage til Søgaard. Da jeg havde spist til Middag, gik jeg hen og meldte mig tilbage til Løjtnant Jensen.

OLAF LARSEN.

Søgaard den 9ende April 1940.

Kære Far og Mor!

Jeg tror ikke, jeg kommer hjem paa Lørdag, for vi har jo været ude at skyde i Dag, vi har været i Kamp med Tyskerne. Jeg kørte sammen med 311, og han fik det ene Ben skudt af. Jeg sad i Sidevognen. Vi var 5 à 6 Motorcykler, og vi blev beskudt af Panservogne; der gik Ild i Motorcyklen og mine Gummistøvler og en Pakke, hvori jeg havde mine Sko og mit Undertøj, brændte. Jeg kunde ikke faa fat i det, fordi de skød, saa nu har jeg ikke andet end mine Marchstøvler. Vi mangler 13 Mand af Kompagniet, vi ved ikke, hvor de er. Jeg har kun slaet mit Knæ, det gjorde jeg da vi væltede, jeg fløj en 8—9 Meter hen ad Grøften. Det er første Gang, jeg har prøvet at vælte. Jeg fortæller jer noget naar jeg kommer hjem. — Vil I ikke sende mig et Par Sko Nr. 42.

Venlig Hilsen.

OLAF LARSEN.

Da Alarmen kom greb vi alle roligt vor Udrustning og traadte an i Gaarden. Vi fik her af Løjtnant O. Jensen denne Ordre: »Nu er det Alvor, Soldater. Tyskerne er nu gaaet over Grænsen, og vi rykker nu ud maaske for sidste Gang.«

Alle som een gik vi roligt til Maskinerne og kørte til Stillingerne, hvor vi gik i Gang med at forberede det, som maatte komme. Vi kunde allerede efter en halv Times Forløb høre Skydningen længere mod Syd, og Flyverne kom i tæt Strøm, saa langt Øjet rakte; men alle som een saa vi Faren i Øjnene. Vi vidste hvad der kom. Vi havde endog Ro til at tænde Piben, da Vaabnene var sat i Stilling — to 20 mm Maskinkanoner og to Trefodsgeværer, en Kanon i hver Ende af Vejen og Trefodsgeværene et Stykke ude paa Marken til Beskyttelse af Kanonen.

Paa en Gang hørte alt Arbejde op, og alle løb til Vaabnene. Vi havde faaet Øje paa de første tyske Tanks, der kom rullende.

Saa snart de var inden for Skudvidde, aabnede Kanonerne Ilden. Jeg var dengang ved Trefoden under Kommando af Løjtnant O. Jensen.

Men Vejspærringen kunde ikke holde, og da den blev brudt, kom Kommandoen: »Tilbage«, og vi tog vort Materiel og Ammunition og løb til Motorcyklerne, som var kørt i Skjul paa en Sidevej tæt ved Stillingen. Kun fire af dem naaede ud paa Vejen, før Tanken var saa tæt paa, at det var umuligt at komme ud paa Vejen.

Den Maskine jeg kørte med, var en af de fire, som kom ud paa Vejen, og straks, da Tyskerne fra Tanken fik Øje paa os, aabnede de Ilden paa os. De skød med Lysspor, saa vi kunde se Projektilerne hoppe hen ad Landevejen.

Vi naaede ca. 1 km, saa kørte vi i Grøften ud for en Granskov, hvor vi hurtigst muligt søgte Dækning.

Da var jeg saaret. Samtidig var min Kammerat paa Bagsædet haardt saaret i højre Fod, Føreren slap uskadt.

Da vi havde ligget skjult nogen Tid blev det af de tilstedeværende Befalingsmænd besluttet at overgive sig, og det var med sørgelige Tanker vi maatte kaste vore Vaaben og give os Skæbnen i Vold.

To Timer senere var jeg tilbage med min saarede Kammerat paa Vej mod Flensborg i tysk Ambulance, hvor vi blev behandlet godt. Vi kom under Lægebehandling, saa snart vi kom ind paa Hospitalet, og vi talte om, hvor godt vi blev modtaget. Vi maatte jo i Modstrid med Hospitalets Lov faa Besøg paa alle Tider af Dagen af Byens danske Befolkning.

JENS CHRISTENSEN FREDENSBORG.

Aabenraa den 14/4. 1940.

Kære Far og Mor!

Jeg blev i Gaar kørt fra Flensborg i Bil til Aabenraa Amtssygehus og jeg har det godt.

Jeg har ikke skrevet før, fordi Breve ikke kunde komme over Grænsen. I har sikkert faaet Besked gennem Telefonen, at jeg har det godt. Det var et grimt Øjeblik, men det varede jo ikke saa længe. Det var en Panservogn, der skød, og vor Maskine fik 4 Træffere fra 20 mm Maskinkanon, men jeg slap jo billigt, kun en Granatsplint i venstre Ben. Jeg skal røntgenfotograferes i Morgen for at se om Splinten er der endnu, men jeg har ingen Smerter, undtagen hvis jeg staar paa det, saa jeg ligger i Sengen. Nu skal I ikke begynde paa at rejse herved, for der er Chance for at blive flyttet til Odense i den Uge, vi kommer i. Vi havde det godt i Flensborg, de danske dernede besøgte os tre hele Tiden, saa vi laa næsten i et helt Drivhus, og Søstrene, som plejede os, var saa glade for os, de græd, da vi blev flyttet, fordi de mistede os. De sagde, vi var i meget bedre Humør end de tyske saarede. Ham, jeg var med hjemme i Middelfart, er død af et Skud i Halsen.

Saa er der vist ikke mere, og hermed mange kærlige Hilsner til alle derhjemme, jeg kommer snart hjem, de andre er hjemsendt.

JENS CHRISTENSEN.

BREVE FRA HADERSLEV

KOMPAGNIET VED HERTUG HANS' BRO

Brevet er skrevet af Kaprajn OTTO OLSEN, den kendte Fægter og Sportsteoretiker, som havde Kommandoen over 3. Bataillons 4. Kompagni den 8.—9. April 1940.

Ved et mærkeligt Skæbnens Spil kom jeg til at føre et Rekylgeværkompagni, 3. Bataillons, 4. Kompagni — i Danmarks, maaske Krigshistoriens, korteste Krig.

Den 8. April rejste jeg fra Sønderborg til Haderslev, i et tjenstligt Ærinde, og selv om jeg nok vidste at det trak betænkeligt sammen om vort Naboland mod Nord, havde jeg dog ikke tænkt mig Begivenhederne saa nær inde paa Livet af os.

Da jeg ca. Klokken 14 kom ind i Kasernen blev jeg imidlertid revet ud af min ligevægtige Stemning: »Der var alarmeret, stærke fjendtlige Tropper tæt Syd for Grænsen!« Da jeg i næste Øjeblik meldte mig hos Obersten og fik Rede paa Situationen, var jeg ganske klar over, at det denne Gang var galt. Der var faktisk ingen Tvivl hos mig. Spørgsmaalet var for mit Vedkommende kun, om Tyskerne vilde komme i Dag eller vente til i Morgen tidlig.

Nu var Skæbnens Time der altsaa. Det har jo hyppigt imellem Officerer været drøftet, hvordan en Krig med Tyskland vilde komme til at se ud; Gangen i en saadan var ikke svær at forudse; og det gik som ventet. Og saa var det vel tillige en almindelig Opfattelse, at vi næppe denne Gang undgik Katastrofen. Da det kom, var det vist imidlertid for os alle og vel navnlig for os, der var saa nær ved Grænsen, som om vi ikke rigtig kunde fatte Tanken. Jeg personlig var først helt indlevet i Situationen den 9. April tidligt om Morgenen, da jeg stod i Kasernegaarden med mit Kompagni

rede til Udrykning og modtog Meldingen om sete fjendtlige Bombarde-
mentsflyvere.

Jeg havde altsaa et Kompagni, hvis Chef, Kaptajn Neergaard-Jacobsen, var syg, og havde været det i nogle Dage. Jeg overtog Kompagniet den 8. om Eftermiddagen og mødte ca. Klokken 16 til Instruks hos Chefen for 3. Bataillon, Oberstløjtnant Elmgreen, om Transport til Sdr. Hostrup og Stillingsindtagelserne dersteds.

Derefter ventede vi i Alarmberedskab som varede ved Natten igennem. En Del af Officererne laa paa Gulvet i en Mandskabssamlingsstue andre »hang« i Officersmessen.

Der blev næppe sovet synderligt, men et uroligt Blund fik man dog. — Da Klokken var 4 bemærkede jeg til Kaptajn Bosse (Chefen for det andet Rekrutkompagni): »Saa nu starter de Motorerne«. Det viste sig at være rigtigt, ca. 20 Minutter senere kom en Løjtnant og alarmerede: Tyskerne var gaaet over Grænsen. Det ventede, men ufattelige var sket; Skæbnens Ur var faldet i Slag.

Mit Rekylgæværkompagni, Kaptajn Bosses Skytskompagni og Kanonkompagniet, traadte hurtigt an i Gaarden. — Det var en sær Følelse at staa der med et fuldstændig ukendt Mandskab; det varede imidlertid ikke længe inden vi var i Kontakt. — Danske Mænd finder hurtigt hinanden i Skæbnens Stund.

Min 1. Deling var afgivet til at lægge sidste Haand paa Værket vedr. Klargøring af Regimentets Train m. v. og naaede først til Kamppladsen, Søndre Bro lige før Træfningens Slut.

Der næst maatte jeg yderligere afgive ca. 30 Mand til Poster paa Kasernen m. v. saaledes at Kompagniets Kampstyrke var 3 Rekylgæværgrupper (der endda ikke var fuldtallige) og 3 Trefodsgrupper.

I Kasernegaarden kom Oberstløjtnant Elmgreen hen til mig: »Vi kommer ikke til Søndre Hostrup, hvor 4. Bataillon kæmper i Øjeblikket, saa forsvarer vi Haderslev og gaar i Stilling nede ved Vandlinien!« Oberstløjtnanten var dejlig rolig, ingen Slinger i Valsen, *det* giver Kampmod hos Tropperne.

Jeg var lidt ilde tilpas ved at staa i Kasernegaarden og begyndte at undersøge Mulighederne for at komme hurtigt ud ved fjendtligt Flyverangreb; da kom der Melding om, at der var set fjendtlige Bombarde-
mentsflyvemaskiner. Paa denne Melding rykkede jeg straks i Hurtigmarch af Sted mod Sdr. Bro følgende tæt langs vestlige Husrække og med 50 m mellem Grupperne.

Efter Ankomsten til Søndre Bro begyndte vi at indrette Stilling i Bygningerne! Der røg nogle Ruder og slæbtes forskelligt Materiale til. Der blev ialt sat 3 Rekylgværer i Stilling ved og om Sdr. Bro. Et Trefodsgevær blev sendt et Par Hundrede Meter ud ad Vejen, der fra Sdr. Bro fører mod V.S.V., til Forsvar af denne. En Patrulje paa en Korporal og 3 Mand blev fremsendt til Krydset ved Aarø Sundvej, for derfra ved røde Lyskugler at melde om de første fjendtlige Panservogne.

Saa langt var jeg omtrent kommet da Kaptajn Bosse ankom med nogle Maskingeværer. Kaptajnen tog sig nu af det videre Arrangement med Bygning af Vejspærring m. v., og idet jeg gav Kommandoen over min der-værende Styrke til Kompagniets Næstkommanderende, Sekondløjtnant Unnerup, begav jeg mig med de to resterende Trefodsgrupper til Hertug Hans Bro.

Grupperne blev sat i Stilling i en gammel Bindingsværksbygning — en Kornsilø — og saaledes at et Gevær kunde skyde paa langs ad Hertug Hans Bro, mens det andet kunde skyde paa langs ad den lidt vestligere liggende Tipvognsbro. Først paa dette Tidspunkt, vel ca. Klokken 5,30 kom de første fjendtlige Flyvere. De passerede i lav Højde og kastede en Regn af Opraab ned. Senere passerede adskillige Flyvere i meget lav Højde.

Der blev nu fra et nærliggende Tømmerlager bygget en bevægelig Vejspærring midt paa Hertug Hans Bro. 2 Maskinkanoner, der var ankommet under Sekondløjtnant Kure's Kommando, blev sat i Stilling og en Vejspærring blev bygget tæt Syd for Broen, saaledes at vi altsaa havde 2 Spærringer. Disse Spærringer voldte os noget Kvalm, da mange civile ikke kunde indse, det var nødvendigt at stoppe Færdselen, fordi der var Krig i Landet. De civile havde aabenbart ikke Forstaaelsen af Situationens Alvor, de var endog vanskelige at faa væk, da Ilden blev aabnet, hvorfor nogle af dem ogsaa maatte tage Skade for Hjemgæld.

Til Forsvar af Hertug Hans Bro var efterhaanden yderligere opstillet 1 Maskingevær til Rygsikring og 2 Mortergrupper og 1 Maskingevær under Sekondløjtnant Hellmers stod i en Have ca. 150 m N.Ø. for Broen.

Til Forsvar af Hertug Hans Bro var altsaa ialt: 2 Trefodsgrupper, 2 Maskingeværgrupper, 2 Mortergrupper og 2 Maskinkanongrupper (20 mm).

Det var en Ulempe ved Stillingen, at Maskinkanonerne laa meget udsat og at de 2 Trefodsgeværer til direkte Forsvar af Broen ikke kunde anbringes til enfilerende Skydning. Endelig kunde vi ikke understøtte Styrken ved Sdr. Bro, da Huse m. v. dækkede.

Efter at Styrken var anbragt, ventede vi.

Ca. Kl. 7,30 passerede 3 Lastvogne fra Sdr. Hostrup (Værkstedsvogne m. v. fra 4. Batl.) Hertug Hans Bro for nordgaende, lidt senere kom 3 Omnibiler fulde af Soldater af 4. Batl., der havde kæmpet ved Sdr. Hostrup. De saa meget alvorlige ud.

Der efter var *vi* i første Linie.

Der hengik nu yderligere nogen Tid, vel 10 Min., før Fjenden arriverede foran Sdr. Bro. Der blev skudt saavel fra Rekylgværer som fra Maskinkanoner, hvorom andre bedst kan berette.

Jeg var personlig ved Hertug Hans Bro, da Fjenden kom. Vi hørte derfra 2 Repriser af Skydning, først en Klokker 7,35—7,40, derefter et lille Ophold og saa atter en Kanonade, der varede længere ved — saa et længere Ophold hvori vi fik en mærkelig Ordre, der gik ud paa *at vi ikke maatte skyde* — og saa hørte vi atter Skydning fra Kasernen.

Der kom desværre ingen Fjende ved Hertug Hans Bro og vi kunde, som omtalt, ikke skyde paa Fjenden foran Sdr. Bro.

— — —

Efter at vi havde faaet Ordren om, at der ikke maatte skydes, kørte en Politibil igennem og raabte: »Almindelig Mobilisering«. Det er forstaaeligt at denne Ordre maatte gøre os endnu mere usikre; jeg gik derfor over mod Sdr. Bro, men undervejs mødte jeg en civil, der kom fra Nørregade, og som fortalte, at der gik en stadig Strøm af Panservogne gennem Byen. Jeg vendte derfor om, gik tilbage til min Styrke og forholdt mig afventende, til vi af Oberstløjtnant Elmgreen fik Ordre til at afmarchere til Kasernen.

Dermed var Feltoget endt.

Yngre Befalingsmænd og Mandskabet havde vist en ufattelig Sindsro — en urokkelig Vilje til at kæmpe til Trods for at de indtagne Stillinger paa ingen Maade var gode. — Med saadanne Mænd kunde vi være kommet langt.

Jeg havde personlig præcis samme Følelse, som naar jeg i sin Tid startede til en afgørende Konkurrence.

Om de af mig udsendte Patuljer og Grupper m. v. nogle Enkeltheder:

Den ad Hovedvej 10 fremsendte Post, som skulde melde om de første fjendtlige Panservogne naaede først tilbage, efter at Fjendtlighederne var holdt op, den havde da maattet passere saavel over Hustage som over Plankeværker og gennem Haver; følgende Byens Østkant naaede den med Undtagelse af 1 Mand, der var taget til Fange, til Byens Nordkant, hvor den blev i nogen Tid, indtil den blev klar over Situationen; den meldte sig da tilbage til Kasernen.

Den mod V.S.V. udsendte Trefodsgruppe blev ligeledes afskaaret; den søgte for at undgaa Fangenskab, mod Vest langs den sydlige Side af Haderslev Dam, indtil den traf en Fisker, der i 2 Vendinger satte den over til Bispegaarden, hvorfra den, følgende Byens Vestkant, søgte tilbage mod Nord. — 2 Mand, der havde været fremme paa Patrulje var dog ikke kommet med. De gik et Stykke mod Vest Syd for Haderslev Dam, gravede deres Udrustning ned, for at den ikke skulde falde i Fjendens Haand, og meldte sig sent paa Dagen tilbage til Kasernen.

Fire menige, der fulgte Regimentets Train mod Nord, flygtede, da Fjenden erobrede Trainet i Christiansfeld, ind i Husene, hvor de skaffede sig civilt Tøj for senere paa Dagen at vende tilbage til Haderslev Kaserne i denne Mundering.

En menig, der stod paa Post ved Kasernens Udgang ved K.F.U.M., fik et Skud tværs igennem sin Hjelms og flere Skud gennem Tornistret, dog uden selv at blive ramt, og sidst: Kompagniet havde besat Luftspejderposten paa Kasernen (2 Mand); én af disse, menig Nr. 780/39, blev ramt af et Projektil fra en fjendtlig Kampvogn og døde i Løbet af nogle faa Minutter.

OTTO OLSEN.

SKYTSKOMPAGNIET VED SYDKANTEN AF HADERSLEV

Uddrag af Breve fra Chefen for 3. Bataillons 5.
Kompagni, Kaptajn P. BOSSE.

Klokken ca. 5,00 stod Kompagnierne i Gaarden. Geværerne blev ladet, og en halv Time senere gav Chefen for 3. Bataillon Ordre til at rykke til Snævringen mellem Haderslev Fjord og Dam.

Da der ventedes Flyverangreb, foregik Marchen i Enkeltkolonne langs Husene.

Da Kompagnierne naaede Møllen, kom de fj. Flyvere meget lavt over Byen; der blev nedkastet Opraab.

— — —

I Møllebygningen forstærkedes Stillingen med fyldte Kornsække.

Foran Møllen blev Vejen spærret ved en Mergelvognsspærring. Til Mandskabet rekvireredes Morgendrik, Kaffe, i nærliggende Beværtninger, for at Kampen ikke skulde optages fastende. Telefoncentralen beordredes til at

indkalde samtlige uddannede Værnepligtige i Haderslev til Møde paa Kasernen omgaaende.

Klokken ca. 7,00 kom Dele af 4. Bataillon og et Afværgekompagni tilbage, sammen med dem kom nogle Grænsegendarmen, der skulde udrustes paa Kasernen.

Klokken ca. 7,15 begyndte Skydningen. Herved blev en tysk Pièces Betjeningsmandskab og Fører dræbt eller saaret, Skjoldet gennemhullet. Ved Maskinkanonen (dansk Side) dræbtes Skytten, men Korporalen fortsatte Skydningen.

Der var nu en Ildkamp med de to resterende Kampvogne og Fjendens Panservognsskyts, Kampvognene trak sig efterhaanden tilbage og dækkede sig bag Huse.

Paa dette Tidspunkt blev der raabt »stands Skydningen« fra Regimentschefen, som gik frem for at forhandle, og Tyskerne trængte nu udenom Vejspærringen. Styrken ved Møllen blev afvæbnet og marcherede efter nogen Tid tilbage til Kasernen.

Da Ordren til at holde inde ikke var naaet til de efterladte Styrker om Kasernen, fandt her en kortvarig Ildkamp Sted, hvorunder Kasernens forskellige Etager blev bestrøget af Maskinpistoler, Maskingeværer og Maskinkanoner.

En Panservogn blev beskudt paa ca. 75 m.s Afstand af en Rekylgeværgruppe ved Ammunitionsmagasiet. Panservognen trak sig skyndsomst tilbage.

En Korporal, der stod bag en Pille ved den sydlige Indgang til Kasernen, beskød en Kampvogn med Panzerpatron (Karabin). Kampvognen standse, og en anden kørte op paa Siden af den, begge beskød Kasernen, Korporalen beskød begge Vogne. En tysk Motorcyklist forsøgte at køre frem mod Korporalen, som derpaa skød og ramte ham. Da begge Kampvogne derpaa rettede Ilden fra 4 Maskingeværer mod Korporalen, ansaa han Tidspunktet for inde til at trække sig tilbage til en Garage.

— — —
Kort efter at Vaaben og Ammunition var blevet afleveret paa Kasernen, fik Kompagnerne Ordre til atter at samle Vaabnene op. Der blev atter udstillet danske Poster ved Kasernen.

Tyskerne var efter Kampen meget elskværdige og hjælpsomme.

Da Kasernen blev rømmet den 12/4 afmarcherede 3. Bataillon med Fanen udfoldet gennem Haderslev til Kantonementet i Hammelev Vest for Byen. Bataillonen hilstes af den danske Befolkning, der med Bevægelse udtalte »Paa Gensyn«, »Kom snart igen«.

Befolkningen mente om Morgen, da Stillingen blev indtaget ved Sønderbro, at det var Øvelse; først da en Civilist blev saaret, blev Gaderne rømmet.

BOSSE.

KANONKOMPAGNIET

Uddrag af Brev fra Chefen for 2. Regiments Kanonkompagni, Kaptajn E. NIELSEN.

Den 8/4 Klokken ca. 14,00 blev jeg kaldt til Regimentschefen, Oberst A. Hartz, og blev beordret til at omorganisere Kompagniet saaledes, at jeg kunde rykke ud med størst muligt Kanonantal.

Kompagniets Styrke var paa ca. 150 Mand, og jeg havde siden September 1939 haft 4 à 5 forskellige Enkadringer, og paa det omhandlede Tidspunkt havde jeg et Rekruthold af begge Kategorier (20 mm og 37 mm) samt Sommerholdet af 3. Bataillon, som fra Oktober 1939 var overført til Kompagniet og ligeledes uddannet i et 20 mm og et 37 mm Hold.

Jeg stillede Kompagniet op i 2 Delinger, en 20 mm Deling under Sekondløjtnant Kure og en 37 mm Deling under Sekondløjtnant Bertelsen, begge paa 4 Kanoner. Kanonerne blev ladet og alt Materielle parkeret paa Kasernepladsen Syd for Kasernen med Vagt, og Mandskabet blev beordret paa Stuerne med Udrustningen hos sig, Hestene stod opselede og opsadde.

Klokken ca. 5,30 meldte den vagthavende Løjtnant — Sekondløjtnant Kure — mig, at Tyskerne var gaaet over Grænsen, og at Søgaardstyrken var i Kamp. Kompagniet blev alarmeret og ca. 10 Minutter efter var Kanonerne forspændt, men en stor Del af Mandskabet var paa forskellige Poster, jeg fik dem dog ret hurtigt frigjort og fik derefter Meddelelse om, at Oberstløjtnant H. Elmgreen, Chefen for 3. Bataillon, havde overtaget Kommandoen over den Styrke, der skulde rykke ud. Under Forberedelsen til Afmarchen blev jeg beordret til at postere en Kanon udenfor Indkørslen til Kasernepladsen ved Gammelting, jeg beordrede hertil Kornet Vesterby med den 37 mm Kanon, der stod nærmest, og han gik i Stilling saaledes, at han kunde beskyde Nørregade.

Bataillonon fik Ordre til at gaa til en Stilling i Sydkanten af Haderslev fra Hertug Hans Broen over Slotsmøllen-Damhalvøen til Ribe Landevej. Der blev formeret en Forspids, og jeg fik Ordre til at lade en Kanon følge denne. Det blev Kornet Vesterby som stod rede udenfor Kaserneporten.

Kompagniet fulgte efter Fortroppen gennem Byen. Ved Afmarchen saas fjendtlige Flyvere mod Øst i Retning af Østerskoven, og under Marchen gennem Byen var Flyverne allerede over denne, men foretog sig intet, fløj kun ganske lavt over Tagene, senere kastede de Flyveskrifter ned over Tropperne.

Ved Ankomsten til Sydkanten af Byen fik jeg Ordre til at anbringe Kompagniet saaledes:

En 37 mm Kanon skulde kunne beskyde Aabenraavej, det blev den forreste Kanon under Kornet Vesterby, som blev posteret ved det gamle Hospital, det eneste Sted, hvor Aabenraavejen kan beskydes i en Længde af ca. 600 m.

En 37 mm Kanon skulde — sammen med to Morterer anbringes paa Damhalvøen til Sikring mod fjendtlige Forsøg paa i Baade at gaa over Dammen.

En 37 mm Kanon skulde — med en Gruppe af 3. Batl. — anbringes paa Ribevej.

To 20 mm Kanoner skulde anbringes ved selve Broen foran Møllens Maskinhus, de kunde skyde ca. 100—150 m frem, de blev ført af Korporal Krogh som Halvdelingsfører. Der blev her kørt nogle tunge Tipvogne fra Sydbanens Spor ud over Gaden som Barrikade, de gav dog ikke Mandskabet Dækning.

To 20 mm Kanoner skulde anbringes ved Hertug Hans Broen, de blev ført af Delingsføreren, Sekondløjtnant Kure. Han etablerede her to Vej-spærringer, én ved selve Broen, én ca 100—150 m længere fremme. De bestod af Vogne og Bjælker, som han tog fra et nærliggende Tømmerlager.

Jeg samlede Delingsførerne og udgav Befaling, den sidste Kanongruppe — 37 mm — blev anbragt som Reserve inde i en Gaard, og Ammunitionskarretogene i Flyverskjul saa godt, det lod sig gøre, i Højgade og bag Slotsvandmøllen.

Under Opstillingen var der kommet en Del civile Mennesker paa Gaden, og det — sammen med, at Trafiken fik Lov at gaa sin normale Gang, saaledes at Vogne skulde lodes igennem Spærringen — var til stor Gøne for os, de civile Mennesker syntes ikke at have nogen Forstaaelse af Faren. En af Byens Sognepræster vilde paa Morgentur med sin Hustru ad Aabenraavej, men jeg fik ham dog til at opgive sit Forehavende. Han syntes stærkt rystet over, at vi agtede at skyde.

Klokken ca. 7,00 begyndte Søgaardsstyrken at ankomme. Jeg talte med Oberstløjtnant Claussen, Oberstløjtnant Hintz, Kaptajn Buch og Kaptajn

Schack, de meddelte, at der var kæmpet med fjendtlige Panser- og Kampvogne og motoriserede Styrker, og at de nu ikke var langt borte, og at vi maatte kunne vente dem meget snart.

Regimentet havde sendt en Sergent paa Motorcykel mod Syd for at faa Forbindelse med Styrken paa Søgaard, han kom tilbage og meldte, at han var blevet beskudt med Maskingeværer af en fjendtlig Flyver, men alle Skudene havde han set falde ved Siden af sig. Han fortalte, at et af vore Luftværnsgeværer havde aabnet Ilden mod Flyveren, og han havde set Maskinen vende rundt og tage Maskingeværet under Ild, Besætningen — 3 Mand — var, saa vidt han saa, faldet.

Meget hurtigt efter, at Søgaardsstyrken var passeret, faldt det første Skud fra Kornet Vesterbys Kanon, og kort efter skød ogsaa Korporal Krogh. Jeg saa Korporalen staa lænet op mod en af Tipvognene og lede Ilden, jeg vilde have noget mere Ammunition frem til ham, og raabte til en af Karreførerne, at han skulde sende nogle Tromler frem, men jeg tog mig ikke i Agt, jeg stod midt paa Gaden sammen med Kompagniets næstkommanderende — Premierløjtnant Jørgensen — da der pludselig ramlede en Salve fra et Maskingevær ned om Benene paa os, vi sprang ind paa Fortovet, og jeg slap med et Strejfskud i Kappen.

Regimentschefen var kommet ned paa Sønderbro ganske kort efter Bataillon og opholdt sig ved Møllen, jeg slap over til ham, og der gik nogen Tid, hvor et Trefodsgevær, som var anbragt i et Vindue i Møllen hostede slemt mod Tyskerne, og som maa have voldet dem en Del Ulejlighed, de skød livligt igen.

Medens vi stod her, forsøgte en civil Mand at krydse Gaden, men det lykkedes ikke, han faldt med begge Benene gennemskudt. Han blev dog bjerget i Dækning. En Salve — vistnok Granater fra en af Panservognene — tog igen Møllens Mur lige ved Hovederne af os, de lugtede fælt, og jeg saa en Legetøjsforretning lige overfor faa Ruden gennemskudt af 6—7 Projektiler, jeg tror ikke, der kom nogen til Skade ved det — mærkeligt nok.

Der blev nu fra Restauranten overfor kaldt paa Obersten, og det blev meddelt, at der var ringet fra Krigsministeriet, at Modstanden skulde ophøre, og vi forsøgte nu at faa Ilden standset, der blev kommanderet »Hold inde«, men Tyskerne skød stadig, vi hængte saa et Haandklæde frem paa en Bajonet fra et Vindue i Møllen, og Skydningen ophørte.

Korporal Krogh havde paa Kommandoen »Hold inde« faaet sit Mandskab i Sikkerhed i Møllens Maskinhus, men da han saa, at der laa en Mand

derude, vilde han se, om han var saaret og trængte til Hjælp og for at faa ham i Sikkerhed. Korporalen kom ogsaa ud til ham, og fik konstateret, at han var død, men han blev selv i det samme saaret i Armen. Han blev af Korporal Frandsen, som var med ham ved Halvdelingen, forbundet i Maskinhuset. Begge Korporaler har vist sig i Besiddelse af fortrinlige Soldateregenskaber, rolige og koldblodige, og de hævder, at Mandskabet ikke var særlig villige til at gaa fra Kanonerne, da det blev befalet.

Kornet Vesterby og hans Folk har udvist et enestaaende godt Forhold. I en meget udsat Stilling, paa en Gade hvor det — paa Grund af Tiden — ikke var muligt at skaffe dem nogen Dækning, er de blevet ved deres Vaaben til det sidste. Føreren og den ene af Folkene blev dræbt, ingen har tænkt paa at give op overfor den store Overmagt, de blev, til Kanonen blev kørt ned af en Panservogn, og Daaden er saa meget større, som de — ved blot at løbe ganske faa Skridt til Siden — vilde have været i Dækning og herfra — ved at springe ned i en 2 m dyb Forsænkning — kunde have reddet sig tilbage gennem Hospitalets Gaard.

Jeg fik nu Ordre til at samle det af Kompagniet, som var paa Stedet, vi skulde lægge Geværerne og blev dirigeret et Stykke ud ad Aabenraa-vej mod Syd, men under dette blev jeg kaldt til Regimentschefen, jeg skulde sammen med ham og Adjutanten i en tysk Personvogn, som førtes af en Hauptmann, køre ud til mine øvrige Styrker, standse Kampen og dirigere Mandskabet tilbage til Kasernen. Vi kørte først til Hertug Hans Broen, hvor Løjtnant Kure stod, jeg standsede Vognen i god Tid, men fik dog et Glimt af Løjtnanten at se i lange Spring mod Kanonerne, han havde set den tyske Vogn og skulde nu formodentlig til at lave Ulykker, men jeg fik raabt ham an, og han kendte mig, saa der skete ikke noget. Den øvrige Del af Turen forløb planmæssigt, og da jeg kom tilbage til Kasernen, var Kompagniet under Premierløjtnanten i Færd med at faa Geværerne udleveret igen.

Tyskerne optraadte yderst korrekt og høfligt. Vort Mandskab maatte ikke forlade Kasernen, men Befalingsmændene kunde, naar Tjenesten tillod det, gaa i Byen.

Saa vel Befalingsmændene som Mandskabet i Kompagniet har jeg kun Lovord om, de har gjort deres Pligt uden Nervøsitet, og jeg ved, at enhver i Kompagniet havde holdt sig paa sin Post, hvor han var sat, lige saa bravt, som de faa Kammerater, der fik den Ære at kæmpe. Tonen og Aanden ligesom Disciplinen var fortrinlig, og deres Holdning rolig og værdig. Jeg skal anføre et enkelt Eksempel paa, hvorledes Mandskabets Syn paa Af-færen var.

Om Eftermiddagen kom min Kommandoofficiant, Overofficiant Jacobsen, til mig og meldte, at en af Mandskabet havde forlangt at komme paa civilt Arbejde, han vilde ikke mere være Soldat. Jeg blev meget ubehagelig tilmode og troede, at Aanden i Kompagniet havde taget Skade af Morgens Begivenheder, jeg lod ham kalde og sagde til ham, at det var noget mærkeligt noget, han havde fundet paa, og at han selvfølgelig ikke vilde faa noget som helst ud af det, og jeg tilføjede, at der jo ikke var noget at blive bange for. Han saa paa mig med Forbavselse malet i alle Træk, hvorpaa han med Taarer i Øjnene svarede: »Jeg er ikke bange, Hr. Kaptajn, men nu har jeg gaaet i 6 Maaneder og spillet Soldat, og første Gang, jeg bliver stillet overfor Fjenden, bliver det hele afblæst, under de Forhold vil jeg ikke være Soldat, saa lad mig hellere komme paa civilt Arbejde, saa skal jeg nok melde mig frivilligt, naar vi maa faa Lov til at kæmpe.«

Jeg trøstede ham paa det bedste og glædede mig over, at det var Tonen i Kompagniet.

E. NIELSEN.

FRA EN KANONDELING I RESERVE

Uddrag af Brev fra Skibsbygger, 310 ROBERT CHRISTENSEN, der blev saaret i sin ene Fod. Hans Gruppe var blandt de faa, som naaede at faa Morgenkaffe før Kampen.

Vi blev kaldt op om Morgenen Klokken 4,30, efter at vi havde ligget klar til at rykke ud hele Natten. Da vi saa blev kaldt op fik vi Ordre paa at stille med det samme, fordi vi skulde afsted med det samme, og da vi kom ned i Gaarden blev der kommanderet: »Lad Gevær og gør Kanonerne klar til Kamp«. Vi var knapt blevet færdige dermed førend at de første fjendtlige Flyvere kom og vi maatte i Flyverskjul med Hestene og Kanonerne. Da de saa var passeret, blev vi sendt afsted og det foregik i Løb oppe paa Fortovet langs Husmurene.

Da vi saa naaede Sønderbro blev der gjort Holdt og den Kanon, hvor jeg var Hjælper, blev kørt ind i en Gaard, medens den Kanon hvorved Kornet Vesterby var Gruppefører, blev sendt frem for at sikre, medens vi andre gik i Gang med at lave en Vejspærring ved Hjælp af nogle Tipvogne, som stod paa et Spor, der gaar over Gaden.

Medens vi var i Færd med at lave Spærringen, fløj de tyske Flyvere ustandseligt over Hovederne paa os, saa vi maatte løbe i Flyverskjul, hvor vi kunde komme til det.

Da vi saa var færdige med Spærringen, blev der sat nogle Maskinkanoner op tillige med et Par Rekylgeværer, og vi andre blev sendt tilbage til vore Pladser, men der kom ingen Ordre til at den Gruppe, hvor jeg var i, skulde gaa i Stilling nogen Steder, saa vi blev budt ind og drikke Kaffe hos en Dame, og det fik vi Lov til.

Da vi kom tilbage var der sendt en anden Gruppe ud for at sikre paa Ribe Landevej, og vi blev saa holdende med Kanonen der, hvor vi var.

Men da Klokken blev ca. 7,30 begyndte Skydningen, og vi saa da de tyske Tanks komme, og de blev beskudt fra den Kanon, hvor Kornet Vesterby blev dræbt sammen med min Kammerat, Menig 305, Hans Hansen. Da vi hørte Skydningen og saa de tyske Tanks, stod vi og tænkte paa, hvornaar vi selv blev sendt afsted for at hjælpe vores Kammerater, men vi fik ingen Ordre og Gruppeløberen gav heller ingen Besked, saa vi maatte jo blive hvor vi var.

Da vi stod der var det, at jeg blev ramt i Benet. Jeg sagde til mine Kammerater: »Der blev jeg sgu ramt i Foden!« og fik det Svar at saadan noget skulde jeg ikke spotte med. Jeg tænkte saa at jeg havde taget fejl, for jeg kunde ikke mærke noget videre i Foden, saa det tog jeg ingen Notits af mere.

Men saa var det at der kom Ordre til at holde inde og de tyske Tropper rykkede frem, og vi maatte aflevere Geværerne. Det var det triste, men vi havde jo faaet Ordre og den skulde adlydes, hvor ondt det end gjorde.

Vi blev saa samlet og blev ført op paa Kasernen. Det var en haard Tur da vi gik der og saa, at de tyske Tanks kørte nordpaa.

Da vi var kommet halvvejs, begyndte det at gøre ondt i Foden men jeg tænkte, nu venter du til I kommer op paa Kasernen. Da vi saa naaede derop tog jeg Støvlen af, og Strømpen var saa fuld af Blod. Jeg blev saa hjulpet op paa Infirmieriet, og der fik jeg en Forbinding lagt om og blev ført ud paa Sygehuset, der blev jeg saa bedøvet og fik Kuglen taget ud, men da jeg blev bedøvet sluttede Dagen for mit Vedkommende. Jeg vaagnede først om Aftenen.

ROBERT CHRISTENSEN.

EN HALVDELING FRA KANONKOMPAGNIET

Uddrag af Brev fra den i Kaptajn E. Nielsens Beretning nævnte Korporal ERIK KROGH, der blev saaret, da han vilde hente en saaret Menig.

Den 9. April om Morgenen Klokken ca. 4,30 blev Kompagniet vækket og gjorde straks klar til at rykke ud fra Kasernen, dette skete hurtigt, da vi havde det hele staaende i Kasernegaarden lige til at spænde for.

Der blev gjort klar til Kamp ved Kanonerne og Mandskabet fik ladt deres Geværer. Da Kompagniet skulde til at marchere ud fra Kasernen, saa vi de første Flyvemaskiner, vi søgte Flyverskjul under Træerne og paa Kasernepladsen, dette var dog unødvendigt, da Maskinerne fløj saa langt Øst paa, at de ikke engang fløj i Udkanten af Byen. Derefter forlod vi Kasernen og marcherede mod Syd paa Hovedlandevej 10, vi naaede dog ikke længere op i Haderslev end til Kirken, her maatte vi atter søge Flyverskjul, da der denne Gang kom en Maskine, der fulgte Hovedlandevejen. Det var meget vanskeligt at finde Ly, grundet paa at der paa denne Strækning ikke fandtes Flyverskjul af Betydning.

Først nu gik det rigtigt op for Mandskabet, at det var Alvor og den Indøvelse i Flyverskjul, som de ved de daglige Øvelser havde faaet, udnyttede de næsten for godt, da det ikke nytter at tage Hensyn til enkelte Flyvemaskiner, naar Maalet er hurtigst muligt at komme ud af Byen, for at spærre Vejen mod Panserkøretøjer.

Jeg var i Dagens Anledning blevet Halvdelingsfører, saaledes at jeg havde to Kanongrupper, en Gruppe med Korporal Frandsen som Gruppfører og desforuden min egen, som jeg samtidig var Gruppfører for.

Da vi standsede ved Kirken, kom der Ordre til at rykke i Stilling ved Sønderbro, jeg søgte saa ned i en Sidegade og prodsede af der, hvorefter jeg fortsatte med Mandskabstræk til den anden Side af Møllen, der ligger ved Sønderbro. Her blev der lavet en Vejspærring af Mergelvogne, der blev kørt ud fra Banen, saa de spærrede Vejen lige foran Møllen og Broen. Disse Vogne slæbte Mandskabet selv ud. Derefter blev Kanonerne sat i Stilling i selve Spærringen, saa de kunde beskyde Vejen en cirka 100 m borte.

Vi laa nu i Stilling med de to Kanoner, jeg havde faaet rigelig Ammunition kørt frem og stillet op i og uden for Møllen, havde faaet Mandskabet anbragt ved Kanonerne og givet Ordre til dem der skulde afløse, hvis Skytten faldt. Skraat fremad Vejen til venstre for Spærringen var Fodfolkskanonen gaaet i Stilling, den havde, som vi, en lys Mur til Baggrund, hvad

der gav Fjenden gode Muligheder for Indretning af deres Skydevaaben. Imellem disse Kanoner laa et Rekylgævær med Skytte, Hjælper og en Forsyner. Ud til venstre for os var der et Rekylgævær opstillet til Luftmaal, der ikke blev set fra Stillingen. Da der til Stadighed var Flyvemaskiner der gik lavt hen over os, og Luftmaalsgeværet ikke aabnede Ilden, gik jeg hen til Næstkommanderende ved Kompagniet og bad om at faa oplyst, om der maatte skydes, saa snart vi saa Panserkøretøjer; jeg fik Tilladelsen. Grunden til, at jeg ikke var helt klar over Ildens Aabning var, foruden Luftmaalsgeværets Tavshed, de Flyveblade, som blev kastet ned til os.

Jeg gik derefter hen til mit Mandskab og fik Kanonerne rettet ind midt paa Vejen, saa langt oppe, at de kun behøvede at trykke paa Aftrækkeren, saa snart de saa fjendtlige Køretøjer. Derefter gav jeg dem Ordre til, at de skulde skyde, saasnart de saa noget og ikke vente paa Kommandoen »Skyd«, da Skudfeltet var for kort, til at gaa frem efter den sædvanlige Maade. Jeg forsøgte paa at sætte Humør i dem, da Ventetiden var lang; dette lykkedes let, da Mandskabet gik op i deres Arbejde med Liv og Lyst. En Afbrydelse af Ventetiden kom, da en Del dansk Militær kom Syd fra og skulde igennem Spærringen. Jeg fik den ene af mine Kanoner frem, saaledes at denne kunde aabne Ilden, hvis der skulde komme Fjender, mens de danske Militærbiler passerede Spærringen. En Tid var det Mening at Spærringen skulde aabnes, men dette blev heldigvis forhindret og den danske Styrke, der kom, blev dirigeret ad samme Vej, som de private Biler, der forinden var blevet ført uden om Spærringen, hvor der var en snæver, men brugelig Vej.

Nogen Tid efter kom der en privat Bil, der meldte at den havde kørt forbi en Del tyske Tropper; jeg sørgede for, at ogsaa denne kom igennem Spærringen og forberedte mig paa at aabne Ilden, men lige før Fjenden kom, kørte en Lastbil op foran Spærringen, Chaufføren sprang ud for at spørge nogle civile om, hvad alt dette skulde betyde. Da jeg var klar over, jeg ikke kunde skyde med denne Lastbil staaende foran Spærringen, sprang jeg frem og raabte til Chaufføren om at køre bort omgaaende, hvad han ogsaa gjorde.

Jeg havde faaet Ordre til, at mit Mandskab skulde indeles i Hold, saaledes at de tre og tre skiftevis kunde gaa ind og drikke Kaffe paa de nærmeste Restaurationer, dette naaede vi dog ikke, da vi hele Tiden blev afbrudt enten af de civile, som maatte vises væk med Bajonetterne, eller Køretøjer, der skulde igennem Spærringen.

Da Tyskerne kom, var der to Maskinkanoner, et Rekylgævær og en Fod-

folkskanon med Betjeningsmandskab, nævnt som jeg saa dem fra vores Stilling. Det øvrige Mandskab: Forsynere, Hestetrækkere, og hvad der var af overflødig Mandskab, var bag Møllen eller længere tilbage ad Vejen. Ilden blev aabnet, saa snart vi saa Fjenden, og denne aabnede ligeledes Ilden omgaaende. Den ene Skytte ved Maskinkanonerne blev da saaret i Armen og kravlede bort fra Kanonen, saa Afløseren kunde komme til. Kort derefter kom Befalingen til at holde inde, jeg gentog Befalingen, der blev raabt til os bagfra, og det Mandskab, der saa roligt og med en god Vilje var gaaet til Kanonerne, var nu betydeligt vanskeligere at faa fra dem. Først da jeg rejste mig op og gav Befaling til, at de skulde søge Dækning i Møllen og derefter raabte til dem, der laa foran os, om at holde inde, forlod de Kanonerne. Den Befaling, jeg modtog, lød ellers paa, at vi skulde holde inde og blive liggende. Jeg gik ud fra, at det aldrig kunde være Meningen, at vi skulde lade 10 Mand blive liggende, uden at de maatte skyde, naar de selv blev beskydt af flere Maskingeværer baade fra Kampvogne og Fodfolk. De Resultater, vi opnaaede ved Skydningen, skal jeg ikke nævne, da de aldrig kan opgives nøjagtigt.

Efter jeg selv naaede hen til Møllen, saa jeg tilbage for at se om alle var kommet i Dækning og opdagede da først, at Skytten, der i Begyndelsen af Træfningen var blevet saaret, endnu var tilbage. Jeg løb hen til ham, men opdagede, at han ogsaa var blevet ramt i Hovedet og derved dræbt. Jeg blev paa Vejen derhen selv saaret i højre Arm lige ved Albueleddet, sikkert fra Maskingeværene paa den Kampvogn, der paa dette Tidspunkt var en cirka 25 Meter fra mig; derefter søgte jeg selv Dækning i Møllen, hvor mit Mandskab var samlet med Korporal Frandsen. De var mere eller mindre ophidsede af Begivenhederne, bortset fra Korporal Frandsen og nogle af de Menige, særlig 106, tog det roligt. Jeg gav dem Ordre til at tage Hjælmen af og sætte deres Geværer fra sig. Jeg blev saa forbundet af Korporal Frandsen og Menig 106, mens dette skete, kom der en tysk Doktor ind i Møllen, men han gik dog omgaaende igen.

Jeg blev nu daarlig af Blodtabet, men efter en Opkastning var jeg igen godt tilpas, og Menig 106 hjalp mig over til en Restauration, der laa lige overfor Møllen. Her fik jeg en Kop Kaffe med Rundstykker, men dette skulde jeg ikke have gjort, for kort Tid efter blev jeg igen daarlig. Imidlertid kom Ambulancen og hentede mig, og jeg blev kørt til Amtssygehuset.

Paa Sygehuset fik jeg, i den Tid laa der, en vældig god Behandling, foruden en Masse Besøg med Blomster og Chokolade, dertil et Malmaskerbæger fra 2. Regiments Soldaterforening, et Sølvaskerbæger og et Sølvcigaret-

bæger fra Haderslev Borgere, en Ske fra Forsvarsbrødrene i Haderslev og en Gaffel fra samme Forening i Kolding.

Alle disse Ting er gode Minder for mig i Fremtiden om en Dag, hvor jeg heldigvis fik Lov til at kæmpe og ikke som mange af mine Kammerater kun oplevede det sørgeligste for en Soldat, at aflevere sine Vaaben.

E. KROGH.

KANONEN MED HUNDREDE PROCENTS TAB

Uddrag af Breve fra to saarede Menige Nr. 313 HANSEN og 391 BERTHELSEN, som begge deltog i Betjeningen af en 37 mm Kanon, der fik 100 Procents Tab, 2 dræbte, 4 saarede.

Kl. 4½ blev vi vækket, og saa blev vi beordret ned i Kasernegaarden, der stod vores Kanoner parat. Den Gruppe, som jeg var i, blev da sendt ud til Sydparten af Haderslev. Vi skulde sikre, til de andre Kompagnier var klar. Da det saa var i Orden, fik vi Ordre til med Mandskabstræk at trække Kanonen op ad Nørregade op til den gamle Mølle, og der fik vi Ordre til at gøre klar til Skud og stille os op paa Hjørnet af Sønderbro og Hertug Hansgade, og der ventede vi saa.

I Mellemtiden var vi oppe og faa Kaffe hos Beboerne, som de gerne gav os, for om Morgenen naaede vi ikke at faa Kaffe.

Saa da Klokken var 6—6½ kom Fjendens Flyvere, og saa vidste vi, at nu gik det snart løs.

Oppe ved den gamle Mølle havde de skubbet nogle Mergelvogne ud paa Sønderbro, saa de spærrede Gaden. Andre Kompagnier var saa sendt ud paa de Landeveje, som kunde tænkes, at Fjenden kunde komme ad, men de kom kun ad Aabenraavej, saa det var kun os, som de stødte paa.

Oppe ved Vejspærringen var der sat Rekylgeværer og Maskinkanoner i Stilling, saa alt var parat til at modtage Fjenden, og hvis de ikke havde faaet at vide, at vi ventede dem, var det ogsaa gaaet bedre for os.

De kom ved 8—8½ Tiden; der blev først raabt: »Nu kommer Fjenden«. Dengang var der mange Folk paa Gaden, saa det er et helt Under, at der ikke kom flere til Skade. Lidt efter saa vi en Tysker, som fægtede med Armene og raabte, at vi skulde overgive os, men jeg tror ikke, at nogle af mine Kammerater tænkte paa det eller paa andet end at slaa til, hvad det end maatte koste.

Og saa kom Tyskerne. Vi saa, at Tanksene kom frem oppe paa Aabenraa-vej, og saa fløj Kuglerne om Kanonen og igennem Skjoldet. Der var baade fra Revolvere, Maskingeværer og 23 mm Maskinkanoner. Der kørte 3—4 Tanks op paa Siden af hinanden og beskød os, saa vi fik en ordentlig Byge, men saa skød vi og ramte en Tank. 3 Gange skød vi, ramte 2 Gange Tanksene, saa de var ukampdygtige og 1 Gang Larvekæderne, saa vi skød 3 Gange og ramte 3 Gange. Fjenden skød mange Gange, men de ramte ikke saa godt, for ellers var der ikke kommet een levende fra den Kanon. Vi mistede desværre 2 Kammerater, som maatte lade Livet for deres Fædreland, og det var Kornet Vesterby og Menig 305, Chr. Hansen. Vi, som blev saaret, blev i Ambulance bragt til Amtssygehuset, saa hurtigt, det kunde lade sig gøre, og paa Vejen gjorde de indrykkende Tropper Plads, saa Ambulancen kunde komme hurtigt frem.

Der var sikkert mange af vore Kammerater, som ikke var med i den egentlige Kamp, som gerne vilde ofre alt, hvad de kunde, for det samme.

Hvad der skete med Spærringen, ved jeg kun fra dem, som var der, og som har været her og besøge os.

Ved Maskinkanonen laa bl. a. Landmand 108, Hansen, som ogsaa maatte betale det med Døden.

GEORG P. HANSEN.

Haderslev Kaserne blev alarmeret den 8. April Mandag Middag, og vi fik skarp Ammunition udleveret til Geværerne og Ammunitionen til Fodfolkskanonerne blev efterset og pakket i Patronkarrerne og Kanonforstillingen. Vagten paa Kasernen blev fordoblet, og der blev ligeledes stillet Vagtposter ved Ammunitionsdepotet. Vi fik derefter Ordre til at holde os i Alarmberedskab til vi fik nærmere Ordre. Vi fik derefter Ordre til at pakke vore Tornystre til Udrykning og tømme alle vore Skabe, kort sagt gøre klar til at forlade Kasernen. Paa daværende Tidspunkt vidste vi ikke hvor kritisk Situationen var, for vi havde et Par Gange før haft skarp Ammunition udleveret, uden der skete noget.

Om Morgenen den 9. April blev vi kaldt ud og fik Ordre til at træde an i Kasernegaarden. Klokken var ca. 4½, og der blev straks givet Ordre til Afmarch. 1. Kanongruppe fik Ordre til at pansersikre Kasernen mod Syd. Vi gik i Stilling lige uden for Porten der vender ud mod Gammelting, og her afventede vi til Resten af Mandskabet der boede paa Kasernen blev klar. Da alt var klar rykkede 3. Bataillon ud fra Kasernen. Grupperne gik i Enkeltkolonne paa hver Side af Gaderne ned gennem Byen mod Syd.

Vi, 1. Gruppe fik Ordre til at rykke fremad, foran Grupperne, med Kanonen. Vi trak Kanonen med Mandskab ned gennem Nørregade over Storetorv og ned gennem Lavgade til Sønderbro. Her blev der gjort Holdt, og vi gik i Stilling paa Hjørnet af Hertug Hansgade og Højgade, der fortsætter sydpaa med Aabenraavej. Medens vi pansersikrede mod Syd gik Mandskabet af 3. Bat. 5. Komp. og 3. Bat. 4. Komp. og 2. Regiments Kanonkompagni i Gang med at etablere en udmærket bevægelig Vejspærring ved Hjælp af nogle Tipvogne, der stod paa et Spor ved Mølleplads. Imellem Hjulene blev der opstillet en 20 mm Maskinkanon. Jeg vil ikke her skrive om, hvad der mere blev lavet, for jeg var ikke ved Spærringen.

Vi havde derefter kun at afvente de tyske Troppers Ankomst. Flyverne var imidlertid kommet ind over Byen og begyndte at nedkaste Flyveblade. Vi fik imidlertid efter mange Besværligheder fat i et af dem. Folk var nu begyndt at komme i Gaderne og vi maatte mange Gange opfordre dem til at gaa hjem, men de fleste var meget uvillige til at følge Opfordringen, vi blev ogsaa tilraabt med en Del haanlige Ord, men den Slags Ting lod vi naturligvis som om vi ikke hørte. Da vi ingen Morgenmad havde faaet fik vi Lov til at gaa ind til Beboerne i Gaden og drikke Kaffe. Folk var meget venlige overfor os; og vi blev beværtet paa bedste Maade. 308 og jeg fik Kaffe hos Slagtermester Haar og her var vi til vi blev afbrudt af Raab nede fra Gaden. Vi løb hen til Vinduet og vi kunde forstaa at Fjenden var set. Vi greb vore Hjelme og Geværer, styrtede ned ad Trapperne og kom hurtigt paa Plads ved Kanonen. Omtrent samtidig slog Maskingeværkuglerne ind i Væggen bag os, og vi faldt straks ned paa Plads paa Skudsæderne. Vi fik Øje paa de fjendtlige Kampvogne, der beskød os, og Skytten 305 tog roligt Sigte og affyrede det første Skud. Vor Gruffefører, Kornet Vesterby, der stod paa højre Side af Kanonen sprang bag om os for at komme i Dækning, blev ramt af et fjendtligt Projektil og faldt om. Han slæbte sig ud paa Gaden, saaledes at han kom i Dækning, men han var paa dette Tidspunkt dødelig saaret. Vi laa i en forfærdelig Kuglereg, men vi var alligevel meget rolige og Skytten afgang næste Skud.

Jeg husker at jeg faldt ned af Kanonen ved dette Skud, og da jeg kravlede paa Plads igen, gik der en Kugle igennem min Feltflaske, saa Vandet løb ud af de to Huller den frembragte. Derefter blev Nr. 313 Hansen ramt i Skinnebenet, saa Benet brækkede og Kuglen fortsatte ned i Hælen, hvor den blev siddende. Foruden dette Skud blev han ramt i højre Skulder og Laar. Han blev slæbt i Dækning og var altsaa ukampdygtig. Jeg fik en Kugle gennem højre Fod, jeg mærkede det knap nok, men jeg var klar

over det. Saa afgav vi 3. Skud, og omtrent samtidig blev 305 dødelig saaret og 308, Bonde, fik en Kugle gennem venstre Arm og jeg fik en i højre Laar. 305 Hansen slæbte sig i Dækning og jeg indtog hans Plads, da 308 blev ramt af nogle Splinter, antagelig fra Skjoldet paa Kanonen. En af Splinterne ramte ham i højre Øje, men ikke i selve Øjæblet. Han fik slæbt sig i Dækning og jeg var efterhaanden blevet ene tilbage. Hvis nogen spørger hvorfor jeg ikke sørgede for at komme i Dækning, kan jeg ikke svare derpaa, jeg var paa dette Tidspunkt ramt i Foden og Laaret, men jeg blev ved Kanonen, maaske i Haab om at jeg selv kunde skyde eller, ja, jeg ved ikke, jeg var ikke dengang saa haardt saaret som mine Kammerater. Kort efter blev jeg ramt af et Strejfskud i højre Haand, og lidt efter en Kugle der gik ind i højre Arm, lige over Albuen, den fortsatte ned gennem Leddet og gik ud lige under Albuen. Jeg var nu udelukket fra at komme i Dækning, og havde kun at haabe paa, at Kuglerne vilde gaa uden om mig, men jeg fik endnu en, den femte og sidste, en Pansergranat i Skulderen, den ramte heldigvis ikke Knoglen, men den lavede et stort Kød-saar. Skydningen hørte efterhaanden op og jeg kunde bedre faa Tid. Kampvognene var efterhaanden kørt ned mod Spærringen paa Sønderbro. Pludselig lød der et forfærdeligt Brag, og jeg saa vor gode Kanon blive fuldstændig ødelagt af Kampvogne, der var kørt imod den. Jeg betragtede det som et Mirakel at jeg ikke ved samme Lejlighed blev fuldstændig massakreret; men jeg blev overhovedet ikke ramt af hverken Kanon eller Kampvogn. Hvad der herefter skete ved jeg ikke meget om, jeg blev baaret ind i Nordisk Trikotagefabriks Kontor, hvor i Forvejen Kornet Vesterby og 305 Hansen var baaret ind. Kort efter jeg kom ind og blev lagt paa Gulvet døde Kornet Vesterby, 305, der var blevet dødelig saaret var ved Bevidsthed, og jeg talte med ham. Han var klar over, at han ikke kunde leve, men jeg begyndte at tale om Træfningen for at lede hans Tanker andre Steder hen. Han kunde huske alt, og han glædede sig over at han havde skudt saa godt, to Træffere midt i Kampvognene og Larvekæderne skudt af en tredie. Vi fik Tid til at ryge en Cigaret, og lidt efter hørte vi Ambulancen tude igennem Gaderne. Trods det vi kom hurtig under Lægebehandling kunde 305 ikke staa det igennem. Han døde kort efter Ankomsten til Sygehuset. Dette er en fuldkommen sandfærdig Beretning om Kampen mellem min Gruppe og de tyske Pansertropper.

Jeg skal lige nævne Nr. og Navn paa Mandskabet, der gjorde Tjeneste ved Kanonen: Gruffefører Kornet Vesterby, Skytte 305 Hansen, 1. Hjælper 391 Berthelsen, 2. Hjælper 308 Bonde og 3. Hjælper 313 Hansen.

Som Kaptajnen kan forstaa var vi ca. 50 Meter foran ved Spærringen, og som Følge deraf kunde Ordren om at holde inde, ikke naa frem til os. Vi vidste intet, og fortsatte indtil vi var ukampdygtige.

BERTEL LYGUM BERTHELSEN.

FORSYNER VED 20 MM KANON

Uddrag af Brev fra KAJ HOLM, Herningby, der den 9. April blev Forsyner — d. v. s. Ammunitionstilbringer — for en 20 mm Kanon ved den sydlige Spærring i Haderslev.

Vi blev kaldt sammen om Formiddagen den 8. April og fik at vide, at der vist var noget galt et eller andet Sted. Men vores Premierløjtnant forklarede os, at han vidste ikke, om det kun var en Øvelse eller om vi skulde i Krig; men han forlangte, at vi gjorde hvad vi skulde, enten det var Øvelse eller ej. Vi fik vores 37 mm Fodfolkskanon ud paa Pladsen og Granatkasserne fyldt med skarp Ammunition og saa videre. Vi sov feltmæssig paa Sengen den Nat til Klokkerne cirka halv fem om Morgenen den 9. April.

Det varede ikke længe før vi var klar til at komme ud og ned paa Kasernepladsen, hvor alt stod parat. Først fik vi Geværerne ladt og saa Hestene spændt for Kanonerne og Karrerne. Nede i Gaarden fik vi Øje paa en Snes Flyvemaskiner, men de var saa langt væk, at vi kunde ikke høre dem. De havde Retning Nord paa.

Jeg stod og tænkte paa at det blev nok en stor Øvelse, men fem Minutter efter kom en tysk Flyvemaskine drønende over Hovedet paa os. Vi maatte straks i Flyverskjul. Saa var jeg klar over, at det var Alvor og ikke Øvelse.

Der blev straks mere Fart paa Tingene, vi kom ud paa Gaden og i Retning Syd paa. Nu kom der Flyvere hele Tiden, saa vi var nødt til at trække Kanonerne paa Fortovet, saaledes at Flyvere ikke saa godt kunde se os.

Vi naaede snart ned paa Sønderbro, hvor vi straks gik i Gang med at skubbe nogle Tipvogne ud paa Vejen, saaledes at der var spærret for al Kørsel, men med en lille Gang, saaledes at civile Folk kunde komme igenem. Jeg hørte ellers til 37 mm Kanonen, men da mine Kammerater stod paa Vagt ved Kasernen, blev jeg Forsyner ved 20 mm Kanonen.

Saa fik vi Kanonen stillet op mellem Tipvognene, saaledes at vi havde nogenlunde frit Skud.

Det var tidligt om Morgenen, men det varede ikke længe før Folk stimlede sammen og skulde se hvad der skete. Som Forsyner havde jeg god Tid, saa jeg fik Ordre til at jage disse Mennesker bort. Det var ikke noget nemt Arbejde, for Folk flyttede sig kun et Skridt ad Gangen, og selv om de fik at vide, at vi begyndte at skyde hvad Øjeblik det skulde være, var de ligeglade.

Nogen kom og fortalte at nu var Tyskerne i Søgaard. Det varede ikke længe før vi fik travlt med at skubbe Tipvognene saa meget til Siden, at de Soldater, der kom flygtende tilbage fra Søgaard kunde passere.

De havde mægtig travlt, men de naaede dog at fortælle, at Tyskerne var her om fem Minutter. Vi var nu alle færdige til at modtage dem, saa vi var parat til alt.

Lidt efter fik vi Øje paa den første Panservogn, og den maatte tilbage, saa nu var der Gang i Sagerne.

Der var stillet en 37 mm Kanon op to Huse længere fremme ad Gaden op imod en Husgavl, men der var en Kampvogn, som kørte op over Kanonen og masede den.

Det var uhyggeligt, men det var der ikke Tid til at tænke paa, for nu gjaldt det os.

Nu sang Kuglerne over Hovedet paa os, og min Sidekammerat blev ramt i Armen og af en Kugle i Hovedet, saa Hjelman fløj af. En Korporal blev ramt i Armen og maatte ind og forbindes. En civil Herre blev ramt i Laaret og klagede sig meget.

Medens vi laa og skød paa Kampvogne kom der hele Tiden en Flyvemaskine over Hovedet paa os, og vi regnede med, at de smed Bomber ned paa os, men det skete nu ikke og det var heller ikke nødvendigt at være bange for, for nu bagefter kom jeg i Tanker om, at hvis de havde smidt Bomber ned paa os, havde de jo ødelagt Broen, og saa havde de jo ikke kunnet komme over Aaen.

Vi skød kun paa Tyskerne i et Kvarters Tid, saa kom Obersten frem med et hvidt Flag, og vi fik Ordre til at holde inde med Skydningen.

Det var nu ikke nemt at forstaa, men omsider blev der stille, nu skulde vi smide vores Geværer, som næsten var noget af det kæreste vi havde i dette Øjeblik. Men vi skulde gøre det.

Saa blev vi stillet op i Geled for at se efter, om der var nogen, der havde glemmt at smide Geværet. Saa gik Turen tilbage til Kasernen, men det var næsten noget af det værste, der stod lange Rækker af Mennesker og raabte og vinkede velkommen til de tyske Soldater. Kasernen havde Tyskerne og-

saa besat, saa der var ikke meget at komme efter. Nu vilde de ogsaa have vores Patroner. De blev smidt i en stor Bunke i Gaarden, hvor der stod en Tysker paa Vagt. Oppe paa Lytterposten var der en Menig skudt, og Kasernen var heller ikke uskadt, den havde faaet mange Kugler.

Der blev ikke meget Ro, der kom ustandselig Tropper igennem Byen og de sang allesammen. Selv om der var meget at se var det en frygtelig Dag at gaa og tænke paa, at Danmark nu var prisgivet. Men vi skulde jo finde os i det.

Der er ikke andet at gøre end at lade Gud bestemme, hvad der skal ske med vort kære lille Danmark.

KAJ HOLM.

PAA KASERNEN OG KASERNEPLADSEN

Uddrag af Breve fra Oberstløjtnant H. C. HANS-GAARD, som havde Tjeneste paa Haderslev Kaserne, og fra Menig 358, ERIK HANSEN, der opholdt sig paa Kasernepladsen i Haderslev den 9. April om Morgen.

Den 7. April var jeg rejst til København for at deltage i et 25 Aars Jubilæum for Aargang 1915 ved 13. Bataillon og blev den 8de inviteret til Frokost paa »Karnappen«. Da jeg gik derfra Klokken 16,30, kom jeg forbi »Nationaltidende«s Opslag, men der var intet Nyt udover Meddelelsen om den engelske Mineudlægning i Norge, som Morgenbladene allerede havde fortalt.

Jeg gik ind paa Dybbølmærkekontoret i Peder Skramsgade 5, hvor jeg traf Kaptajn af Reserven Sand, der fortalte mig, at han lige var blevet konsigneret.

Jeg bad ham da om at laane hans Telefon for at ringe til mit Hotel, om der var kommen nogen Besked til mig.

Ja, der var telefonisk Ordre til at komme med første Tog og telegrafisk Bekræftelse. Der var en halv Time til Togets Afgang, og jeg naaede med.

Jeg kom hjem over Midnat og sendte Bud til Regimentet, at jeg var kommen hjem.

Cirka Klokken 4,45 blev jeg alarmeret. Da jeg mødte paa Kasernen, hvortil jeg har ca. 20 Minutters Gang, fik jeg at vide, at København, Kor-

sør, Nyborg, Storstrøms- og Lillebæltsbroerne var besat af Tyskerne, og at der kunde være Mulighed for, at Hovedvej 10 nordpaa kunde være spærret. Desuden fik jeg at vide at Grænsen var overskredet, og at der kæmpedes ved Søgaard.

Regimentschefen havde gennem Politimesteren givet Ordre til lokal Mobilisering, særlig i Haab om at faa nogle af de i Uniform hjemsendte ind og bevæbnet til Forøgelse af Styrken; der mødte ogsaa nogle halve Snese før Kampen var forbi.

Paa i Hast sammenskrabede Lastvogne blev Vognmateriellet, Ammunition, det fortrolige Arkiv m. m. pakket og læsset.

Regimentschefen, der personlig gik frem til Fronten, beordrede mig til at afgaa med ovennævnte Train til bag Vejle Aa.

Jeg sendte en Løjtnant Svindt med de læsede Vogne ind i Vesterskov med Ordre til, hvis jeg ikke kom tidsnok frem med Resten, saa ad eventuelt vestligere Veje, at søge bag Vejle Aa. Selv ventede jeg paa de sidste Vogne med fortroligt Arkiv. Et Par Vogne fra Søgaard kom nu til. Da jeg var færdig til at køre kom den vagthavende Løjtnant af 8de Artilleriafdeling med en telefonisk Ordre fra Generalkommandoen om, at Kampen skulde indstilles i Følge Regeringsordre. Samtidig kom der en ganske ligelydende Melding fra Jydske Division.

Da mit Hverv nu var overflødigt, og det var bedre at jeg — end en Ordonnans — tog frem til Regimentschefen med den vigtige Melding, gav jeg Artilleriløjtnanten Ordre til at skaffe mig en Vogn af 8de Artilleriafdeling for at køre mig frem. Samtidig forsøgte dog Regimentskontoret, ved at ringe til Forretninger i Nærheden af Kamppladsen, at faa Ordren igennem til Obersten endnu hurtigere.

Da jeg vilde køre ud af Kasernen var Skydningen kommet meget nærmere, og jeg gik derfor foran Bilen midt ud paa det 3 Fliser brede Fortov foran Kaserneporten.

Her fik jeg 3 Maskingeværssalver fra en tysk Kampvogn, der var naaet frem til Gammelting, og havde beskudt en Gruppe ved Kasernepladsen. Skønt Salverne utvivlsomt var rettet imod mig, traf man mig ikke; thi den drukner ej som hænges skal, derimod ramtes to Haandværkere, som arbejdede ved Nybygningen paa Kasernen, og som af Nysgerrighed var fulgt med mig ud.

Jeg hørte Fløjt og Hvinen af Opspringere og fik Sand og Opsprøjt over mig — og hørte et Skrig bag min venstre Arm. Jeg vendte mig og saa Manden falde fladt ned paa Ryggen, og derefter et Skrig foran mig til højre

og saa den anden Mand knække langsomt sammen. Først nu gik det op for mig, at jeg blev beskydt, og jeg sprang bag en Murstensstabel og beordrede nogle Arbejdssoldater og Sygepassere og civile Arbejdere til at hjælpe med at slæbe de ramte ind.

Jeg vilde nu gaa ned i Byen, men nu var Kampvognen kommet op til Kaserneindgangen, og da den troede, at Kasernen var indrettet til Forsvar, svingede den sine Vaaben ned mod Kasernegaarden og vilde til at skyde paa de derværende Ordonnanser, Kuske, Chauffører osv., der alle var ubevæbnede.

Jeg fik dette forhindret. Den tyske Kaptajn kom hen til mig og præ-senterede sig. Jeg forklarede ham, at jeg skulde frem til min Chef med Ordre til Modstandens Ophør. Han tilbød da at køre mig frem.

Jeg talte først med en tysk Oberst og derefter med den tyske General, der sagde, at han havde talt med min Chef, der vidste Besked, idet han havde faaet Ordren telefonisk. Begge de tyske Officerer udtalte, at de troede, der ikke skulde ydes Modstand. Der var ogsaa kørt frem mod Haderslev i en samlet Kolonne, uden at man kunde skelne udskilte Sikringsdele.

Da jeg stod med Generalen, kom en tysk Feldwebel og vilde afvæbne mig. Han forlangte min Pistol og Ammunition. Generalen sagde: »Nej, nej, kun de menige.« Han blev, ligesom de andre tyske Officerer, ikke træt af at sige, at de kom som Venner og Beskyttere grundet paa den engelske Mineudlægning ved Norge og de deraf flydende storpolitiske Forhold.

Generalen spurgte, hvad det var for Tropper, der havde kæmpet her. Jeg svarede: 3 Maaneders Rekrutter, hvilket syntes at imponere ham.

Kort efter traf jeg Regimentschefen og kom tilbage til Kasernen, der nu var besat af et tysk Kompagni og med Vagtposter foran alle Indgange.

Da den første Faldne blev ført bort, var Flagene endnu ikke kommet op; nogle, jeg henvendte mig til om denne Sag, var endnu for forkuede og angste, men da de faldne sydfra blev ført igennem Byen om Eftermiddagen, var Byen en Skov af Dannebrog paa halv Stang.

H. C. HANSGAARD.

Haderslev Garnison blev alarmeret Mandag den 8/4 1940, Klokken 13½, hvorefter hele Garnisonen fik skarp Ammunition udleveret. Styrken laa derefter i Beredskab og blev først kommanderet ud Tirsdag Morgen, den 9. April Klokken 4½, idet tyske Tropper ved denne Tid havde overskredet Grænsen og var gaaet ind i Sønderjylland.

Den største Del af Styrken blev kommanderet til »Sønderbro«, der ligger i en Hulning i Haderslev By, og til de forskellige Landeveje i den sydlige Del af Haderslev, hvor den lagde sig i Stilling for at modtage de tyske Tropper. Resten blev paa Kasernen og paa Kasernepladsen, der ligger lige Syd for Kasernebygningen.

Jeg opholdt mig paa Kasernepladsen, idet jeg havde været behjælpelig med at pakke 2. Regiments Kanonkompagnis Kontor sammen, saaledes at alt var parat til Afmarch naar Ordren lød.

Paa Kasernepladsen havde vi faaet Ordre paa, at der ikke maatte gøres Modstand. Der blev maaske løsnet et Par Skud mod de fremkørende Panservogne; men det var ogsaa alt, selv om vi nok havde haft Lyst til at knalde løs. De tyske Panservogne beskød Kasernen og Kasernepladsen med Maskingeværer og Maskinkanoner, hvorved en dansk Soldat, der stod paa sin Post i Vagttaarnet blev dræbt, og en anden der laa et lille Stykke fra mig paa Kasernepladsen, fik Hjelman skudt i Stykker, uden at han dog selv kom til Skade.

Da Tyskerne holdt inde med Skydningen, kom tyske Soldater ind paa Pladsen og truede os med deres Geværer til at aflevere vore Vaaben og Ammunition. Vore Geværer fik vi dog siden Lov til at samle op igen.

Under alt dette havde de tyske Flyvere ustandseligt overfløjet os i ganske lav Højde siden Klokken 5 om Morgenen, antagelig for at gøre os bange, hvilket dog ikke lykkedes dem.

Lige fra først til sidst var der Disciplin i vore Rækker.

ERIK HANSEN.

SKYTTE VED FODFOLKSKANON

Uddrag af Brev fra Korporalselev Nr. 76 PETERSEN.

Da Klokken var et Kvarter over 4 blev der tændt Lys paa hele Kasernen og 5 Minutter efter stod alle Mand paa Pladsen, hvor Materiellet stod klart til at spænde for. Vi fik nu at vide, at Tyskerne var ved at gaa over Grænsen og vi skulde rykke imod dem. Klokken 4½ var der klar til Afmarch og vore var de første der rykkede ud med Retning mod Flensborg Landevej. Vagten blev afløst af 4. Kompagni lidt før Klokken 5, og vi skulde saa

hurtigst muligt rykke efter Kompagniet, da vi var Skytter ved Kanonerne og der var Brug for os.

Vi stillede Kolonnen op i Gaarden og skulde selv rykke ud, men vi naaede kun Porten, da der blev raabt: Flyvere. Vi faldt straks ned og Artilleristerne, der var ved at gøre klar, kom i en Fart ned under Kanonerne. Men der skete ikke noget. Det var tre Jagere. De fløj ganske lavt over Kasernen og fortsatte mod Nord.

Vi marcherede kort efter gennem Byen, men naaede kun Torvet, da Flyverne kom igen. Denne Gang var Folk blevet vækket af Larmen og hang ud af Vinduer og Døre i alle mulige Paaklædninger. De raabte: »Hvor skal I dog hen? Det er da vel ikke Tyskerne der kommer?« Men vi havde ikke Tid til Forklaringer, da vi havde travlt. Vi naaede da omsider ud i Ud-kanten af Haderslev til Sønderbro, der senere skulde blive Skueplads for en Mængde Begivenheder.

Vi meldte os derefter til vore Delinger, der var i fuld Aktivitet med at lave Vejspærringer. Fra Markedspladsen til Slotsvandmøllen førte Jernbanespor. Vi hentede saa i en Fart 4 store Mergelvoogne og kørte dem om til Møllen, hvor de blev rullet af Sporene og sat over Gaden, der hvor Dammen gaar under. Det var et haardt Stykke Arbejde, men vi sled i det af Hjertens Lyst, skønt vi hverken havde faaet Søvn eller noget at spise.

Omsider var Gaden spærret og Vognene stod fast, som de var støbt i Jorden. Vi var omgivet af civile Tilskuere, der næsten ikke var til at flytte, da ikke før den første Eskadrille Flyvere kom lige over Hustagene og Flyvebladene kom væltende ud. Da raabte de: »Der kommer Bomber«.

Vi fik hurtig fat i et af Flyvebladene og læste hvad der stod, men det tog vi ingen Notits af. Vi tænkte alle, at nu skulde vi til at vise, hvad vi duede til og det skulde staa dem saa dyrt som muligt. Folkene sagde, at nu skulde vi bare give dem ordentligt. Men der var ogsaa andre dernede, som ventede paa Kammerater og de havde store Ord i Munden.

Klokken skred efter 7 og vi havde Kanonerne i Stilling og Ammunition parat og Rekylgeværer placeret ind mellem hver Kanon. Og Maskingeværer oppe i en gammel Lagerbygning. Andre Grupper var sendt ud af Veje, der fører ind til Byen parat til at tage imod dem. Men Ventetiden blev lang, og Sulden plagede, hvorfor vi blev afløst saa vi kunde komme ind paa den nærmeste Kafé og faa lidt Kaffe til vort Brød. Derefter hurtigt ned igen til vore Pladser bag Kanonerne.

Da Klokken var lidt over syv kom en Motorordonnans færende og meldte at Tyskerne var i Aabenraa og vi kunde vente dem snart.

Det var spændende Minutter, der fulgte efter, men vi var parat til at ofre alt og gøre vort bedste.

Klokken ca. 7½ kom de første Tanks og der blev travlt. Gruppen, der laa skraat til venstre paa Gadehjørnet under Kommando af Kornet Vesterby, aabnede først Ilden, men deres Stilling ydede ingen Dækning og var desværre snart indtaget. Den første Tank fik skudt Kæderne af den ene Side men vraltede hen efter Kanonen, hvor Vesterby og Menig 305 var faldet. Kanonen blev totalt maset ned og de to faldne fik en haard Medfart af Hjulene paa Tanken. To andre ved Kanonen 311 fra Kolding og 308 fra Jylland, var haardt saaret, men undgik da at blive maset.

Derefter fortsatte Angrebet paa vor Stilling.

Første Gruppe var under Kommando af Korporal Krogh og anden Gruppe af Korporal Frandsen. Som Delingsfører var Premierløjtnant Jørgensen. Desuden var der Befalingsmænd fra 4. Kompagni og deres Premierløjtnant Larsen. Staben var inde i Møllen.

Tyskerne aabnede Ilden paa os paa Afstand 100 m, og det gik varmt til. Kuglerne fløjtede om Ørerne paa os, og man fik en mærkelig Fornemmelse i Kroppen. Men det var kun et Øjeblik saa var Tanken kun om at forsvare sig, og der var ingen, der var bange for at yde sit bedste.

Vores udmærkede Sekondløjtnant O. P. Kure havde sagt, at vi bare skulde gaa paa, og hver Mand var ogsaa villig til det sidste.

Vi havde lige faaet skudt med 20 mm Kanoner, da min Kammerat 108 lige ved Siden af mig blev ramt i Armen og blødte stærkt. Han vilde skifte Skyttepladsen med Nr. 87, men da han hævede sig lidt, blev han ramt i Kanten af Hjælmen og fik Siden af Hovedet flænget. Det var et trist Syn, som jeg aldrig glemmer, at se sin Kammerat blive dræbt og tilmed have Kone og et Barn, men det æggede os op, og vi gjorde vort bedste, men vi kunde ikke holde Stand mod det motoriserede.

Korporal Kroghs Gruppe laa yderst og lidt efter saa vi, at Korporalen var saaret og vaklede ind i Møllen, hvor han kastede op.

Vi var nu tvunget til at trække os tilbage, og vi mavede os frem og ind i Møllen, og jeg kom ud bagude, men jeg saa ingen af Kammeraterne og vidste ikke, hvor de var henne, men de var Gudskelov alle i Dækning.

Udenfor mødte jeg Oberstløjtnant Elmgreen, der straks raabte paa mig og sagde at vi skulde over og parlamentere. Jeg fik da Bajonetten paa og et Haandklæde sat paa og vilde gaa, men naaede lige over Fortovet, da Kuglerne sprøjtede ned ad Gaden. Jeg faldt ned og krøb over i en Gadedør.

I det samme kom der en civil Person, som vilde over Gaden. Han skulde

hjem. Jeg vilde holde ham, men det var haabløst og han stak af, men naaede kun Gaden, hvor han blev ramt og sank sammen. Jeg begyndte derefter at vifte med Flaget og omsider ophørte Skydningen og jeg gik frem og Oberstløjtnanten fulgte med.

Vi gik over paa den anden Side Spærringen, hvor vi straks blev modtaget af en Feldwebel, der begyndte at spørge efter Obersten.

Jeg kunde forstaa og tale med dem, da jeg kan klare mig i Tysk, og han blev saa ført til Oberst Hartz. Jeg vilde bagefter, men blev holdt tilbage og maatte aflevere al min Udrustning, inden jeg fik Lov at gaa. Jeg tror aldrig, jeg har været saa gal, som da; men det nyttede ikke noget. Tankene vilde fortsætte, men kunde ikke rokke Spærringen, hvorfor de kørte gennem et Plankeværk og fortsatte op i Byen.

Jeg gik nu over paa den rigtige Side igen, men der var ikke hyggeligt. Alle havde afleveret Geværer og Patroner, og 108 laa i en stor Blodpøl. Alt var trist og mørkt.

Vi blev samlet af Premierløjtnant Jørgensen og førtes langs Fortovet op efter Kasernen. Det var med triste Tanker vi gik der, en Forsamling tavse graa Skygger, der vilde have kæmpet for en god Sag og ydet sit bedste. Det tirrede os mest at høre nogen sige: »Nu kan I godt gaa hjem, I kan jo alligevel ikke lave noget.«

Dagene derefter var de tristeste jeg har været med til, da vi fulgte vore Kammerater til Graven og gik Æresvagt ved Rustvognen. Det er tungt at gaa saadanne Skridt og vide, at de havde Familie og saa tænke, at det lige saa godt kunde have været en selv, skønt man var jo villig til at sætte Livet til. Det var det sidste vi rigtigt saa i Haderslev, thi vi skulde saa aflevere og pakke og ud af Kasernen.

PETERSEN.

FØRER FOR EN MASKINGEVÆRDELING

Uddrag af Brev fra Officiant B. MAJGAAARD om
Begivenhederne den 9. April i Haderslev.

Den 8. April om Eftermiddagen blev vi i Haderslev alarmeret. En saadan Alarmering betød ikke noget for os; thi vi havde i Vinterens Løb haft saa mange Alarmeringer, at det næsten var helt almindeligt.

Jeg var Delingsfører for Maskingeværdelingen og havde været det under

hele Rekrutuddannelsen. Vi havde paa Vaabenkammeret liggende 384 Magasiner à 30 Skud i Magasinposer, der blev pakket i Karreme, Karrerne kørte ud i Gaarden klar til Forspænding.

Desuden lod jeg oplade godt 100 Magasiner, saa Delingens Beholdning var ca. 515 Magasiner. 4 Gruppeførere blev forsynet med hver 5 Haandbomber. Til hver Mand blev udleveret 30 skarpe Patroner, Enkeltmandsforbindpakke og Konservesportion.

Da Kompagniet var klar, blev det samlet paa Samlingsstuen, hvor Kompagnichefen, Kaptajn P. Bosse, holdt en lille Tale til Mandskabet. I Talen kom Chefen ind paa at kæmpe til sidste Mand. At dømme efter Mandskabets Holdning og Svar var der ingen Tvivl om, at Moralen i Kompagniet var god.

Kompagniet blev nu beordret til Ro med Tøjet paa. Om Morgenen den 9. April blev jeg vækket ved en Ordonnans, som raabte: »Der er alarmeret. Tyskerne er *antagelig* gaaet over Grænsen.«

Jeg kom hurtig i Gaarden, fik Delingen samlet, Geværerne ladet, Materiellet fordelt og Klarmelding til Kompagnichefen. Ordre om at rykke til Sønderbro. Kort og klar Ordre, ingen Udenomssnak.

Jeg førte nu Delingen til Sønderbro, af Hensyn til eventuelle fjendtlige Flyvere, i Enkeltkolonne med 25 m Afstand mellem Grupperne. 1. og 3. Gruppe paa højre, 2. og 4. Gruppe paa venstre Side af Gaden.

Ved Ankomsten til Sønderbro fik jeg en Ordre til med 1. og 2. Gruppe at gaa i Stilling i Møllen. 3. og 4. Gruppe under Sekondløjtnant Hellmers til Skt. Hansbro.

Døren til Møllen blev brækket op og vi gik ind. En Post blev straks udstillet i Døren. Derefter gik jeg i Gang med at finde Standplads til Maskingeværerne, det var ikke let at faa et ordentligt Skudfelt. 1. Gruppe blev anbragt i en Luge ca. 10 m over Gaden til Skydning mod Syd. 2. Gruppe til Skydning mod Sydøst.

Da Geværerne var anbragt, blev Delingen inddelt i Hold og Maskingeværerne blev ladet. I Møllen var en Mængde Sække med Klid, de blev stablet op foran Geværerne og endvidere fra Gulvet til Vindueskarmene. Klidsækkene kunde Tyskerne ikke skyde igennem.

Det Gevær, der var anbragt mod Syd, havde et Skudfelt, der var Gadens Bredde i en Længde af ca. 100 m. Umiddelbart Syd for Møllen ved en Spærring (Mergeltipvogne) laa 2 20 mm Kanoner med samme Skudfelt og under Kommando af en Korporal. Ca. 50 m længere mod Syd en 37 mm Kanon med et noget længere Skudfelt, men fuldstændig udækket.

Altsaa en forholdsvis stor Ildkraft koncentreret paa ét Punkt.

Indtil nu troede jeg, at det var blind Alarm. Det skulde dog ret hurtigt vise sig, at det var Alvor. Pludselig hørtes en Flyvemaskine. »Det er en Tysker« blev der raabt fra 2. Gruppe. »Ok, I maa jo ikke være rigtig kloge« udbrød jeg; men løb dog ind til 2. Gruppe hvor jeg ved Selvsyn konstaterede, at 2. Gruppe havde Ret.

Et Øjeblik efter kom der 2 lige hen over Møllen. Jeg sank lidt ned i Knæene og ventede at høre et mægtigt Brag fra en Bombe, Braget udeblev — heldigvis. Jeg antager at en enkelt Bombe kunde have ødelagt hele Opstillingen.

En Motorordonnans, som var sendt til Søgaard, kom tilbage og meldte, at der var Kamp omkring Søgaard. Jeg gik tilbage til Møllen igen; men fortalte ikke Mandskabet noget. Kort Tid efter kom Søgaardsstyrken, den passerede Spærringen og fortsatte mod Nord.

Straks løb jeg ned til Kaptajnen, som havde talt med nogle af Søgaardsstyrken, og spurgte, om Tyskerne var efter dem. »Ja, det er de, de er her nok snart.« »Saa skal vi da væk herfra,« svarede jeg ved Tanken om »Rottereden«, som jeg dengang kaldte Møllen. Jeg blev gjort opmærksom paa, at det var det bedste Sted, vi kunde være, for her kunde Tyskerne ikke komme til at udvikle deres Styrke.

Kort efter begyndte Skydningen, som kun varede kort. Det første jeg saa, var en Tank, som kom kørende ned ad Gaden. Afstand ca. 100 m. I Løbet af et Øjeblik var der paa Gaden foran Møllen 5 Tanks, som skød i alle Retninger.

At nedkæmpe de tre Kanoner var en let Sag, selvom Mandskabet kæmpede til det sidste med et Mod, som man maatte glæde sig over. 37 mm maatte de endda køre over for at faa den til at være tavs.

Fra Maskingeværerne blev der ikke skudt, jeg befalede Mandskabet i Dækning, da Skydningen var livligst. Det eneste, jeg kunde opnaa ved at aabne Ilden med 8 mm Skyts mod de pansrede Uhyrer, som kravlede rundt nede paa Gaden, var at faa en eller flere af Mændene dræbt eller saaret. Og det vilde jeg ikke under disse Omstændigheder have paa min Samvittighed, for det var naturligvis haabløst.

Da Skydningen havde varet en kort Tid, blev der befalet: »Hold inde!« Hvorefter vi gik ned paa Gaden, Vaabnene blev liggende i Møllen.

Under Kampen gav Mandskabets Holdning Udtryk for Beslutsomhed og Kampiver. Efter Kampen var Indtrykket af Mandskabets Holdning et Udtryk for Slaphed og Ligeegyldighed, der af og til blussede op i Harme.

Tyskerne kørte nu videre mod Nord, ved Kasernen var der en Del Skydning, hvorved en blev dræbt.

Kompagniets Bagagevogn var kørt mod Nord, den vendte dog hurtigt tilbage igen. Føreren, Sergent L. E. W. Godt fortalte mig bagefter, at Tyskerne kørte hurtigt mod Nord, da Bagagevognen kørte mod Haderslev igen. Selvom de kørte hurtigt, kunde de dog ikke klare sig for Batteriet i Haderslev, da det rasede mod Nord.

Hvad Indtryk Dagen har gjort paa mig, vil jeg ikke her beskrive. Det er vel det samme Indtryk, som enhver dansk Mand og Soldat har faaet af Dagen.

B. MAJGAARD.

BREVE FRA LUFTVÆRNSARTILLERIET

EN LUFTVÆRNSGRUPPE I HVERDAG OG KAMP

Uddrag af en omfattende Oversigt, som Kaptajn N. O. H. FAHLE og Officiant G. R. MORTENSEN har skrevet i Fællesskab om Esbjerggruppens Beredskabshistorie.

Blandt de Luftværnsbatterier, der i September 1939 blev opstillet i Sønderjylland, var 14. Artilleriafdelings 3. Batteri under Kommando af Kaptajn N. O. H. Fahle.

Batteriets Stilling var bestemt til at være i Terrainet om Femhøj, der ligger ca. 3 km Nord Nordvest for Esbjerg. Batteriets samlede Styrke var ca. 150 Befalingsmænd og menige, der blev indkvarteret i Guldager Sogn. Da Batteriet til enhver Tid — saavel Dag som Nat — skulde være skudklar, blev Styrken inddelt i 2 Vagtskifter hver under Ledelse af en Officer, der fungerede som Vagtchef. Til Brug for den vagthavende Styrke blev Batteriet forsynet med 5 Telte. I Løbet af den Tid, Batteriet var i denne Stilling, udførtes forskellige Feltarbejder til Forbedring af saavel selve Stillingen som for at skaffe Læ mod den til Tider meget bidende Vestenvind. Batteriets Personel blev overalt i deres Kvarterer modtaget med den største Gæstfrihed.

Efterhaanden som man nærmede sig Vinteren blev det klart for alle, at det vilde være formaalstjenligt af forskellige Grunde at skifte Stilling for Batteriet. En helt igennem fortræffelig Løsning paa dette Problem vilde Indkvartering i Fourfeld Ferieby give. Langs Stranden i umiddelbar Nærhed af Feriehusene var en brugelig Batteristilling med Sandbund, og en ved Stranden beliggende Omlædningsshal for Badegæster lod sig nemt indrette som Vagtløkkale. Den 14. November 1939 flyttedes Batteriet derefter til den nye Stilling ved Fourfeld Ferieby. Af og til kom fremmede Flyvemaskiner indenfor Batteriets Observationsomraade og modtoges med

de reglementerede Varselskud, som straks havde den ønskede Virkning i Form af Kursændring bort fra dansk Højhedsomraade. Dele af Styrken — Befalingsmænd som menige — blev i Tidens Løb hjemsendt eller bortkommanderet og erstattet med andre. Den 1/1 1940 blev Kaptajn N. O. H. Fahle beordret til at gennemgaa et 3-Maaneders Kursus som Motorsagkyndig ved Trainafdelingen i København og Kaptajn af Reserven H. Thuesen overtog Kommandoen. Vinteren, der dette Aar var usædvanlig streng (undertiden med Temperatur i Nærheden af \div 30) satte nu ind med stærkt Snefald og isnende Kulde, og Batteriet fik en meget streng Tid. Vejrligets alvorlige Beskaffenhed i Forbindelse med den ensformige, strenge Vagt-tjeneste kunde nok bidrage til at virke sløvende, for ikke at sige nedbrydende paa Mandskabet, saavel i moralsk som legemlig Henseende, saafremt ikke de danske Soldaters glimrende Aand i Forbindelse med Befalingsmændenes utrættelige Energi havde klaret ogsaa disse Vanskeligheder. I Februar Maaned tilgik 3 Stk. 20 mm Maskinkanoner og Ammunition (dog ingen Panserprojektiler).

Den 8/4 1940 Klokker ca. 10 ankom 14. Artilleriafdelings Besigtigelseskommission til Esbjerg-Gruppen for at foretage Optælling af det ved Gruppen værende Materiel. Blandt Kommissionens Medlemmer var Kaptajn N. O. H. Fahle, som, naar Arbejdet var endt, atter skulde overtage Kommandoen over Esbjerg-Gruppen.

Næppe havde Kommissionen begyndt sit Arbejde, før Afdelingen pr. Telefon gav Ordre til, at Kommissionen straks skulde ophøre med Optælling, og at Kaptajn Fahle straks skulde overtage Kommandoen over Batteriet. Samtidig blev der givet Ordre til at forberede en eventuel Afmarch fra Stillingen, saaledes at denne kunde foregaa med 1 Times Varsel. De nødvendige Vogne skulde fremskaffes ved Leje. Styrken fik udleveret skarp Ammunition, inddeltes til de forskellige Pladser og Køretøjer, ligesom Materiellet gjordes kampklart.

Besætninger ved Skyts og Ildlederapparater under Kommando af Sekondløjtnant P. Madsen i Alarmberedskab i Vagtbarakkerne, øvrigt Personel samlet i Administrationsbygningen, de fornødne Vagter og Poster blev udstillet. Midt paa Eftermiddagen var Batteriet saa klar til Afmarch, som det kunde være med de forhaandenværende Køretøjer, hvorpaa Batteriets Materiel, Ammunition m. v. ikke nær kunde transporteres.

Klokken 20,15 fik Batteriet af 14. Artilleriafdeling Ordre til at gaa i Alarmberedskab for Natten og samtidig meddeltes det, at der ikke maatte lyses med Lyskasterne, hvis der kom fremmede Flyvere i Natens Løb. Det

store Arbejde med Klargøringen af det delvis permanent opstillede Luftværnsbatteri blev udført i forceret Tempo. I de Ordre og Meldinger, der i Løbet af den 8. var tilgaaet Batteriet, fandtes ingen Oplysninger om, at der virkelig foregik noget Syd for Grænsen eller, at der var Fare for en tysk Invasion. Vi troede da ogsaa, at det drejede sig om en Øvelse, der forberedtes. Først da vi i Løbet af Aftenen gennem Radioen bl. a. erfarede, at et tysk Troppetransportskib var blevet sænket ved Norges Vestkyst af et engelsk Krigsskib, begyndte man at ane, at der maaske var en alvorligere Baggrund for de modtagne sparsomme Oplysninger.

Natten mellem den 8.—9. April forløb uden Alarmeringer.

Den 9. April ved Femtiden observeredes fremmede Maskiner fra Sydvest over Esbjerg med Kurs mod Flyvepladsen. Medens Maskinerne fløj over Esbjerg By afgav Batteriet et løst Varselsskud og umiddelbart herefter, da man konstaterede deres Nationalitet, mens de kredsede over Lufthavnen, og Batteriet følte sig truet, affyredes 5 skarpe Skud med 75 mm Luftmaalskanon — først 3 Varselsskud og derefter 2 rettet mod Maskinerne. Et af disse Skud laa godt i Forhold til en af Maskinerne, og fra Batteriet bemærkede man, at der slog Ild ud af Maskinen, som derefter under uregelmæssig Flyvning forsvandt i Disen. Sandsynlighed for Træfning i dette Tilfælde synes ikke udelukket.

Imidlertid havde Batteriet ringet Jyske Division op og meldt om det passerede. Divisionen gav Batterichefen Oplysning om Grænseoverskridelsen og Ordre til at prode paa og afmarchere til Terrainet om St. Grundet.

Efter Modtagelsen af denne Ordre gav Kaptajn Fahle Ordre til Paaprodsning og til Rekvisition af de bestilte Vogne. Kaptajn Thuesen beordredes til at overtage Kommandoen over Trainet og følge efter Batteriet, saa snart Pakningen var foretaget. Sekondløjtnant P. M. F. Greve Holstein-Holsteinborg, der var Næstkommanderende, fik Ordre til at sørge for Pakningen af Ammunitionsvognene og straks følge efter Kampbatteriet ad samme Marchvej. Officiant G. R. Mortensen beordredes at føre Kampbatteriet ud af Stillingen til Flyverskjul i Gjesing Plantage, og der afvente Batterichefens Ankomst.

Paaprodsningen blev foretaget i følgende Rækkefølge: 75 mm Kanoner, 20 mm Maskinkanoner og til sidst Rekylgeværene. Under Paaprodsningen blev Batteriet beskydt af tyske Flyvere. Denne Beskydning havde dog ingen Virkning, idet Skuddene faldt paa Strandbredden umiddelbart ved Batteriet.

Batteriet besvarede Ilden, idet der blev givet Ordre til at beskyde Maskinerne med 20 mm Maskinkanoner, og nu begyndte de smaa Raketter,

som Lyssporprojektilerne ligner, at fare op mod de tyske Maskiner. Mange af Skuddene laa godt set fra Batteriet og tilsyneladende blev flere af Maskinerne truffet. Under et Styrt gik saaledes en Maskine direkte ned mod en af 20 mm Maskinkanonerne og mødtes af et sandt Hagelvejr af 20 mm Projektiler, der tilsyneladende gik ind i Skroget paa Maskinen. Denne Maskine trak sig da ogsaa ud af Kampen og forsvandt.

Under Skydningen og Paaprodsningen udviste alle baade Befalingsmænd og menige en bemærkelsesværdig Ro. Man blev grebet af en egen Følelse, der ikke kan beskrives. Mange Tanker for gennem ens Hjerne, men alle koncentrerede sig om dette ene: »Fædrelandet i Krig, kan det være muligt?« og »Hvorledes vil det, uforberedt som det er, gaa det?«

Selve Kampen mellem Batteriet og de tyske Maskiner var et ganske imponerende Skue. Morgenen var stille, men bidende kold, Solen farvede Østhimlen ildrød, mens de mørke Maskiner tegnede sig som skarpe Silhuetter mod Morgenhimlen.

Maskinernes Motordrøn og Maskinkanonerens Skratten, mens de sendte deres smaa Ildkugler ud i Rummet, gav den gryende Dag, der tegnede til at blive en straalende Foraarsdag, en Uhyggestemning af egen Natur.

Saa snart det sidste Køretøj af Kampbatteriet var ude af Stillingen, gav Kaptajn Fahle Ordre til den tilbageblevne Styrke om Forhold og Batteriets sandsynlige Stilling, hvorefter han kørte til Kampbatteriet og paabegyndte Marchen mod Vejle. Forud sendtes Sekondløjtnant P. Madsen med en 20 mm Kanon for at sikre Batteriet i Têten, og det var ligeledes sikret i Køen af en 20 mm Maskinkanon. Batteriet standsede flere Gange i Flyverskjul, naar tyske Maskiner nærmede sig, ligesom det under hele Marchen kørte med store Afstande mellem Køretøjerne. Uden for Vejle By samlede Batteriet op. Efter noget Besvær fik man Forbindelse med Oberstløjtnant From af Fodfolket, der var indkvarteret i Byens Udkant. Denne gav den første nedslaaende Meddelelse om Danmarks Kapitulation.

Da Batterichefen kom tilbage til Batteriet, stod det i Flyverskjul i Grejsdalen sikret af 20 mm Kanoner og Rekylgeværer. Kaptajnen kaldte Batteriet sammen og forklarede, hvad der var sket, og at vi ikke maatte yde Modstand. Mandskabet viste tydelige Tegn paa stor Skuffelse, og Humøret var langt nede. Geværerne blev derefter afladede, hvorefter Næstkommanderende førte Batteriet til Udkanten af Grejs. Batteriet kom i Forbindelse med Afdelingschefen, der gav Ordre til, at Batteriet skulde afmarchere til Aarhus og indkvarteres der. Da vi kom til Horsens havde en tysk motoriseret Kolonne netop passeret Byen, og Beboerne stod i tætte Skarer paa

Gaderne. Midt i Byen blev der et Stop, og man hørte da det Særtilfælde, at der blev raabt Hurra for os, men samtidig Bemærkninger som: »Aah, ja, men det er jo danske Soldater, det kan man da straks se paa det Cirkus af forskellige gule, røde og blaa Lastbiler«, eller »Nu ser det skidt ud for Jer Jenser« o. s. v., selvfølgelig Bemærkninger fra ubetænksomme unge Mennesker, der ikke dannede sig nogen Forestilling om Rækkevidden af det passerede. Noget lignende skete forresten i Esbjerg, da vi forlod denne By. Under vor Kørsel forbi en bestemt Bygning, stod der en Del unge arbejdsløse og piftede i Fingrene efter os og kom med Tilraab, noget som Soldaterne tilbageviste ved fuldstændig at ignorere dem.

Først da man var kommet i Kvarter udløstes Spændingen, og Reaktionen meldte sig med et Utal af Spørgsmaal, mens man langsomt gled hen i Søvn — en urolig Søvn forøvrigt — udenfor drønedes den tyske Krigsmaskine forbi, Vogn efter Vogn, Kolonne efter Kolonne, dybere blev Søvn — men hen paa Natten oplevede man i Drømme den 9. April blot istænkt alle de Muligheder, der havde været til Stede for, at denne Dag havde faaet en anden Udgang, end den fik.

G. RISGAARD MORTENSEN. — N. HOLMBERG FAHLE.

EN SERGENT FRA LUFTVÆRNSARTILLERIET

Uddrag af et temperamentsfuldt og levende Brev fra en Sergent ved Esbjerggruppen, S. A. HANSEN.

Mandag den 8. April har vel nok været en af de mest hektiske Dage i Esbjerggruppens Tid. Jeg havde fri og skulde først møde til Tjeneste Klokken 15, men allerede Klokken 12 blev jeg hentet inde paa mit Logis, med den Besked, at jeg skulde melde mig aldeles omgaaende, da Batteriet skulde køre i Løbet af en halv Time. Da jeg meldte mig paa Kontoret, fik jeg af Batterichefen Ordre til sammen med Lyskasterfolkene at sørge for Ammunitionen blev slæbt frem fra Plantagen, klar til at læsse paa en Vogn naar Kaptajnen gav nærmere Ordre dertil.

Paa dette Tidspunkt var hele Batteriet under Næstkommanderendes Kommando travlt beskæftiget med at pakke sammen og alt blev i Løbet af forbausende kort Tid gjort klar til Afmarch og vi ventede paa Ordre til at køre.

Medens Mandskabet havde noget at bestille foregik det hele med en beundringsværdig Fart, som dog kun kan skyldes at Kaptajnen var en Mand, som forstod at tage sine Befalingsmænd og Menige paa en Maade, saa vi alle havde Lyst til at gøre hvad vi kunde, men saa da vi stod og ventede blev Mandskabet utaalmodigt og efterhaanden kunde man spore at den almindelige Mening var, at det hele kun var en Prøve for at se, hvor hurtigt der kunde blive pakket sammen og gjort klar til Afmarch.

Da Klokken var 22 blev Mandskabet beordret til Ro, dog undtaget Vagtmandskabet i Batteriet, alle de Menige sov i Restaurationsbygningen. Befalingsmændene hvor de kunde finde Plads.

En Kornet og undertegnede sov i et af Feriehusene, i den gode Tro, at vi, naar det blev lyst, skulde til at pakke det hele ud igen. Men saaledes skulde det altsaa ikke gaa. Om Morgen, Klokken var vel en Kvart i fem vaagnede jeg ved at der blev skudt fra Batteriet. At de gider, tænkte jeg og vendte mig om paa den anden Side, saa knaldede Skud Nummer 2, og jeg trak Tæpperne op over Hovedet fast besluttet paa at sove videre.

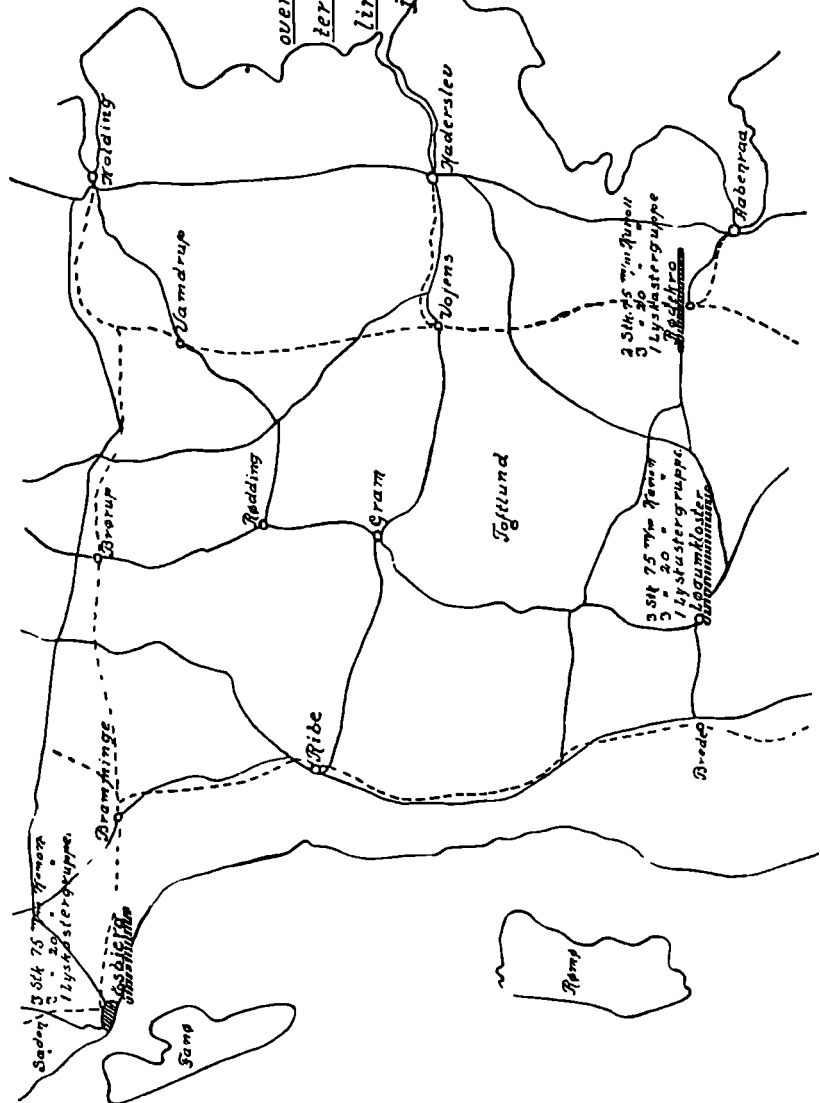
Her maa jeg oplyse at vi efterhaanden var saa vant til at der blev affyret Varselsskud fra Batteriet, saa vi var ligeglade med det, for det var jo desværre kun løse Skud.

Men nu fik Kanonerne en anden Klang, for pludselig drøned 3 Skud lige efter hinanden, det var som Hytten hvor vi sov var ved at falde sammen. Vi var nu begge to klar over at der var noget alvorligt i Gære, naar Krigssammunionen blev brugt. I Løbet af faa Sekunder var vi udenfor, men sikken et Syn!

Nogle tyske Maskiner forsøgte at lande, men det blev de forhindrede i af Ilden fra Batteriet. Straks efter at de første Skud var affyret gik Maskinerne saa lavt at Kaptajnen ikke turde skyde af Hensyn til Mandskabet ved Korrektøren, og Jagerne skilte sig ud fra de øvrige og tog Kurs mod Batteriet i saa ringe en Højde, at vore topfine 75 mm Kanoner maatte staa tavse og se til, men alt kunde tyde paa at de tyske Flyvere var klar over, at vi ikke kunde bruge Kanonerne, ellers havde de sikkert ikke fløjet saa frimodig ind mod et saa stærkt armeret Batteri, og med 2 Kaptajner og en Sværm af danske Soldater, der kun ventede paa det gunstigste Øjeblik til at lade den danske 20 mm synge sin Fanfare.

At Tyskerne ikke har været klar over, at vi havde en saa fortræffelig Kanon, saa man tydeligt da Kaptajnens Ordre kom. »Nu« var alt, hvad der blev sagt, og i selvsamme Øjeblik stod en punkteret Linie af Lysspor op mod de intetanende Flyvere, som straks vendte om. Forinden havde en af

Skitse
over Luftværnsbat-
teriernes Opstil-
ling i Sønder-
jylland den 9/4
1940.

dem affyret sine Maskingeværer mod Batteriet, men dog uden at ramme nogen. Det hele havde vel nok taget ca. 25 Min., men saa kom Ordren til at der ikke maatte gøres Modstand mod de tyske Tropper.

Det var vel nok en Skuffelse for os alle, og hvis ikke Kaptajnen havde holdt Mandskabet i sin hule Haand og fortalt dem, at de havde en Chance for at komme til at skyde igen, saafremt vi hurtigst muligt fik prodset paa og kom op til en Stilling ved St. Grundet, tror jeg ikke vi var kommet derfra, før al Ammunitionen var opbrugt, og jeg tror heller ikke, at et Batteri er blevet gjort køreklar paa saa kort Tid.

Men nu kom den værste Tort, som vi danske Soldater kunde blive udsat for. De tyske Maskiner havde selvfølgelig set, at vi prodsede paa, de kom nu flyvende i en saadan Højde, at Mandskabet maatte dukke sig for ikke at blive ramt, og der gik vi med skarpladte Geværer og Pistoler, som maa-ske var i Stand til at stække Vingerne paa disse nærgaaende Insekter. Men Batteriet kom da afsted under Kaptajn Fahles Kommando.

Om Turen op gennem Jylland vil jeg nødig berette, det var en sørgelig Modtagelse vi danske Soldater fik, trods det at vi havde gjort det, som var forlangt af os. Og *det* fortjente den danske Soldat ikke.

Vi andre, som saa ham staa og stirre paa sin Kaptajn for at udføre en hvilken som helst Ordre, som Kaptajnen maatte give, maa og skal beundre ham, jeg tør endda paastaa at der i de faa Øjeblikke ikke var en eneste af Soldaterne, der tænkte paa, at det kunde betyde Døden. Nej, den danske Soldat viste, hvad han duede til, da det kneb for hans Fædreland, og da hans Regering forbød ham at skyde længere, holdt han op.

S. A. HANSEN.

HOVEDTRÆK AF BEGIVENHEDERNE VED LØGUMKLOSTER

Uddrag af en Redegørelse fra Chefen for Løgum-klostergruppen, Kaptajn af Reserven O. SKOVSBY.

Den 9. April et Kvarter over fem blev Batteriet overfløjet af en tysk Jagermaskine i en Afstand af ca. 2500 m., den blev beskudt af 75 mm Luftværnskanon. Maskinen »sprang« straks i Vejret og unddrog sig videre Beskydning. Ialt blev der afgivet 6 Skud. Batterichefen blev vækket ved

Skydningens Begyndelse og gav Telefonvagten Ordre til at ringe til Batteriet, hvor Sekondløjtnant T. Petersen var Vagtchef, om straks at standse Skydningen. Masser af Flyvemaskiner hørtes fra Batterichefens Kvarter.

Medens Batterichefen var undervejs, blev en tysk Bombemaskine, da Batteriet følte sig truet, beskudt med 20 mm Maskinkanoner i en Afstand af ca. 1800 m. Fra Batteriet saas Maskinen at blive truffet, idet Sporprojektilerne saa ud, som om de slukkede, da de ramte Maskinens Bagkrop. Maskinen forsvandt i Dykning bag Vognhøjsplateauet, som om den gik ned. Ialt blev afgivet 128 Skud.

Batterichefen underrettede straks efter Ankomsten til Batteriet 14. Artilleriafdeling om, at der var blevet skudt, og at Luften var dækket af tyske Bombemaskiner og Jagermaskiner. Afdelingen gav straks fornyet Ordre til, at der ikke maatte skydes, vor Neutralitetsopgave var endt. De tyske Bombemaskiner, der overfløj Batteriet og Løgumkloster By og Omegn nedkastede grønne Flyveblade med Opraab fra den tyske General Kaupisch. Batteriet fik Ordre til at afmarchere til Vejle. Civilkøretøjerne begyndte Klokken godt halv syv at tilgaa Batteriet og Læsningen af Ammunition m. m. paa-begyndtes. Løgumkloster By var paa dette Tidspunkt besat af tyske Panservognstroppe, og umiddelbart herefter blev Batteriet omsluttet af tyske Panservogne.

Alt Arbejde blev herefter indstillet paa Henstilling fra den tyske Kap-tajn. Tyske Vagtposter blev udsat i Batteriet, og de danske Vagtposter ind-draget.

Batteriet blev ikke afvæbnet, men fik Henstilling om at lade sætte Ge-værerne sammen og Mandskabet træde tilbage fra disse. Batteriet havde kunnet afmarchere paa mindre end en Time efter Ordrens Modtagelse.

Batteriet fik mellem Klokken syv og halvtotte Tilladelse til at afhente Forplejning; Rekvisitionerne blev underskrevet af de tyske Myndigheder.

Klokken otte blev det danske Flag hejst under sædvanlig Honnør-afgi-velse. Ved halv Tolvtiden ankom til Batteriet en tysk Major, som frigav Batteriet samt inddrog de tyske Vagtposter. Majoren udtalte, at Afmarch vilde blive meget vanskelig før sent paa Dagen, da Vejene var spærrede af tyske Transporter.

Saa vel Befalingsmænd som Mandskabet viste intet Tegn paa Nervøsit et og alle Ordre blev udført med en beundringsværdig Ro og Disciplin.

Sekondløjtnant Kjølson beretter, at Lyskasteren paa Vej til Gram blev beskudt af en tysk Jagermaskine uden at blive ramt. Mandskabets Hold-

ning var mønsterværdig. Sekondløjtnanten gav sin Tilladelse til at frivilligt Mandskab fra Søgelyskasteren holdt Vagt ved en tysk Flyvemaskine, der ved Nødlanding paa Grund af Benzinmangel var havareret ved Vester Linnet, idet Maskinens Mandskab var fuldstændig udkørt.

O. SKOVSBY.

VAGTCHEF VED LUFTVÆRNSARTILLERIET DEN 9. APRIL

Uddrag af et Brev fra Løgumklostergruppens Vagtcchef den dramatiske Aprilmorgen, Sekondløjtnant TAGE PETERSEN.

Det aftrædende Vagthold ventede den 8. April sammen med det tiltrædende Vagthold paa Kommandoofficianten, der skulde oplæse Befalingen for den samlede Styrke Klokken 12.

Gruppechefen (Kaptajn af Reserven O. Skovsby) ankom da til Batteriet og gav Ordre til, at Batteriet skulde gaa i højeste Alarmberedskab, at der skulde udleveres skarp Ammunition til Befalingsmænd og Mandskab, og at ingen maatte forlade Batteriet.

Højeste Alarmberedskab betød for Gruppen, at man gjorde alt klar til hurtig Paaproduktion; dog maatte disse Forberedelser ikke være mere omfattende, end at Batteriet stadig var klar til Skud.

Lidt efter Klokken 12 modtog Batteriet Ordre fra Afdelingen i Røde Kro, om at man ikke maatte skyde, da danske Flyvemaskiner i Løbet af Eftermiddagen vilde overtage Bevogtningen af Luftrummet over Grænseegnene.

Efter at have inddelt Mandskabet til Pladserne i krigsstærkt Batteri, stod Batteriet og afventede nye Ordre til March nordpaa, idet vor Plads, i Tilfælde af et Angreb paa Danmarks Sydgrænse, ikke kunde være saa langt sydpaa.

Hele Dagen igennem havde vi forstærkede Vagtposter, men alt var roligt, selv de danske Flyvemaskiner udeblev — ialtfald fra vort Afsnit.

Klokken 23,00 fik Batteriet Ordre fra Afdelingen til at lade Soldaterne gaa i Kvarter, saaledes at man blot skulde opretholde normal Vagt, hvilket vi ordnede paa den Maade, at de Soldater, der boede nærmest ved Batteriet, gik i Kvarter, medens de fjernere boende blev i Batteriet som Vagtmandskab.

Det blev saaledes ikke et sammenarbejdet Vagthold, der overtog Vag-

ten, men derimod et blandet Hold, der bestod af Rekrutter fra Oktober 39 og menige fra Maj 39. Det var min Tur til at være Vagtcchef, og jeg blev ligeledes i Batteriet. Efter at Vagtholdet var blevet inddelt i Delinger, gik Batteriet over til normal Vagttjeneste.

Befalingsmænd og Mandskab fra Lyskasterafdelingerne marcherede til deres Stillinger, hvor de forblev, uden at sende nogen af Soldaterne hjem, idet de dog havde faaet Ordre til, at de *ikke* maatte lyse med Lyskasterne.

Klokken halv fem den 9. April blev jeg ringet op fra Søgelyskasterstillingen af Løjtnant Kjølser, der i Lytteapparatet havde hørt stærk Flyvemaskinelarm i Retning af Øen Sild, og han udtalte som sin Mening, at Tyskerne aabenbart var ved at varme deres Motorer op.

Jeg gjorde Vagtposterne opmærksomme paa Forholdet, saaledes at de kunde være særlig agtpaagivende i Retningen mod Sild.

Klokken 5,15 alarmerede Vagtposterne Batteriet — der var kommet en Flyver tæt ind paa Batteriet.

Mandskabet var meget hurtigt paa Pladserne og det varede ikke mange Sekunder, før jeg kunde give Ordre til Hurtigskydning — der var imidlertid ikke gaaet mere end 3 Skud, hvoraf det sidste laa godt i Højden, men lidt til højre, saaledes at jeg sandsynligvis med en lille Korrektion kunde have bragt Flyveren ned — da Telefonvagten raabte nede fra Vagtbarakken: »Der maa ikke skydes paa *den* Flyver«, saadan havde han opfattet Kaptajnens telefoniske Ordre.

Der var stadigvæk kun denne ene forbistrede Flyvemaskine i Luften, og opfyldt af Harme vilde jeg ned for at faa en Samtale med Kaptajnen for at høre, hvorfor vi ikke maatte pille denne Flyver ned, der blev ved med at cirkle om Batteriet.

Jeg var imidlertid ikke kommet mange Skridt ned mod Barakken, førend der viste sig en lavtgaende Bombemaskine, der havde sneget sig ind paa os i Læ af en Plantage, med Kurs lige mod Batteriet. Jeg gav de 3 20 mm Maskinkanoner Ordre til at beskyde denne nye Flyvemaskine; de fik skudt lidt over 100 Skud tilsammen, og paa Trods af at Betjeningsmandskabet aldrig før havde skudt med disse Kanoner, havde de dog saa mange Træffere, at Maskinen, efter hvad der blev fortalt os af en tysk Patrouille, som Dagen efter kom til Batteriet, maatte nødlunde ved Skærbæk.

Kaptajnen var imidlertid under Skydningen ankommet til Batteriet og meddelte, at vor Opgave som Neutralitetsvagt var løst, og at vi ikke maatte skyde mere, og at Batteriet skulde prodse paa for at gaa nordpaa.

De øvrige Befalingsmænd og menige var — hidkaldt af Skydningen — kommet hurtigt til Batteriet, hvor vi nu begyndte Paaprodsningen og Klargøringen af Materiel og Ammunition. Vi var imidlertid ikke færdige med vor Paaprodsning, da en tysk Panservognsafdeling Klokken halvsyv besatte Batteriet.

Et Par Timer efter fik vi Tilladelse til at fortsætte vort Arbejde, idet man meddelte os, at der nu var truffet en Overenskomst mellem den danske og den tyske Regering, saaledes at vi blot kunde henvende os til vor Afdeling for at faa Ordre til, hvad vi videre skulde foretage os.

TAGE PETERSEN.

DEN TAVSE GRUPPE

Uddrag af Brev fra Vagtchefen ved Røde-Krogruppen, Løjtnant C. E. LANG. Gruppen kom — af før nævnte Grunde — ikke til Skud.

Til Afslutning og Fuldstændiggørelse af Brevuddraget er medtaget nogle Linier af et Brev fra Luftværnsafdelingens Chef, Oberstløjtnant L. T. KONGSTORP.

Mandag den 8. April Klokken 10 mødte jeg til Tjeneste i Batteristillingen og skulde fra Klokken 12,30 være Vagtchef for det næste Døgn. Mandskabet paa det tiltrædende Vagthold mødte som sædvanlig til Formiddagsøvelse, lidet anende at den Vagt, de om Middagen tiltraadte, skulde blive den sidste i Røde Kro.

Om Formiddagen ankom pr. Bane 3 Vogne med paamonteret Fodplade til Batteriets 3 Maskinkanoner, der nu blev paamonteret og stillet op i Batteristillingen klar til Skud.

Ved 20-Tiden blev Befalingsmændene kaldt sammen, og Batterichefen meddelte os, at vor Neutralitetsopgave for i Nat var ophævet, Batteriet maatte ikke skyde, undtagen vi blev angrebet, Lyskasterne maatte ikke tændes og fik derfor Ordre til Paaprodsning. Som Forholdene var, havde Batteriet intet at foretage sig før paa nærmere Ordre.

Natten forløb rolig, først den 9ende April Klokken ca. 5,15 meldte Vagten til mig, at en Flyver var i Sigte i sydøstlig Retning, jeg gik ud, men saa kun et Glimt af Maskinen helt nede i Horisonten, hvor den igen forsvandt. Batteriet alarmeredes, og Mandskabet fik Ordre til, at ingen

maatte skyde, før vi blev angrebet, disse Maskiner kom en Del nærmere, men var knebent inde paa Skudvidde fra Batteriet. Disse forsvandt i østlig Retning.

I Mellemtiden blev der ringet op til Afdelingskontoret, at der var Flyvere i Luften og forhørt, om vi nu maatte skyde. Det maatte vi ikke. Atter kom der Maskiner til Syne. Efter at alle havde slaet en Volte til højre over Røde-Kro og ind mod Aabenraa, kom de tilbage og nedkastede en Del Flyveblade ca. 300 m fra Batteriet. Maskinerne gik nu ind over Batteriet, stadig i lav Højde, kredsede nogle Gange over os og forsvandt derefter i nordvestlig Retning. Fra nu af var det umuligt at holde Tal paa Maskinerne, da vi saa godt som hele Horisonten rundt kunde se Flyvere.

Næstkommanderende ankom nu til Batteriet (ca. Klokkeren 5,30) og gav Ordre til Paaprosning. Inden længe havde vi de første private Lastvogne i Batteriet og begyndte nu at læsse de resterende Sager. Herunder blev Batteriet ustandselig overfløjet af lavtgaende Maskiner, flere gik saa lavt, at de maatte svinge uden om Taarnet paa den ved Batteriet liggende Skærfefabrik for ikke at kolliderede. Paa disse Maskiner kunde man se Besætningerne vinke ned til os. Ingen følte dog Trang til at vinke igen.

Det skal bemærkes, at alt forløb i største Ro og Orden, ikke hos en eneste af Mandskabet var nogen Nervøsitet eller Ophidselse at spore, og dog var vel alle grebet af Situationen.

Samtidig med Ordren til Paaprosning blev 2 af vore 20 mm Maskinkanoner sendt frem til Panservognsspærring. En ca. 1,5 km Syd for Røde Kro paa Landevejen Røde Kro—Tinglev (den gamle Oksevej), og den anden ca. 4 km Sydøst for Røde Kro paa Landevejen Røde Kro—Aabenraa (1 km fra Aabenraa).

Mandskabet paa disse Vogne, 1 Sekondløjtnant, 1 Underkorporal og 6 Menige fik Ordre til at blive og spærre til det yderste, først paa nærmere Ordre maatte de gaa tilbage. — Absolut ingen behagelig Opgave i Betragtning af, at Batteriet til Maskinkanonerne ikke var i Besiddelse af en eneste Panserpatron, men kun Sporpatroner til Luftmaal.

Sekondløjtnant Christoffersen var Delingsfører ved Spærringen paa Oksevejen Syd for Røde-Kro. Her vækkede man en Gaardmand og forlangte en Vogn m. m. til at danne Spærring med. Længere fremme paa Vejen blev en Del Harver anbragt med Tænderne opad. Foran Vognen paa tværs af Vejen mellem to Telefonpæle blev to Ruller Pigtraad trukket, saa det ikke uden videre kunde passeres; samtlige Materialer maatte Ejeren

aflevere trods Protester. Om Pigtraaden nogensinde blev redt ud igen og kom til den rette Anvendelse, vides ikke, men forhaabentlig har Gaard-ejeren tilgivet Sekondløjtnanten.

Ved Aabenraa stod Underkorporal Hansen med sine 3 Mand paa Bakken et Stykke oven for Skovfogedboligen; her var ingen Materiale for Haanden til Spærring, saa man maatte nøjes med selve Vognen. I det Tidsrum, Delingerne tilbragte i disse Stillinger, viste sig ingen Fjender.

Batteriet havde Ordre til at gaa Nord paa og for enhver Pris at komme over Vejle Aa, for, som vi troede, sammen med de øvrige Tropper at forsvare os der. Ca. Klokken 7 var vi saa vidt, at Vognene ikke kunde rumme mere. Hvad der var tilbage, noget løs 75 mm Ammunition, Køk-kensager, Tæpper, Mundering mm., maatte vi efterlade.

I Jels Kro blev vi stoppet af Politiet. Jeg skulde ringe til Politimesteren, som læste Regeringens Beslutning op for mig. Alle Tropper skulde gaa i Kantonnement paa Stedet, søge Forbindelse med den tyske Værnemagt og aflevere al Ammunition. Nu var der ikke mere at tage fejl af, Mandskabet fik Ordre til at aflade Maskinkanoner og Geværer, (de Ord, der paa denne Ordre faldt Mand og Mand imellem skal ikke her gentages). Resten af Turen foregik udelukkende ad Biveje, alle Hovedveje var fyldt med Vær-nemagts Køretøjer.

C. E. LANG.

»Da jeg havde afgivet min Befaling om Vejspærringer, var Fjenden i Aabenraa og Kliplev, og jeg havde, ærlig talt ikke troet, at der var kommet nogen tilbage. Mandskabet havde sikkert heller ikke selv regnet med den Mulighed, men alligevel har jeg aldrig set gladere Ansigter end hos dem, skønt de vidste, det eventuelt vilde gælde deres Liv.

I det hele taget vil jeg gerne fremhæve den Ro og Dødsforagt, alle viste selv under Beskydningen fra Flyvernes Side. Der gik gennem det hele en Pligtfølelse og en Fædrelandskærlighed, som jeg aldrig vil glemme. Heller ikke Folkenes Harme, da de fik at vide, at vi ikke skulde slaas.

Paa Vejen mod Nord opholdt jeg mig et Stykke Tid i Bredsten, Vest for Vejle, paa Gaden, mens jeg ventede paa en Telefonforbindelse. En Mand kom hen til mig og sagde: »Jeg kan forstaa, at det maa være en tung March for en dansk Officer.«

Bare alle havde den samme Forstaaelse.....«

KONGSTORP.

FOLKETINGETS TAK TIL DE DANSKE SOLDATER, SOM FALDT DEN 9. APRIL

Den 26. April 1940 holdt Folketingets Formand, HANS RASMUSSEN, følgende Mindetale over de faldne Soldater fra Kampene den 9. April:

»— *Da vi i Dagene efter den 9. April erfarede om de Ofre af Liv, som denne Foraarsdag var bragt af vore danske Soldater, stemtes Sindene til dyb Alvor over hele vort Land. Vi blev alle stille en Stund, Tankerne gik til hver af de Faldne, til den Plet, hvor Døden indhentede dem. Vi gjorde os Forestillinger om deres sidste Stund, og Spørgsmaalet rejste sig hos os: Hvad skylder vi Eder for den dyre Indsats, I satte i Vove? I deltog jo i Kampen paa vort Folks Vegne. Alle staar vi derfor i den største Gæld til Eder.*

— *I vore Tanker hejste vi stilfærdigt vort smukke nationale Flag paa halv Stang til Ære for vore døde unge Landsmænd.*

I en Vaardagsmorgen segnede disse danske Soldater for Fædrelandets Skyld. Nu ligger de under Mulde, hver i sin Grav, spredt over vort Land. Paa hvert Sted vil Soldatergravene i lange Tider være den Plet i Sognet, hvortil mange Fjed vil styre. Mange Landsmænd og Landsmandinder vil med nænsom Haand lægge en Blomst paa Graven og sige den døde en inderlig Tak.

Om den danske Soldats Mod og Pligtfølelse var der ingen Grund til at nære Tvivl. Jeg har med varm Følelse læst om den Deling af et Kompagni fra Sønderborg, som den 9. April fik til

Opgave at afgive Patrouille paa 2 Gange 2 Mand, der skulde ud paa en Post, hvorfra maaske ingen vilde vende tilbage.

Da Kaptajnen spurgte, hvem der vilde melde sig frivilligt, sprang alle 24 Mand frem.

Dette Svar var tydeligt og klart. Ingen holdt sig tilbage. Hver eneste Mand var parat.

Paa tilsvarende Vis vilde det sikkert være gaaet med enhver anden Afdeling indenfor vort Neutralitetsværn.

Det er et Vidnesbyrd om Aanden i den danske Hær, hvor Forholdet mellem vore Soldater af alle Grader er godt, som det ogsaa bør være.

Til denne Hær hørte 9. April-Dagens Faldne. De opfyldte viligt den Pligt, der var lagt paa dem. Vi er stolte over, at de hørte til vor Nation.

Folketinget bringer de Faldne Fædrelandets dybeste Tak, og vi lover, at deres Minde vil blive holdt højt i Ære af hele det danske Folk.

9. April og dens Ofre vil ikke kunne glemmes.«

